

28a-1-3

BIBLIOTECA HOSPITAL REAL GRANADA	
Sala:	B
Estantería:	6
Número:	5

4
6-708

BIBLIOTECA HOSPITAL REAL GRANADA	
Sala:	C
Estantería:	433
Número:	2

BIBLIOTECA NACIONAL
CANADA

[Faint, illegible markings]

MAGNUM
BVLLARIVM
 ROMANVM,
 A PIO QVARTO VSQVE
 AD INNOCENTIVM IX.

OPVS ABSOLVTISSIMVM LAERTII CHERVBINI
 præstantissimi Iuriconsulti Romani ; Et à D. Angelo Cherubino Monacho
 Cassinensi nunc denuò Illustratum & Recensitum.

EDITIO NOVISSIMA.

*Quatuor tomis distributa : Vitis & Iconibus aneis omnium Pontificum decorata :
 In qua non solum Constitutiones omnes S. D. N. VRBANI VIII. quotquot
 reperiri potuerunt , ordine temporis insertæ Appendicesque dua suis locis
 restituta ; verum & S. D. N. INNOCENTII X. constitutiones vsque ad hanc diem
 emanatæ, sunt superadditæ, suis Rubricis & Scholijs conuenientibus summarijsque
 marginalibus exornatæ, ac tandem vberioribus quàm antea Indicibus locupletatæ.*

TOMVS SECVNDVS.

LVGDVNI,

Sumptib. Philippi Borde, Laur. Arnaud, & Cl. Rigaud.

M. DC. LV.

CVM PRIVILEGIO REGIS.

418709212

MEMORANDUM

TO THE BOARD OF DIRECTORS

FROM THE MANAGER

DATE

SUBJECT

Very respectfully,
[Signature]

INDEX
SEX ROMANORVM
PONTIFICVM,
QVORVM CONSTITVTIONES
Iuxta Temporum seriem continentur in hoc
Secundo Tomo.

P Ivs IV. Mediolanensis	habet const. 106.	pag. 1
Pius V. Italus	const. 151.	156 ¹⁷⁶
Gregorius XIII. Italus	const. 102.	361
Sixtus V. Italus	const. 107.	490
Gregorius XIV. Mediolanensis	const. 19.	699
Innocentius IX. Bononiensis	const. 2.	726

S V M M A P R I V I L E G I I
Regis Christianissimi.

VDOVICI XIV. Galliaë & Navarraë Regis Diplomate sancitum est, ne quis in regno suo, aliisve locis ditioni suæ subiectis, intra proximos annos nouem, à die impressionis primæ inchoandos, ac numerandos, excudat, vendat, excudendum, vendendumque quouis modo & ratione conetur librum, qui Inscritbitur, *Magnum Bullarium Romanum nouiter editum multis constitutionibus adauctum, & Iconibus aeneis omnium Pontificum exornatum*, præter PHILIPPVM BORDE, LAVRENT. ARNAVD, & CLAVDIUM RIGAVD, Bibliopolas Lugdunenses, aut illos quibus ipsimet concefferint. Prohibitum insuper eadem auctoritate Regiâ omnibus suis subditis, eundem librum extra regni sui limites imprimendum curare, vel quempiam, vbicumque fuerit, ad id agendum impellere, ac instigare, sine consensu dictorum BORDE, ARNAVD, & RIGAVD. Idque omne sub confiscatione librorum, aliisque pœnis originali Diplomate contra delinquentes expressis. Datum Parisiis die quinta Decembris, millesimo sexcentesimo quingentesimo quarto.

De mandato Regis

Signatum,

BERAVD.

Hæc prima Editio Lugdunensis
desiit excudi die quarta De-
cembris 1654.

I

PIVS QVARTVS

PONT. CCXXVIII.

ANNO CHRISTI MDLX.

Pius Quartus Mediolanensis, de familia Medicea, Io. Angelus antea vocatus, Patre Bernardino, Cardinalis Tituli S. Priscæ, creatus Rom. 7. kalend. Ianu. 1560. coronatus in Festo Epiphaniæ Domini sequentis anni, sedit annos quinque, menses duos, dies 15. creauit Cardinales 46. Obiit anno Dom. 1565. quinto Idus Decemb. Corpus eius in Basilica S. Petri sepultum fuit; Vacauit sedes dies 26.

I. Iurisdictione Gubernatoris Almæ Vrbs, procedendi contra Mercatores cambia ficca & illicita contrahentes.

Contra eosdem procedit hodie in omnibus articulis huius bulle A. Camera, vt habetur in Pauli V. const. 28. Eximia.

De Gubernatore Vrbs vide addita ad Leonem X. Constit. 8. Et si. lib. 1.

PIVS PAPA QVARTVS
Motu proprio, &c.

publicati, avaritiam omnium malorum pessimum genus inter dilectos filios Almæ Vrbs nostræ prædictæ Mercatores adeo serpuisse, atque in dies serpere, vt iam illorum vnicuique breui & modico tempore proximi iacturâ distescere in pecuniis Curialibus eiusdem Vrbs, & præcipue Cisalpinis ad cambium & recambium (vt vulgo dicunt) mutuandis fa-

Bullarū Magni, Tom. II.

cillimus pateat aditus; Ita vt Dei timore postposito, animarumque suarum salutis, ac Christianæ charitatis & Euangelicæ eruditionis, qua bona nobis à Deo collata indigētibus nihil lucri inde sperantes charitatiue mutare monemur, penitus immemores; non solum ad pretium eisdem Mercatoribus, à summis Pontificibus nostris prædecessoribus retroactis temporibus toleratum, suas pecunias ad cambium, & recambium huiusmodi Curialibus prædictis dederint, verumetiam in præsentiarum illas ad longe maiorem, & nimis excessiuam, penitusque vsurariam, ac Christianam profitentibus religionem sacris Canonibus interdictam atque damnatam summam dare conantur: vnde euenit vt plurimi dictæ Vrbs Curiales hic necessitate coacti, easdem pecunias sub tam graui fœnore accipientes, & pro illorū amicis Mercatoribus præfatis fideiubentes, ac se in ampliori forma Cameræ Apostolicæ obligantes, tum ob varia itinerum pericula, tum etiam aeris diuersis in locis intemperiem, pecunias, vt præmittitur, acceptas, eisdem Mercatoribus tempore conuento reddere nequeunt, maxima eum illorum iactura ad eorundem Mercatorum importunitatem pluries, vt aiunt, recambiare coacti, & nonnulli etiam carceribus inhumaniter cum illorum ingenti tum corporis & bonorū, tum etiam honoris & famæ detrimēto diuturno tempore detenti fuerint.

§. 1. Nos igitur cupientes pro nostri Pastoralis officij debito, præmissis, quantum cum Deo possumus, via celeri remedium aliquod adhibere, eorundemque Mercatorum insatiabilis vsuræ prauitati, eorumque animarum salutis, & mercantilis exercitij fidelitati, Curialiumque prædictorum tam enormibus læsionibus atque incommoditatibus paterno affectu opportune consulere, Motu simili, &c. Dilecto filio

Facultas Gubernatoris, coërendi Mercatores Vrbs exercentes, cambia illicita, & infingendi panas hic expressas, & contentas in constitutionibus Marchie contra vsurarios.

A dicta

Edita An. D. 1560.

Causa huius constituit.

dictæ Urbis nostræ moderno Gubernatori, vt ad Camera Apostolicæ Commissarij generalis, necnō partis læsæ querelata seu instantiam, omnibus, & singulis Mercatoribus Rom. Cur. seq. in posterum à die datæ præsetium sub maioris excommunicationis latæ sententiæ, ac duorum millium ducatorum auri in auro eidem Cameræ irremissibiliter applicandorum ipso facto incurrendis pœnis, à dictæ Urbis Curialibus quibuscumq; ratione quarumcumq; obligationum etiã in ampliori forma Cameræ tam principali, quam accessorio, & fideiussorio respectiue nominibus factarum, & deinceps quomodolibet fiendarū, pro pecuniis ad cambium, & recambium huiusmodi sic vsurarie, & malo modo acceptis, & accipiendis, ac in partibus non solutis, aut non soluendis, vltra summam conuenientem quæ Mercatoribus realibus, qui vera cambia realia, & non sic faciunt, de iure, & stylo mercatili verè deberetur, hic in Curia petere, exigere, aut eosdem Curiales via iuris obligationum etiam in forma dictæ Cameræ celebratarum, & celebrandarum vigore seu prætextu cogere, seu cogi aut excommunicari, &c. vel aliis quomodolibet in eorum personis, & bonis molestari, seu inquietari facere audeant vel præsumant, districtius sub pœna, quæ in Cōstitutionibus Marchiæ cōtra vsurarios statuitur, & aliis suo arbitrio moderandis pœnis inhibeat. Necnon quarumcumque obligationes etiam in præfata forma Cameræ occasione quarumcumque partitarum pecuniarum ad cambium, & recambium huiusmodi à prædictis Mercatoribus cum eisdem Curialibus quomodolibet factas, & quas Mercatores ipsi à prædictis Curialibus tamquam principalibus seu fideiussoribus hic in Vrbe post dictum bannum dumtaxat repetierunt, & exegerunt, & recuperarunt, ac pro non solutis exigere, & recuperare intendunt, cum cambia huiusmodi sicca vel non realia à sacris Canonibus prohibita sint, vsurarias, prauas, iniquas, detestabiles, interdictas, & damnatas, ac quascumque obligationes etiam in forma præfata Cam. Apost. post dictum bannum dumtaxat desuper illarum occasione factas, nullas, & inualidas existere auctoritate nostra decernat, & declaret, totamque summam principalem per eosdem Mercatores exactam, & recuperatam, iuxta formam dictorum bannimentorum, ex nunc ipso facto eidem Cameræ Apost. parti vero læsæ id quod vltra prædictam summam principalem in cambiis, & recambiis, &c. à dictis Mercatoribus irremissibiliter exigendam, recuperandam, & restituendam applicet, & eosdem Mercatores iuxta Cōstitutiones prædictas Marchiæ condemnet.

Et contra eosdē
summarie, &
cas. procedendi.

§. 2. Cum potestate eosdem Mercatores, & eorum quemlibet, omnesque alios, & singulos sua cōmuniter vel diuisim quomodolibet interesse putantes, in dicta Curia, & extra eam citandi, ac quibus, & quotiens inhiendum erit, etiam sub excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, etiam pecuniariis, eiusdem Gubernatoris arbitrio moderandis, & applicandis inhiendi, inobedientesque, & rebelles quoscumque sententias celsuras, & pœnas huiusmodi incidisse, & incurrisse declarandi, aggrauandi, reaggrauandi, & interdiciendi, inuocato etiam ad hoc si opus fuerit brachij secularis auxilio. Necnon super præmissis omnibus summarie, simpliciter, & de plano, sine strepitu, & figura iudicij seu tela iudiciaria, singulis diebus & horis, præterquam in honorem Dei feriatibus procedendi, dictis Mercatoribus, & eorum quemlibet ad exhibendum quoscumque, libros etiam rationum, via iuris, & sub eisdem censuris, & pœnis compellendi, cæteraque alia faciendi, dicendi, gerendi, exercendi, & exequendi quæ in præmissis omnibus, & circa ea omnia necessaria fuerint, seu quomodolibet opportuna committimus, & mandamus.

Clausula dorogatoria.

§. 3. Præmissis ac quibusuis aliis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, statutis, consuetudinibus, capitulationibus, & pactis, necnon obligationibus etiam in dicta forma Cameræ etiam iuramento, &c. vallatis, ac palatij Curiæ ac Mercatorum, & huiusmodi stylo, necnon partitis, libris, & rationibus ac computis desuper quomodolibet factis, & quibusuis licentiis forsan dictis Mercatoribus per quoscumque, etiam nostros maiores Officiales etiã Urbis Gubernatores concessas, quas contra expressam mentem nostram factas esse declaramus, cæterisque in contrarium quomodolibet facientibus non obstantibus quibuscumque, Mercatorum, & Curialium huiusmodi nomina, co-

gnomina, & qualit. & pecuniarum, & creditorum quantit. aliorumque hic forsan de necessitate exprimi necessarium tenores, continentias, formas, & compendia pro plene, & sufficienter expressis habentes.

§. 4. Præsentesque nostri Motus proprii solam signaturā, sola sign. suff. absque illius registratura sufficere, & vbique fidem facere cit. tam in iudicio, quàm extra, attento quod in Vrbe.

§. 5. At iuxta illius formam, & tenorem per quoscumque Iudices, &c. sublata, &c. iudicari, &c. debere. Nec de subreptionis vel obreptionis vitio, seu intentionis nostræ defectu vllō vniquam tempore notari aut impugnari posse, illiusque copiarū per vnum ex nostris Curforibus cum originali auscultatæ, & Mercatoribus aliisq; personis, & Iudicibus præsentatæ, vim validæ, & efficacis inhibitionis habeant, ac si originale hoc præsentatum foret, quacumque regula siue constitutione in contrarium forsan edita nequaquam obstante.

Placet Motu proprio I. *Papa subscrip.*

Iurisdictionio Cardinalis Protectoris, & Iudicis causarum Archihospitalis pauperum infirmorum Incurabilium de Vrbe.

II.

Huius Archihospitalis institutionem, & privilegia, attende sup. in const. 15. Leo X. fol. Saluatoris ubi notant.

PIVS PAPA QVARTVS.

Ad perpetuam rei memoriam.

Edita An. D. 1560.

Ad charitatis, & misericordiæ opera Christi pauperibus in Archihospitali Incurabili S. Iacobi in Augusta de Vrbe, quæ maxima, & continua sunt, sine detrimento, vel intermissione exercenda, æquum est providere; vt illud ac pro ea famulantes, à noxiis quantum potest liberentur.

Exordium.

§. 1. Cum itaque, sicut accepimus, Archihospitale ipsum, ob lites, & quæstiones, quibus ad diuersa Urbis tribunalia, occasione locationum, celsuram, donationum, hæreditatum, legatorum, & diuersarum aliarum rerum eiusdem, tam tangendo, quàm defendendo, iugiter implicitum existit, quamplurima damna, & incommoda patitur, & impensæ litis, valores rei de qua ex tēpore agendi sæpenumero exuperet.

Causa istius consiuit.

§. 2. Nos Archihospitale ipsum in quo piissima charitatis, & misericordiæ opera, pauperibus Christi continuo impendi spectantur, ab huiusmodi dispendiis quantum possumus subleuare volentes, Motu proprio, & ex certa scientia nostra, ac de Apostolica potestatis plenitudine, omnes, & singulas causas, inter dictum Archihospitale, siue dilectos filios Custodes, Officiales, ac Ministros Societatis eiusdē Archihospitalis, & quascumque, alias etiam singulares personas, Vniuersitates, Societates, & loca coram Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Camerario, Regente, Præsidente, & Clericis Cameræ Apostolicæ, necnon Vicario, Gubernatore, Senatore Urbis, illiusque Primo, & Secundo Collateralibus, ac Appellationum causarum Curia Capitolij eiusdem Urbis Capiteo, & aliis quibuscumque Iudicibus ordinariis, & delegatis, & causarum Palatij Apostolici Auditoribus, ac eiusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, nunc & pro tempore pendentes, super quibuscumque locationibus, venditionibus, donationibus, legatis, fideicommissis, testamentis, exequutionibus, reuocationibus, bonis, rebus, iuribus, & actionibus, Archihospitale, & Societate, Officiales, litis consortes, & alios prædictos, tam coniunctim, quàm diuisim, ac tam actiue, quàm passiuè, concernentibus, & ad Archihospitale, & Societatem quomodolibet spectantibus, in quacumque instantia, inter illos, necnon alia æquè, vel magis pia loca, Vniuersitates, & Collegia quomodocumque priuilegiata, seu viduas, pupillos, & alias personas etiam exemptas cuiuscumque qualitatis, status, gradus, ordinis, vel conditionis, & naturæ existant, etiã præmissis expressis maiores, quarum omnium statum, & merita, ac iudicium, & colligantium nomina, & cognomina, & qualitates, cæteraque etiam de necessitate exprimens, præsentibus haberi volumus pro expressis, in statu, & terminis, in quibus reperiuntur, dummodo instrumta non sint, harum serie ad nos aduocamus, & dilectum filium nostrum Bartholomæum, ut S. Crucis in Hierusalem, Presbyterum Cardinalem della Cueva nuncupatum, modernum, & pro tempore existentem Protectorem, eiusdem Archihospitalis Iudicem ordinarium, & perpetuum, ad prædictas,

Aduocatio causarum coram quocumque Iudice verentium. Archihospitalis S. Iacobi Incurabilium de Vrbe, & eius officiales quomodolibet concernentium, & eorum commissio Cardinali pro tempore Protectori qui summarie cognoscat cum facultate.

prædictas, necnon quascumque alias similes, vel dissimiles causam, & causas, ciuiles, criminales, & mixtas, ad Archihospitale, & Societatem huiusmodi pertinentes, tam per eos, quàm contra eos, & inter eos, ac personas, Vniuersitates, collegia, seu loca etiam priuilegiata, & exempta, tam actiue, quàm passiuè, pro tempore mouendas, iuxta ordinariam iurisdictionem, seu facultatē, tam Gubernatori, quàm Regenti Camerae Apostolicæ, seu Vicario præfatis, & eorum cuiilibet attributas, ac prout rerum qualitas exegerit, seu postulauerit, cum omnibus, & singulis earum incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis, summarie, simpliciter, & de plano, & sola facti veritate inspecta, & absque aliquorum terminorum substantialium obseruatione, aut alicuius Registri confectione, per se, vel alium, seu alios, audiendas, & sine debito terminandas, auctoritate Apostolica, tenore præsentium per prædicta constituimus, & deputamus.

In Curia, & extra citandi, & inhibendi.

§. 3. Et ad hunc effectum illi, etiam per alium, seu alios quoscumque, tam in Romana Curia, quàm extra eam, etiam per edictum publicum, constituto sibi prius, etiam summarie de non tuto accessu, citandi, & monendi, eisdemque; & prædictis, & quibuscumque aliis eiusdem Vrbs Curiarum Iudicibus, & personis, tam ecclesiasticis, quàm secularibus, quibus, & quoties opus fuerit, etiam sub sententiis, censuris, & pœnis ecclesiasticis, ac etiam pecuniariis, quibus sibi, siue ab eo pro tempore deputando Auditori videbitur inhiberi, & in euentum non partitionis, contra inobedientes, ac rebelles, ad declarationem incurfus censurarum, & pœnarum huiusmodi, illarumque aggravationem, & aliàs iuxta stylum, & morem dictarum Curiarum in similibus seruari solita, ac aliàs prout sibi videbitur procedentem sententiamque siue sententias debite executioni demandandi siue demandari faciendi; contradictores quoslibet, & rebelles, per censuras, & pœnas ecclesiasticas, ac etiam pecuniarias, aliaque iuris, & facti opportuna remedia, appellatione postposita compescendi, auxiliisque brachij secularis, ad hoc si opus fuerit inuocandi, omniaque, & singula alia in præmissis, & circa ea necessaria, seu quomodolibet opportuna faciendi, & exequendi plenam, & liberam licentiam, seu facultatem concedimus.

Annulatio processus aliorum Iudicum.

§. 4. Decernentes Archihospitale, Societatem, ac eius Officiales, & personas huiusmodi, ex nunc deinceps occasione præmissorum, alibi quam coram Bartholomæo Cardinali, & pro tempore Protectore prædicto conueniri, aut ad alios conueniendum, constringi non posse. Ac processus, sententias, & decreta, per alium, seu alios, tam ordinarios, quàm delegatos in causis prædictis, quomodolibet pro tempore formatos, lata, & facta, cum inde sequutis quibuscumque, nulla, irrita, & inania, nulliusque roboris, vel momenti fore.

Clausula præseruatiua.

§. 5. Præsentibus quoque literas sub quibusuis reuocationibus, suspensionibus, & exemptionibus, similibus vel dissimilibus gratiarum, etiam per nos, aut successores nostros Romanos Pontifices, & Sedem prædictam, vel eius Legatos, & per regulas Cancellariæ Apostolicæ, pro tempore factas, etiam in fauorem Fabricæ Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, nullatenus comprehendi, sed semper ab illis penitus, & omnino exceptas esse, & censi, nec eisdem præsentibus, per quascumque literas, & etiam quauis regulas, generales, & speciales, & derogatarum derogatorias, efficaciores, & insolitas, ac etiam irritantia decreta, sub quacumque verborum expressione in se continentes, derogari posse, & si illis vlllo vinqum tempore ex aliqua, etiam quantumuis necessaria, & vrgenti causa derogari contingat, nisi tenor illarum de verbo ad verbum nihil omisso insertus, & huiusmodi derogatio consistorialiter facta, & per trinas, & distinctas literas, eundem tenorem continentes, tribus similibus distinctis vicibus, Administratoribus, siue Custodibus, Gubernatoribus, Rectoribus, & Oeconomis Archihospitalis, & Societatis huiusmodi legitime intimata, & innouata fuerit, eorumque ad id expressus accedat assensus, derogationem huiusmodi nemini suffragari.

Decretum irritans.

§. 6. Sicque per quoscumque Iudices quauis auctoritate fungentes, etiam prædictæ Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis, & eorum cuiilibet, quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, vbiq; iudicari, & definiti debere, irritum quoque, & inane si secus

Bullary Magni Tomi I.

super his à quoquam quauis auctoritate fungente, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§. 7. Non obstantibus præmissis, & felicis record. Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri de vna in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo vltra tres dietas aliquis auctoritate præsentium, ad iudicium non trahatur, aliiq; constitutionibus Apostolicis, necnon Fabricæ prædictæ, & Hospitalium, Ecclesiarum, Monasteriorum, & aliorum quorumcumque locorum, & Ordinum, etiam exemptorum, iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, priuilegiis quoque, & indultis, consueto, exemptionibus, & literis Apostolicis eisdem, ac dilectis filiis Populo Romano, necnon Iudicibus, Curis, & Tribunalibus, eorumque personis, per quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac nos, & dictam Sedem, etiam scientia, & potestatis plenitudine similibus, ac aliàs sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusuis clausulis, & decretis in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis, & innouatis, necnon reformationibus, etiam nouiter facientibus, ac paribus motu, & scientia approbatis, etiam disponentibus, quarum causæ huiusmodi ad forum, seu Curiam Capitolijs reassumi debeant, quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienter derogatione, aliàs de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autē per regulas generales idem importantes mentio, seu quæuis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc seruanda foret, quorum tenores, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita obseruata inserti forent, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanens, hac vice dumtaxat harū serie, specialiter, & expressè, ac eisdem motu, & scientia, & potestatis plenitudine derogamus, ac sufficienter derogatum esse decernimus, contrariis quibuscumque; aut si prædictis vel quibusuis aliis, coniunctim vel diuisim, ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, vel excommunicari, aut extra, vel vltra certa loca, Curias, & Tribunalia, ad iudicium trahi non possint per literas Apostolicas, non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum, de indulto huiusmodi mentionem, ac quibuslibet aliis priuilegiis, indultis, & literis Apostolicis, generalibus, vel specialibus, quorumcumque tenoribus existant, per quæ præsentibus non expressa, aut totaliter non inserta, iurisdictionis ipsius Protectoris explicatio impediri valet quomodolibet, vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda sit in nostris literis mentio specialis.

§. 8. Et quia difficile foret præsentibus literas ad singula loca, quibus illis pro tempore opus fuerit, deferre, volumus, & prædicta auctoritate decernimus, quod illorū transumptis, manu Notarij publici subscriptis, & sigillo Protectoris, vel Societatis huiusmodi, seu personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ, vel Curia etiam secularis munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quæ adhibetur eisdem præsentibus, si forent exhibitæ vel ostensæ.

Dat. Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 22. mensis Ianuarij 1560. Pontificatus nostri Anno 1.

D. P. Ann. 2. die 22. Ian.

Moderatio constitutionis Pauli IV. editæ contra Religiosos apostatas, aut malè translatos, vel extra claustra vagantes.

De Regularibus apostatis, & eiectis edidit Sanctiss. D. N. Urbanus VIII. Constit. 26. Sacra. infr. tom. 4.

PIVS EPISCOPVS.

Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Edita An. D. 1560.

Sedis Apostolicæ solertia dum ad salutare quorundam remedium extracta, in eorum detrimentum vergere conspicit, ne quod illis profuturum maturitate summa produisse comperitur, noxium incauto ministerio efficiatur, celeris prouisionis opem asserre consuevit, prout in Domino conspicit salubriter expedire.

§. 1. Dudum siquidem postquam fel. rec. Paulus Papa IV. prædecessor noster, &c

Omittitur relatio bullæ Pauli IV. Quoniam eam habemus sup. fol. Postquam num. 14.

Paulus IV. edidit constitutionē de qua hic.

§. 2. Cum autem, sicut accepimus, licet singulæ literæ

A 2

prædictæ

In executione
aut dicta
Pauli IV. mul-
ta lites oria
fuerunt, ex cau-
sis hic expressis.

prædicta à zelo religionis eiusdem prædecessoris emanarint, nihilominus cum post illarum publicationem per Ordinationem locorum ad earum executionem procedi cœptum foret, maximi in omnibus Regnis & Prouinciis rumores, lites, & contentiones, ac graui scandala multipliciter exorta fuerint, cum propter maximum ipsorum Apostatarum, & translatorum numerum, tum etiam ex quo multi præterdentes vel præterdendatur damnari in dictis literis omnes fere vni-formiter, nulla inter causam & causam, ac lepram & lepram differentia & distinctione habita damnabantur, cum tamè plerique eorum præuiis dispensationibus, & indultis, ac licentiis ab eorum Superioribus, & à Sede Apostolica ex iustis & rationabilibus causis concessis muniti forent, & nihilominus quâplures ex eis zelo conscientia aut penitentia ducti, literis prædictis parere, & ad Monasteria à quibus egressi fuerant redire sese paratos exhiberent, sed ab eorum Superioribus nullatenus recipere, sicq; ob earumdem literarum rigorem magnis confusionibus inuoluti ac miseris & calamitatibus oppressi, omnibus remedijs destituti, ac perpetuis censuris innodati, ciboque spiritali & temporalis priuati remaneret, ita quod vel fame perire, aut in extremam desperationem adduci cogerentur, alijq; Christi fideles ob magnam dictorum Apostatarum multitudinem vix eorum conuersationem effugere, & exinde excommunicationis incursum euadere possent, & propterea verisimile sit, quod si bonitati diuinæ eiusdem prædecessoris vitam paulò vterius prorogare placuisset, ipsemet literas suas huiusmodi zelo charitatis, vt par erat, ad iustam moderationis formam & æquitatem reduxisset.

Ideo hic Pont. absoluit omnes Apostatas, & translatos in saculo vagantes, à censuris, & pœnis incursis, non paritionem dicta constit. Pauli IV.

§. 3. Nos igitur pro Pastoralis officij nostri debito omnibusque & iustitiam, vt decet, ministrare, neminiq; iniuriam inferre, ut quemquam suis iuribus, ac legitimis defensionibus priuare, aut alias indebite molestare volentes, sed singulorum Christi fidelium animarum saluti ante omnia prospicere cupientes, singularum literarum prædecessoris huiusmodi tenorem, ac si de verbo ad verbum inferretur præsentibus pro expressis habentes, habita super his cum nonnullis venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus super hoc negotio specialiter deputatis deliberatione matura; Motu simili, ac ex certa scientia nostris, & de simili potestatis plenitudine omnes & singulos Apostatas seu translatos in dictis literis cõprehensos & adhuc in saculo vagantes, cuiuscumq; Ordinis fuerint, à quibusuis excommunicationis, suspensionis, & interdictionis, ac aliis sententiis, censuris, & pœnis, quas ob non paritionem literarum prædictarum, seu alias quomodolibet incurserunt, hac vice dumtaxat, specialiter & expresse absoluiimus & liberamus.

Et super irregularitate per eos contra tenore dictarum literarum Missas celebrando, seu alias se diuini immiscendo forsitan contracta, dummodo in cõtemptum clauis id non egerint, misericorditer in Domino dispensamus, ac absolutos & liberatos, ac dispensatos fore censemus.

§. 4. Necnon super irregularitate per eos contra tenore dictarum literarum Missas celebrando, seu alias se diuini immiscendo forsitan contracta, dummodo in cõtemptum clauis id non egerint, misericorditer in Domino dispensamus, ac absolutos & liberatos, ac dispensatos fore censemus.

Et dicta Pauli IV. constit. ad formam iuris, & sacramentum constitutionum reducitur.

§. 5. Singulaque literas prædictas, an in eis contenta & inde sequuta quæcumque, ad formam iuris & sacramentum constitutionum reducimus, & reducta fore; Sicque ab infra scriptis & quibusuis aliis iudicibus, ac prædictis Auditoribus & Cardinalibus, sublata eis & eorum cuiuslibet, quauis iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & interpretari debere, ac quidquid secus à quoquam quauis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus.

Aduocat etiam ad se omnes causas, contra eosdem quibuscumque iudicibus introductas easque summarie & iuxta dispositionem iuris, & sacramentum constitutionum cognoscendas committit Vicario Urbis, & respectiue Ordinariis locorum & Superioribus Monasteriorum & car.

§. 6. Et nihilominus omnes & singulas lites & causas hæcenus coram quibusuis Ordinariis, vel delegatis Iudicibus etiam in Romana Curia introductas, & in quacunque instantia contra dictos Apostatas vel translatos, vel alias inter quasuis personas præmissorum occasione pendentes, etiam si instructa sint, ad nos aduocamus, ac causas tam ad nos aduocatas in statu & terminis quibus reperiuntur resumendas, necnon quâ & quas quæcumque personæ ecclesiasticae & regulares ac etiam sæculares, necnon Conuentus, Collegia, & Vniuersitates dicta occasione seu in præmissis communiter, vel diuisim interesse putantes, contra dictos Apostatas vel translatos, aut alios quoscumque actiue vel passiuè ciuilitate, vel criminaliter, ac realiter & personaliter vel mixtim habet & mouet, aut habere vel mouere volent & intendunt, cum omnibus & singulis incidentibus, dependentibus, annexis & connexis totoq; negotio principali, quoad professos videlicet in Alma Vrbe & eius distri-

ctu, & alios in ea presentes dilecto filio nostro Iacobo tt. S. Mariæ in Colmedin Presbytero Cardinali Sabello nuncupato, nostro in dictis Vrbe, & districtu Vicario generali, seu eius locum tenenti, extra Curiam vero Ordinario loci, ac Superiori Monasterij in quibus prima & originaria professio per quemlibet ex Apostatis & translatis prædictis emissa asseritur, necnon obtinenti primam dignitatem in Ecclesia Cathedrali, seu Metropolit. vel alij Superiori loci huiusmodi, seu antiquiori Canonico pro tempore residenti per eos coniunctim, visis in primis & diligenter inspectis & examinatis dispensationibus, facultatibus, licentiis, & indultis per eosdem Apostatas & translatos quomodolibet obtentis, ac processibus desuper habitis, & causis in eis allegatis mature discussis, ac prout iustum & æquum fuerit, verificatis & probatis, summarie simpliciter & de plano, ac sine strepitu & figura iudicij, ac sola veritate inspecta, appellatione postposita audien. cognoscen. & iuxta iuris & sacrarum constitutionum dispositionem sine debito terminan. committimus & mandamus.

§. 7. Ac eisdem Iudicibus omnes & singulos prædicta occasione citandos etiam per edictum publicum, constituto etiam summarie & extra iudicialiter de non tuto accessu citandi, necnon illis & aliis quibus, vbi quando, & quoties opus fuerit, etiã sub sententiis, censuris, & pœnis ecclesiasticis ac etiam pecuniariis eorū arbitrio imponendis, moderandis, & applicandis etiã per edictum simile inhibendi. Necnon quoscumque Apostatas & translatos huiusmodi, qui sine canonica dispensatione aut licentia in sæculo vagari reperti fuerint, ad Monasteria à quibus exiuerunt, aut alia regularia, vel alia honesta loca, prout melius pro ipsorum animarum salute eis visum fuerit, super quo ipsorum Iudicium conscientia oneramus, reuerti seu intrare faciendi & cõpellendi, ac quæcumque alia, quæ per eos in præmissis statuta & ordinata fuerint, debite executioni demãdandi, ac quascumque executiones per quosuis Iudices ordinarios, vel delegatos in vim literarum prædecessoris huiusmodi alias cõtra iuris formam factas causa cognita retractandis & annullandis, & in pristinum statum reducendis, contradictores quoslibet & rebelles per censuras, & pœnas ecclesiasticas, appellatione postposita compescendi, necnon censuras & pœnas prædictas incurrisse declarandi, atque illas legitimis desuper habendis seruatis processibus, etiam iteratis vicibus aggrauandi, interdictionem ecclesiasticam prout iuris fuerit apponendi, & auxilium brachij sæcularis, si opus fuerit, inuocandi, ceteraq; in præmissis & circa ea necessaria seu quomodolibet opportuna faciendi, & exequendi, plenam, & liberam concedimus facultatem.

§. 8. Non obstantibus præmissis literis prædecessoris, ac constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, necnon priuilegiis indultis, & literis Apostolicis sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusuis clausulis & decretis quotiescumque, & per quoscumque, ac quibuslibet, & ex quibusuis causis, necnon intuitu, consideratione, contemplatione, & ad instantiam quorumuis, aut etiam motu, scientia, ac plenitudine similibus, etiam quod nonnulli ex dictis Ordinibus professores se de causis eis per Sedem ipsam delegatis, nisi sub certis modo & forma ibidem contentis intrittere minime teneantur, concessis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus, illorum tenores præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permanens, quoad præmissa dumtaxat specialiter & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§. 9. Volumus autem quod singuli Apostata & translati huiusmodi, vt præfertur absoluti, penitentiam per eorum confessorem sibi pro excessibus prædictis iniungendam facere omnino teneantur. Quodque antequam sententia seu declaratione per supradictos Iudices à nobis deputatos ferenda paruerint, à celebratione Missarum & quocumque altaris ministerio omnino abstineant.

§. 10. Volumus autem quod infra sex menses à die publicationis præsentium ipsi Apostata seu translati licentias eorum, ac dispensationes, & indulta supradictis Iudicibus præsentent, & sententiam declaratoriam desuper ab eisdem promulgari, ac causam realiter & cum effectu totaliter expediri faciant, quo termino elapso, & causa, vt præfertur, non expedita, dicti Apostata & translati in eadem censuras & pœnas, in quibus ante publicationem præsentium erant, reincidisse eo ipso censeantur, nisi per ipsos Iudices

Facultates eisdem Iudicibus concedit vt summarie procedant, &c.

Clausula derogatoria.

Apostata, & translati absoluti penitentiam à Confessoribus iniungendam facere debeant.

Apostata, & translati dispensationes & indulta Iudicibus præsentare & causam expedire debent infra sex menses, alias in censuras ante incursum reincidant.

Iudices steterit, aut alio legitimo impedimento per ipsos Iudices arbitrando, dicti Apostolice & translati detenti fuerint.

§. 1. Ceterum quia difficile foret presentes literas ad singula quaque loca in quibus eis utendum erit deferri, volumus similiter, & predicta Apostolica auctoritate statuimus atque decernimus, illarum transcriptis siue impressis siue manuscriptis, dicti Vicarij sigillo, & illius seu publici Notarij subscriptione munitis, eandem prorsus fidem ubique locorum in iudicio & extra adhibendam fore, quae ipsis presentibus adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensa. Nulli ergo, &c. Si quis autem, &c.

Dat. Rom. apud S. Petrum, Ann. Incarnat. Domin. 1560. tertio nonas Aprilis, Pontificatus nostri Anno primo.

Anno à Natiuitate Domini 1560. Indiēt. 3. die vero 6. mensis Apr. Pont. Sanctissim. Christo Patris & D. N. D. Pij pape IV. Anno I. retroscripta litera Apostolica affixa & publicata fuerunt ad valuas Basilicarum Ecclesiarum S. Iohannis Lateranen. & principis Apostolorum de Vrbe, ac Cancell. Apostol. dimissis inibi copiis illarum affixis per nos Bernardinum Andreutium, & Triphonem Victorellum Cursores.

Ioan. Andreas Panizza Magister Cursorum

IV. Contra detinentes iocalia & alia quaecumque bona ad sedem Apostolicam spectantia, ac scientes & non reuelantes.

De materia posui concord. supra in Pauli Quarti constit. II. Incumbentia. fol. Et signanter contra non restituens scripturas, vide inf. Sixt. V. constit. 56. Non sine. ubi notabo.

PIVS EPISCOPVS,

Seruus Seruorum Dei. Ad futuram rei memoriam.

Pastoralis officij auctoritas nos admonet, & ordo rationis exposcit, ut circa ea potissimum versemur, per quae res, & bona Rom. Ecclesiae, praesertim vsui & ornatui Romani Pontificis pro tempore existentis, & Sacri Palatij Apostolice deputata ab impiorum insultibus, & rapinis praeruentur, & ab eis ausu sacrilego, aut alias quomodolibet abinde asportata & distracta, nostrae operationis ministerio, cum animarum salute eorum, qui caeca cupiditate ducti in non paruum Sanctae Matris Ecclesiae iniuriam, & ipsorum animarum perniciem, Dei timore postposito, ea surripere, seu sibi appropriare, aut istinc diuertere ausi fuerint, eidem Romano Pontifici pro tempore existenti restituantur, & taliter in praemissis prouideatur quod ceteris cedat in exemplum.

§. 1. Cum itaque, sicut non sine graui animi nostri molestia accepimus, tam tempore infirmitatis diuersorum Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum, ex qua, sicut Domino placuit, ab humanis decesserunt, quam inde diuersarum Sedium vacantium, quamplura etiam pretiosa iocalia, ornamenta, & alias res & bona vsui praefato, ut praefertur, deputata, & alias ad eundem Rom. Pontificem pro tempore existentem, & Camera Apostolicam spectantia & pertinentia, tam ex dicto Palatio, quam aliis quibusuis locis ablata & distracta fuerint, & ad diuersis eorum proterua inualecente detineantur, in nostrum & eiusdem Pontificis pro tempore existentis non solum detrimentum, sed etiam Sedis Apostolicae ignominiam, & ipsius auctoritatis diminutionem, necnon illa detinentium animarum perniciem atque periculum non modicum.

§. 2. Nos huiusmodi inconuenientibus & animarum periculis quantum in nobis est obuiare, & aliis in praemissis, prout par est, prouidere volentes; Motu proprio, & ex certa scientia, omnes & singulas censuras & poenas ecclesiasticas per quoscumque Romanos Pontifices praedecessores nostros contra talium perpetratores, ac aliis bonorum Apostolicorum vsurpatores, receptores, & possessores, ac detinentes & non restituentes, ac scientes, & non reuelantes, sub quibusuis verborum formis promulgatas, quorum, & literarum Apostolicarum desuper confectarum tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur presentibus haberi volumus pro expressis, auctoritate Apostolica tenore presentium approbamus & innouamus, ac ad infra scriptos extendimus & ampliamus.

§. 3. Et nihilominus motu & scientia similibus, omnes & singulas, tam saeculares, quam ecclesiasticas, ac etiam militiarum & Ordinum quorumcumque, religiosas etiam quacumque Episcopali, Archiepiscopali, & Patriarchali seu supe-

riori Ecclesiastica, etiam Cardinalatus honore, ac etiam Comitali, Marchionali, aut Ducali dignitate fungentes, ac alias mundanas personas, nullas penitus excipientes, cum dignitas, qualiscumque sit, in peccatis nemini excusationem praebere debeat, quae iocalia, ornamenta, aurum, argentum, monetatum & non monetatum, gemmas, margaritas, lapides pretiosos quocumque nomine nuncupatos, pecunias, vestes, pannos, & tam manuscriptos, quam quosuis alios libros, scripturas, necnon equos, mulos, mulas, imagines aureas, argenteasque, ac aeneas, & marmoreas, ac supellectilia, & alias quascumque res & bona mobilia & immobilia, spiritalia & profana cuiuscumque generis, qualitatis, & quantitatis, seu pretij existentia, pro vsu & commoditate Romani Pontificis pro tempore existentis, & ornamento Palatij huiusmodi deputata, ac ad eundem Romanum Pontificem pro tempore existentem spectantia & pertinentia, tempore infirmitatis cuiusuis Romani Pontificis praedecessoris nostri, ex qua postmodum decessit, ac etiam dictae Sedis propterea vacantis, necnon per annum ante obitum & vacationem huiusmodi ex dicto Palatio, & alias vndecumque; & quocumque asportarunt, subtraxerunt & occultarunt, seu praetexto titulo donationis vel remissionis, quietantiae, vel alio quouis praetextu detinent, seu sciunt ea per alios possideri, vsurpari & detineri, aut occupata fuisse, & ad eorum manus peruenisse requirimus & monemus, eisque; districtè praecipiendo mandamus, quatenus infra sex dierum spatium, quorum duos pro primo, duos pro secundo, & reliquos duos dies pro tertio & peremptorio termino eis & eorum cui libet pro canonica monitione assignamus, omnia & singula iocalia ornamenta, aurum, argentum, gemmas, margaritas, lapides pretiosos, pecunias, vestes, pannos, libros, equos, mulos, mulas, imagines, supellectilia, & alias res, & bona huiusmodi dilecto filio Francisco Odescalco dictae Camerae Praesidenti cum effectu restituant & consignent, & si donationem vel remissionem, aut quietantiam desuper sibi factam praetendant, illam seu illas videndas, ut decet, & examinandas exhibeant & producant, ac illorum raptore, vsurpatores, seu detentores vel occupatores scientes reuelent.

§. 4. Alioquin lapsis diebus huiusmodi, omnes & singuli praefati Episcopali vel Archiepiscopali, aut Patriarchali, ac etiam Cardinalatus honore seu dignitate praediti, interdicti ingressus ecclesiae poenam, alij vero excommunicationis & maledictionis aeternae sententiam, quam alias in eos in his scriptis ferimus, & a quibus nisi a nobis, & eodem Romano Pontifice pro tempore existente, ac satisfactione praenota, praeterquam in mortis articulo constituti, relaxationis & absolutionis beneficium obtinere non possunt, eo ipso incurrant, & si Pontificali aut Cardinalatus honore seu dignitate praediti sub interdicto huiusmodi per octo dies scriptis ferimus, sex immediatè sequentes permanere, alij vero inferiores ab eis eandem excommunicationis sententiam animo, quod absit, indurato sustinere non formidauerint, ex tunc elapsis dictis octo diebus, Pontificali & etiam Cardinalatus honore seu dignitate praediti a regimine Ecclesiarum eis commissarum, eo ipso suspensi, ac tam ipsi, si alia beneficia ecclesiastica obtineant, quam inferiores ab eis, omnibus & singulis monasteriis, prioratibus, dignitatibus, administrationibus, canonicatibus & praebendis, ceterisque beneficiis ecclesiasticis cum cura & sine cura, saecularibus ac Ordinum quorumcumque regularibus, quae in titulum vel commendam seu administrationem, aut alias quomodolibet etiam ex quibusuis concessionibus seu dispensationibus Apostolicis obtinent, ac etiam Officiis Romanae Curiae per eos obtentis, saeculares vero Feudis, Vicariatibus, Dominiis, & aliis iuribus, ac priuilegiis quibuscumque eis per Romanam Ecclesiam aut Sedem praefatam seu alios quoscumque etiam quacumque alia auctoritate etiam Imperiali, vel Regali eis concessis, etiam eo ipso priuati existant; & ad similia beneficia, feuda, priuilegia, vicariatus, dominia, & iura obtinenda, necnon ad quoscumque actus legitimos exercendos inhabiles, ac etiam intestabiles similiter eo ipso fiant; possintque beneficia, officia, ac vicariatus & feuda, aliaque iura huiusmodi tamquam vacantia absque alia declaratione desuper facienda a nobis & Sede praefata, ac aliis ad quos pertinet illa concedere & dare, liberè impetrari. Scituri quod si ipsi, aut eorum aliqui suae salutis immemores in praemissis morosi fuerint, seu praemissa adimplere non curauerint, aut contempserint, hoc eis pro graui crimine

Poenam non restituentium, scientiamque & non reuelantium.

Exemplorum fides.

D. P. An. 1. die 3. April. Publicatio.

Edita An. D. 1560. Procurium.

Causa istius confisus.

Confirmatio poenarum impostarum coram occupatores bonorum Camerae Apostolice.

Præceptum restituendi omnia bona dictae Camerae.

mine & delicto imputabitur, & Iustitia mediãte contra eos ad grauiores & tales pœnas absq; vlllo respectu procedetur. quod illorũ coërcitio eis perpetuo cedat ad noxam, & aliis in exemplum, absque spe alicuius veniãe inde consequendæ: si vero se humiles, & ad satisfaciendum, aut confitendum promptos exhibuerint, cum omni mansuetudine, & respectu excipientur, & ex eorum spontanea restitutione, seu confessione eis salutaris misericordiãe, & gratiãe amplexus exuberanti Sedis præfatãe in singulis pœnam pietate proueniẽt. Ac singulas donationes eis desuper factas, prout iustitia suadebit, & ordo dictauerit rationis, admittemus. Ac vt præfertur, scientes, & reuelantes, vltra cœlesti præmium, à nobis condignam mercedem, & retributionem recipient, cum eorum omnium grata satisfactione.

Derogatio contrariorum.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis præfatis, necnon donationibus, concessionibus, & aliis dispositionibus de bonis, rebus, & aliis præmissis, etiam Cardinalibus, & aliis prædictis, etiam per dictos prædecessores, aut eorum aliquos ex quacumq; causa factis, & quibusuis aliis, sub quibuscumq; tenoribus, & formis, ac cū quibusuis etiã derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque & aliis decretis, etiam motu, & scientia paribus concessis, confirmatis, & innouatis, quibus, illorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis aliã in suo robore permanfuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expressè derogamus, & quoad hoc eis nolumus aliquatenus suffragari, contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter vel diuisim ab eadem sit Sede indultum quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

Iussio publicandi hæc bullam.

§. 6. Volumus autem quod cum primum præsentis litteræ, quarum transumptis manu Notarij publici subscriptis sicuti ipsis originalibus literis fidem plenam adhiberi debere decernimus, in valuis Basilicæ principis Apostolorum de Vrbe, & Ecclesiæ Lateranen. ac acie Campi Floræ etiam de Vrbe per vnum ex Curforibus nostris affixæ fuerint, perinde singulos quos concernunt quoad præmissa omnia arceant, ac si eãdem præsentis litteræ eis singulariter, & personaliter insinuata, & intimata fuissent.

Nulli ergo, &c. Si quis, &c.

D. P. An. 1. die 3. April.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1560. 3. Non. Aprilis, Pontificatus nostri Anno 1.

V. Exemptio Monialium, & Sororum cuiuscumque Ordinis Regularium, à decimis, subsidiis, aliisque oneribus.

Aliam exemptionem pro Monialibus Ordinum Mendicantium habemus infr. in const. 11. Pij V. Dum ad vberes. Et signanter ab onere hospitandi milites attende const. 148. eiusdem Pij, Cum sicut.

PIVS EPISCOPVS,

Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

DE statu Ecclesiarum, & Monasteriorum quorumlibet curæ nostræ diuina dispositione commissorum paternam diligentiam cogitantes, ad ea per quæ illorum, ac personarum præsertim fœminei sexus in illis sub regulari castimonia Altissimo famulantium statui, & opportuna subuentioni valeat salubriter prouideri, ipsaque personæ semotis perturbacionibus vniuersis, in pacis, & quietis amœnitate diuini officii liberius vacare valeant, libenter attendimus, ac in iis nostri Pastoralis officij partes fauorabiliter impartimur.

Exemptio à solutione decimarum, & subsidiorum, ac aliorum onerũ. Hoc idẽ specialiter Monialibus Mendicantibus concessit Pius V. etc. in vrb.

§. 1. Hinc est, quod nos, Motu proprio, non ad alicuius nobis super hoc oblata petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate omnes, & singulas Abbatissas, Priorissas, Ministras, Moniales, & Sorores quorumcumque Monasteriorum, Domorum, & regularium locorum Monialium, & Sororum quorumuis Cisterciens. Præmonstraten. S. Claræ, necnon S. Benedicti, & S. August. ac Tertij Ordinis S. Francisci, & aliorum quorumuis Ordinum, etiam sub cura, & regimine, ac secundum regularia instituta Fratrum Minorum de Obseruantia nuncupatorum, & Eremitarum eiusdem S. Augustini, degentium in Lombardia, & quibuscumque

aliis Italiæ partibus consistentium, ipsaque Monasteria, & Domos, & loca (deductis quatuordecim ducatis auri de Camera pro victu cuiuslibet Monialis seu Sororis) alios redditus non habentia, eorumq; possessiones, & alia quæcumque bona mobilia, & immobilia, à quarumcumque decimarum, & subsidiorum, ac aliorum onerum quomodolibet nuncupatorum, per Nos, & Sedem Apostolicam seu eius Legatos, & Nuncios, aut quoscumque alios quauis auctoritate fungentes, etiam pro expeditione contra Turcas, vel fidei tuitione, ac Fabrica Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, aut quauis alia vrgentissima causa pro tempore impositorum solutione, ex certa nostra scientia, auctoritate Apostolica, tenore præsentium in perpetuum profus eximimus, & liberamus.

Prohibitio Commissarijs, & alijs exactoribus.

§. 2. Et nihilominus omnibus, & singulis Collectoribus, Subcollectoribus, ac Commissarijs, necnon quibuscumque alijs, ad decimarum, & subsidiorum huiusmodi exactorem deputatis, & pro tempore deputandis, in virtute sanctæ obedientiæ, & sub nostræ indignationis, ac excommunicationis lata sententiæ pœna districtius inhibemus, ne Abbatissas, Priorissas, Ministras, Moniales, & Sorores, Domos, & Monasteria, & loca prædicta, etiam vigore quarumcumque literarum à nobis, vel Sede prædicta pro tempore emanatarum, etiam si in eisdem contineatur, quod ad quauis exempta, & non exempta, Domos, Monasteria, & loca se extendant, vel alterius cuiuscumque tenoris existant, ipsius Sedis sibi concessæ facultatis, nisi de præsentibus earumque toto tenore, ac de dictis Ordinibus, & nomine eorum quibus dictorum Ordinum cura, gubernatio, & protectio pro tempore commissa fuerint, plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, fecerint mentionem, ad soluendum decimas seu subsidia, aut onera huiusmodi quouis modo cogere, aut compellere, seu alias præmissorum occasione eas molestare, seu inquietare præsumant.

Executorum istius contenti. deputatio, & facultates.

§. 3. Quocirca dilectis filiis cameræ Apostolicæ Locumtenenti, ac Almæ Urbis nostræ Vicario in spiritualibus generalibus, necnon vniuersis, & singulis venerabilibus fratribus nostris Archiepiscopis, & Episcopis, & etiam dilectis filiis eorum in spiritualibus Vicariis generalibus, ceterisque Ecclesiarum Prælati per præsentis committimus, & mandamus, quatenus ipsi vel duo, aut vnus eorum per se, vel alium, seu alios eisdem Abbatissis, Priorissis, Ministris, Monialibus, & Sororibus in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, easdem præsentis, & in eis contenta quæcumque inuiolabiliter obseruari faciant. Non permitteant eas, ac Domos, Monasteria, & loca huiusmodi per Collectores, aut Subcollectores, & Cómmissarios præfatos, seu quoscumque alios contra earumdem præsentium tenorem quomodolibet molestari, contradictores quoslibet, & rebelles per cœsuras, & pœnas ecclesiasticas, ac alia opportuna iuris remedia, appellatione postposita compescendo, necnon legitimis super his habendis seruatis processibus, cœsuras, & pœnas ipsas, etiã iteratis vicibus aggrauãdo, inuocato etiã ad hoc si opus fuerit, auxilio brachij secularis.

§. 4. Non obstantibus præmissis, ac fel. rec. Bonifacij PP. VIII. prædecessoris nostri de vna, & in Concilio generali, clausula derogatoria.

VIII. prædecessoris nostri de vna, & in Concilio generali, dummodo non vltra tres dietas vigore præsentium ad iudicium non trahatur, & aliis constitutionibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, etiam in forma Breuis, aut aliis quibuscumque per Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac etiam nos & Sedem prædictam, cum quibusuis irritatiuis, annullatiuis, reuocatiuis, exceptiuis, reſtitutiuis, declaratiuis, aut derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, etiam pluries, ac alias quomodolibet concessis, confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus, etiam si talia forent, quod pro eorum derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quauis alia expressio habenda foret, tenores huiusmodi præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis aliã in suo robore permanfuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expressè derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§. 5. Volumus autem quod earumdem præsentium tranſumptis sigillo alicuius personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munitis, & manu alicuius Notarij publici subscriptis

scriptis

scriptis eadem prorsus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ originalibus adhiberetur, si foret exhibitæ vel ostensæ.

Nulli ergo, &c. Si quis, &c.

D.P. An. 1. die
5. April.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Domini 1560. nonis Aprilis, Pontificatus nostri Anno primo.

VI. Approbatio Confraternitatis sub Inuocatione SS.

TRINITATIS nuper in Vrbe instituta, ad hospitandum Peregrinos ad Urbem deuotionis causa accedentes, ac reficiendum pauperes Conualescentes ex aliis hospitalibus dimissos: Et tam illos, quam istos salubriter in mandatis Domini erudiendos.

Ista Confraternitas in Archiconfraternitatem cum facultate alias Confraternitates aggregandi, suasque gratias communicandi, ab istomet Pontifice erecta fuit, & pluribus Indulgentiis à Gregorio XIII. & aliis Summis Pontificibus decorata: Sed eorum bullas prætermisi, quoniam circa modum aggregandi nouam formam tradidit Clem. VIII. in constit. 115. Quæcumque. lib. 3. Et circa Indulgentias nouam itidem dispositionem edixit Paulus V. adhuc non editam, licet firmatam die 2. Octobris 1606. ubi aliquid habetur etiam de instituto huius Archiconfraternitatis, circa prædicationem que in eius Oratorio Iudeis qualibet hebdomada fieri consuevit.

Causas autem eiusdem Archiconfraternitatis cognoscit S.R.E. Cardini eius Protector, ex const. 123. Pij V. Cum sunt. hic infra.

PIVS EPISCOPVS,

Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Edita An. D.
1560.

Exordium.

Illius qui pro dominici saluatione gregis, in ara crucis, in pretium immolari non abnuuit, quique inter alia sibi beneplacita, opera charitatis exerceri præcepit, vices licet immeriti gerentes in terris, curis angimur afflidis, & continua meditatione pulsamur, circa quæcumque pia opera, ex Christi fidelium deuotione ordinata, vt firma perpetuo subsistant, omni studio intendere, & vt ad præmissa Christi fidelium vota facilius concurrant, fideles ipsos quibusdam spiritualibus & allecitiuis muneribus libenter prosequimur, ac eorum pia suffragia donis caelestibus confouemus, vt exinde reddantur diuinæ gratiæ aptiores, & charitatis deuotio in dies per amplius augeatur in eis.

§. 1. Cum itaque sicut pro parte dilectorum filiorum modernorum Cōfratrum Confraternitatis Sanctissimæ TRINITATIS in Alma Vrbe, de consensu bonæ memoriæ Philippi Archinthei Episcopi Salutiarum, in dicta Vrbe & illius districtu Sedis Apostolicæ dum viueret Vicarij generalis, alias in pauperum Peregrinorum, & Conualescentium personarum subsidium instituta & erecta, nobis nuper exhibita petitio continebat, ipsi relictis peccatorum sordibus, ad diuinorum præceptorum quantum humana patitur fragilitas obseruationem reducti, iramque diuinam pœnitentia & orationibus præcipue placari considerantes, vltima cuiuslibet mensis Dominica in vnum congregati, peccata sua confessi, sacratissimum Eucharistiæ Sacramentum deuote recipiant, factaque deinde processione, orationem in deputato Oratorio inchoantes, & inter cetera, pro reipublicæ Christianæ conseruatione & augmento, ac inter Principes Christianos vniuersali pace, ac pro tempore Romani Pontificis & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, illiusque Prælatorum prospero statu, deuote orantes, orationem ipsam partitis inter se horis triduo reddant continuam, & in ipsius Confraternitatis Hospitali, quod multis annis in domo conductitia tenuerunt, & nunc in propria ad id Dei liberalitate & benignitate per eos empta tenent, quoscumque Peregrinos ex quibusuis Mundi partibus ad urbem & Hospitale huiusmodi deuotionis causa confluentes recipiant, & tribus ac quandoque pluribus diebus hospitentur & nutrantur, ac alias charitatiue tractent. Pauperes quoque Conualescentes, qui dum ab infirmitate liberi quidem, sed debiles ex aliis Hospitalibus exeuntes, quo se re-

cipiant & reficiant non habent, in eodem suo Hospitali similiter recipiant, ac eos non solum corporaliter donec robustiores euadant, pie alant; verum etiam rudes & ignaros interim dum ibidem morantur in mandatis Domini erudiant, cunctaque hæc opera ex bonis sibi à Deo collatis, aliorumque Christi fidelium eleemosynis, cum ipsa Confraternitas proprios redditus vltra quindecim ducatos non habeat, hæcenus exercuerint & exerceant, exercereque; perpetuo intendant, pro parte eorumdem Confratrum nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus vt ipsi & alij Christi fideles sui interioris hominis reformationi intendere, & in piis & charitatiuis operibus præfatis, sine quibus caeleste regnum acquiri non potest, perseverare studeant, & ceteri ad ingrediendum dictam Confraternitatem alliciantur eo libentius & promptius, quo spiritualibus donis se refici, animarumque suarum salutem facilius adipisci cognouerint, eorum animarum saluti pauperumque ac dictæ Confraternitatis successui consulere, ac ipsius Confraternitatis erectionem huiusmodi, illiusque statuta, & ordinationes approbare & confirmare, ac alias in præmissis opportune prouidere de benignitate Apostolica dignemur.

§. 2. Nos igitur qui diuini cultus augmentum, & animarum salutem, & Hospitalium quorumlibet salubrem directionem, & in eis degentium pauperum subuentionem nostris potissimum temporibus vbique vigere, & augeri sinceris desideramus affectibus, quique dictorum Confratrum tam salubria vota & pia opera, plurimum in Domino colaudamus, ipsos & eorum singulos, à quibusuis excommunicationis, suspensionis & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris & pœnis, à iure vel ab homine, quauis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendū, harum serie absolutes, & absolutos fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, ipsius Confraternitatis erectionem, & institutionem, necnon ordinationes & statuta pro salubri eiusdem Confraternitatis directione, nunc & pro tempore edita, sacris canonibus non contraria, ac inde pro tempore secuta quæcumque, licita tamen & honesta, auctoritate Apostolicâ tenore præsentium approbamus, & confirmamus, ac rata & grata habemus, illisque perpetuæ firmitatis robur adiciamus.

§. 3. Et insuper vniuersis, & singulis Confratribus Confraternitatis huiusmodi, nunc, & pro tempore existentibus aliisque Christi fidelibus vtriusque sexus, etiam de dicta Confraternitate non existentibus, qui Hospitali præfati, seu illius pro tempore Ecclesiam vel Capellam, in eiusdem Sanctissimæ Trinitatis, & Sancti Benedicti, cuiuslibet anni festiuitatibus deuote visitauerint annuatim, & ibidem ter Orationem Dominicam, & toties Salutationem Angelicâ deuote recitauerint, & de bonis sibi à Deo collatis pro eorumdem Conualescentium & peregrinorum manutentione, eorum arbitrio aliquam eleemosynam porrexerint, plenariam omnium peccatorum remissionem & indulgentiam misericorditer in Domino auctoritate & tenore prædictis, ex certa scientia, ac de Apost. potest. plenitudine concedimus, & elargimur.

§. 4. Illis vero qui vltima cuiuslibet mensis Dominica, vel illam immediatè sequenti, Lunæ siue Martis, aut alij diebus, Orationi per dictos Confratres pro tempore fiendæ & continuandæ interuenerint, & illam per vnam horam, vel si vires ad id non suppetant, breuiori tempore continuauerint pro reipublicæ Christianæ conseruatione & augmento, ac Principum Christianorum mutua & vniuersali pace, necnon nostro & pro tempore existentis Romani Pontificis, ac Rom. Ecclesiæ huiusmodi, & illius Pastorum, felici & prospero statu, pijs ad Christum Iesum preces effundendo, quoties id fecerint.

§. 5. Necnon qui de gremio dictæ Confraternitatis esse pro tempore desiderauerint, in ipsa eorum in Confratres receptione & descriptione, dummodo omnes & singuli Christi fideles præfatis temporibus & diebus ipsis, pœnitentes & confessi sint, & sacratissimum D.N. Iesu Christi corpus receperint, centū annos, & totidem quadragenas de iuictis eius pœnitentijs etiā misericorditer in Dño relaxamus.

§. 6. Præterea eisdem ac omnibus, & singulis alijs præfatis, & eorum cuiuslibet, vt facilius & commodius ad præmissa se disponere possint, Quod temporibus & diebus præfatis, præterquã tempore Paschatis Resurrectionis eiusdem

Et modo à Pontifice cum suis ordinationibus confirmatur.

Indulgentiæ conceditur visitantibus eius Hospitali, & Eccl. in festo Trinitatis, & Sancti Benedicti & eleemosynas largientibus. Scias omnes indulgentias pro quibus porrigenda sunt inueniuntur esse à Pio V. in constit. 30.

Orantibus etiã tempore orationis indicenda à Confraternitate.

Confratribus quoque.

Tu vide quo ad indulgentias id quod notum in rubric.

Facultas eligendi confessorem.

D. N. Iesu Christi, quemcumque sacularem, vel cuiusuis etiam Mendicantium Ordinis regularem presbyterum, in suum possint eligere Confessorem, qui eos & eorum quemlibet ab omnibus & singulis eorum peccatis, criminibus, excessibus & delictis quantumcumque grauibus & enormibus, etiam Sedi praefatae reseruat (nullis profus praeterquam in Bulla in die Coenae Domini legitima contentis exceptis) absolueret, & pro commissis poenitentiam salutarem iniungere possit & valeat, licentiam & facultatem impartimur.

Hoc limitauit Clem. VIII. in constit. 115.

Eleemosynam praestantibus indulgentia datur. In vide maximitatem reuocatione Pij V.

Clausula huius constitutionis praesertim.

Fides danda transumptis.

Sanctio poenali.

D.P. An. 1. die 29 April.

VII.

Facultas Praelatorum Congregationis Monachorum B. MARIAE Montis Oliueti, Ordinis S. Benedicti, circa absolutionem & dispensationem Monachorum, ab irregularitate, quibuscumque casibus, quatuor exceptis, incurfa.

Ad hoc vide moderationem Clem. VIII. infr. in eius const. 115. Quaecumque Cetera vero quae istam Congregationem concernunt, indicauit sup. Clem. VI. constit. 1. Sollicitudinis. fol. lib. 1.

Edita An. D. 1560.

Exordium.

Facultas absoluentibus dispensandi, de qua in rubr.

Alios casus puo reseruatos fuisse a Clem. VIII. ut in fin eius bulla 115 Quaecumque.

PIVS PAPA QVARTVS Dilectis filijs Generali & alijs Abbatibus & Visitoribus Congregationis Montis Oliueti, Ordinis S. Benedicti.

Votis vestris, per quae vestrarum & Monachorum vestrorum animarum salus prouenire dignoscitur, inducimur, vt illis, quantum cum Deo possumus, beneuolum fauorem impartiamur.

§. 1. Hinc est, quod Nos volentes vos, qui, vt asseritis, ex iustis & rationalibus causis, ad instar Sancti Augustini, & Minorum S. Francisci, seu aliorum Ordinum & Congregationum, quoscumque Monachos a quacumque irregularitate, (praeterquam ratione homicidij voluntarij, bigamiae, & mutilationis membrorum) absolueret, & cum illis, vt illa non obstante, ad omnes etiam sacros & presbyteratus ordines promoueri possint, dispensare desideratis, specialibus fauoribus & gratiis prosequi volentes, vestris in hac parte supplicationibus inclinati, Vobis & cuiilibet vestrum, vt in foro conscientiae tantum, omnes & singulos Congregationis vestrae Monachos, etiam ante legitimam aetatem, ad aliquem ex sacris ordinibus promotos, a quacumque irregularitate per eos quomodolibet pro tempore, (praeterquam ratione homicidij voluntarij, bigamiae, aut mutilationis membrorum) contrafacta, absolueret, & cum eis, vt illa

non obstante, ad omnes etiam sacros & presbyteratus ordines, alias tamen rite promoueri, & postquam in illis promoti fuerint, etiam in altaris ministerio ministrare, ac missas & alia diuina officia celebrare, ac quascumque administrationes & officia ipsius vestrae Congregationis recipere & retinere, illaque gerere & exercere libere & licite valeat, dispensare, eosque in pristinum, & eum in quo ante praemissa quomodolibet erant aut existere poterant, statum restituere, reponere, & plenarie reintegrare libere & licite valeatis. Quodque Confessor, quem quilibet vestrum pro tempore abfuit, aliquam irregularitatem quomodolibet pro tempore incurreretis, absolueret, & in statum pristinum restituere, ac vt administrationes & officia praedicta, vt praefertur, recipere & retinere, etiam licite & libere valeat, auctoritate Apostolica tenore praesentium concedimus & indulgemus.

§. 2. Non obstantibus praemissis, & Apostolicis, ac Provincialibus & Synodalibus constitutionibus & ordinationibus, ac vestri Ordinis & Congregationis, etiam iuramentis, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate aia roboratis, statutis & consuetudinibus, priuilegijs quoque, indultis, & literis Apostolicis in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis, & etiam iteratis vicibus innouatis. Quibus omnibus & singulis, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quauis alia expressio habenda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum inferebantur, praesentibus pro plene & sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanens, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Derog. quorum cunque in contrarium.

Datum Romae apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 24. Maij millesimo quingentesimo sexagesimo, Pontific. nostri Anno 1.

D.P. An. 1. die 24. Maij.

Spolia personarum ecclesiasticarum, de eorum bonis, etiam ad fauorem locorum piorum, absque Sedis Apostolicae licentia disponentium, spectant ad Reuer. Cameram Apostolicam.

VIII.

Hoc idem statuit Paul. III. vt supra in eius const. 29. Roma ni. fol. lib. 1.

Haec tamen licentia non suffragatur Curatis extra residentiam decedentibus, vt infra in constit. 91. In suprema Sed curiales habent priuilegium circa spolia, vt infra in Pauli V. const. 18. In eminenti, vbi plene notabo.

PIVS PAPA QVARTVS Dilecto filio Francisco Odescalco Cam. nostra Apost. Praesidentis, ac spoliatorum quorumcumque in vniuersa Italia Collectori nostro generali. Dilecte fili salutem & Apostolicam benedictionem.

Edita An. D. 1560.

Graue nobis & molestum accidere solet, cum de personarum ecclesiasticarum actionibus, quae integritatis exemplo ceteris praestare debent, ea nobis deferuntur, quae & eorum fama sinceritatem denigrare, & Camerae nostrae Apostolicae incommodum ac detrimentum afferre videntur, vnde nos vt malitiosorum prauis intentionibus occurrere valeamus, debita postmodum remedia in mediū afferre, & perniciosi fraudibus, prout ex vniuersalis nostrae Curiae sollicitudine tenemur, obuiare cogimur.

Exordium.

§. 1. Cum itaque (sicut ex proborum, & fide dignorum hominum relatione nuper accepimus) quamplures praelati, presbyteri, & aliae ecclesiasticae personae diuersarum prouinciarum, locorum, & dominiorum, & praesertim Regni Neapolis, nulla a nobis seu Sede Apostolica facultate testandi suffulti vel muniti, sed temeritate propria, & forsitan ad suorum importunam suggestionem impulsu, in eorum vltimis voluntatibus testamentaria sua condendo, ac donationes seu legata, aut codicillos faciendo, de bonis suis diuersimode, licet id facere nullo modo possint, neque debeant, disponere audeant, ipsaque bona sub diuersis confectis pretextibus, & coloribus, hospitalibus ac pijs locis, & forsitan cum promissionibus clandestinis, quod eorum consanguineis vel affinibus, aut alijs personis ab eisdem testatoribus nominatis post illorum obitum ab ipsis hospitalibus, & locis, de certa seu quota portione bonorum huiusmodi subueniatur,

Causa constitutionis.

ueniatur, testari, relinquere, legare, codicillari non erubescant, in dictæ camerae graue damnum, & præiudicium maximum; dictæ Camerae indemnitati opportunè consulere, & inconuenientibus huiusmodi pro officij nostri debito congruum remedium adhibere volentes;

Prohibitio disponendi in ultimis voluntariis de rebus ecclesiasticis, absque licentia Sedis Apost.

§. 2. Motu proprio & ex certa scientia, ac matura deliberatione nostra, non ad tuam vel alterius pro te nobis super hoc oblata petitionis instantiam, auctoritate Apostolica, tenore præsentium decernimus, & declaramus, omnia, & singula testamenta, donationes, in illis vel mortis causa factas, codicillos, legata, & quæcumque alia in vltimis voluntatibus per quoscunq; ecclesiarum prælatos; etiã si Patriarchali, Archiepiscopali, vel Episcopali præfulgeat dignitate, ac quorumuis monasteriorum cuiuscunq; Ordinis, Abbates, seu Cõmendatarios, ac presbyteros, & alias quaslibet ecclesiasticas personas prædictas, & quascunq; alias, quæ ex bonis, & redditib; ecclesiasticis, & beneficiorum fructus percipiunt, absque nostra seu eiusdem Sedis speciali licentia & facultate quomodolibet quæ in futurũ ab illis quocunq; prætextu, aut quæsito colore, etiam in fauorem hospitalium & aliorum piorum locorum huiusmodi de dictis redditibus fieri, condi, & testari, seu relinquere, aut quouis vltimæ voluntatis titulo disponi contigerit, nulla, irrita, inania, inualida, ac nullius prorsus roboris vel momenti fore & esse, ac nemini, neque etiam hospitalibus, & piis locis præfatis, cum ad Cameraam ipsam solum fraudandum prout ex multis fraudibus desuper commissis & repertis nobis constitit, præmissa fieri clare appareat, vllatenus deinceps suffragari neque subsistere, aut testamentis suis huiusmodi quemquam iuuare, aut tueri, nec effectum aliquem vlla ratione habere vel fortiri.

Iussu illa vti spolia exigendi per Cameraam.

§. 3. Quinimmo te, de cuius probitate & fide specialem in Domino fiduciam obtinemus, bona quæcumque posthac in dictis testamentis relicta, tamquam spolia ad nos & eãdem Cameraam spectantia & deuoluta, per te vel subcolletores tuos deputatos iam, vel deputandos libere exigere & recuperare, illorumque possessionem absque vitio spoliij apprehendere, ingredi ac retinere posse, & debere.

Annullatio dispositionum de cetero faciendarum de dictis bonis.

§. 4. Necnon pro tollendis omnino fraudibus prædictis quæcumq; testamenta, donationes, codicillos, legata, & alias quascunq; vltimas voluntates, vt præfertur, in posterum faciendas, & facienda, atque in eis contenta, & inde secuta quæcumque etiam quoad subsecutas dictorum bonorum possessiones, & illorum apprehensiones huiusmodi, motu scientia, & deliberatione prædictis, ex nunc, prout ex tunc reuocamus, irritamus, cassamus, & annullamus, ac viribus prorsus euacuamus, pro reuocatisque, irritis, cassatis, annullatis, & penitus viribus omnibus euacuatis vbicunq; tam in iudicio, quam extra, ab omnibus haberi debere volumus, decernimus, atque mandamus.

Decretum irritanti.

§. 5. Sicque per quoscunq; etiam S. R. E. Camerarium, & alios Cardinales, ac Clericos, & præfidentes eiusdem Camerae, ceterosque iudices, & commissarios, ac alios tam ecclesiasticos, quam sæculares, quauis dignitate, & auctoritate, etiam marchionali, ducali, & regali fulgentes, in quibusuis causis, & instantiis, sublata eis, & eorum cuiuslibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi, ac decidendi facultate, & auctoritate iudicari, interpretari, atque decidi debere, irritum quoque, & inane, si secus super his à quocunq; quauis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari decernimus.

Derogatio contrariorum.

§. 6. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon prouinciarum, locorũ, dominiorum Regni Neapolis, & quorumcumque aliorum Regnorum, ac hospitalium, & præsertim pauperum incurabiliũ, & aliorum piorum locorum cuiusuis ciuitatis, etiam Neapolis, iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus; priuilegiis quoque, & indultis, ac literis Apostolicis, illis & quibuscunq; aliis personis, & locis etiam actu hospitalitatem exercentibus, sub quibuscunq; tenoribus & formis, ac cum quibusuis etiam derogatoriarum derogatoriis, alijsq; efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis etiam Motu proprio, & ex certa scientia per Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac Sedem Apostolicam, aut alias etiam per nos quomodolibet concessis, confirmatis, & innatis, etiam si in illis expressè caueatur, quod testamenta clericorum, presbyterorũ,

vel etiam prælatorum facultatem testandi à dicta Sede minime habentium, in fauorem hospitaliũ, aut aliorum piorum locorum huiusmodi quomodolibet facta valeant, plenamque roboris firmitatem obtineant, & executioni demandari debeant. Quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quæuis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc seruanda foret, tenores huiusmodi præsentibus pro sufficienter expressis, & totaliter insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice duntaxat harum serie specialiter & expresse derogamus, illaq; aduersus præmissa nullatenus suffragari posse vel debere decernimus, ceterisque contrariis quibuscunq;.

Datum Romæ apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris, die 26. Maij millesimo quingentesimo, sexagesimo, Pontificatus nostri Anno primo.

D. P. An. 1. die 26. Maij.

IX.

Confirmatio quamplurium gratiarum & immunitatum, exemptionumque & priuilegiorum Fratrum Militum Conuentus, & Hospitalis S. Ioannis Hierosolymitani, eiusque Magui Magistri, Priorum, & aliarum personarũ, à Pontif. prædecessoribus concessorum, cum eorundem extensione, & aliorum concessione.

Hæc priuilegia à successoribus Pont. fere in omnibus confirmata, & in nonnullis extensa, & respectiue modificata fuerunt, vthic in apostillis indicaui. Cetera autem de hoc Ordine & Militia notauit sup. in const. 2. Anast. IV. fol. 60. Christianæ.

PIVS EPISCOPVS,

Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Edita An. D. 1560.

Exordium.

Circumspecta Romani Pontificis prouidentia prædecessorum suorũ gestis, quæ suadentibus honestis causis pro personarum Ecclesiasticarum præsertim regularium pro fidei catholice aduersus Christi Crucis inimicos, defensione & conseruatione iugiter laborantium, commodo & vtilitate prouide emanauerunt, vt eo firmiter perdurent, quo sæpius fuerint Apostolica Sedis præsidio roborata, libenter suæ approbationis robur adiciunt, ea de nouo concedit, aliasque desuper disponit, prout in Domino conspicit salubriter expedire.

§. 1. Dudum siquidem postquam fel. rec. Martinus V. ex certa scientia per suas statuerat, & ordinauerat, quod quælibet querelæ, quæstiones, lites, causæ & controversiæ quas ex tunc inter fratres & subditos hospitalis S. Ioannis Hierosolymitani tunc præfentes & futuros, ex quibusuis occasione oriri, & moueri contingeret quouis modo, cum omnibus suis incidentibus, emergentibus, annexis & connexis, ac omni cuiusuis appellacionis (præterquam in defectu, aut denegatæ iustitiæ, vel illati perperam contra stabilimenta, & cõsuetudines dicti hospitalis grauaminis, casibus) remoto obstaculo per pro tempore existentem Magistrum, & dilectos filios, Conuentum dicti Hospitalis, seu illos ex illis fratribus, quibus ipsi Magister & Conuentus eas committerent, etiam vsque ad tertiam definitiuam sententiam inclusue audirentur, necnon iuxta laudabiles cõsuetudines & stabilimenta Hospitalis huiusmodi, & prout alias iuris foret debito sine deciderentur, omnesque, & singuli Priores, præceptores, baiulii, castellani, & fratres Hospitalis prædicti, postquam de mandato seu auctoritate Magistri & Conuentus præfatorum in quibusuis ex prædictis contra eos intentandis causis, ad comparandum coram ipsis & commissariis per eos, vt præfertur, pro tempore deputatis, in locis quantumcumque ab eodem Hospitali remotis citati forent, coram eisdem Magistro, Conuentu, & Commissariis prout contingeret, legitime comparere deberent, & tenerentur, iuri, & iustitiæ secundum stabilimenta, approbationes, vsus & laudabiles cõsuetudines præfati Hospitalis paritari. Quodque illi ex prioribus, præceptoribus, castellano, emposita, baiulii, fratribus & subditis præfatis, qui contra eorum aliquem super quibusuis querelis, rebus, vel negotiis, præterquam in casibus præfatis, coram alio quam præfatis Magistro & Conuentu, ac

per

per eos pro tempore datis Commissariis in causam trahe-
ret, & ad alium quam eisdem, appellationes quascumque
interponerent, causas huiusmodi prorsus perderent, & ex-
communicationis sententiam incurrerent, neque super qua
contenderent priuati existerent eo ipso.

§. 2. Et Sixtus IV. inter alia, omnes & singulas collatio-
nes, prouisiones, vniones, annexiones, & incorporatio-
nes, ac quascumque alias concessiones & dispositiones, de
præceptorii, cameris, magistralibus nuncupatis, seu illarū
fructibus, redditibus & prouentibus, quibusuis personis,
cuiuscumque status, ordinis, vel cōditionis existerent, qua-
uis consideratione & sub quacumque verborum forma, ac
cum quibusuis clausulis derogatoriis, etiam Motu proprio,
& ex simili scientia, ac cum expressa derogatione iurium
Magistri dicti Hospitalis, seu annuæ responsionis illi faci-
endæ eatenus auctoritate Apostolica factas, nullas & in-
ualidas, nulliusque roboris vel momenti fuisse & esse, etiam
per suas declarauerat, & quatenus viribus subsistere dice-
rent, reuocauerat, cassauerat & irritauerat, ac illas & quas
in futurum, etiam cum expressa derogatione literarum Sixti
prædecessoris huiusmodi fieri contingeret, pro infectis
haberi voluerat. Ac monuerat & requisierat omnes, & sin-
gulos earundem camerarum magistralium detentores seu
possessores qui tunc erant, aut pro tempore essent, prætextu
concessionum prouisionum, & dispositionum quarumlibet,
quæ ab alio quam pro tempore existente Magistro
dicti Hospitalis eatenus emanauerant, & in futurum ema-
narent, etiam à dicta Sede, vt infra certum tunc expressum
terminum camerarum per eos pro tempore detentorum, seu
possessarum huiusmodi possessionem vacuam, liberam &
expeditam Magistro dicti Hospitalis, aut illius legitimo
procuratori traderent & assignarent, alioquin ex tunc prout
ex ea die, in omnes, & singulos qui non parerent, seu vt
non parerent, suaderent, aut alias auxilium, consilium vel
fauorem præstarent, excommunicationis sententiam pro-
mulgauerat, à qua nisi in mortis articulo constituti, ab alio
quam Romano Pontifice nequirent absolutionis benefi-
cium obtinere, & præter sententiam excommunicationis
huiusmodi, si dicti Hospitalis fratres forent, & excommu-
nicationis sententiam huiusmodi per mensum animo sus-
tinerent indurato, prioratibus, castellanis, baiuliuiis, præ-
ceptorii, & officiis præfati Hospitalis per eos tunc obten-
tis, eo ipso priuati & inhabiles, ad illa & alia in posterum
obtinenda essent, possetque per Magistrum & Conuentū
præfatos de illis sic vacan. per priuationem huiusmodi li-
bere disponi, liceret quoque Magistro pro tempore existi-
nti Hospitalis huiusmodi dicto termino decurso, per se vel
procuratores suos possessionem camerarum earundem prop-
ria auctoritate libere apprehendere, ac illarum fructus,
redditus, & prouentus percipere, ac in suos & eius magi-
stratus vsus, & vtilitatem conuertere, & retinere cuiusuis
licentia super eo minime requisita.

Innocen. VIII. §. 3. Et Innocentius VIII. ex certis causis tunc expressis
inter alia, Sancti Sepulchri Dominici Hierosolymitani
Ordinis Sancti Augustini, & Militiæ Sancti Lazari in
Bethleem & Nazareth, etiam Hierosolymitani Ordines,
eorumque prioratus & præceptorias, necnon domum de
Montemorillon, dicti Ordinis Sancti Augustini Picauen.
dicecesis nuncupatam, & alia ab eis dependentia membra
cum suis pertinentiis, ac eorumdem Ordinum & Militiæ,
archiprioratum, prioratus & magistratus generales, ac in
eorundem Ordinum prioratibus, præceptorii, domibus,
& membris, illorumque quibus denominabantur nomina,
dependentias & pertinentias de fratrum suorum consilio
per quasdam suppresserat, & extinxerat, illaque omnia & sin-
gula per vnuersum Orbem existentia Hospitali præfato
pro illius membris, ac domum prædictam expresse pro mē-
bro prioratus Aquitanix dicti Hospitalis de simili consi-
lio perpetuo vnuerat, incorporauerat, concesserat & assi-
gnauerat, ac voluerat, quod tam qui in titulum, quam qui
in commendam illam tunc obtinerent, ad aliorum Fratrum
dicti Hospitalis instar iuxta tunc Magistri, & Conuentus
præfatorum, aut ab eis auctoritatem habentium prouidam
moderationem pro temporum qualitate de eorumdem mē-
brorum quæ sic obtinerent prouentibus, communi thesau-
ro dicti Hospitalis suffragia & onera exhiberent annua-
tim, ac Magistri, & conuentus prædictorum mandatis ob-
temperarent, nec quouis modo, clam vel palam illi qui

Tu scias
Pru hanc vnio-
nem S. Lazari
reuocasse, vt in
sua constit. 95.
Inter assiduas.

prioratus, beneficia & loca Ordinum suppressorum huius-
modi tenerent, eis cederent, vel renunciarent, aut de eis do-
nationem facerent absque expresso consensu, licentia &
auctoritate Magistri, & Conuentus præfatorum, & si fe-
cus facerent, irritum & inane, nulliusque roboris esse de-
creuerat, & nihilominus pœnam priuationis beneficiorum,
& excommunicationis latæ sententiæ eo ipso incur-
rere censerentur.

§. 4. Et de simili consilio, omnes & singulas exemptio-
nes priorum, baiuliuorum, castellanæ, empostæ, præcepto-
riarum, & fratrum eiusdem Hospitalis, tam à superioritate,
iurisdictione, obedientia & correctione tunc Magistri &
Conuentus prædictorum, ac aliorum prælatorum ipsius
Hospitalis etiam cum eorum receptione in protectionem
dictæ Sedis, ita vt illi solummodo essent subiecti, & Ma-
gistro ac Conuentui, & Prælati præfatis, parere, & ad Ho-
spitale prædictum accedere non tenerentur, quam ab onere
solutionis, eorumque communi thesauro prædicto, & il-
lius receptoribus annis singulis ratione prioratum, baiuli-
uarum, castellanæ, empostæ, præceptoriarum, & aliorum
membrorum eiusdem hospitalis quæ obtinerent, soluere
tenerentur; necnon quascumque speciales reservationes,
& conferendi mandata de prioratibus, baiuliuiis, castella-
niæ, præceptorii & membris prædictis quomodolibet, &
quacumque ratione vel causa, etiam impensurum per eos fi-
dei, & Hospitali, aut Sedi præfatis obsequiorum, aut alia
inexcogitabili consideratione ab Innocentio prædecessore
& Sede præfatis, etiam cum Motu proprii & certæ scientiæ,
aliisque fauorabilibus & insolitis clausulis concessas,
etiam si in eis contineretur expresse, quod per quascumque
reuocationes & derogationes, ac literas & concessiones
non censerentur reuocata, immo illis non obstantibus in
suis remanerent robore & efficacia, perinde, ac si reuocata
non essent, nisi dum & quoties sub certis tunc expressis
modo & forma, ac verborum conceptione reuocarentur,
per alias suas ex certa scientiâ reuocauerat, cassauerat, & an-
nullauerat, ac voluerat pro infectis haberi, & illis quibus
concessæ erant minime suffragari, liceretque Magistro omnē
eius superioritatem in eos sic exemptos exercere, ac rece-
ptoribus prædictis eos ad soluendum eis, & dicto thesauro,
quæ pro tempore deberent, perinde ac si exemptiones ipsæ
nunquam concessæ fuissent, de simili consilio decreuerat.

§. 5. Ac in perpetuum valitura constitutione, de eorum-
dem fratrum consilio statuerat & ordinauerat, quod ex tunc
de cetero perpetuis futuris temporibus prioratus, baiuli-
uæ, castellanæ, empostæ, præceptorie, & membra quæ-
cumque dicti Hospitalis, quæ pro tempore qualitercumque
vacarent, tam in Romana Curia, quàm extra eam sub qui-
busuis generalibus, vel specialibus reservationibus Apo-
stolicis, factis, & quas fieri contingeret de beneficiis ec-
clesiasticis, etiam apud Sedem præfata pro tempore va-
cantibus, vt pote ad hospitalitatem & fidei tuitionem ordi-
nata nullatenus includerentur, nec reservata vel affecta
existerent, sed hospitalium pauperum quæ sub reservationi-
bus ipsis non includebantur, quoad id, sortirentur natu-
raturam, deberetque de illis per pro tempore existentem Ma-
gistrum, & conuentum præfatos dūtaxat, & non alium iuxta
stabilimenta prædicta Fratribus dicti hospitalis prouideri,
& quas fieri contigerit per ipsum Innocentium prædeces-
sorem, aut successores suos Romanos Pontifices pro tempore
existentes, ac dictam Sedem, vel eius auctoritate, aut
alia quacumque, de illis reservationes, prouisiones, colla-
tiones, commendas, vniones, & quascumque alias similes,
vel dissimiles dispositiones & exemptiones priorum, bai-
uliuorum, præceptorum, & fratrum, à Magistris & Con-
uentus prædictorum obedientia & superioritate, aut debi-
tis per eos præfatos thesauro responsionibus annuis, & aliis
iuribus quacumque ratione vel causa, etiam motu & scientia
similibus, ac de Apostolica potestatis plenitudine cum
derogatione posteriorum literarum Innocentij prædeces-
soris huiusmodi, nullius penitus essent roboris vel mo-
menti, & haberentur prorsus pro infectis, nec censerentur
statuto Innocentij prædecessoris huiusmodi vniquam de-
rogatum per quascumque clausulas etiam derogatarum
derogatorias, fortiores & efficaciores, nisi dum, & quo-
tiens ipsarum posteriorum literarum, de verbo ad verbum,
vere & non per clausulas id importantes inserto tenore, de
simili Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium consilio
derogari

Nullaq; exem-
tione ab obe-
dientia M. Ma-
gistri, & con-
uentus, minus qz
à solutione iu-
rium communi
ararij excusa-
re voluit.

Hoc latius est
dissimium in
Sixt. V. const.
43. Equum.

Beneficia etiã
huius Ordinis
nec affecta, nec
sub reservatio-
nibus comprehē-
di, & ad solum
M. Magistrū,
& Conuentum
eorum collatio-
nes spectare
voluit.

derogari contingeret, nec etiam tunc nisi ad id Magistri, & Conuentus prædictorum expressis accederet assensus, & non aliter, nec alio modo, censereturque semper in huiusmodi, quæ sic fierent de consilio prædicto derogationibus, apposita clausula, quod effectum fortirentur de consensu Magistri, & Conuentus prædictorū, & non aliter, nec alio modo, decernens collationes, prouisiones, cōmendas, vniōnes, dispositiones, & reseruaciones quilibet, quas per alios quam Magistrum, & Cōuentum prædictos de eisdem prioratibus, baiuliis, & præceptoris, castellania, & membris, etiam apud Sedem ipsam pro tempore, per cessum vel decessum, seu quamuis aliam dimissionem vacantibus fieri contingeret, & si per ipsum Innocentium prædecessorem, & pro tempore existen. Roman. Pontificem fierent, illis quibus sic fierent, nullum ius, nullumve coloratum titulum tribuere possidendi, & eos quoad omnes effectus etiam constitutionis suæ de triennali possessore non molestando pro meris detentoribus sine titulo haberi, & reputari, ac irritum, & inane quicquid secus super iis à quoquam quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contingeret attentari.

Julius II. exspectatus, & alias gratias prædictas absque consensu M. Magistri, & Conuentus irritauit.

§. 6. Necnon Iulius II. omnes, & singulas expectatiuas, reseruaciones, antianitates, mandata de prouidendo, concessiones, coadiutorias sine consensu, & omnes alias gratias, & literas, super prioratibus, baiuliis, præceptoris, castellania, empostæ, ac quibusuis aliis beneficiis dicti Hospitalis quomodocumque, & qualitercumque absque Magistro, & Conuentus prædictorū consensu quibusuis personis cuiuscumque dignitatis, gradus, ordinis, vel conditionis forent, etiam Cardinalatus honore fulgentibus, ex quibusuis causis etiam onerosis eatenus concessas, & concessa, etiam quasuis clausulas illarum ab huiusmodi reuocationibus præseruatiuas in se continentes, & continentia, similibus Scientia, & Potestatis plenitudine pro reuocatis, cassatis, & annullatis perpetuo valituræ constitutionis edito per quasdam decreuerat. Et ordinauerat quod prioratus, castellania, empostæ, & baiuliæ, præceptoris, rectoris, administrationes, officia, domus, & loca Hospitalis huiusmodi, seu eorum aliquod, vel aliqua, sub quibuscumque dictæ Sedis, vel Legatorum eius literis, sub quacumque forma, vel expressione verborum, etiam Motu, & scientia similibus, ac cum quibusuis vrgentissimis, efficacissimis, & derogatoriis clausulis, irritantibusque decretis, in genere, vel in specie quouis modo in antea concedendis cadere, seu comprehendi nullatenus deberent, nec illarum vigore pro quempiam acceptari, aut alicui de eis prouideri posset, sed illorum commissiones, & omnimoda dispositio ad Magistrum, Conuentum, Priores, & castellaniam, empostæ huiusmodi iuxta consuetudines, vsus & naturas dicti Hospitalis, & illi concessa priuilegia, & indulta liberè pertinerent, quodque fratres dicti Hospitalis inobedientes, & male soluentes iuxta formam stabilimentorum Hospitalis huiusmodi priuationis penam incurrerent.

Coadiutorias, & alias gratias non factas variis huius Ordinis reuocauit.

§. 7. Et per alias, omnes, & singulas speciales reseruaciones, coadiutorum deputationes, regressus, accessus, concessiones, gratias, & facultates in aliorum quam fratrum dicti Hospitalis fauorem, commodum, & vtilitatem cuiuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, nobilitatis, præeminentiæ vel conditionis forent, etiam si Cardinalatus honore fulgeret, quauis etiam Imperatorum, Regum, Reginarum, Ducum, vel aliorum Principum consideratione vel intuitu, aut ex quauis quantumcumque grandi, inexcogitabili, & vrgentissima causa, & respectu per Sedem præfatam eatenus concessas, & factas, quæ ad finem commendæ perpetuæ, vel temporalis tendere dignoscerentur, reuocauerat, cassauerat, & annullauerat, illaque cassa, irrita, & inania, nulliusque roboris, vel momenti esse, nec illarum etiam regressuum, seu accessuum huiusmodi, aut aliarum facultatum seu commendarum, etiam ex tunc prout ex diebus vacationis earumdem, & de conuerso pro tempore factarum prætextu, aliqua ex præceptoris, seu aliis beneficiis Hospitalis huiusmodi acceptari, vel assequi, aut ius in re, vel ad rem cuiquam acquiri potuisse seu posse decreuerat.

Causarum, & iurisdictionem M. Magistri, & Conuentus irritauit.

§. 8. Et per alias, Motu simili literas Martini prædecessoris huiusmodi approbans, ac innouans, omnes, & singulas lites, causas, querelas, & controuersas inter fratres præfatos, coram quibuscumque caufarum Palatii Apostolici Auditoribus, ac eorum Locatenen. necnon iudicibus, etiam Cardinalibus, dicta auctoritate Apostolica, vel aliter depu-

tatis, tam in dicta Curia, quam in quibuscumque mundi partibus pendentes, ad fe aduocans, illas, & quas antea inter fratres eosdem, & quoscumque alios super prioratibus, baiuliis, castellania, empostæ, præceptoris, aut beneficiis Hospitalis huiusmodi moueri contingeret, per Magistrum, & Conuentum præfatos, seu eorum commissarios, iuxta eiusdem Hospitalis stabilimenta, & approbatas consuetudines, decidenda remiserat, ac Auditoribus, Locatenentibus, & iudicibus præfatis ne in causis huiusmodi ad vltiora procederent, seu de illis, vel aliis quibuscumque in futurum quoquomodo se intromitterent, inhibuerat, ac quicquid per eos contra inhibitionem huiusmodi, scienter vel ignoranter contingeret attentari, irritum & inane decreuerat.

§. 9. Ac indulgentias per quoscumque Rom. Pontifices visitantibus domos, & loca ipsius Hospitalis concessas innouauerat.

Indulgentia Ecclesiarum Ordinis innouauit.

§. 10. Necnon Motu, & scientia similibus, omnia & singula priuilegia, immunitates, indulgentias, & exemptiones sæcularium exactio-num, ac prærogatiuas, & alias quascumque gratias, concessiones, facultates, libertates, & indulta terram mareque concernentia, dicto Hospitali, & illius Religionis prioratibus, baiuliis, castellania, empostæ, præceptoris, administrationibus, officiis, capellis, oratoriis, & membris, ac Magistro pro tempore existenti, & Conuentui præfatis, necnon prioratus, baiuliæ, castellaniam, empostæ, præceptoris, ecclesiarum, oratoria, administrationes, & membra præfata obtinentibus, per piæ memoriæ Clementem V. Bonifacium V I I I. Callistum III. ac præfatos Sixtum, & Innocentium, necnon quoscumque alios Romanos Pontifices prædecessores nostros tunc suos, in genere, vel in specie concessa, necnon libertates, & exemptiones sæcularium exactio-num per eos, à Regibus, & Principibus, ac aliis Christi fidelibus obtentas, ac decimas, primitias, census, fructus, redditus, proventus, agros, possessiones, dominia, prædia, iura, iurisdictiones, aliaque mobilia, & immobilia, siue in terra, vel in mari existentia, & ad Hospitale, prioratus, baiuliæ, castellaniam, empostæ, præceptoris, & membra huiusmodi, in genere, vel in specie spectantia, per reliquas suas literas de Apostolica potestatis plenitudine approbauerat, laudauerat, ratificauerat, & confirmauerat, supplens omnes, & singulos defectus si qui forsitan interuenerant in eisdem, ac omnia & singula ea ab vniuersis Christi fidelibus, tam clericalis ordinis, quam temporalis potestatis sæcularibus, & etiam aliis regularibus personis, sub pœnis, & censuris in eisdem contentis inuiolabiliter obseruari voluerat.

Exemptionem à decimis, & alijs oneribus quibuscumque hæcenus concessas approbauit.

Hoc plenius concessit Pius V. in const. 77. Et si curia: ubi notabo.

§. 11. Necnon omnibus, & singulis Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & locorum Ordinariis, eorumque officialibus atque vicariis, in virtute sanctæ obedientiæ, & sub eisdem pœnis similiter iniunxerat, vt quascumque indulgentias, & peccatorum remissiones, per eorum dioc. & loca publica nunciari permitterent.

Publicationem indulgentiarum concessit. Ad hoc vide formam traditam à Concil. Trid. sess. 21. c. ult.

§. 12. Ac Leo X. quondam Fabritij de Carreto Magistro dicti Hospitalis, & præfatorum Conuentus, asserentium se à tunc immemorabili tempore citra in possessione, vel quasi deputandi in singulis prioratibus vnum vicarium cum facultate præceptoris, baiuliæ, & alias domos Hospitalis huiusmodi conferendi, antianitates, tam speciales, quam generales, dandi & concedendi, ac pensiones seu responsiones, & onera, super domibus, præceptoris, & aliis beneficiis dicti Hospitalis imponi solita à quibuscumque clericis, etiam sæcularibus illa in commendam obtinentibus, eorumque colonis, & inquilinis etiam laicis, eo modo quo à fratribus dicti Hospitalis exigebantur, exigendi, & cum inhabilibus ratione ætatis, & defectus natalium dispensandi existere, supplicationibus inclinatus, singulas, non tamen Innocentij prædecessoris huiusmodi, ac omnes & singulas alias, tam ipsius Martini, & recolendæ memoriæ Alexandri V I. Pij II. & ipsius Iulij, quam aliorum quorumcumque Romanorum Pontificum similiter prædecessorum nostrorum tunc suorum eisdem Hospitali, & Magistro pro tempore existenti, ac Conuentui, & fratribus concessa, & in illis contenta quæcumque, etiam quoad aduocationem omnium caufarum etiam super prioratibus, præceptoris, & aliis beneficiis Hospitalis huiusmodi etiã in eadem Curia pendendum, quas ad se tunc aduocauit (exceptis tunc, & pro tempore per appellationem à definitiua

Leo X. omnes concessit. Mart. V. Alex. V I. Pij II. & Iul. II. approbauit.

tiua sententia iuxta formam stabilimentorum prædictorum introductis, & pendentibus) per quasdam sub plumbo approbauerat, innouauerat, & confirmauerat, ac perpetuæ firmitatis robur obtinere, & inuiolabiliter obseruari debere decreuerat, eique omnia de nouo concesserat.

Facultatemque M. Mag. & Conuentui dedit, Vicarios in Prioratibus deputandi, cum facultatibus hic enunciatis. Tu quoad facultatē dispensandi, vide cōstit. 115. Clementis VII. Quacumque.

§. 13. Ac Fabritio, & pro tempore existenti Magistro, & Conuentui huiusmodi, vt in singulis prioratibus ipsius Hospitalis vnum vicarium cum facultate conferendi præceptorias, baiuliuas, & alias domos Hospitalis huiusmodi deputare, antianitates, tam speciales, quàm generales dare, & concedere, ac pensiones seu responsiones, & onera super domibus, præceptoris, & aliis beneficiis Hospitalis huiusmodi imponi solita à quibuscumque, etiam clericis sæcularibus illa in commendam obtinentibus, eorumque colonis, & inquilinis etiam laicis, eo modo, quo à Patribus dicti Hospitalis exigebatur, exigere, & cum inhabilibus ratione ætatis, & defectus nataliū quo ad prioratus, præceptorias, & alia beneficia dicti Hospitalis dūtaxat dispensare possent.

Literisque M. Mag. & Conuentus credi iussit, quoad professionem, &c.

§. 14. Ac quod verbis in ipsorum Magistri, & Conuentus literis circa professionis emissionem, habitus susceptionem, debitorum, & obsequiorum in partibus orientalibus præstationem plena fides adhiberetur, facultatem conferat. Et nihilominus quod ipse Fabritius, & pro tempore existens Magister, & Conuentus, præmissa omnia, & singula, prout eatenus consueuerant, sine contradicitione alicuius facere possent.

Eiusque literas antianitatis, & pensiones, eo ipso approbata censantur. Beneficia, vacantia, ut hic non deuoluantur ad Papam.

§. 15. Quodque quæcumque literæ antianitatis, seu prouisiones à Magistro pro tempore existente, & Conuentu præfatis eatenus concessæ, & in posterum concedendæ eo ipso confirmatæ, & approbatæ censerentur.

§. 16. Et quod prouisiones beneficiorum quorumcumque dicti Hospitalis, quæ per cessationem solutionis præfati Hospitali, vel inobedientiam dumtaxat vacassent, nunquam ad superiorem ipsum Leonem prædecessorem, & Sedem præfatam deuolui censerentur, quoad hoc vt dictus Magister pro tempore existens impediretur quo minus illa quandocumque liberè conferre possent.

Alienationes non fiant.

§. 17. Quodque omnes, & singulæ donationes, & alienationes bonorum immobilium dicti Hospitalis, seu eius locorum in posterum faciendæ dumtaxat, ipso iure nullæ, nulliusque roboris, vel momenti existerent.

Clausula, Et cum derogatione, non operetur ultra expressa.

§. 18. Et quod clausula cum derogatione priuilegiorum dicto Hospitali concessorum latissimè extendenda, & additione illorum pro expressis, tam in quibusuis cōmissionibus iustitiam concernentibus, quàm in quibusuis gratiosis supplicationibus, tunc & pro tempore signatis non operaretur, nec eius vigore in causis seu literis Apostolicis super ipsis supplicationibus conficiendis priuilegia ipsa ultra quam in supplicationibus narrata essent, narrari possent, neque illis si prætextu dictarum clausularum narrarentur derogatum censeretur, statuerat, & ordinauerat. Decernens sic per quoscumque Iudices, etiam causarum Palatii huiusmodi Auditores, sublata eis quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, iudicari debere, irritum quoque, & inane si secus super his à quoquam quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contingeret attentari.

Expectatiuasque reuerentissimas, &c. concessas, & concedendas ipse idem Leo X. reuocauit.

§. 19. Et per reliquas in forma breuis literas Motu simili quascumque gratias expectatiuas, speciales, & generales reuerentissimas, etiam in mète sua, & in nullius, seu quorumuis personarum fauorem, ac vniones, annexiones, & incorporationes, suppressiones, extinctiones, & applicationes, ac vniendi, annectendi, incorporandi, & commendandi facultates, & mandata, necnon coadiutorum deputationes, etiam de consensu, & alias concessionibus, & dispositionibus, de quibusuis prioratibus, baiuliuas, castellanias, empositæ, præceptorias, cameris magistralibus, & aliis beneficiis dicti Hospitalis vacaturis, necnon specialium reuerentissimum, vnionum, annexionum, incorporationum, suppressionum, extinctionum, facultatum, mandatorum, coadiutoriarum, regressuum, & accessuum, ac aliarum dispositionum huiusmodi executiones, ampliaciones, reualidationes, reintegraciones, repositiones, restitutiones, & super illis, & eorum efficacia, & quod illorum reuocationibus, modificationibus, suspensionibus, restitutionibus, & ad ius commune reductionibus per Leonem prædecessorem, & Sedem præfatos factis non includeretur declarationes, & intentionis mentis suæ attestaciones, quæ quorumuis etiam Imperatoris, Regum, Reginarum, Sanctæ Romanæ Ecclē-

siæ Cardinalium, Prælatorum, Ducum, Principum, Marchionum, Vniuersitatum, studiorum, iurium cessorum, vel oblatorum, etiam pro sedandis litibus, aut seruitiorum, & obsequiorum Leoni prædecessori, & Sedi præfatis etiam pro fide catholica impensorum, & damnorum eis etiam per infideles illatorum, seu quauis alia quantumcumque grandi consideratione pro quibusuis personis, cuiuscumque status, gradus, ordinis, & conditionis existentibus, & quacumque ecclesiastica, etiam Cardinalatus, & mundana dignitate fulgentibus, etiam cum Motus proprii, & certæ scientiæ, ac plenitudine potestatis, & quibusuis præseruatoris ac aliis etiam derogatoriis derogatoriis, fortioribus, & insolitis clausulis à Leone prædecessore, & Sede prædictis, ac eius Legatis etiam de latere, & Nunciis, etiam cum eorumdem Legatorum potestate, quauis auctoritate eatenus quomodolibet emanauerant, quoad ea in quibus nondum verè fuerant effectum fortita, expressè reuocauerat, & voluerat illas, & quas emanare contingeret in futurum, similes & dissimiles speciales reuerentissimas vniones annexiones, incorporationes, suppressiones, extinctiones, applicationes, nominationes, nominandique, referendi, & conferendi facultates, mandata, coadiutorum deputationes, regressus, & accessus huiusmodi, & super illis prouisiones, ampliaciones, reintegraciones, restitutiones, repositiones, & declarationes, etiam cum expressa posteriorum literarum huiusmodi derogatione, etiam si in eisdem quæ emanauerant, & in futurum emanarent, specialibus reuerentissimis vnionibus, annexionibus, incorporationibus, suppressionibus, extinctionibus, nominationibus, facultatibus, mādatis, coadiutoriis, regressibus, accessibus, & eorum extensionibus, ampliacionibus, reualidationibus, reintegracionibus, repositionibus, restitutionibus, & declarationibus, ac si super illis confectis literis contineretur expressè, quod in aliquibus specialibus, seu generalibus reuocationibus, suspensionibus, modificationibus, & restrictionibus, quæ pro tempore fierent, nullatenus includerentur, nisi de personarum quas tunc concernebant, & in futurum concernerent, ac quarum consideratione emanauerant, & in posterum emanarent, nominibus, cognominibus, dignitatibus, & officiis, ac causis propter quas eis concessæ erant, seu concederentur, expressa mentio fieret, idque ipsis personis intimaretur per diuersas literas sub diuersis datis, cum certi temporis interuallo inter datas huiusmodi, & personarum earundem in reuocationibus huiusmodi expressus accederet assensus, intelligerenturque gratiæ ipsæ toties reualidatæ, & in pristinum statum repositæ, quoties eas reuocari, restringi, & modificari contingeret, ac pro infectis, & non concessis haberi, & viribus omnino carere, etiam si per eas quæ emanarent speciales reuerentissimas, & alias gratias viribus vacuatas huiusmodi eisdem posterioribus literis cum earum Dat. insertionem specificæ quomodolibet derogari videretur, & ne similes reuerentissimas, ac gratiæ & priorum reualidationes, quas ab ipso Leone prædecessore, etiam cum posteriorum literarum huiusmodi expressa derogatione, ac suprædictis, aliisque efficacioribus, fortioribus, & insolitis clausulis in posterum emanare contingeret, contra præmissorum tenorem sortiretur effectum, sed quotiens emanarent toties reuocarentur, easque posteriores literas, ac omnia, & singula in eis contenta, ad id vt omnes, & singulas speciales reuerentissimas, vniones, coadiutorias, regressus & accessus, ac alias gratias prædictas semper includerent, de qualibet die Pontificatus sui repetierat, & innouauerat, decernens repetitionem, & innouationem huiusmodi eis, quorum interest de singulis diebus dicti Pontificatus prout magis expediret, in omnibus, & per omnia perinde, ac si eisdem diebus ab ipso Leone prædecessore actu emanassent, suffragari, & sic iudicari debere, ac quicquid secus attentari contingeret, irritum, & inane decreuerat.

§. 20. Et cum nefandissimus Christiani nominis hostis Turcarum tyrannus validissima classe maritima, maximoque exercitu terrestri paratis, insulam Rhodi totius Christianitatis specimen acerrimis, & multiplicatis conatibus inuasisset, ac crudeli, & inaudita obsidione affecisset, & tandem insulam, & ciuitatem Rhodi huiusmodi vi, & armis expugnasset, ac literas, libri, & munimenta, seu documenta antiqua priuilegiorum, & indultorum eis à dicta Sede concessorum perierant, & deperdita fuissent, similis memoriæ

Clemens VII. omnia supra dicta Priuilegia & gratias firmavit, familiares suos posse ad ius posse ad ius.

Clemens Papa VII. pariter prædecessor noster, Motu, & scientia, ac potestate plenitudine similibus, omnia & singula priuilegia, iurisdictiones, facultates, immunitates, cōcessionēs, indulgētiās, libertates, prærogatiuas, gratias, exēptiones, fauores, & indulta dicto Hospitali, ac illius baiulii, prioratus, præceptoris, domibus, hospitalibus, ecclesiis, capellis, locis & mēbris, necnon Magistro, baiulii, prioribus, præceptoribus, militibus, fratribus, & personis, ac eorū vassallis subditis & seruatoribus pro tempore existentibus eatenus per quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros, tunc suos, successiuis temporibus, & demum per Leonem prædecessorem, & Sedem præfatos sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusuis clausulis, & decretis quomodolibet concessa, approbata & innouata, per quasdam approbauerat, confirmauerat, & innouauerat, ac valida & efficacia existere, necnon perpetua roboris firmitate subsistere, & inuiolabiliter obseruari, ac Magistro, baiulii, prioribus, præceptoribus, militibus, fratribus, personis, vassallis, subditis, & seruatoribus præfatis suffragari debere decreuerat, ac omnia & singula, prout per Leonem & alios prædecessores, ac Sedem præfatos concessa fuerunt, ita vt Magister, baiulii, priores, præceptores, milites, fratres, personæ, vassalli, subditi, & seruitores illis libere perpetuo vti possent de nouo.

§. 21. Necnon tunc, & pro tempore existenti Magistro, & Conuentui Hospitalis huiusmodi iuxta illius stabilita, & laudabiles consuetudines, ac mores in baiulias, prioratus, castellaniam, empōstæ, domos, hospitalia, membra, loca, & bona quacumque, necnon quoscumque baiulios, priores, castellanum, empōstæ, præceptores, fratres, & personas Hospitalis & Religionis huiusmodi, ac illorum vassallos, subditos, & seruitores vbicumq; tam citra, quam vltra montes, tunc & pro tēpore constitutos, & cōmorātes, qui omnes eidem Magistro, & subdelegatis ab eo firmiter, tam personaliter, quam realiter omni exceptione cessante, & quocumque à Clemente prædecessore, vel Sede prædictis, obtento vel obtinendo indulto non obstant. parere & obedire tenerentur, plenariam & omnimodam, etiam meri & mixti imperij iurisdictionem, & superioritatem.

§. 22. Ipsique Magistro contra rebelles, & suis mandatis non obediētes, etiam vigore literarum Apostolicarum, etiam in forma breuis ab ipso Clemente, & successoribus suis emanatarum, seruatis quatuor terminis ad docendum se paruisse, & satisfecisse in loco Conuentus Hospitalis huiusmodi post legitime executam primam citationem, ad multam siue penam personaliter, iuxta mores & stabilita prædicta, seu etiam priuationem habitus, aut beneficiorum, domorum & prædiorum per eos obtentorum procedendi, vel etiam, si magis expedire videretur, beneficia, domos & prædia ipsa ad manus suas, seu receptorum dicti Hospitalis reducendi, & donec ipsi inobediētes contumaciam purgarent, vel debita onera persoluerent, siue sæculares, aut alterius ordinis regulares beneficia dicti Hospitalis possidentes, forent pro suo arbitrio retinendi, illorumque fructus, redditus & proventus, arrendandi & percipiendi, necnon cameras magistrales prædictas ad se recipiendi, siue illas solitis pensionibus pro suæ voluntatis libito imponendis & moderandis, onerandi, & alias de illis tamquam de præceptoris & prædiis mensæ magistrali vnitis, & incorporatis disponendi.

§. 23. Ac in Romana Curia procuratorem generalem, cum generali vel speciali, & limitata potestate, & facultate constituendi, seu deputandi. Et in eadem Curia per se seu dictum procuratorem ad id potestatem à Magistro & Conuentu præfatis habentem, quacumque eiusdem Hospitalis beneficia, cuiuscumque qualitates existentia apud Sedem prædictam quomodolibet (præterquam per resignationem in manibus suis, & successorum suorum Roman. Pontificum) pro tempore vacantia, iuxta ipsius Hospitalis stabilita libere conferendi. Et tam Magistro, quam Conuentui præfatis, etiam de illis, de quibus eatenus dispositum fuerat de nouo, ac aliis beneficiis huiusmodi, etiam tamquam priuatis prædiis in titulum perpetui beneficij ecclesiastici, seu etiam ad nutum, aut amouibiliter, vni vel diuersis personis assignari solitis, etiam dictæ Sedi reseruat, seu alias affectis, aut ad Sedem ipsam deuolutis, libere providendi, necnon antianimes, tam generales, quam

speciales super eisdem beneficiis fratribus eiusdem Hospitalis concedendi, ac resignationes dictorum beneficiorum recipiendi & admittendi, illaque resignantibus titulum, seu denominationem, ac omnes eorum fructus, seu illorum partem, aut super illis quascumque pensiones annuas, quæ etiam transirent ad successores in eis, etiam sub censuris & pœnis ecclesiasticis etiam priuationis in talibus apponi solitis, ad vitam vel ad tempus reseruandi, concedendi constitutiendi & assignandi, & quod altero decedente, superstes in illius possessione succederet, indulgendi, seu regressum ad illum concedendi.

§. 24. Ipsique Magistro & Conuentui, priuilegia, exemptiones & indulgentias eis, & dicto Hospitali concessa vbique locorum, etiam absque alicuius Ordinarij licentia, sub sigillo tamen Prioris illius prouincia, vel eorum Conseruatoris in ea degentis, publicandi & quætuandi, seu elemosynas & Confraternitatum obuentiones quærendi, & recipiendi.

§. 25. Necnon cœmeteria in eorum parochialibus ecclesiis habendi, ac quorumcumque Christi fidelium cadauera, etiam si excommunicati, vel interdicti forent, dummodo interdicto causam non dedissent, saluo iure rectori parochiano debito, absque aliquo onere & solutione Episcopo faciendæ, recipiendi & sepeliendi.

§. 26. Legata & donata, tam inter viuos, quam qualibet vltima voluntate exigendi & percipiendi.

§. 27. Necnon baiulii, prioribus, præceptoribus, militibus, fratribus & personis præfatis quacumque ecclesiastica sacramenta, ac omnes etiam sacros ordines à quocumque Episcopo consequendi, & communionem dictæ Sedis habentem nihil oblato, vel soluto recipiendi.

§. 28. Et tam ipsi, quam eorum familiaribus arma quacumque, & vbicumque locorum pro sui defensione, & hostium dictæ Sedis offensione gestandi.

§. 29. Necnon capellani eiusdem Hospitalis, baiuliorum, priorum, præceptorum, militum, fratrum, personarum, vassallorum, subditorum & familiarium prædictorum confessiones audiendi, & pœnitentiam salutarē eis iniungendi, ac Eucharistiæ & alia sacramenta ecclesiastica ministrandi.

§. 30. Necnon tēpore interdicti (dummodo illi causam non dedisset) excommunicatis & interdictis exclusis, clausis ianuis, & submissa voce, missas & alia diuina officia celebrandi.

§. 31. Necnon quibusuis Christi fidelibus in quibusuis ciuitatibus, locis, & dioc. præceptorias, domos & hospitalia sub dependentia & subiectione dicti Hospitalis per illius fratres obtinenda, quæ eisdem priuilegiis, immunitatibus indulgentiis, concessionibus & indultis, quibus alia dicti Hospitalis præceptoris, domus & hospitalia, vtebantur, potiebantur, & gaudebant, vterentur, potirētur & gauderent, assignata illis congrua dote, Ordinarij locorum, & quorumuis aliorum licentia minime requisita, & nulla præterea in illis, Ordinariis ipsi iurisdictione, aut oneris imponendi facultate reseruata, construi, & erigi faciendi, plenam, & liberam facultatem & auctoritatem cōcesserat.

§. 32. Quacumque donationes, concessiones, locationes, inuefituras & alias alienationes censuum, reddituum, iurium, iurisdictionum, & bonorum quorumcumque ad baiulias, prioratus, castellaniam, empōstæ, præceptorias, domos, hospitalia, beneficia, & loca Hospitalis huiusmodi pertinentium, in illorum læsionem, iacturam, vel detrimētum, etiam per personas dictæ religionis, etiam cum renunciationibus, pactis, iuramentis & pœnis desuper impositis & adiectis, ac instrumentis, & literis desuper confectis, & confirmationibus forsitan inde secutis, etiam de licentia dictæ Sedis, absque tamen consensu seu expressa licentia Magistri & Conuentus prædictorum, quacumque præscriptione, seu longissima pacifica possessione, & detentione non obstantibus.

§. 33. Necnon quoscumque accessus, ingressus, & regressus ac coadiutorias ad baiulias, prioratus, castellaniam, empōstæ, præceptorias, domos, hospitalia & alia beneficia hospitalis huiusmodi, præterquam ex causa onerosa, & de consensu dictorum Magistri & Conuentus etiam per Clementem, & prædecessores suos præfatos concessos cassauerat, reuocauerat, annullauerat, & irritauerat, nulliusq; roboris vel momenti fore, & pro infectis haberi decreuerat.

§. 34. Accensus, redditus, iura, iurisdictiones, & bona alienata huiusmodi, ac etiam per quoscumque etiam sæculares

Indulgentias publicandi, & quætuandi M. Mag. & Conuentui licentia dedit.

Tu in hoc articulo de Conc. Trid. sess. 21. e. vlt. Mortuūque in Ecclesijs Ordinibus sepeliendi, &c.

Tu vide Conc. Trid. sess. 25. cap. 13.

Legata recipiendi.

Sacros Ordines à quocumque Episcopo consequendi.

Tu serua Conc. Trident. sess. 7. cap. 11.

Arma gestandi.

Confessiones audiendi, & sacramenta ministrandi.

Tu attende bulla 11 5. Clement. VIII.

Interdicti tempore celebrant.

Tu vide Conc. Trid. sess. 25. cap. 12.

Nouas præceptorias ab Ordinarij locorum sub prioritate exemptas erigendi.

Donationes & alios damnosos contractus reuocandi.

Regressus quocumque idem Clem. VII. reuocauit.

Aduersus contractus læsivos in integrum restituit.

Iurisdictiones, etiam meri, & mixti imperij in personas, & bona Ord. M. Mag. & Conuentui cōcessit.

Tu de hac iurisdictione, vide etiā hic infra huius Pij IV. Pont. extensionem.

Facultatem inobediētes priuandi, &c. addit.

Procuratorēq; in Rom. Curia cum facultate beneficia etiam reseruata, &c. præterquam in manibus Papæ resignata conferendi, &c.

lares occupata, vsurpata, & detenta, ad ius & proprietatem dicti Hospitalis, seu illius baiuliuarum, prioratum, castellaniam, empofte, præceptoriarum, domorum, hospitalium, & beneficiorum prædictorum reduxerat, illaq; in integrum aduersus concessionibus, donationes, & alias quilibet alienationes prædictas, necnon inuestituras illarum prætextu quomodolibet quauis auctoritate factas & cõcellas, in integrum, ac in pristinum, & eum statum in quo antea erant, restituerat, reposituerat, & plenarie reintegrauerat, illarumq; detectores cuiuscumq; dignitatis, status, gradus, ordinis, & conditionis existentes ad illorum relaxationem per censuras ecclesiasticas, & alia iuris remedia cogi, & compelli posse voluerat, & similes alienationes de cetero sub excommunicationis latæ sententiæ, & priuationis beneficiorum per eos obtentorum pœnis per contrafacientes eo ipso absque aliqua declaratione incurrendis fieri prohibuerat, & si fieret, illas viribus omnino carere decreuerat.

Lites omnes etiam in Rom. Curia venientes. M. Magistro commisit. Te hoc vide etiam hic inf.

§. 35. Necnon omnes & singulas lites, etiam in dicta Curia, & Rotæ Auditorio super quibusuis dicti Hospitalis beneficiis inter quascumque personas motas, & in quibusuis instantiis pendentes, in quibus conclusum non fuerat, ad se aduocauerat, & illas eisdem Magistro & Conuentui per eos iuxta formam stabilimentorum, & laudabilium cõsuetudinum prædictorum, & si eis videretur, tam in eadem Curia, quam extra eam, in statu debito reassumendas, & decidendas cõmiserat, eisq; quorum interest etiã per edictum publicum locis publicis assignandum (constitit tamen summarie de non tuto accessu ad eas) citandi, ac quibus, & quoties opus foret inhibendi, etiam sub censuris & pœnis ecclesiasticis, etiam contra condemnatos, etiam in Curia prædicta, tam realiter, quam personaliter exequi mandauerat.

Exemptionem à superioritate Ordinariorum concessit. Hoc intellige iux. bull. Pij V. n. 76. Exposit. Greg. XIII. n. 63. Circumscripta.

§. 36. Et insuper Hospitalis, ac illius baiuliuas, prioratus, castellaniam, empofte, domos, cameras, hospitalia, & loca quacumque, necnon magistrum, baiuliuos, empofte, priores, præceptores, milites, & personas, ac eorum subditos, vassallos, colonos, & seruitores, tunc & pro tempore existentes, etiam presbyteros curam animarum exercentes, quamdiu illa exercerent, & in illorum obsequiis forent, ac illorum res, animalia prædia, domos, molendina, & bona quacumque quæ obtinebant & possidebant, ac in futurum canonice obtinerent, & possiderent, sub beati Petri, & dicte Sedis, atq; sua protectione susceperat, ac omni iurisdictione, correctione, onere, statutis, bannis, dominio, superioritate, & potestate quorumcumque Patriarcharum, Archiepiscoporum, Episcoporum, & Prælatorum, necnon quorumcumque temporalium dominorum quauis potestate, etiam Imperiali, Regali & Ducali fulgentium, ac vniuersitatum & illarum regentium, etiam, præterquam dicti Hospitalis, Ordinariorum tam spiritualium, quam temporalium vbicumque, tam citra, quam vltra montes, & mare constitutorum, cuiuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis & conditionis existentium, illorumque Vicariorum & Officialium, Locatenentium, & Iudicum, tunc & pro tempore existentium quorumlibet.

Exemptiones à solutione quorumcumq; onerum dedit. Hanc approbavit Pius V. in consil. 77. ubi notabo.

§. 37. Necnon à solutione & exactiõne passagij, areragij, gabellæ, datij, tractæ, collectæ, procurationis, iocundi aduentus, iurium etiam synodaliũ, censuum & decimarum, etiam noualium, etiam hortorum, pratorum, piscationum, & molendinorum, ad quæ cuiilibet accessus nullatenus, directe, vel indirecte prohiberi posset, & terrarum quas per se ipsos, vel alios eorum nominibus etiam colonos, arrendatarios & emphyteutas excolebant, & de quibus fructus percipiebant, & cuiusuis alterius oneris personalis, seu mixti, ab Ordinariis vbicunq; & ex quacumq; causa impositi, vel imponendi pro tempore liberauerat & exemerat, ac sibi & dicte Sedi immediate subiecerat, illosq; & illa, etiam si in quibuscumque statutis, literis, constitutionibus, & regulis, etiam per Clementem prædecessorem, & Sedem prædictos pro tempore editis, nominatim specialiter & expresse grauarentur, seu onerarentur, semper liberos, immunes & exemptos, ac exceptos, & ipsi Clementem prædecessori immediate subiectos esse decreuerat. Ita quod Archiepiscopi, Episcopi, Prælati, Ordinarij, Vicarij, Officiales, Locatenentes, & Iudices præfati, etiam ratione delicti vel contractus, seu rei de qua ageretur, vbicumque committeretur delictum, iniretur contractus, aut res ipsa consisteret, nullam in eos, vel ea, iurisdictionem, correctionem, visitationem, superioritatem, dominium, partitionem, exactiõnem,

seu potestates exercere, aut excommunicationis, aliafvè sententias, censuras & pœnas promulgare, aut etiam ratione personarum vel rerum, animalium, ac bonorum suorum ad aliquam solutionem pontium, fontium, furnorum, murorum, seu etiam aliarum ecclesiarum quam dicte religionis, etiã si forsan eatenus per abusum, seu alterius priuilegiũ, aut negligentiam, etiam per longissimum tempus taliter obseruatum non fuisset. Quæ omnia etiam præscriptiones, nullo pacto saltem in posterum quo minus huiusmodi exceptionibus vti possent, obstatere voluit, & decreuit eos coarctare, aut alij quicumque cuiuscumque ecclesiasticæ vel mundanæ dignitatis, aut præminentia, status vel conditionis existerent, etiam locis & terris S.R.E. etiã immediate subiectis, & ad instantiam cuiuscumque Principis, seu Communitatis, sub excommunicationis latæ sententiæ, & à quadrupli vltra damna & expensas restitutionis pœnis per contrafacientes eo ipso incurrendis, eos in iudicio & extra, super præmissis, & eorum vfu, seu possessione, vel quasi, directe vel indirecte, quouis quæsito colore, vel ingenio, molestare, impedire, vexare, aut alias quomodolibet impetere præsumerent, deberent, seu etiam valerent.

§. 38. Et insuper statuerat & ordinauerat, quod ius patronatus, & presentandi personas idoneas ad baiuliuas, prioratus, præceptorias, hospitalia, membra, alia beneficia & loca Hospitalis huiusmodi, nisi ratione fundationis, aut dotationis saltem ad tertiam partem illorum fructuum, quo casu liceat Magistro & Conuentui præfatis, si dicta eorum beneficia & loca Hospitalis huiusmodi à dicto iure patronatus liberare vellent, aut dotantibus bona restituere, seu illorum pretiũ persoluere, ac ex tunc baiuliuas, prioratus, præceptorias, hospitalia, membra, & beneficia huiusmodi conferre.

§. 39. Quodq; super eorum fructibus, redditibus & proventibus aliqua pensiones annuæ quibusuis personis secularibus, seu alterius Ordinis, quam dicti Hospitalis regularibus sine expresso consensu Magistri & Conuentus prædictorum, etiam per sedem prædictam reservari, constitui & assignari nullatenus possent, & si reservarentur, concederentur, constituerentur & assignarentur, reservationes, constitutiones, assignationes & concessionibus huiusmodi nemini suffragarentur, nec propterea aliquas censuras, vel pœnas incurrere possent.

§. 40. Quodque omnes & singuli eorum baiuliuarum, prioratum, præceptoriarum, domorum & beneficiorum in vim dictarum collationum possessores seculares, aut alterius Ordinis regulares, seu pensiones super illorum fructibus, redditibus & proventibus huiusmodi eatenus etiam per Sedem eandem reservatas percipientes, illas & illa infra sex menses à die intimationis dictarum literarum in manibus Magistri & Conuentus prædictorum, iuxta formam stabilimentorum dictæ religionis dimittere, & transire, seu illarum cassationi consentire tenerentur, alioquin beneficia & pensiones huiusmodi nisi illa possidentes, & illas percipientes infra dictum tempus habitum susciperent, & professionem regularem ipsius Religionis emitterent, lapsis mensibus ipsis vacarent, ac cassæ & extinctæ essent, & esse censerentur eo ipso.

§. 41. Ac quod quacumque personæ in dignitate ecclesiastica, & vbilibet constitutæ, per eisdem baiuliuos, priores, præceptores & fratres, ac eorum singulos pro tempore eligendæ, sub excommunicationis latæ sententiæ pœna ipsos aduersus inferentes eis iniurias, seu grauamina vel damna, in personis, rebus & bonis, manutenerent, conseruare, & quacumque iurisdictionem exercere, necnon sententias, censuras & pœnas ecclesiasticas contra rebelles, ac inobedientes cum effectu promulgare, necnon omnibus facultatibus & concessionibus quibusuis Conseruatoribus eis per quacumque literas Apostolicas eatenus deputatis quomodolibet concessis, vti, potiri & gaudere deberent, in omnibus & per omnia, perinde ac si per easdem literas Conseruatores & Iudices deputati fuissent.

§. 42. Et quod presbyteri, qui in dicta Religione professionem non emisissent, nisi de expressa licentiã vel consensu Magistri, seu priorum, præceptorum, vel fratrum, quos id tãgeret, ad deseruendum parochialibus & aliis ecclesiis, aut capellis ipsius Religionis nullatenus admitterentur, sed in quibuscumq; parochialibus & aliis ecclesiis, ac capellis Hospitalis huiusmodi, capellani eiusdem Religionis per locorum Ordinarios sub eadem excommunicationis latæ sententiæ

Insuetudines ex fundatione, & dotatione ad tertiam partem creati, & tunc facultate redimendi Ordini concessit.

Pensiones alijs quã fratribus etiam per Sedem Apost. absque consensu M. Mag. assignari prohibuit.

Beneficia, & pensiones habentes infra sex menses professionem regularem huius Ord. facere, & habitum suscipere debere iussit.

Hoc idem Greg. XIII. latius definit in consil. 60.

Quicumq; per fratres in Conseruatores electi, teneantur eos iurari, prout si Conseruatores deputati fuissent.

Capellani Ordinis tantum eius parochialibus deseruire, & per Ordinarios gratis ad hoc recipi præcipit.

sententiæ pœna si contrafacere eo effectu incurrenda, ad requisitionem, seu præsentationem dictorum baiuliuorum, priorum, præceptorum & fratrum absque aliqua exactio- ne, & oneris impositione recipi & admitti deberent.

§. 43. Quodque illi dumtaxat fratres priuilegiis prædictis gauderent, qui à præfato Magistro, seu de eius licentia habitum susceperant, & professionem emisissent, seu de habitu suscipiendo, & professione huiusmodi emittenda infra certum tempus arctati fuissent, nullusque baiuliuorum, priorum, præceptorum & fratrum prædictorum absque mandato, seu licentia præfati Magistri, aut saltem sui prioris, seu procuratoris ipsius Hospitalis in dicta Curia existentis, priuilegiis præfatis in eadem Curia uti valerent, nec illa absque huiusmodi licentia vagantibus suffragarentur.

§. 44. Ac manus violentas in eos, qui ad ecclesias, seu domos eiusdem Religionis pro sua salute confugerent, per quempiam iniici, sub excommunicationis latæ sententiæ pœna prohiberentur.

§. 45. Decernens literis prædictis, & in eis contentis quibuscumque, etiam per quascumque literas Apostolicas, etiam quasvis clausulas generales vel speciales, etiam derogatoriæ derogatorias, efficaciores & insolitas, ac etiã irritantia decreta sub quacumque verborum expressione in se continentes, nullatenus derogari posse, nec derogatum censerit, nisi tenor illarum de verbo ad verbum nihil penitus omisso insertus, ac huiusmodi derogationis consistorialiter factæ, & per trinas distinctas literas eundem tenorem continentibus, tribus similibus distinctis vicibus, Magistro & Conuentui præfatis legitime intimatæ, & insinuatæ forent, ac ipsorum Magistri & Conuentus ad id expressus accederet assensus, & aliter factas derogationes nemini suffragari, ac Magistrum & Conuentum præfatos ad parendum literis derogatoriis huiusmodi, & decretis, super illis processibus, ac illorum executoribus, & subexecutoribus, eorumque mandatis, & monitionibus minime teneri, & literarum huiusmodi executionem omnino impedire, nec ratione resistentiæ huiusmodi censuris ecclesiasticis, per eosdem executores & subexecutores latis innodari posse.

§. 46. Et sic in præmissis omnibus, & singulis per quoscumque iudices & commissarios, quauis auctoritate fungentes, tam in dicta Curia, quam extra eam pro tempore deputatos, sublata eis & eorum cuiilibet quauis aliter circa præmissa iudicandi, & interpretandi facultate & auctoritate iudicari, & definiri debere, ac irritum & inane, si secus super præmissis omnibus, vel eorum aliquo à quoquam quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contingeret attentari.

§. 47. Necnon literas etiam piæ memoriæ Alexandri V. Gregorij IX. Bonifacij VIII. Clementis etiam V. Innocentij IV. & Callisti III. Romanorum Pontificum etiam prædecessorum nostrorum, tunc suorum, eidem Hospitali, etiã super decimis ex eorum terris, possessionibus & animalibus non soluendis concessas, per alias suas literas approbauerat, ac quoad terras & possessiones ad quantumcumque longum tempus, non tamen in perpetuum feudum, seu emphyteusim concessas obseruari debere decreuerat.

§. 48. Et per alias motu simili, omnes & singulas causas, tam inter priores, baiuliuos, castellanum empositæ, præceptores, fratres, & milites Hospitalis huiusmodi, quam etiam pro communi thesauro prædicto agente, tam ratione prioratum, baiuliuorum, præceptoriarum & domorum Hospitalis huiusmodi, quam etiam bonorum, & pecuniarum etiam dicti thesauri, seu delictorum, etiam si exaduerso aliqui clerici sæculares, vel regulares, aut laici existerent, & actiue, seu passiuè in dictis causis quomodolibet in quacumque instantia interuenissent, & cum opportuna derogatione stabilimentorum, vsuum, morum, consuetudinum, & priuilegiorum dicti Hospitalis, etiam ab eodem Clemente prædecessore concessorum, etiam prætextu iurata perhorrescentiæ (dummodo non ex causa denegatæ iustitiæ, aut perperam obseruatorum stabilimentorum processissent) cõmissas, & in futurum etiam cum similibus derogationibus pariter committendas, ad se in terminis in quibus reperirentur, etiam executiuis aduocauerat, illasque in eisdem terminis per Magistrum, ac Conuentum præfatos in eorum consilio ordinario, siue in generali Capitulo ut moris erat, & eorum stabilimenta ac consuetudines exigebant, ipsaque priuilegia expostulabant, cum omnibus & singulis illarum incidentibus, dependen-

gen. annexis & connexis, tam coniunctim, quam diuisim, etiam sine aliqua registrarum in huiusmodi causis factorum exhibitione & productione, cognoscendas seu reassumendas, & sine debito terminandas, prout tunc Magistro dicti Hospitalis videretur expedire, cõmiserat & mandauerat. Inhibens ex tunc iudicibus, & partibus extra Conuentum & suos iudices contra formam stabilimentorum prædictorum litigantibus, ne ex tunc de cetero in dictis causis quomodolibet procedere præsumerent, decreto irritati desuper adiecto.

§. 49. Et per reliquas suas in forma breuis literas, omnes & singulas speciales & generales, etiam mentales reservationes, expectatiuas, mandata de proouidendo, concessionis, coadiutorias, vniones, etiam perpetuas, necnon alias præuentiuas gratias, & literas Apostolicas super prioratibus, & Castellania empositæ, baiuliuatibus, præceptoribus, rectoribus, domibus, locis, & membris, ac aliis beneficiis dicti Hospitalis quouis modo nuncuparentur, etiam in Castellæ & Legionis, ac Valentia regnis, ac principatu Catalonia, quomodocumque & qualitercumque, etiam cum quibusvis fortissimis & insolitis, etiam derogatoriis derogatoriis, clausulis, irritantibusque; & aliis decretis, ac inhibitionibus quibusvis, etiam non dicti Hospitalis personis cuiuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, conditionis, præeminentiæ forent, etiam Cardinalatus honore fulgentibus & functuris, etiam ex quibusvis iustissimis & vrgentissimis causis, quã per Clementem prædecessorẽ, & Sedẽ præfatos, tam in genere, quam in specie cõcessas & concessas, & quasvis etiã præuentiuas & restitutõrias, ac præseruatiuas clausulas in se continentes, & continentia, eorumque omnium vim & effectum reuocauerat, cassauerat, & annullauerat, nulliusque roboris vel momenti fore & esse, ac nemini suffragari posse neque debere, nec per eas cuiquã in prioratibus, castellania empositæ, baiuliuatibus, præceptoribus, dignitatibus, domibus, locis, & membris, ac aliis beneficiis Hospitalis huiusmodi, vel ad illa ius acquiri potuisse vel posse, neque coloratum titulum possidendi, sed illis non obstantibus Magistrum & Conuentum præfatos, coniunctim vel diuisim iuxta consuetudines & stabilimenta huiusmodi Hospitalis de Castellania, empositæ, baiuliuatibus, præceptoribus, domibus, locis & membris, ac aliis beneficiis Hospitalis huiusmodi libere disponere potuisse & posse, & sic iudicari debere, ac quicquid secus super his attentari contingeret, irritum & inane decreuerat.

§. 50. Similis memoriæ Paulo Papæ III. similiter prædecessori nostro pro parte tunc Magistri, ac priorum, baiuliuorum, præceptorum, militum & fratrum dicti Hospitalis exposito, quod antea eisdem Magistro, prioribus, præceptoribus & fratribus, à dicta Sede concessum fuerat, vt in parrochiis & locis in quibus veteres decimas percipiebant, noualium decimas pro ea parte qua veteres percipiebant, similiter perciperent (licet de concessione huiusmodi, cum eorum munimenta in prædicta expugnatione perierint, vt præfertur, docere non possent) præfatus Paulus prædecessor, Magistri, priorum, baiuliuorum, præceptorum, militum & fratrum prædictorum in ea parte supplicationibus inclinatus, concessionem, facultatem, cassationem, reuocationem, annulationem, irritationem, reductionem, restitutionem, repositionem, reintegrationem, commissionem, mādatum, liberationem, exemptionem, derogationem, statutum, & alia per Clementem VII. concessa & gesta, necnon suppressionem, extinctionem, applicationem, approbationem, concessionem, assignationem, absolutionem & translationem per Innocentium VIII. ac facultatem, seu indultum percipiendi decimas noualium pro ea parte, qua veteres decimas percipiebant, necnon omnia & singula, tam per præfatos Alexandrum, Gregorium, Bonifacium, Clementem V. Innocentium IV. Callistum, Leonem, & Clementem VII. quam etiã similis memoriæ Ioannem XXII. Martinum V. Alexandrum V. Pium II. Paulum etiam II. Alexandrum VI. & quoscumque alios Romanos Pontifices prædecessores suos, ac Sedem præfatam eidem Hospitali, & illius prioratibus, baiuliuibus, præceptoribus, domibus, hospitalibus, ecclesiis, capellis, & aliis locis, ac membris, necnon pro tempore existentibus Magistro, prioribus, baiuliuibus, præceptoribus, militibus, fratribus & personis, ac eorum vassallis, & seruatoribus eatenus sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis & decretis quomodolibet cõcessa, approbata & innouata, ac cum inhibitionibus & decretis,

Expectatiuas quoque & omnes, gratias præuentiuas aliis quæ personis Hospitalis super illius beneficiis concessas, etiam per Sedẽ Apostolicam reuocauit, & illis non obstitit: M. Magistrum & Conuentum de illis disponere posse declarauit.

Paulus III cõcessiones Pont. prædecess. præsertim quoad perceptionẽ antiquarum decimarum confirmauit.

necnon omnibus & singulis aliis in eis contentis clausulis singulas prædecessorum prædictorum desuper, tam sub plumbio, quam in forma breuis literas confectas ex certa scientia, per suas sub plumbio literas confectas approbavit, confirmavit, & innouavit, ac valida & efficacia existere, & perpetua raboris firmitate subsistere, suosque effectus sortiri.

Exemptionem à solutione decimarum seruari iussit.

De hac vide latiore cõst. 77. vij. V. Et si cõtra ubi notabo.

§. 51. Ac etiam quoad possessiones, terras & bona quæ per quantumcumque longum tempus (quod nonaginta nouem annos, seu triue vitam intelligi seu censi debere decreuit, & declarauit) non tamen in perpetuum feudum, seu emphyteusim eatenus concessa fuerant, & in futurum concederentur, inuolabiliter, ita quod ipsi priores, præceptores & fratres, necnon coloni, arrendatarij & firmarij, pro possessionibus, terris & bonis etiã ad nonaginta nouem annos, seu triue vitam, non tamen in perpetuum feudum seu emphyteusim, vt præfertur, pro tempore concessis, necnon suis & aliis in illis pro tẽpore natis, aut nascituris animalibus, à solutione quorumcumq; datiorũ, seu decimarũ, vel aliorum onerum, iuxta tenorem literarũ Clementis VII. prædecessoris huiusmodi immunes & exẽpti perpetuo existere pro quocumque quauis dignitate, & præminẽtia præfulgerent, etiam sub sententiis, censuris & pœnis in eis contentis perpetuo obseruari. Necnõ Magistro, prioribus, baiuliujs, præceptoribus, militibus, fratribus, personis, vassallis, subditis & seruatoribus præfatis suffragari debere decreuit, omnesq; & singulos iuris & facti defectus, si qui forsan interuenerãt in eisde, suppleuit, ac præmissa omnia & singula prout per singulos prædecessores & Sedem præfatos, decreta, concessa, prohibita, statuta, ordinata, innouata & gesta fuerant, in omnibus & per omnia perpetuo concessit, decreuit, prohibuit, statuit, ordinauit & fecit.

Parochialibus, & alijs Ecclesijs Ordinis, capellanos eiusde deservari concessit quibuscũq; non obstant.

Hoc latius cõprobauit Gregor. XIII. cõst. 60. Quo magis.

§. 52. Illaque etiam ad hoc vt Magister & singuli priores, baiulij, præceptores, milites & fratres Hospitalis huiusmodi pro eorum libito voluntatis parochiales, ac etiam sine cura ecclesias, vel earum vicarias, seu capellanas perpetuas, aut capellas, vel altaria, seu alia beneficia simplicia ad eorum collationem, prouisionem, præsentationem, electionem, seu quamuis aliam dispositionem, ratione prioratum, baiuliarum, præceptoriarum, etiam camerarum magistratuum nuncupatarum, hospitalium, domorũ, & aliorum beneficiorum dicti Hospitalis per eos pro tempore obtentorum de iure, statuto, consuetudine, fundatione, aut priuilegio, vel alias quomodolibet spectantia & pertinentia, & ab ipsis baiulij, præceptoribus, domibus, hospitalibus & aliis beneficiis dependentia, seu illis annexa, quæ dudum fratribus saltem capellanis eiusdem Hospitalis, & ab eisdem Magistro, prioribus, baiulij, ac præceptoribus & alijs prædictis conferebantur, à longo tamen & forsan longissimo tempore citra, de cuius initio memoria hominum forsan non existeret, per ipsos Magistrum, priores, baiulios, præceptores, milites & fratres, per abulum aut ex defectu fratrum capellanorum, vel aliarum personarum eiusdem Hospitalis ad id idonearum, clericis seu presbyteris secularibus collata, aut conferri, & per ipsos presbyteros, vel clericos seculares obtineri solita, etiam fratribus Hospitalis huiusmodi præsertim capellanis nuncupatis, qui vt assereretur à presbyteris, seu clericis, nisi quoad gestationem crucis, vel habitus dicti Hospitalis ad pectus non differerent, immo priuilegijs clericorum secularium iuxta forsan eorum priuilegia, & consuetudines gaudere solebant, si ad id alias idonei, & habiles reperirentur, conferre, ac alias de illis prouidere & disponere, ipsique fratres quibus beneficia huiusmodi conferri contingeret, illa si sibi alias canonice conferrentur, aut ipsi eligerentur, præferantur, vel alias asumerentur ad illas, & instituerentur in eis, recipere, & in titulum etiam quoad viuerent, retinere respectiue, libere, & licite valerent, extendit & ampliavit, eisq; concessit & pariter indulgit, ac cũ eis super hoc legitime dispensauit. Necnõ Magistrum, priores, baiulios, præceptores, milites, fratres, personas, vassallos, subditos, & seruitores prædictos illis omnibus, iuxta illorum cõtinentium, & tenorem perpetuo vt, potiri, frui & gaudere, libere & licite posse decreuit, prout in singulis literis prædecessorum huiusmodi plenius continetur.

Pius autem IV. Pontifex iste, ac causis hic expressis, priuilegia, & gra-

qua versum classis Christianorum in infideles dirigitur, vocati se illi adiungunt, primosque congressus fortiter sustinent, sicuti nouissime in expugnatione terræ Aphricæ priscam virtutem ostendentes, omnium primi illius muros conscenderunt; salubriter dirigatur & ampliatur, Dilectos filios Ioanitem de Valeta modernum Magistrum, ac priores baiulios, præceptores, milites, fratres & personas Hospitalis huiusmodi, ac eorum singulos à quibusuis excommunicationis, suspensionis & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris & pœnis, à iure vel ab homine, quauis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absoluentes, & absolutos fore censentes, Motu proprio non ad Ioannis de Valeta Magistrum, aut baiuliorum, priorum, præceptorum, militum, fratrum, vel personarum prædictarum, seu aliorum pro eis nobis super hoc oblata petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate, & ex certa scientia nostra, ac de Apostolica potestatis plenitudine, statuta, ordinationes, declarationes, reuocationes, cassationes, irritationes, voluntates, monitiones, requisitiones, promulgationes, suppressiones, extinctiones, vniones, incorporationes, concessiones, etiam facultatum assignationes, decreta, annullationes, aduocationes, remissiones, inhibitiones, iniunctionem, moderationem, repetitionem, renouationem, approbationes, confirmationes, suppletiones, restitutionem, repositionem, cõmissionem, mandatum, susceptionem, liberationem, exemptionem, subiectionem, prohibitionem, extensionem, ampliationem, indultum, & dispensationem Martini, Sixti, Innocentij, Iulij, Leonis, Clementis, & Pauli prædecessorum huiusmodi, necnon omnia & singula priuilegia, iurisdictiones, facultates, immunitates, concessionis, indulgentias, libertates, prerogatiuas, exemptiones, gratias, fauores, & indulta, Hospitali, baiulij, prioribus, castellanis, præceptoribus, domibus, conuentibus, seu Monasterijs, ecclesijs capellis, locis & membris, necnon pro tempore existentibus Magistro, baiulij, prioribus, castellano, præceptoribus, militibus, fratribus, & personis, ac eorũ vassallis, subditis & seruatoribus, per prædictos, & alios quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros, & Sedem prædictam sub quibuscumq; tenoribus & formis, ac cum quibusuis clausulis & decretis hætenus quomodolibet concessa, approbata, & innouata, necnon cum omnibus & singulis, in eis contentis clausulis singulas eorundem prædecessorum, tam sub plumbio, quam in forma breuis literas, prout per antecessores nostros Leonem X. Clementem VII. & Paulum III. concessa, confirmata, & approbata fuerunt, & constitutionem eorum nuncupatam in nouissime celebrata curia Regum Aragonum, vt accepimus, editam, qua inter alia cauere dicitur expresse, quod pro euitandis litibus & discordijs, quæ sæpius in præceptoribus dicti Hospitalis suscitari solent, in præceptoribus, & beneficijs Hospitalis huiusmodi ad manus iudicum ad id competentium apprehensis, in tenuta & possessorijs, ac alijs articulis & processibus, qui coram iudicibus secularibus tractari possunt, illi obtinere debeant, qui per Magistrum & Conuentum Hospitalis huiusmodi prouisi, eorum bullas, & executoriales regias habuerint & reportauerint, iuxta literarum ipsius Ioannis prædecessoris continentiam & tenorem.

§. 54. Et insuper omnia & singula stabilimenta, ordinationes, & decreta in Capitulo generali nouissime celebrata edita, præsertim de festis Apostolorum duplici officio celebrandis; Et responsione, ac nouis impositionibus iuxta formam stabilimentorum, & priuilegorum eorundem factis, super prioribus, ac alijs beneficijs & locis dicti Hospitalis, ad subleuandum illius onera. Et de illegitimis in fratres milites eiusdem Hospitalis neuiquam cooptandis, nisi ex Comitum, aut superiorum genere, nec etiam illis nisi à patre, auo, & proauo paterno per seriem illustribus prognatis. Necnon diuisiones animalium quæ in præceptoribus præceptorũ reperiuntur, pro vna præceptoris ipsis, & pro alia medietatibus, vel etiam aliquando in totum arario publico in certos casus applicandis. Ac pœna in non soluentes responsiones, & impositiones arario. Necnon commutatione solutionis iurium ratione mortuorum, & vacantium. Et dilatione diuisionis bonorum, spoliatorum, mortuo Magistro præfato. Et annumeratione certarum Præceptoriarum, quæ Magistratui sunt perpetuo vnita.

tias per Martinũ V. & alios prædecessores Hospitalis, & Militia S. Ioannis Hierosolymitani, eiusq; personis, & rebus, concessis, iuxta Leo. X. Clement. VII. & Pauli III. concessionis, & iuxta constitutionẽ nuper in Curia Regum Aragonũ editam cõfirmat.

Statuta & Ordinationes capituli generalis anni 1558. approbat.

vnita. Ac forma licentiarum exercendi Militiam facula- rem per fratres cum pœnis in contrafactentes. Et prouifio- ne aduerfus malos adminiftratores bonorum. Necnon ac- ceptione adminiftrationis communis ararij per Magi- ftrum præfatum factam ad requifitionem fexdecim Capi- tularium, & reliqua, quorū omnium tenores, ac fi de verbo ad verbum infererentur, præfentibus pro expreffis, & infer- tis haberi volumus, Apoftolica auctoritate tenore præfen- tium approbamus, confirmamus & innouamus.

§. 55. Ac ad Hofpitale prædictum ad præfens in Meli- ten. & non in Rhodi infula cōfiftens, illiusque Magiftrum, baiuliuos, priores, præceptores, fratres, & personas, ac alia in frafcripta extendimus & ampliamus, eaque omnia vali- da & efficacia exiftere, & perpetuā roboris firmitatem ob- tinere, fuosque effectus fortiri, ac ab omnibus quauis dignitate & præminencia fulgeant, etiam fubfententiis, cenfuris & pœnis in eis contentis perpetuo inuiolabili- ter obferuari decernimus.

§. 56. Necnon caufas fub literis Martini & Clementis prædecefforum huiufmodi comprehenfus, ac omnes & fin- gulas lites & querelas, fiue in dicta Curia, tam in Auditorio noftro, quàm per commiffiones, fiue extra eam fuper quibusuis dicti Hofpitalis beneficiis, ac bonis & pecuniis thefauri, & fratrum quorumcumque; feu fuper eorundem delictis, etiam fi ex aduerfo aliqui clerici fæculares vel regu- lares, aut laici exifterent, & actiue, feu paffiue iuxta alias formas ftabilimentorum & priuilegiorum prædictorum in dictis caufis quomodolibet, & in quacumque instantia in- terueniffent hætenus motas, in quibus tamen non con- clufum fit, & in futurum quouis prætextu mouendas in quibusuis instantiis habentes, quarum ftatus, & merita etiam præfentibus haberi volumus pro expreffis, ad nos aduocamus, ac illas eifdem Magiftro & Conuentui per eos iuxta formam dictorum ftabilimentorum, & laudabilem confuetudinum prædictorum in ftatu debito reafsumen- das, & decidendas committimus, eofque quorum inter- erit citandi, & quotiens opus fuerit in hibendi, etiam fub cenfuris & pœnis ecclefiafticis, tam in curia prædicta, quàm extra eam, facultatem concedimus. Necnon illorum fententias, & rem iudicatam per Priorem Ecclefie dicti Conuentus, etiam fub cenfuris & pœnis ecclefiafticis con- tra condénatos etiam in curia prædicta, tam realiter, quàm perfonaliter exequi mandamus, ita quod alibi quàm in dic- to Hofpitale, aut extra illud ex Magiftri & Conuentus commiffione, iuxta ftabilimenta, & vfus huiufmodi cog- nofci & terminari nequeant.

§. 57. Nec à fententiis per Iudices dicti Hofpitalis pro tempore latis, ad alium quàm Magiftrum & Conuentum prædictos, feu iudices ab eis deputatos in quauis instantia, neque à fententiis per ipfum Magiftrum & Conuentum latis, aliò quàm ad ipfum generale Capitulum, fiue per ipfius Hofpitalis fratres, fiue per ipfos fubditos & vaffallos quo- quomodo appellari poffit, immo vfque ad tertiam fenten- tiam in eodem Conuentu procedere teneantur.

§. 58. Et fimiliter, quod omnes fententia per eofdem Magiftrum & Conuentum lata, omnes item cōmiffiones, citationes, collationes, bullæ, & omnia denique eorundem refcripta ad omnes fuæ iurifdictioni fubditos, ac reliquos etiam quorum intererit caufas, lites, feu querelas coram ipfis pertractari directa exequi, & à nullis locorum, & ter- rarum dominis, etiam Ducali, aut Regali dignitate fulgē- tibus aliqua ratione expectandi confenfus, feu alio quouis quæfito colore in eorundem executione impediri poffint, feruato tamen in eis exequendis Dat. Ordine, ita quod eor- um vltima primis anteferri nequeant.

§. 59. Ac quod contra Clericos fæculares, feu laicos, prioratus, baiuliuos, præceptorias, domos, & alia beneficia Hofpitalis huiufmodi occupantes, feu illi, aut eius commu- ni thefauro, feu fratribus occasione refponfionum annua- rum, vacantium, mortuuariorum, annatarum, paffagiorum, arreragiorum, feu alias quomodolibet debentes, fiue agant, fiue conueniantur, etiam in quauis instan. ad caufam ven- niant, Magifter & Conuentus præfati, modo, & forma qui- bus contra ipfius Hofpitales fratres procedi confuevit, li- bere procedere, & eos prioratibus, baiuliuis, præceptoris, domibus, & alijs beneficiis huiufmodi iuxta alias formam priuilegiorum prædictorum priuare valeant, concedimus & indulgemus.

Bullarij Magni Tom. II.

§. 60. Necnon personas in dignitate ecclefiaftica vbili- bet constitutas, & quofcumque locorum Ordinarios, ac eorum Vicarios, & Officiales, necnon Canonicos Metro- politan. & Cathedralium, aliarumque ecclefiarum præla- tos, & rectores per eofdem baiuliuos, priores, præceptores & fratres, ac eorum fingulos pro tempore eligendos in Cō- feruatores, qui quamdiu exercuerint dictum officium, à nemine quo minus illud exerceant fub aliquo prætextu impediri, vel moleftari poffint, deputamus. Ita quod ipfi fic electi, fub pœna excōmunicationis lata fentētia per eofde priores, baiuliuos, præceptores & fratres, ac eorum fingulos aduerfus inferentes eis, aut eorum feruitoribus, & familia- ribus iniurias, feu grauamina vel damna, in perfonis re- bus, & bonis, feu exigentes ab eis vectigalia, datia, peda- gia, gabellas, collectas, aut alia onera, defendere, & præfer- uare, ac omnem eorum iurifdictionem exercere, Necnon fententias, cenfuras & pœnas ecclefiafticas, cōtra rebelles, & inobedientes cum effectu promulgare: ac omnibus fa- cultatibus Conferuatoribus dicti Hofpitalis, & illius per- fonarum, per quascumque literas Apoftolicas quomodolibet concessis, vt, ac priuilegia prioribus, baiuliuis, præ- ceptoribus, & fratribus præfatis pro tempore concessa eis obferuare facere debeant, & teneantur.

§. 61. Ac iura mortuuariorum, & vacantium, necnon arreragiorum, paffagiorum, & aliorum quorumcumque, ita vt quæuis perfonæ cuiuscumque ecclefiafticæ dignitatis exiftentes beneficia Hofpitalis huiufmodi pro tempore ob- tinentes, illa foluere omnino teneantur, & adftricti fint, ac ad id etiam fub fententiis, cenfuris & pœnis ecclefiafticis, ac alias iuxta eorundem priuilegia priuationis & apprehen- fionis etiam beneficiorum ad manus fuas remedijs cogi poffint, folui mandamus.

§. 62. Necnon exemptionem, & liberationem prædictas, ita quod Magiftri baiuliuorum, priorum, præceptorum, & dicti Hofpitalis fratres, capellani, à quocumque catholico Antiftite, fub Romanæ Sedis obedientia conftituito fæcos ordines, etiam extra tempora à iure ftatuta, tribus diebus feftiuus fufcipere, & in quibusuis tam fæcularium, quàm regularium ecclefis abique alicuius licentia, etiam altari portatili celebrare poffent.

§. 63. Nec omnino aliquis ex prædicti Hofpitalis fra- tribus, donatis, feruitoribus, vaffallis & colonis in priorati- bus, baiuliuatibus, commendis, domibus, membris, aut alijs quibusuis beneficiis, prædijs, fiue grangijs quomodo- cumque à dicto Hofpitale dependentibus, in quibuscumque locis fub quorumcumque Patriarcharum, Epifcoporum, Vniuerfitatum, Hofpitaliū, Rectorum ecclefiarum limiti- bus, & iurifdictione conftitutis, decimas, aut canonicam portionem, feu charitatiuum fubfidium, aut quartas nūc- pates, feu alias quascumque collectas, vel contributiones, tam ex antiquis eorum culturis, quàm ex recenter cultis noualibus, alicui quouis modo foluere teneantur: à quibus omnibus exactiōibus, atque etiam tam nouo fubfidio dilecto filio noftro Philippo Hispaniarum Regi in fujs Re- gnis per quofcumque Romanos Pontifices prædeceffores noftros conceffo, quàm canonica portione, feu quarta nūc- pata in Franciæ Regnis nuper impofita, necnon à qui- buscumque alijs facultatibus Regibus huiufmodi, & alijs Principibus concessis, vel concedendis in futurum, omnia dicti Hofpitalis loca, vt præfertur, necnon ecclefiarum quomodocumque à dicto Hofpitale dependentium fabri- cas-libera & libera, exempta & exemptas, ficut per præde- ceffores noftros Romanos Pontifices fuiffe, ita modo efle declaramus & volumus.

§. 64. Addentes quod præfati Magifter & Conuentus, priores, baiuliuus, præceptores aut quicumque alij ex dicti Hofpitalis fratribus per quofcumque locorum, aut terra- rum dominos, tam fpirituales, quàm temporales, etiam fi regali dignitate præfulgeant, etiam in terris S.R.E. (ficut alias per fuas olim Paul. III. prædeceffor nofter concefferat) ab extractione frumenti, ordeï, vini, olei, leguminum, & quorumuis fructuum, atque etiam pecuniarum ex priorati- bus, baiuliuatibus, commendis, membris, domibus, grangijs, alijsve prædicti Hofpitalis locis prouenientium nullo vmquam modo impediri poffint, quo minus præfata omnia pro fua poffefforum voluntate in quacumque fidelium loca ab omni pedagio, datio, feu tracta quæ dicitur, libera & exempta valeant afportare; Et bona etiam patrimonialia,

Conferuatores^s Ordinis, tam fratres, quam eorum feruitorum iuri debere iubet.

Iura omnia exigi mandant. Hoc latius dif- pofitum vide in confit. 43. Sixt. V. Equi.

Ordinari à quocumque Antiftite, & extra tempora concedit.

Hoc moderatur Conc. Trident. fess. 7. cap. 11.

Exemptionem à decimis fubfidijs, & cati elargit.

Hanc firmavit Pius V. vt in eius confit. 77. Et fi iuncta.

Priuilegium extrahedi bla- da, pecun. &c. abfque datio tri- buit.

Vide moderati- onē Pauli V. in confit. 10. Inter.

Et ad Hofpita- le Ordinis nūc in infula Meli- ten. confiftens extendit.

Caufarū om- nium cognitio- nem M. Mag. & Conuentus concedit.

Appellari à Iudicibus Ho- spitalis ad M. Mag. & Con- uentum; & ab illis ad Capit. generale per- mittit, & non aliter.

Sententias, & mandata M. Magiftri nullo prætextu impe- diri poffe de- cernit.

Facultatemq; contra omnes clericos fæcula- res, & regula- res, feu laicos, Ordinis debi- tores procededi concedit.

lia, Magistri baiuliuorum, priorum, præceptorum, & fratrum, ac aliarum personarum huiusmodi, tam acquisita, quam in posterum acquirenda, aut illis quouis modo etiam ex concessione Apostolica, vel Magistrali, pertinentia; ex die emissæ per eisdem Magistrum, baiuliuos, priores, præceptores, fratres, & personas, professionis, vt præfertur, ab omnibus decimis, & aliis oneribus libera, immunita, & exempta existant.

§. 65. Et ipsi Magister, ac Conuentus, necnon prior ecclesiæ, alijque priores, & præceptores intra limites suarum iurisdictionum, & administrationum veri Ordinarij iuxta formam stabilimentorum, & priuilegiorum prædictorum existant, & esse censeantur. Ac beneficia ecclesiastica ad præsentationem, seu collationem baiuliuorum, priorum, præceptorum, & Hospitalis huiusmodi suffragari debere decernimus. Ita quod presbyteri sæculares illa ad præsens in commendam, seu alias quomodolibet obtinentes, commendæ huiusmodi cedere, aut illa alias dimittere nequeant, nisi de consensu eorum ad quos præsentatio, seu collatio spectat, & in fauorem dicti Hospitalis, seu personarum quæ habitum per fratres capellanos eiusdem Hospitalis deferri solitum suscipiant, & professionem per eos emitti solitam emittant: nec illa deinceps ipsi, nisi infra sex menses à die intimationis habitum ipsius religionis susceperint, & regularem professionem infra sex menses miserint, possidere possint, & si secus fiat, aut cessionem, seu resignationem huiusmodi, ac de dicti Ordinis beneficiis etiam in manibus nostris in futurum fieri cõtingat, huiusmodi cessiones, resignationes, & prouisiones nullius sint roboris, vel momenti, nisi in illis expresse dicatur, & de consensu Magni Mag. & de illis iuxta formam priuilegij, d. relig. prouideatur.

§. 66. Ac quascumque indulgentias, & peccatorum remissiones hæctenus eis per prædecessores nostros cõcessas, & præsertim Sixti I V. de plenaria indulgentia, semel in vita, & in mortis articulo, pro eis, eorumque seruatoribus, & ministris pugnantis, ac Honorij III. de alia plenaria pro his, qui eis manus porrexerint adiutrices, ac Clemētis VII. & suorū prædecessorum de quadraginta annis, & totidem quarantenis, ac septima parte iniunctæ pœnitentiæ pro visitantibus eorū ecclesias, & oratoria vbicumq; existentia, & manus porrigentibus adiutrices in singulis secundis, quartis, & sextis feriis Quadrag. & capitis ieiuniorum, ac festi Sancti vocabuli dictarū Ecclesiarum. Necnon Clemētis V. quoad facultatem super votis (Terræ sanctæ, & castitatis dumtaxat exceptis) ac super vsuris, rapinis, & male ablati, vel acquisitis, quorum domini certi non reperiuntur, & indistincte relictis in vltimis voluntatibus pro sustentatione pauperum, ac super Diuini Officiis, & Horis Canonicis omiffis, componendi, & absoluendi. Ac Urbani etiam prædecessoris quoad confratrias dicti Ord. pro colligendis eleemosynis semel in anno admittendas, & aliis cõfratribus non postponendas confirmamus, & approbamus.

§. 67. Et insuper cum prioratus, baiuliuiæ, præceptoris, domus, & alia beneficia Hospitalis huiusmodi, eorumque bona omnia præfato Hospitali inseruiant, & quodammodo vniua sint, & pro tempore existentes Magister & Conuentus Hospitalis huiusmodi plenam in ea iurisdictionem habeant, prioratus, baiuliuias, præceptorias, domos, conuentus, monasteria, & alia beneficia huiusmodi de cetero ex personis illa obtinentibus vacare non posse, sed cedentibus, vel decedentibus illorum pro tempore possessoribus, ea vni, seu pluribus, non in titulum perpetui beneficij ecclesiastici, sed tamquam manualia ad nutum, seu amouibilibiter iuxta formam stabilimentorum, & priuilegiorum prædictorum concedi, & assignari debere.

§. 68. Et per quamcumque rem iudicatam Mag. & Conuentui præfatis, nisi ipsi specialiter ad causam vocati fuerint, super iurisdictione prædicta, & sua ciuili eorū possessione præiudicari, aut præiudicatum censi non posse, sed eos semper, re iudicata huiusmodi non obstant, super possessio huiusmodi agere, & de spolio dare posse.

§. 69. Ipsosque Magistrum, Priores, Baiuliuos, Præceptores, Milites, Fratres, personas, vassallos, subditos, & seruitores in ipsius Hospitalis, & Religiosorum causis in omni iudicio, & contra quoscumque vbi alia probationes non existunt, etiam iuxta formam stabilimentorum, & priuilegiorum prædictorum in testes adhiberi.

§. 70. Necnon Magistrum, & Conuentum, quoscumque,

& singulos Priores, Baiuliuos, Castellanos Empostæ, suorum Prioratum, Baiuliuarum, & Castellaniæ Fratres, seu Religiosos delinquentes, vel inobedientes cuiuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, & præminentia existentes, etiam si quauis etiam Apostolica exemptione fungentur, etiam in quocumque loco quantumuis priuilegiato, & quauis etiam Imperatoris, Regum, seu aliorum Principum, etiam ecclesiasticorum Curia, per se, aut suos officiales, & ministros capere, & incarcerare, ac captos à se, vel eorum nomine liberare, & ad Hospitalale prædictum per Magistrum, & Conuentum prædictos iuxta eorum constitutiones, & stabilimenta puniendos sub debita custodia transmittere, & transmitti facere libere, & licite posse. Ac tam ecclesiasticos, quam sæculares officiales, & locorum potestates, ad eisdem Magistro & Conuentui, Prioribus, Baiuliuos, & Castellano in præmissis assistendum, ac auxilium, consilium, fauorem, & iuuamen præstandum sub excommunicationis, & aliis sententiis, censuris & pœnis ecclesiasticis teneri, & obligatos fore.

§. 71. Necnon præsentium, & quorumcumque priuilegiorum Apostolicorum eis hæctenus concessorum, & in posterum concedendorum transumptis manu Notarij publici subscriptis, & sigillo alicuius personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ, aut curiæ ecclesiasticæ munitis plenam, & eam, quæ præsentibus adhiberetur, fidem in iudicio & extra, adhiberi debere decernimus.

§. 72. Ac volumus, quod tam præsentium, quam aliarum quarumcumque literarum Apostolicarum, seu earum transumpti, ac mandatorū Magistri, & Conuentus prædictorum publicatio & affixio, in singulis Prioratibus, Baiuliuitibus, præceptoris, membris, & beneficiis dicti Ordinis factæ, perinde ardeant, ac si contra contentos sub eisdem personaliter factæ essent, facta in primis diligentia de illis personaliter reperiendis in dictis locis.

§. 73. Et nihilominus statuimus, ac dictis Magistro & Conuentui perpetuo concedimus, quod si quisquam Priorum, Baiuliuorum, Præceptorum, Militum, & Fratrum dicti Hospitalis Crucem, vel habitum extra dictum Conuentum à Romano Pontifice, vel de eius licentia receptum gestans, intra annum postquam illam susceperit, aut sibi de Prioratu, & Baiuliua, Præceptoris, officio, vel beneficio Hospitali huiusmodi prouisum, vel alias in eius fauorem dispositum fuerit. Ac quicumque alius dicti Ordinis beneficium, vel pensionem obtinens, aut fructus percipiens, quâdumcumque pro seruitiis Religionis, aut alias euocatus, seu in solutione iurium communis ararij morosus fuerit, coram dictis Magistro, & Conuentu personaliter non comparuerit, & obedientiam, aliaque iura debita eisdem Magistro, & Conuentui non præstiterit, eo elapso habitu, dignitate, administratione, & beneficio, ac quocumque honore, & officio iuxta alias formas stabilimentorum, & priuilegiorum prædictorum, eo ipso careat, priuatusque censeatur, seu si videbitur priuari possit. Nec vlla huiusmodi derogatio, aut exemptio realis vel personalis, seu alia gratia præseruatiua, etiâ motu, scientia & potestatis plenitudine similibus, quomodolibet pro tẽpore facta, seu concessa contra præmissa valeant, nec Magister, & Conuentus præfati illis parere teneantur, sed illis nõ obstantibus de Prioratu, Baiuliua, Præceptoris, dignitate, officio, vel beneficio, sic, aut per priuationem huiusmodi vacante, iuxta stabilimeta, & alia præmissa libere disponere, aut illa alias per eum, vel eos ad quem, seu quos Antianitatis, vel alio iure pertinet, acceptari possint.

§. 74. Decernentes præsentibus, & in eis contentis omnibus, non nisi eisdem modo, & forma quibus in literis Leonis, Clementis, & Pauli prædecessorū prædictorum concessum est, nullatenus derogari posse, nec derogatum censi.

§. 75. Et sic in præmissis, omnibus, & singulis per quoscumque Iudices, & Commissarios quauis auctoritate fungentes, tam in dicta Curia, quam extra eam pro tempore deputatos (sublata eis, & eorum cuilibet quauis alias circa præmissa iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate) iudicari, & definiri debere, ac irritum & inane, si secus super præmissis, omnibus, & singulis à quoquam quauis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 76. Quocirca venerabilibus fratribus nostris Archiepiscopo Toletanensi, & Episcopo Parisiensi, ac pro tempore existentis Curie causarum Camerae Apostolicæ Regenti, seu generali Auditori, per Apostolica scripta motu simili

M. Magistrum Priores, & quoscumque Fratres delinquentes ubique capere posse cõcedit.

Ad hoc vide etiâ bullâ 37. Clement. VIII. Equa.

Huius bullæ, & priuilegiorum transumptis credi iubet.

Eius, & mandatorum M. Mag. & Conuentus publicationem omnes ardeant decernit.

Habitu extra Conuentum suscipientes, aut beneficia, & possidentes, infra annum nõ comparentes in Conuentu, priuari posse cõcedit.

Prædictis eorum modo derogari posse declarat.

Clausula sublata, & c. apponit.

Executores deputat.

Priores, & præceptores infra limites sua iurisdictionis veros ordinarios declarat.

Ad hoc vide d. consit. 77. Pij V.

Indulgentias Ordini concessas approbat.

Quoad porrigentes manus adiutrices, vide reuocatione Pij V. in consit. 30.

Beneficia Ordinis non in iur. perpetui beneficij, sed ad nutum concedi iubet.

Rem iudicatam M. Magistro, & Conuentui nõ citatis non præiudicare decernit.

Personas religionis in causis ipsius, testes alij deficientes qui recipiuntur.

simili mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut vnus eorum per se, vel alium, seu alios, presentes literas, & in eis contenta quaecumque, vbi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Magistrorum, Priorum, Baiuliorum, Praeceptorum, Militum, & Fratrum praedictorum, seu alicuius eorum desuper fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostra praesentes literas, & in eis contenta huiusmodi firmiter obseruari, ac singulos quos ipsae praesentes literae concernunt, illis pacifice gaudere. Non permittentes eos desuper contra praesentium tenorem quomodolibet molestari. Contradictores & rebelles quoslibet per censuras, & poenas ecclesiasticas, ac etiam pecuniarias eorum arbitrio moderandas, ac alia iuris remedia, appellatione postposita, compescendo, ac quoscumque quorum intererit, etiam per edictum publicum locis publicis affigendum, confitotum summarie de non tuto accessu, citando, ac quibus, & quotiens inhiendum fuerit, etiam simili edicto, ac sub eisdem poenis & censuris, inhiendo, ipsasque censuras & poenas ecclesiasticas etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc si opus fuerit auxilio brachij saecularis.

Contrarius de-
rogat.

§. 77. Non obstantibus praemissis, ac dicti Bonifacii praedecessoris, qua cauetur nequis extra suam Ciuitatem, vel Diocesim nisi in certis exceptis casibus, & in illis vltra vnam diem a fine suae Diocesis ad iudicium euocetur, seu ne iudices a Sede praefata deputati extra Ciuitatem, vel Diocesim in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, aut alij, vel aliis vices suas committere praesumant, & de duabus dietis in Concilio generali edita, ac quibusuis alii constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon dicti Hospitalis etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, ac quibusuis priuilegiis, indultis, & literis Apostolicis, etiam Ordinariis praefatis, & quibusuis Ecclesiis, Monasteriis, Ordinibus, locis, & personis cuiuscumque dignitatis, status, vel conditionis existentibus sub quibuscuque tenoribus, & formis, ac cum quibusuis clausulis, & decretis concessis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus illorum tenores, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso inserti forent praesentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice duntaxat specialiter, & expresse derogamus, contra-riis quibuscumque; aut si aliquibus eorum, vel diuissim ab eadem Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Nulli ergo, &c.

D.P. An. l. die
1. Iulij.

Dat. Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Domini 1560. Kalendis Iulij, Pontificatus nostri Anno primo.

X. De residentia Episcopali, residentiumque priuilegiis, & non residentium poenis.

Hoc idem postea decreuit etiam Concil. Trid. in sess. 6. cap. 1. & sess. 23. cap. 1. & sess. 24. c. 12. Et ampliorum dispositionem fecit contra omnes Curatos hic idem Pont. infra in constit. 9. 1. In suprema, quibus alias quoque poenas imposuit: ibi videas.

Edicta An. D.
1560.

PIVS EPISCOPVS,

Seruus Seruorum Dei. Ad futuram rei memoriam.

Causa istius
Constitutionis.

DE salute gregis Dominici nobis ex Alto commissi, attentius cogitantes, ad ea libenter intendimus, per quae grex ipse continua suorum cum eo residentia Pastorum praeseruetur a noxiis, & in deum prolapsus, ad rectitudinis tramitem reducat, vt Pastores ipsi, residentia ipsam, prout tenentur, commodius facere, ac circa ipsius gregis curam libentius, ac feruentius inuigilare, & illum ab errorum praecipitiis praeseruare, ac in fide orthodoxa, & deuotione nostra continere valeant, opem, & opera efficaces impendimus, prout rerum, & temporum qualitate pensata, conspicimus in Domino salubriter expedire.

Episcopi ab-
sentes redeant
ad eorum Ec-
clesias.

§. 1. Hinc est, quod nos Motu proprio, non ad alicuius nobis super hoc oblatae petitionis instantiam, sed de nostra mera deliberatione, vniuersos, & singulos venerabiles fratres nostros Episcopos, Archiepisc. Primates, & Patriarchas, ab Ecclesiis, & Diocesibus suis absentes in virtute sanctae obedientiae, ac sub interdicti ingressus Ecclesiae poena, eo

ipso, absque alia declaratione incurrenda, districte praecipiendo monemus, vt omnibus postpositis quantocitius, in Romana Curia videlicet moram trahentes, intra vnum; extra eam vero in Italia intra duos; extra vero Italiam existentes intra quatuor menses a die publicationis praesentium in locis infra scriptis faciendam coputandos, se itinere committere, & legitimis itineribus ad Ecclesias, seu Diocesibus suas proficisci, & sese personaliter conferre, ac ibidem vt tenentur residere, & Pastorale officium exercere debeant.

§. 2. Si quis autem a Patriarchali, Primatiali, Metropolitana seu Cathedrali Ecclesia sibi quocumque titulo, nomine, seu iure commissa, quocumque illi dignitate, gradu, & praeminentia praesulgeant, legitimo impedimento, seu iustis & rationabilibus causis cessantibus, sex mensibus continuis extra suam Diocesim morando abfuerit, quarta partis fructuum vnus anni, Fabricae Ecclesiae, & pauperibus loci per Superiorem ecclesiasticum applicandorum poenam ipso iure incurrat. Quod si per alios sex menses in huiusmodi absentia perseuerauerit, aliam quartam partem fructuum similiter applicandam, eo ipso amittat, crescente vero contumacia, ac seueriori sacrorum Canonum censura subiiciatur, Metropolitan. Suffraganeos, Episcopos absentes, Metropolitan. vero absentem, Suffraganeum Episcopum antiquior residens, sub poena interdicti ingressus Ecclesiae ipso iure incurrenda, infra tres menses, per literas, vel nuncium Rom. Pontifici denunciare teneatur, qui in ipsos absentes, prout cuiuscumque maior, aut minor contumacia exegerit, suae supremae Sedis auctoritate animaduertere, & ecclesiis ipsis de Pastoribus vtilioribus providere poterit, sicut in Domino nouerit salubriter expedire.

Inobedientes, &
non residentes
poenas hic ex-
pressas incur-
rant.

Quas poenas
imposuit Conc.
Trid. sess. 6. c. 1.
de Reform.

§. 3. Eisdem autem Patriarchas, Primates, Archiepiscopos, & Episcopos mandatis nostris parentes, & apud suas ecclesias, seu in earum Diocesibus personaliter residentes specialibus fauoribus, & gratiis prosequi volentes, vt liberius, & commodius eorum officio fungi valeant, eis, & eorum cuilibet, vt quando refederint, etiam praetextu quorumcumque delictorum, & excessuum atrociorum, etiam haeresis, & laesae Maiestatis criminum per eos quomodolibet commissorum, ad comparandum personaliter in Romana Curia per quoscumque Iudices ordinarios, vel delegatos, etiam S.R.E. Card. nisi vigore specialis commissionis manu nostra, vel Rom. Pontificis pro tempore existentis signata, trahi, aut citari non possint nec debeant, atque aliter factas citationes, & censuras in eis appositas, ac inde secuta quaecumque, nulla, & irrita, ac nullius roboris, & momenti fore, ac eos minime afficere, aut arctare statuimus, & ordinamus.

Obedientes, &
residentes po-
niuntur priuile-
giis infra scri-
ptis vt videlicet,
citari non
possint ad com-
parandum in
Rom. Cur. nisi
de commissione
Papa.

§. 4. Necnon eos, & eorum quemlibet ab omnibus, & singulis decimis, subsidiis, & aliis oneribus ordinariis, & extraordinariis quomodolibet nuncupatis, per nos & successores nostros Romanos Pont. pro tempore existentes, ac Sedem Apostolicam, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac etiam consistorialiter etiam ad instantiam Regum, & Principum, quomodolibet, & ex quauis etiam quantumuis vrgentissima, iustissima, ac pia, & necessaria causa, etiam pro defensione fidei Catholicae, ratione dictarum Ecclesiarum nunc, & pro tempore impostis, illorumque solutione, auctoritate Apostolica, tenore praesentium ex simili scientia penitus, & omnino eximimus, & liberamus, nec ad id a dilectis filiis modernis, & pro tempore existentibus S.R.E. Camerario, necnon Cam. Apost. Thesaurario, Praesidentibus, & Clericis, ac decimarum, subsidiorum, & aliorum onerum huiusmodi Collectores, & Subcollectores, seu Exactoribus, & Commissariis ad id pro tempore deputatis, etiam vigore quorumcumque priuilegiorum, indultorum, & literarum, etiam praesentibus derogantium, ac illarum totum tenorem de verbo ad verbum exprimentium, eis quomodolibet concessorum, & concedendorum, cogi seu compelli, & ob non solutionem huiusmodi aliquas sententias, censuras & poenas incurrere posse decernimus. Illiusque & quibusuis aliis in virtute sanctae obedientiae, & sub nostrae indignationis, necnon excommunicationis, aut suspensionis, ac priuationis suorum officiorum, & beneficiorum, quae obtinent, & pro tempore obtinebunt, eo ipso incurrendis poenis, ne eosdem Episcopos, Archiepisc. Primates, & Patriarchas sic in dictis Ecclesiis, vel earum Diocesibus residentes, quamdiu in illis refederint, vt praefertur, ad solutionem decimarum, subsidiorum, & onerum praefatorum

Exemptiq; sine
a solutione de-
cimarum, &c.

fatorum cogere, ac propter illorum non solutionem excommunicationis aut alias sententias, censuras, & pœnas promulgare quomodo audeant, seu præsumant distri-ctius inhibemus.

Iurisdictiõnem quoque habent contra clericos sæculares, & etiã regulares extra clausura degentes quomodolibet exemptos.

§. 5. Et insuper eisdem Episcopis, Archiepiscopis, Primatibus, & Patriarchis sic vt præmittitur residentibus, vltra priuilegia, & indulta eis per quoscumque Rom. Pont. prædecessores nostros, ac Sedem Apostolicam, & Generalia Cõcilia, & Cancellariã Apostolicã Regulas concessã, quæ in suo robore permanere volumus, tanquam à dicta Sede delegati in quibuscumque ciuilibus, criminalibus, vel iustis causis contra quoscumque clericos sæculares particulares, ac etiam extra eorum Monasteria, seu regularia loca degentes regulares quomodolibet exemptos auctoritate nostra procedere, & causas ipsas cognoscere, sine quæ debito terminare, ac quicquid terminauerint exequi, & obseruari facere, ipsosque exemptos pro tempore delinquentes, iuxta eorum excessus, & delicta punire, corrigere, & omnem iurisdictiõnem in eos exercere, omniaque alia & singula in præmissis, & circa ea quomodolibet necessaria, & opportuna quæ nosmet facere, exercere, & exequi possemus, in omnibus, & per omnia facere, exercere, & exequi libere, & licite valeant, plenam, & liberam licentiam, ac facultatem auctoritate & tenore prædictis cõcedimus, & indulgemus.

A decretis ante definitiuam, & ubi agitur de correctione mori appellatio non admittitur.

§. 6. Decernentes ab eorum ordinationibus, interlocutionibus, & decretis ante definitiuam sententiam, vel vim definitiuã habentem, & vbi agetur de morum correctione, nullatenus etiam ad nos, & Sedem Apostolicam appellari posse, & nihilominus per appellationes quascumque contra præsentium tenorem quomodolibet interpositas minime causas deuolui, aut etiam per quasuis inhibitiones etiam cum quibusuis censuris, & pœnis, eis à quibusuis Iudicibus ordinariis, vel delegatis forsan faciendas, illarum vltiorem cognitionem, & expeditionem, & vbi de morum correctione agetur, etiam legitimam executionem minime impediri, aut censuris, & pœnis huiusmodi ligari, aut irretiri censere.

Decretum irritans.

§. 7. Sicque in præmissis omnibus, & singulis per quoscumque Metropolitan. aut alios Iudices, & Commissarios, etiam Palatij Apost. Auditores, & S. R. E. Card. sublata eis aliter iudicandi, & interpretandi, aut definiendi potestate iudicari, definiiri, aut interpretari debere, necnon irritum, & inane quicquid secus à quoquam quauis auctoritate sciẽter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executorum istius const. deputatio, & facultates.

§. 8. Mandantes venerabilibus fratribus nostris Felren. & Pisaurien. ac Amerin. Episcopis per Apostolica scripta, Motu simili, quatenus ipsi, vel duo, aut vnus eorum, per se, vel alium, seu alios præsentem literas, & in eis contenta quacumque vbi & quando opus fuerit, & quotiens pro parte eorundem Episcoporum, Archiepiscoporum, Primatum, & Patriarcharum, seu alicuius eorum desuper requisiti fuerint, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant eadem auctoritate nostra illos, & eorum singulos omnibus, & singulis præmissis pacifice frui, & gaudere, non permittẽtes eos desuper per eosdem Camerarium, Thesaurarium, Præsidentes, & Clericos, necnon Collectores, & Subcollectores, & Exactores, & Commissarios præfatos, seu quoscumque alios quomodolibet indebite molestari. Contradictores quoslibet, & rebelles per similes censuras, & pœnas ecclesiasticas ac alia opportuna iuris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, necnon legitimis super his habendis seruatis processibus, censuras, & pœnas ipsas etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij sæcularis.

Clausula derogatoria.

§. 9. Non obstantibus fel. rec. Bonifacij Papæ VIII. prædecessoris nostri de vna, & Concilij generalis de duabus dietis, dummodo vltra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad iudicium non trahatur, & aliis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac quibusuis Camera præfata statutis, decretis, & declarationibus, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, necnon priuilegiis, indultis, exemptionibus, etiam Mari magno, aut aliã nuncupatis, Conseruatorum deputationibus, & eorum ac aliis inhibitionibus, quibus dicti Episcopi, Archiepiscopi, & Patriarchæ deferre minime teneantur, sed illis reiectis ac non obstantibus, in dictis causis, vt præfertur, procedere, & illas iure debito termina-

re possint, ac literis Apostolicis eisdem Camera Camerario, Thesaurario, Præsiden. & Clericis, ac Collectoribus, & Subcollectoribus, & Commissariis, ac exempis, necnon Regibus, & Principibus præfatis, ac dilectis filiis Archiepiscopo, & Capitulo Ecclesiæ nostræ Lateranen. necnon Hospitali nostro S. Spiritus in Saxia de Vrbe, & quibusuis aliis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusuis clausulis, & decretis, etiam Motu, & scientia similibus concessis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, indiuidua, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quauis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc seruanda foret, tenores huiusmodi præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanens, hac vice dumtaxat specialiter, & expressè derogamus, & quæ aduersus præmissa nemini suffragari posse volumus, contrariis quibuscumque. Aut si Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis, vel quibusuis aliis communiter, vel diuisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

Transumptorum fides.

§. 10. Et quia difficile foret præsentem literas ad singula, in quibus fides forsan facienda foret, loca deferri, volumus, & eadem auctoritate decernimus, quod earum transumptis manu alicuius Notarij publici subscriptis, & sigillo alicuius Curie ecclesiasticæ vel personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur in iudicio, & alibi vbi opus fuerit, quæ præsentibus adhiberetur si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Foma, & effectus publicationis.

§. 11. Quodque publicatio præsentium cum dimissione copię in valuis Basilicæ Principis Apostolorum, & Cancellariæ Apostolicæ, ac in acie Campi Floræ eosdem præfatos, & eorum singulos etiam à dicta Curia absentes, sic vt præfertur, monitis, arctet, & afficiat, perinde ac si præsentem literæ eis, ac eorum cuiuslibet personaliter intimatæ forent.

Nulli ergo, &c.

Dat. Romæ apud S. Marcum, Anno Incarnationis Domini 1560. Pridie Nonas Septembris, Pontificatus nostri Anno primo.

D. P. Ann. 2. die 4. Septembris.

Anno à Natiuitate Domini 1560. Indiẽt. 3. die vero 13. mensis Sept. Pont. Sanctiss. in Christo patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papa IV. Anno I. retrospectiua litera affixa, lecta, & publicata fuerunt Roma in locis retrospectiuis, dimissis ibidem copiis affixis iuxta illarum formam, & tenorem per nos Iacobum Carra, & Bernardinũ Andreutium præfati S. D. N. Papæ Cursores.

Publicatio.

Reductio ad terminos iuris communis, bullæ Pauli IV. edita super alienationibus, & locationibus bonorum ecclesiasticorum, quoad causas pendentes, & futuras; Et licentia reuidenti iam decisas.

XI.

Hanc bullam Pauli IV. habes supr. fol. Iniunctum, num. 3. ibi videas que dixi in rubrica.

PIVS PAPA QVARTVS.
Motu proprio, &c.

Edita An. D. 1560.

PRouida Romani Pontificis circumspectione, ea quæ certis suadentibus causis emanarunt, ex aliis non minus attendendis rationibus, ad rationis tramitem reducti, prout rerum qualitate digesta salubriter cõspicit expedire.

Exordium.

§. 1. Dudum siquidem fel. rec. Paulus PP. IV. prædecessor noster ex certis, tunc expressis, & nobis notis causis Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, &c.

Paul. IV. edidit consit. de quibus hic.

Omittitur residuum narratiua, quia ipsam bullã habes in loco cit. in rubr.

§. 2. Cum autem sicut accepimus occasione dictarum literarum, & Motus proprii huiusmodi, diuersæ lites, quæstiones, & controuersie ortæ, ac diuersa grauamina, læsiones, perturbationes, & incommoda diuersis personis generata, & illata, ac literæ & Motus proprii huiusmodi rigorosæ executioni demandata fuerint, in earundem personarum animarum molestiam non modicam, plurimorum ad nos querelæ delatæ fuerint, & in dies deferantur, consequentium potissimum de rigore, vel potius iniusticia literarum,

Lites autem, & quæstiones multi oria sũt, & quamplurimi de rigorosa executione d. consit. Paul. IV. conquerebatur.

rum, & Motus proprij prædictorum, præsertim facta interpretatione prout à nonnullis dicitur esse facta, quod contra illos non possit opponi legitima præscriptio temporis, neque compensatio, vel etiam pro melioramentis competens retentio, & pro fructibus bona fide perceptis, & consumptis excusatio, neque fori declinatio, minusque appellatio, aliave iuris communis remedia, & quod alienationes factæ à Rom. Pont. solemnitatibus alias à iure requisiti, & etiam ad commodum, & fauorem, & ex necessitate S.R.E. non valent.

Ideo hic Pont. illam const. reuocari ad terminos iuris communis, quoad causas pendentes, & futuras.

§. 3. Nos arbitantes indemnitati Ecclesiarum per anteriores Canones esse abunde prouisum, ac quietem & tranquillitatem singulorum Christi fidelium nostris potissimum temporibus, sinceris exoptantes affectibus, ad tollendam querelarum prædictarum occasionem, literarum, & Motus proprij prædictorum veriores, necnon processum desuper formatum, & sententiarum litarum tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur. Necnon quarumcumque litium desuper forsan motarum, & penden. status, ac merita ac nomina & cognomina iudicum, & colligitan. præsentibus pro expressis habentes, volentes consideratione etiam dilectorum filiorum Pop. Rom. vbi propter literas, & Motum proprium prædict. nouitates nullæ factæ esse dicuntur, literas & Motum proprium huiusmodi quoad penden. & futuras causas, ac si vniquam emanassent ad ius commune, & terminos, & viam iuris communis, & ex certa nostra scientia, & de Apost. potest. plenitudine omnino reducimus, reuocamusque, cassamus, & annull. ac viribus vacuamus.

Quo vero ad decisas, absoluit condemnatos à censuris, & causas mandant reuideri secundum iuris communis dispositionem.

4. Quo vero ad eas causas in quibus vigore litterarum, & Motus proprij prædictorum, ad sententiæ prolationem est processum, illos contra quos est sententiatum, si sint propterea censuris Ecclesiasticis irretiti, à censuris huiusmodi absoluiimus, concedimusque & volumus, quod etiam si ab eisdem sententiis non appellauerint, aut interpositæ per eos appellationes desertæ remanserint, ac etiam ad eandem sententiarum executionem processum fuerit, possint nihilominus, firma remanente executione iam facta, pro eorum, & cuiusque eorum libito voluntatis super sententiarum executionemque huiusmodi, & quorumcumque inde secutorum iniustitia, & nullitate coram suis competent. ordinariis, siue specialiter delegatis Iudicibus agere, & experiri in causis, quæ ipsis secundum iuris communis dispositionem, posthabitis Bulla, & Motu proprio prædictis, procedi, & sententiam, & definiri debeat, ita vt si huiusmodi sententias cum inde secutus à dictis ordinariis, vel Iudicibus specialiter delegatis per viam nullitatis, vel iniustitiæ reuocari contigerit etiam quod vnica sententia sit in fauorem priorum possessorum executioni demandetur, firma manente appellatione, quoad caput deuolutiuum.

Decretum irritans.

§. 5. Et ita per quoscumque Iudices quauis auctoritate fungent. etiam causarum Palatij Apostolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales, sublata &c. Irritum quoque, & c. Iudicari, & definiri.

Forma, & effectus publicationis.

§. 6. Præsentiumque (quas vim legis in perpetuum habere volumus) solam signaturam sufficere, & postquam per Cursorem in locis consuetis more solito publicatæ fuerint, statim omnes efficere, & earum transumptis vnus ex dilecti filij nostri in Alma Vrbe Vicarij Iudicibus manu subscriptis, eiusdemque Vicarij sigillo obsignatis, non minus quam ipsis originalibus credi, & fidem adhiberi decernimus, & declaramus.

Clausula derogatoria.

§. 7. Non obstantibus præmissis, ac quibusuis renunciationibus, & de non contrahenien. obligationibus desuper factis, etiam iuramento, quod quoad hoc relaxamus, vallsis priuilegijs quoque indultis, & literis Apostolicis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusuis decretis, etiam Motu proprio, & scientia similibus quomodolibet concessis, &c. Quibus omnibus, & singulis in literis latiss. extenden. etiã si de illis, &c. tenores, &c. hac vice duntaxat specialiter, & expressè derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque, cum clausulis opportunis & consuetis.

Fiat Motu proprio. I.

Papa subscrip. D. P. Ann. 1. die 11. Sept. Publicatio.

Dat. Rom. apud S. Marcum, 3. Idus Septembr. Anno I. Anno à Natiuitate Domini 1560. Indi. 3. die vero 24. mensis Septembr. Pont. Sanctiss. in Christo patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papa IV. Anno I. retroscriptæ litteræ affixæ, & publicatæ fuerunt in acie Campi Flora, ac Basilicæ Principis Apostolorum, & Cancell. Apost. valuis,

seu portis tamquam locis ad similia facien. consuetis iuxta ipsarum literarum tenorem, per nos Iacobum Carra, & Nicolaum de Matthæis Cursor.

Ioannes Magnus Mag. Cursor.

Forma contrahendi in statu Ecclesiastico Societates, XII. Officij nuncupatas.

Aliam ediderat dispositionem Paulus IV. vt supra in eius Const. 8. Inter ceteras, fol. prout aliam quoque edixerat Leo X. die 12. Ianuarij 1514. sed Leonis bullam veluti in totum antiquatam volens prætermisi.

PIVS PAPA QVARTVS.

Motu proprio, &c.

Edita An. D. 1560.

Cum sicut accepimus felic. rec. Paulus Papa I V. prædecessor noster certis tunc expressis causis motus, quod nullus tam in Curia, quàm in tota ditione Ecclesiastica Officialis cuiuscumque status, gradus, ordinis, dignitatis, conditionis, & præminentie existeret, tunc, & pro tempore aliquam societatem super aliquo, seu aliquibus ex officiis ad tunc suam, seu Sedis aut Cameræ Apostolicæ, seu Camerarij, Vicecamerarij, Pœnitentiarij Maioris, & causarum Palatij Apostolici Auditoris, dispositione quomodolibet pertinentibus, quæ vendi consueuerunt per eum obtinen. pro tempore cum aliqua alia persona, seu personis, Communi, Collegio, seu Vniuersitate, nisi præcedente Signatura ab eo, seu Rom. Pont. pro tempore existen. obten. in qua pacta, & conuentiones partium exprimi deberent, pro cuius expeditione, & certa aduocatione medium pro centenario quolibet scutorum, seu ducatorum cogeretur soluere, inire præsumeret, & societates aliter quàm sic initæ non valerent, & earum prætextu agi non posse, & forsitan alia, tunc expressa sua constitutione Motu proprio sub Datum Romæ apud S. Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo quinquagesimo quinto, Nonis Octobris, Pontificatus sui Anno I. statuerit, & ordinauerit prout in ea latius continetur & habetur.

§. 1. Nos considerantes sicut fideli relatione percepimus, quod ex huiusmodi constitutione multæ, & diuersæ tam nostræ Almæ Vrbe, quàm ditionis ecclesiasticæ, & extra eam personæ, quæ aurum, pecunias in societatibus Officiorum huiusmodi contrectare solitæ erant, ea prohibitione vt re noua territæ earum societates, quæ in notabili numero, & ingenti pecuniarum summa existebant statim disdixerunt, & reuocarunt, ad exactioremque pecuniarum sic in societatibus datarum agere, & Officiales eorumque fideiussores cogere ceperunt, & enixe institerunt, quod factum est vt Officiales ipsi, & eorum fideiussores, tum etiam ob mala tempora quæ interuenerunt promptam non haberent, quam restituerent, pecuniam; nec ab alijs propter huiusmodi Constitutionis difficultatem pecunias in societatem reperirent, eorum officia, seu bona alia viliori etiam pretio vendere, & alienare, vel pecunias alias sub grauioribus etiam illicitis vsuris capere, vel potius quod pleribus contigit decoquere, & ab Vrbe auferere, & sic creditores defraudare omnino cogerentur, ob quod grauius damna, & incommoda tam Vrbi, quàm ipsis particularibus Officialibus, & personis illata fuerint, quæ etiam hodie sustinent. Cupientes quantum cum Deo possumus his malis obuiare pro tempore futuro, ac Officiales ipsos, & alios interesse putantes ab huiusmodi grauius, & damnatis vsuris condebitis exactiõibus liberare; Supplicationibus dilectorum filiorum nostrorum Populi Romani, & Conservatorum Almæ Vrbe nostræ super hoc nobis porrectis inclinari, eisque instantibus, & cum eis more pij patris benigne agere volentes, Motu simili ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine dictam Constitutionem per dictum Paulum Quartum, vt præmittitur, factam, cum omnibus in ea appositis clausulis, cuius tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur, pro expressis haberi volumus, cassamus, irritamus, & annullamus, ac pro cassatis, irritis, & annullatis haberi volumus, illamque viribus tempore futuro penitus euacuamus.

Paulus IV. tradidit formam contrahendi societates Officiorum nuncupatas, vt in eius Const. Inter cetera. supr. fol.

Hic Pont. ex causis hic reuocatis eam reuocant.

Aduerte quod non intelligitur reuocata in vers. Nos cupientes, vt patet etiam ex littera huius bullæ.

§. 2. Volentes, & auctoritate nostra decernentes, quod Nonamque de cetero ipsis Officialibus super tamen eorum Officiis societates quascumque cum pactis tamen licitis, & honestis

prout

prout & quemadmodum ante constitutionē præfatam solitum erat, etiam nulla à nobis, seu Rom. Pont. pro tempore existent, desuper expedita Supplicatione, seu Signatura, non tamen vltra valorem Officiorum super quibus illas fieri contingeret, ita quod ad requisitionem secum societates contrahentium, teneantur in ipso cōtractu specialiter exprimere alias societates super eodem Officio contractas si quæ sint, & si eas falso negauerint, vel expresserint in toto, vel in parte, pœnam priuationis officiorum, ipsorum super quibus societates huiusmodi contractæ fuerint, sine tamen præiudicio creditorum, quatenus aliunde illis satisfieri non possit, ipso iure incurrant. Et nihilominus tam ipsi, quam fideiussores desuper præstiti ad satisfactionem societatum, & debitorum desuper contractorum teneantur, & obligati existant, facere, & inire, ac pecunias recipere, & contractus desuper celebrare, qui alias tamen legitime initi, validi & efficaces existant, & executioni demandari debeant, libere, & licite possint & valeant, licentiam & facultatem concedimus per præsentem.

§. 3. Dicta Constitutione ceterisque in contrarium quomodolibet facientibus non obstantibus quibuscumque, præmissorum omnium & aliorum hic forsan necessario exprimendorum tenores pro plene, & sufficienter expressis habentes. Placet Motu proprio. I.

Contrariis derogat.

Papa subscrip.

XIII. De solemnitatibus obseruandis in venditionibus, & locationibus bonorum & iurium Cameræ Apostolicæ.

De alienationibus autem, & infundationibus Terrarum, &c. Sedis Apostolicæ, vide prohibitionem Pij V. in fine eius Const. 35. Admonet. ubi notabo.

Edita An. D. 1560.

PIVS PAPA QVARTVS.
Motu proprio, &c.

Exordium.

Cum in alienationibus rerum ad Ecclesias, & Fiscum pertinentium nonnulla sint à iure specialius disposita, ne Ecclesiæ, & Fiscus per malignitatem hominū grauius lædantur, eaque maxime in rebus ad Romanam Ecclesiam, quæ ceterarum est caput, & eius Cameram Apostolicam pertinentibus obseruari conueniat, quorum omissionem plerumque damnosam fuisse, experientia rerum magistra docente, compertum est.

Quæ solemnitates obseruantur, in alienationibus, & locationibus bonorum Cameræ.

§. 1. Idcirco nos præfatæ Romanæ Ecclesiæ eiusque Cameræ Apostolicæ indemnitati, ex nostri officij debito consulere volentes, Motu simili, & ex certa scientia, hac in perpetuum valitura constitutione statuimus, & ordinamus, vt de cetero in omnibus venditionibus, locationibus, & alienationibus Thesaurariorum, duhanarum, gabellarum, aliorumque iurium, bonorum, & reddituum quorumcumque; tam in Alma Vrbe nostra, quàm in aliis Prouincijs, Ciuitatibus, & locis nostræ, & S. R. E. ditioni subiectis, ad prædictam Cameram quomodolibet pertinentium per eandem Cameram, seu ab ea deputatos, & deputados ad quantumcumque, longum, seu breue tempus faciendis, debita, & de iure requisitæ solemnitates, tam quoad publica edicta, cum expressione locorum, & dierum, in quibus hæc fieri debent emittenda, & licitationes, & subhastationes cum temporis, à iure seu Iudicis arbitrio statuti præfixione, necnon plus offerentibus deliberationes, quàm quoad cetera circa rerum Fisci alienationes deposita, obseruari debeant.

Aliæque facta nulla sint.

§. 2. Et aliter factæ venditiones, locationes, seu alienationes rerum huiusmodi non valeant, nulliusque roboris, & momenti existant, sed per eandem Cameram reuocari, ipsaq; res sic alienatæ cum fructibus inde perceptis repeti, & alijs vendi, seu locari possint & debeant, sicque per quoscumque Iudices etiam Palatij Apostolici Auditores, & S. R. E. Cardinales iudicari, & declarari debere, sublata eis aliter iudicandi, & declarandi facultate, irritumque & inane quicquid secus à quouis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Fraudulentæ pactiones damnantur.

§. 3. Et ne in huiusmodi subhastationibus faciendis fraus aliqua fieri valeat, omnibus, & quibuscumque; res præfatas emere, vel conducere volentibus, ne cum alijs quibuscumque pacta, seu conuentiones, vt illi minora pretia offerant, & licitentur, seu aliquam super præmissis societatem, seu conuenticulam occultam in præiudicium prædictæ Cameræ ineant, sub nullitatis, & inualiditatis omnium per eos

in præmissis mediante fraude huiusmodi gerendorum, ac excommunicationis maioris, & decemmillium ducatorum auri eidem Cameræ applicandorum pœnis districtius inhibemus.

§. 4. Mandantes dilectis filiis Guidoni Ascanio Sanctæ Mariæ in via lata Diac. Cardinali, nostro & S. R. E. Camerario, ac prædictæ Cameræ Præsidentibus, Clericis, vt præfentes, & quorum solam signaturam nostram, etiam absque datæ appositione, regula Cancellariæ nostræ forsan contraria non obstante, sufficere volumus in libris Camera registrari, ac in eisdem literis contenta omnia, & singula inuolubiliter obseruent, & à quibuscumque alijs obseruari mandent, & faciant cum effectu.

Executorum huius bullæ deputatio.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, priuilegijs quoque, indultis, & literis Apostolicis eidem Camerario, & Clericis, & Cam. Apost. quomodolibet concessis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus, illorum tenores, &c. quoad præmissa specialiter, & expresse derogamus, ceterisque in contrarium facientibus quibuscumque.

Clausula derogatoria.

Placet, & ita Motu proprio statuimus, & mandamus. I. Dat. Romæ apud S. Marc. 16. Kalend. Octob. Ann. primo. Registrata lib. 35. fol. 253. die 15. Nouemb. 1560. admissis, & registrata ex decreto Cam. collatæ, & concordatæ.

Papa subscrip. D. P. Ann. 2. die 16. Sept. Admissio in Cam. Apost.

Hieronymus de Tarano.

Iudices causarum Beneficialium, vel criminalium, priuationem Beneficiorum concernentium, eorumque affines, & familiares, beneficia illa impetrare non possint.

XIV.

PIVS PAPA QVARTVS,
Motu proprio, &c.

Edita An. D. 1560.

Causa constit.

Cum priuationes vnicuique iustitiam, prout par est, equa lance ministrari, & omnem delinquendi occasionem ab ipsius iustitiæ ministris, præsertim Iudicibus in beneficialibus, ac etiam criminalibus priuationem beneficiorum ecclesiasticorum concernentibus causis tam à Sede Apostolica, ac eius Legatis, & Vicelegatis, quàm alias quomodolibet, & à quibuscumque pro tempore deputatis, seu ad quos illarum cognitio, tam de iure, quàm de consuetudine, etiam ratione eorum quæ obtinent officiorum, & alias quomodolibet pertinet, & pertinebit, seu quibus causæ ipsæ tam Apostolica, quàm alia auctoritate commissæ sunt, & pro tempore committentur, penitus remoueri, ac eorum fraudibus obuiare, & animarum saluti quantum cum Deo possumus salubriter consulere.

§. 1. Ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine decernimus, & declaramus quoscumque Iudices etiam S. R. E. Card. necnon causarum Palatij Apost. Audit. seu Locaten. & vtriusque vel alterius Signat. Refer. & quosuis alios etiam Archiepiscopali, Patriarchali, aut alia maiori dignitate etiam Legationis munere fungentes, ad audiendum, cognoscendum, & decidendum causas super quibusuis ecclesijs monasterijs, prioratibus, & alijs beneficijs ecclesiasticis, tam in Romana Curia, quàm extra eam quomodolibet hætenus motas, etiam priuationem earumdem concernentes, & in futurum mouendas, tam alia Sede eiusque Legatis, seu Vicelegatis prædictis, ac tam Apostolica, quàm ordinaria, aut alia auctoritate, & à quibusuis in dicta Curia, & extra eam, vel alias vbilibet pro tempore deputatos, seu ad quos similibus causarum decisio, seu qualiscumque cognitio etiam quomodolibet, vt præfertur, spectat & spectabit in futurum, aut quibus illas quouismodo audiendas, cognoscendas, & decidendas, & vt præfertur, alias committi contigerit, necnon eorumdem Cardinalium, Auditorum, Locatenentium, Referendariorum, & aliorum, vt præfertur, qualificatorum Iudicum huiusmodi nepotes, cōsanguineos, affines, procuratores, sollicitatores, ac domesticos, vel familiares, cuiuscumque status, gradus, ordinis, & conditionis fuerint, & etiam ex quorum sententijs priuationes ecclesiarum, monasteriorum, prioratuum, & beneficiorum huiusmodi, aut alias emanauerint, ac emanabunt, eorum per priuationem eandem, aut alias quomodolibet occurrenda vacatione, nullo vmq; aut tempore à nobis, seu Sede, aut alijs Legatis prædictis, vel quibusuis illorum ordinarijs collatoribus impetrare, aut ab alijs impetrari, seu sibi cōferri, & de illis prouideri facere quoquomodo posse, seu

Iudices causarum Beneficialium, eorumque affines, & familiares beneficia illa impetrare non possint.

seu debere, sed illos penitus ad illa imposterum obtinenda inhabiles fore & esse, ac quascumque impetrationes sic ab eis, etiam vt præfertur, qualificatis, necnon collationes, & prouisiones, ac quasuis alias dispositiones, aut alias concessiones de ecclesiis, monasteriis, prioratibus, & beneficiis huiusmodi etiam per nos, aut prædecessores nostros etiam motu & potestatis plenitudine similibus hæcenus quomodolibet factas, & in posterum faciendas, nullas, irritas, & inanes, nulliusq; roboris & momenti existere, nullumque per illas eis ius quæsitum fuisse fore aut esse, seu dici uel censerî, ac de annali, & triennali possessore, aut alias Cancellariæ Apost. regulas, seu alias constitutiones eis aduersus præmissa nullatenus suffragari posse, sed illos eis sic impetratis omnino priuatos, & ab eis amouendos esse, prout nos harum ferie priuamus, & amouemus, ac priuatos & amotos esse denunciamus.

Decretum irritum. §. 2. Et ita per eosdem Cardinales, Auditores, Locatenentes, ac alios quoscumque Iudices quauis auctoritate fungentes, sublata, &c. iudicari, &c. debere, irritum quoque, &c. decernimus & declaramus.

Clausula derogatoria. §. 3. Non obstantibus si opus sit de non tollendo iure quæsito, & aliis quibusuis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, statutis, &c. etiam iuramento &c. roboratis, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis quibusuis in genere, vel in specie etiam iuramento, & cet. ac Motu scientia, & potestatis plenitudine paribus concessis quibusuis, omnibus in literis latissime exten. etiam si de eis, &c. tenores, &c. hac vice specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque, cum clausulis opportunitis & consuetis. Fiat Motu proprio. I.

Papa subscrip. §. 4. Cum decreto, declaratione, derogatione, & aliis de ac pro omnibus supradictis, quæ hic pro sufficienter, & ad partes, repetitis habeantur latissime exten. perpetuo in forma gratiosa, & si videbitur literæ desuper ad perpetuam rei memoriam cum præmissorum omnium, & singulorum etiam nomen, & cognomen etiam beneficiorum sic impetratorum, eorum qualitatem etiam maioritatis, & principalitatis, & illa impetrantium, in se continentium, etiam si Cardinales vel alias, vt præfertur, qualificati fuerint, ac tempus detentionis maiori, & veriori expressione latissime exten. per breue nostrum expediri, & in dicta Cancellaria, & alias vbilibet publicari possint, & si videbitur cum opportuno decreto, quod illarum transumptis manu Notarij publici subscriptis, & sigillo alicuius personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ, seu Curie ecclesiasticæ munitis, eadem profusus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ originalibus adhiberetur si forent exhibitæ, vel ostensæ, latissime extendi possint, seu si videbitur præsentis Motus proprii etiam absque illius registratura & data, sola signatura sufficiat, & vbique fidem faciat in iudicio & extra, quacumque regula, seu constitutione Apostolica contraria non obstante. Fiat. I.

Sola signatura sufficit. Dat. Romæ apud S. Petrum 5. Idus Octob. Anno primo. D. P. An. 1. die 18. Octob.

XV. Approbatio & declaratio iurisdictionis, & indultorum, Archipresbyteri, & Iudicis causarum Canonice, & Capituli B. M. Maioris de Vrbe.

Has iurisdictiones vide sup. in Constit. 19. Pauli III. fol. Cum sicut.

Edita An. D. 1560. PIVS PAPA QVARTVS, Motu proprio, &c.

Motus proprii sunt Pauli III. indicati in rubric. Cvm sicut accepimus, dilectus filius noster Carolus tit. Sanctæ Praxedis S. R. E. presbyter Card. Borromeus nuncupatus, Basilicæ S. Mariæ Maioris de Vrbe Archipresbyter, & dilecti filij eiusdem Basilicæ Canonici, Capitulum, ac Beneficiati, & Clerici, & singula persona præinsertos Motus proprios omniaq; Basilicæ huiusmodi priuilegia pro illorum subsistentia firmiori, nostri & Sedis Apostolicæ patrocinio, & munimine roborari desiderent.

Confirmatio iurisdictionis, & indultorum cum declaratione quoad causas criminales. §. 1. Nos Carolo Cardinali Archipresbytero, & Capitulo, Canonice, Beneficiatis, & Clericis, & personis Basilicæ prædictæ ob singularem eorum erga nos, & Sedem Apostolicam deuotionem benigne annuere, ac eos specialis gratiæ fauore prosequi volentes. Ac omnes, & singulas causas ciuiles, & beneficiales, meras, & mixtas, ecclesiasticas, seu spirituales, & profanas, necnon etiam criminales

(citra tamen pœnam sanguinis, & corporis afflictiuam) tam inter Canonicos, & Capitulum, ac Beneficiatos, & Clericos, aliasque prædictæ Basilicæ, & alias quascumque personas, cuiuscumque status, gradus, dignitatis, & præminentie existentes, de & super censibus, canonibus, pensionibus, responsionibus, & aliis quibuscumque rebus, & bonis addictam Basilicam spectant. & pertin. vel ius, aut interesse prædictæ Basilicæ, quomodocumque, & qualitercumque concernen. directe, vel indirecte, quàm etiam inter ipsosmet Canonicos, & Beneficiatos, Clericos, Capellanos, & Sacristanos, & alias eiusdem Basilicæ personas, & alios prædictos, & alias quascumque personas, loca, Collegia, & Vniuersitates, ac Communitates super quibuscumque bonis, & pecuniarum summis, rebusque aliis quocumq; nomine nuncupatis, & quomodocumque qualificatis ad dictos Canonicos, Beneficiatos, & Clericos, ac quemlibet eorum quomodolibet spectant. in genere, vel in specie, coram quibuscumque Romanæ Curie, seu aliis quibusuis Iudicibus, & Locatenen. & Auditoribus, & S. R. E. Card. quomodolibet, & in quacumque instantia penden. in statu, & terminis in quibus reperiuntur, ab eisdem Iudicibus, & ex tenore præsentium auctoritate Apostolica motu simili, & ex certa scientia nostra, ad nos aduocantes, præinsertos Motus proprios, omniaque alia, & singula priuilegia, facultates, exemptiones, libertates, prærogatiuas, antedationes, iurisdictiones, auctoritates prædictæ Basilicæ, necnon eiusdem Basilicæ stylum, mores, consuetudines, statuta, indulta, & gratias, aliasque præfatæ Ecclesiæ, ac Carolo Card. Archipresb. necnon Capitulo, & Canonicis, Beneficiatis, & Clericis prædictis, etiam super collatione quorumcumque beneficiorum ecclesiasticorum per prædictos, & quoscumque alios Rom. Pont. prædecessores nostros, in genere, vel in specie & alias quomodolibet concessa, facta, edita, obseruata, & vsu existen. ac desuper signat. ac confectas literas, Motus proprios, supplicationes, instrumenta, & alias scripturas, & in eis contenta, ac illorum vigore subsecuta, gesta & emanata quæcumque, auctoritate, motu, & scientia similibus tenore præsentium confirmamus, approbamus, & innouamus, ac illis perpetuæ, & inuiolabilis firmitatis robur adiicimus, omnesq; & singulos tam iuris, quàm facti, & solemnitatum defectus, si qui forsan interuenerint in eisdem supplementis, ac singula præmissa, & in præinsertis, aliisq; motibus propriis, supplication. literis, instrumentis, & scripturis Basilicæ Archipresbytero, Capitulo, & Canonicis prædictis, vt præfertur concessa, & inde secuta quæcumque, valida & efficacia fore, & esse, ac perpetuis futuris temporibus inuiolabiliter obseruari debere, & ita per prædictos, & quoscumque alios Iudices, &c. omnesque causarum Palatij nostri Apostolice Auditores, & S. R. E. Cardinales sublata, &c. iudicari debere, irritumque &c. decernimus.

§. 2. Et nihilominus pro potiori cautela, eadem omnia, & singula eisdem auctoritate, motu, & scientia, & tenore, modo & forma, quibus concessa sunt, de nouo concedimus, ac omnes & singulos prædictos, vt præfertur, & alias quomodolibet penden. & ad nos aduocatas, & alias quascumq; causas, lites, & quæstiones, molestias, & differentias, vt præfertur, & alias quomodolibet specificat. & qualificatas, modo & forma præmissis, ac inter Canonicos, Capitulum, Beneficiatos, Clericos, Capellanos, & Sacristas Basilicæ prædictæ, aliasq; personas, motas & mouendas, actiue & passiuè eidem Carolo Card. & pro tempore existen. Archipresbytero Basilicæ prædictæ, illius Vicecancellario deputato, & deputan. etiam summarie, simpliciter, & de plano, sine strepitu figura Iudicij, & etiam si videbitur quando opus fuerit manu Regiæ, alias iuxta præinsertorum motuum propriorum tenorem, cum omnibus earum inciden. audien. cognoscen. deciden. sineq; debito terminan. committimus, & mandamus. Cum potestate citan. & inhiben. &c. in eisdem causis, & qualibet earum, secundum dictorum motuum propriorum tenorem proceden. citationesque per Cursores, seu Mandatarium ad id per Reuerendiss. D. Archipresbyterum deputan. in causis quibuscumque vigore huiusmodi Motus proprii fieri facien. aliaq; facien. in præmissis, & circa ea necessaria, seu quomodolibet opportuna.

§. 3. Præmissis, ac constitution. & ordination. Apost. statutisque, priuilegiis etiam nouissime in fauorem Populi Rom. concessis, & conceden. ac cum clausulis derogatoriis

Nova eorumdem concessio.

Derogatio contrariorum.

rum derogatoriis, stylo Palatij, & Rom. Curia, ceterisque concessionibus in preinfertis, & quibuscumque aliis Motibus propriis concess. non obstan. contrariis quibuscumque, statum pro sufficienter expressis haben. cum clausulis opportunis.

Fiat Motu proprio. I.

*Papa subscr.
Limitatio d.
concessiois quo-
ad indulta.*

§. 4. Et cum absolute à censuris, ad effectum, &c. & de confirmatione, approbatione, inuocatione, adiectione, suppletionem, decreto, noua concessione, commissione, mandato, derogatione, aliisque; præmissis, ac supra, quæ hic pro sigillatim repetitis haberi perpetuo in forma gratiosa latissime extenden. & si videbitur cum opportuna executionum deputatione qui assistant &c. & sub censur. &c. Cum facultate aggrauan. inuocato brachij sæcularis auxilio latissime exten. Et quod præmissorum omnium & singulorum & cognomina Iudicum colligant. stat. merit. inuocation. denominat. annex. qual. nuncupat. aliorumque necessariorum maior, & verior, spec. & expr. fieri poss. in literis expedien. & de Confirmatione priuilegiorum tantum quatenus sint in vsu, & decretis Conc. Tridentini non repugnent.

predecessor, vt Christi fideles illam visitare, & diuina officia audire, ac vt intercessione eiusdem S. Rocchi apud Altissimum huiusmodi morbo epidimæ conseruari & liberari possent, eorumdem Confratrum supplicationibus inclinatus, Confraternitatem præfatam per qualdam literas Apostolica auctoritate approbavit, & confirmauit.

§. 2. Ac eisdem Confratribus tunc & pro tempore existentibus statuta rationabilia & honesta, ac sacris canonibus non contraria, pro directione & conseruatione dictæ Confraternitatis, ac Officiales pro gubernatione eiusdem faciendi & condendi.

*Statuta condi-
di. & officiales
deputandi fac-
cultate dedit.*

§. 3. Ac in loco dictæ petiæ terræ, vnam Ecclesiam sub inuocatione S. Rocchi huiusmodi sine alicuius præiudicio construi & ædificari, & per quemcumq; Catholicum Antistitem consecrari, & in ea postquam constructa & consecrata foret, seu etiam antequam consecraretur super altare portatili per Capellannum seu Capellanos Missas, & alia diuina officia celebrari faciendi.

*Ecclesiamque
S. Rocchi Rom.
ædificandi &
consecrandi ac
que consecrari
faciendi.*

§. 4. Ac de elemosynis & aliis piis oblationibus quæ in dicta Ecclesia erogarentur, ac bonis mobilibus & immobilibus quibuscumque, quæ dictæ Confraternitati quomodolibet relinquuntur, in constructionem dictæ Ecclesie, & illius manutentionem, necnon dictæ Confraternitatis vtilitatem, ac alia pia opera charitatis, & alios pios vsus, prout per dictos Confratres statutum, & ordinatum fuisset, disponendi; ita vt ipsi Confratres super illis per quosvis, tam religiosos quàm sæculares, tamquam eis debitis, vel eos pertinentibus, etiam prætextu quorumcumq; priuilegiorum eis concessorum molestari nequirent, sed illorum dispositio libera ad dictam Confraternitatem pertineret. Et ipsi Confratres, ac eorum Ecclesia nulli personæ religiosæ vel sæculari, aut alteri Societati subessent, & à quorumcumque aliorum Superiorum quoad præmissa exempti existerent.

*Pias oblationes
recipiendi.*

§. 5. Ac quibusvis Christifidelibus apud dictam Ecclesiam sepulturam eligendi cuiusvis licentia super & alias minime requisita, licentiam, & facultatem concessit.

*Mortuus in di-
fina Ecclesia se-
peliendi.*

§. 6. Necnon ducentis ex eisdem Confratribus, & eorum cuiilibet vt ad dictum numerum dumtaxat, & non vltra tunc præsentibus & futuris, vt alium idoneum presbyterum sæcularem, vel cuiusvis Ordinis regularem in suum possent eligere confessorem, qui vita sibi comite, in casibus Sedi Apost. referuatis, post finitum annum Iubilæi tunc proxime venturi, (præterquam offensæ ecclesiasticæ liberatæ, criminum hæresis & rebellionis, aut conspirationis in personam vel statum Rom. Pont. seu Sedem præfatam, falsitatis literarum Apostolicarum, supplicationum, & commissionum, inuasionis, & deprædationis, aut deuastationis terrarum, & maris, Romanæ Ecclesiæ mediate vel immediate subiectorum, offensæ personalis in Episcopum, vel alium Prælatum, prohibitionis deuolutionis causarum ad Rom. Curiam, delationis armorum, & aliorum prohibitorum ad partes infidelium) semel dumtaxat in vita, aliis vero quotiens opportunum foret, confessionibus suis diligenter auditis, pro commissis eis debitam absolutionem impenderet, & iniungeret pœnitentiam salutarem. Necnon vota quæcumque (vltimario, liminum Apostolorum Petri & Pauli, ac S. Iacobi in Compostella, necnon Castitatis, & Religionis votis dumtaxat exceptis) in alia pietatis opera commutare valeret. Quodque confessor, quem quilibet ipsorum Confratrum duceret eligendum, omnium peccatorum suorum, de quibus corde contriti & ore confessi forent post dictum annum Iubilæi, etiam semel in vita, & in mortis articulo plenam remissionem eis & eorum cuiilibet, in sinceritate fidei, & vnitæ dictæ Romanæ Ecclesiæ, ac obedientia & deuotione sua, ac successorum suorum Rom. Pont. canonice intrantium persisten. sibi dicta auctoritate Apostolica concedere posset, indulsit.

*Confessores pro
Confratribus
eligendi &c.*

*Tu vide moder-
ationem Cle-
ment. VIII. cit.
in rubr.*

§. 7. Præterea vt dicta Ecclesia facilius construi & ædificari, & postquam constructa & ædificata foret, manuteneri, ac ornamentis ecclesiasticis decorari at fulciri posset, ac congruis frequentaretur honoribus, & Christifideles eo libentius ad illam confluerent, ac pro constructione prædictis manus porrigerent adiutrices, omnibus & singulis vtriusque sexus Christifidelibus vere pœnitentibus & confessis, qui dictam constructionem Ecclesiam, postquàm constructi incepta foret in eiusdem S. Rocchi, & S. Martini festiuitatibus à primis vesperis vsque ad occasum solis

*Indulgentiam
visitantibus d.
Ecclesiæ clar-
gius est.
Hæc indulgen-
tia est plena,
vt mox in
fra dicitur.
Et quoad por-
rigentes manus
adiutrices.
Renouationem vi-
de in const. 30.
festiuitatum Pij V. Epi.*

XVI. Confirmatio Confraternitatis S. Rocchi à morbo Epidimæ liberatoris in Vrbe hæctenus institutæ, & ab Alex. VI. & Leon. X. nonnullis priuilegijs decoratæ, cum aliarum Indulgentiarum & gratiarum concessione. Et Iudicis ad suarum causarum cognitionem deputatione.

Hæc Indulgentias moderatus est, & alias concessit Paul V. in eius constit. adhuc non edita, quamuis firmata die 3. Octob. 1606. Et normam aggregandi alias Confraternitates tradidit Clem. VIII. in constit. 115. Quæcumque.

*Edita An. D.
1560.*

PIVS PAPA QVARTVS
Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

Regimini vniuersalis Ecclesiæ, meritis licet imparibus, superna dispositione præfecti, ad singulas Orbis Ecclesias, & Hospitalia, ac alia pia loca, præsertim Almæ Vrbe nostræ, in quibus pias Christi fidelium Societates, diuersa pietatis & charitatis opera sincera deuotione exercetes, ad omnipotentis Dei, ac Sanctorem eius gloriam & honorem institutas, cum odore bonæ famæ, & illorum ac aliorum Christifidelium salute vigere cernimus, vt nostris præcipue temporibus votiuus in spiritualibus & temporalibus proficiant incrementis, Pastoralis officij nostri partes libenter conuertimus, & iis, quæ in illorum fauorem & commodum, ac prosperum & felicem successum à diuersis Romanis Pontificibus prædecessoribus nostris concessa sunt, vt firma perpetuo & illibata persistant, cum à nobis petitur, Apostolicis muniminis firmitatem adiicimus, illaque extendimus, & ampliamus, ac de nouo concedimus, & alias desuper providemus, prout personarum Societatum earumdem pia vota deposcunt, & nos in Domino conspicimus salubriter expedire.

*Alex. VI. con-
firmavit Con-
fraternitatem
S. Rocchi, cuius
intercessione
multi in Vrbe
præseruabatur
à peste & li-
berabantur.*

§. 1. Sane alias fe. rec. Alexandro Papæ VI. prædecessori nostro, pro parte dilectorum filiorum Confratrum Confraternitatis S. Rocchi Confessoris de dicta Vrbe exposito, quod nonnulli Christifideles in eadem Vrbe commorantes pie considerantes, quod quamplures Christiani nominis professores intercessione eiusdem S. Rocchi à morbo epidimæ non solum præseruabantur, sed etiam dicto morbo infecti liberabantur, quodque in dicta Vrbe nulla Ecclesia sub inuocatione S. Rocchi huiusmodi constructa existeret, quædam Confraternitatem inter se sub inuocatione eiusdem S. Rocchi fecerant, & ordinauerant, & vt haberent locum, in quo pro diuinis celebrandis, & iis quæ ad directionem & gubernationem dictæ Confraternitatis pertinebant, & pertinerent in futurum, conuenire possent, & quamdam petiam terræ montis Augustæ de dicta Vrbe prope viam publicam qua itur ad Ecclesiam S. Mariæ de Populo, etiam de ipsa Vrbe, consistentem, sub annua responsione decem ducatorum, certis modo & forma tunc expressis conduxerunt, & quod ipsi Confratres intendebant inibi vnam Ecclesiam sub dicta inuocatione construi, & ædificari, ac in ea Missas, & alia diuina officia per Capellannum, seu Capellanos alios idoneos celebrari facere, & illam ornamentis ecclesiasticis munire, & fulcire, præfatus

festiuitatum earundem deuote uisitent, & inibi pro præmissis manus porrigent adiutrices, decem annos & rotidem quadagenas pro qualibet dictarum festiuitatum pro iniunctis eis pænitiis misericorditer in Domino relaxant.

§. 8. Et deinde pro parte dictorum Confratrum piæ mem. Leoni Papæ X. etiam prædecessori nostro, etiam exposito quod dicta Ecclesia ad Dei laudem iam constructa & ædificata erat. Ipsiq; Confratres in eiusdem Ecclesiæ fabrica, necnô quatuor Capellanorû, quorû cuilibet in dicta Ecclesia Missas & alia diuina officia celebranti, viginti quinque ducatos annuatim persoluebant, ac pro Sacrista, necnon Custodis sustentatione, ac exequiis defunctorum, necnon cera, oleo, calicibus, & aliis ornamentis ecclesiasticis, ac pensione annua dictæ petiæ terræ, necnon gubernatione & manutentione Hospitalis & infirmorum, ac Ministrorum eiusdem, sustentationeque & dotibus puellarum annis singulis sexcentos vel circa exonebant, ac fructus, redditus, & prouentus eiusdem Ecclesiæ, vix ad solutionem pensionis dictæ petiæ annuatim sufficiebant, ac numerus Confratrum in dicta Confraternitate in dies perabundabat. Idem Leo prædecessor eorum supplicationibus similiter inclinatus literas Alexandri prædecessoris, & per illas eisdem Confratribus concessa priuilegia, indulta, & gratias huiusmodi per alias suas literas approbavit, & confirmavit.

§. 9. Necnon pro potiori cautela illa omnia & singula eisdem Confratribus de nouo concessit, ac posteriores suas literas quo ad id vt ipsius Confraternitatis Capellani pro tempore existentes, illius Confratribus etiam infirmis Eucharistiæ Sacramentum quotiens oportere ministrare, illudque ad eorumdem Confratrum infirmorum domos de dicta Ecclesia cum ea qua decebat reuerentia, prout aliæ Societates & Confraternitates eiusdem Vrbs consueuerant, deferre libere & licite valerent, Rectorum Parochialium Ecclesiarum intra quorum parochias Confratres & domus huiusmodi consistebant, & cuiusuis alterius licentia super hoc minime requisita, iure tamen eorumdem Rectorum Parochianorum in omnibus semper saluo.

§. 10. Quodque vt non solum ducenti vt præfertur, sed omnes & singuli ipsius Confraternitatis Confratres pro tempore existentes, in dicta Vrbe tamen degentes Confessorem eligere possent.

§. 11. Illique ac omnes & singuli vtriusque sexus Christi fideles vere pænitentes, & confessi, qui dictam Ecclesiam in singulis S. Rocchi, & S. Martini festiuitatibus prædictis, & per octauas earum uisitent, & manus porrigent adiutrices, pro singulis festiuitatibus & diebus huiusmodi, quibus id facerent, plenariam indulgentiam, & peccatorum suorum remissionem consequerentur, auctoritate Apostolica præfata extendit, & ampliauit.

§. 12. Et insuper eisdem Confratribus tunc, & pro tempore existentem Curiam causarum Cam. Apost. generalem Auditorem in Iudicem ordinarium, ita quod tunc, & pro tempore existen. Confratres præfati coram alio quam dicto Auditore etiam ratione delicti aut contractus, seu quasi vel rei de qua ageretur, vbicumque committeretur, dilectum iniretur, contractus aut res ipsa consisteret, nullo etiam quæsito modo aut colore conueniri, aut eorum, necnon Ecclesiæ Confraternitatis, & Hospitalis prædictorum negotia, controuersia & causæ pertractari, cognosci aut definiti possint, eadem auctoritate Apostolica deputauit, statuit, & ordinauit, prout tam in Alexandri quam Leonis prædecessorum literis desuper confectis prædictis plenius continetur.

§. 13. Cum autem sicut Confratres Confraternitatis S. Rocchi huiusmodi nobis nuper exponi fecerunt, Ecclesia ipsa ad Dei laudem ex piis tã dictorum Confratrum, quam aliorum Christi fidelium elemosynis constructa & ædificata fuerit, & in ea diuina officia celebrentur ac diuersa charitatis opera exercentur, ipsaque Ecclesia per eosdem Confratres laudabiliter regatur & gubernetur, ipsique cupiant eorum Confraternitatem ac omnia priuilegia, indulgentias, exemptiones, & indulta eis concessa præfata pro illorum subsistentia firmiori, & vt ipsi in huiusmodi piis operibus exercendis de bono in me-

lius perseuerare valeant, etiam pro nos approbari, & confirmari, ac ampliari; Nos considerantes copiosam Sedis præfate benignitatem salutis operibus semper intentam ad illa præcipue attendere, per quæ singuli Christifideles ad huiusmodi salutis & alia opera pia exercenda facilius inuidentur, & in eorum pia deuotione conferuntur, ac diligentius eisdem diuinis officiis intenti existant, eorumque loca Deo propitio suscipiant incrementa, eorumdem Confratrum supplicationibus in hac parte inclinatis, Confraternitatem S. Rocchi de Vrbe huiusmodi, ac illius priuilegia, indulgentias etiam plenarias, exemptiones & indulta, eorumque confirmationem, approbationem, ac desuper confectas Alexandri, & Leonis prædecessorum literas huiusmodi, ac prout illa concernunt omnia, & singula eis contenta, & inde secuta quacumque Apostolica auctoritate prædicta tenore præsentium approbamus, & confirmamus, illisque perpetuæ firmitatis robur adiicimus, ac omnes & singulos tam iuris quam facti defectus, si qui forsitan interuenerint in eisdem supplemus.

§. 14. Necnon Ecclesiæ, Confraternitati illiusque Confratribus præfatis, & aliis eiusdem Ecclesiæ, & illius bonorum Administratoribus, Gubernatoribus, Rectoribus, Oeconomis, Capellanis, Familiaribus, Ministris, ac aliis personis de eadem Confraternitate nunc & pro tempore existentibus, seu aliquam curam de Confraternitate, Confratribus & Ecclesiæ præfatis, & illius manutentionem habentibus, necnon personis inibi pro tempore decedentibus, seu de bonis suis pro manutentione Confraternitatis & Ecclesiæ huiusmodi, eiusque Fabricæ bonorum gubernatione & augmento aliquid relinquunt. Quod omnibus & singulis priuilegiis, exemptionibus, libertatibus, immunitatibus, indulgentiis etiam plenariis, & peccatorum remissionibus, ac aliis gratiis, spiritualibus & temporalibus Imagini S. Saluatoris ad Sancta Sanctorum, & Charitatis, ac Archihospitalis S. Iacobi, & Hospitalis S. Spiritus in Saxia, ac Corporis Christi, & Sacramenti, ac Campi Sancti & Archihospitalis Orphanorum ac aliis Confratribus Confraternitatum de dicta Vrbe, necnon eisdem Imagini, & Archihospitali S. Iacobi, & Hospitali Sancti Spiritus, & Archihospitali Orphanorum, ac Campo Sancto. Necnon Fabricæ Basilicæ Principis Apostolorum de eadem Vrbe illiusque deputatis, eorumque necnon eiusdem B. Mariæ de Populo, & Consolationis, ac S. Ioannis Baptistæ Florentinorum, aliisque eiusdem Almæ Vrbs Ecclesiis, ac illa & illas uisitantibus, vel eis beneficientibus, eorumque Administratoribus, Guardianis, Rectoribus, Capellanis, Familiaribus, Oeconomis, Gubernatoribus, & aliis personis similem curam in eis fumentibus, ac pauperibus & infirmis eorum, etiã per nos, ac præfatos seu quoscumque alios Rom. Pont. prædecessores & successores nostros, ac Sedem eandem concessis & concedendis, & quibus illi, & ille & illa vtuntur, potiuntur, & gaudet, ac vt, potiri & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, Confraternitas S. Rocchi illiusque Confratres, Ecclesia, Hospitalis, Domus, & Administratores, Rectores, Capellani, Seruitores, Familiares, Ministri, Oeconomis, ac Gubernatores, huiusmodi aliæque personæ similem curam inibi fumentes, ac illa uisitantes vel eis beneficientes, ex nunc in perpetuum vtantur, potiuntur & gaudeant, ac vt, potiri & gaudere libere & licite valeant in omnibus & per omnia, perinde ac si eisdem Confraternitati S. Rocchi, Confratribus Ecclesiæ Hospitalis Gubernatoribus & aliis personis, ac illa uisitantibus & beneficientibus, ac aliis præfatis pro tempore specialiter & expresse concessa fuissent, ac in futurum concederentur. Necnon quibusuis presbyteris tam religiosis quam secularibus, qui in ipsa Ecclesia S. Rocchi quocumque anni tempore celebrauerint, & animabus Christi fidelium qui in charitate Dei decesserint, ac pro quibus iidem presbyteri ibi celebrauerint aut celebrari fecerint ac orauerint, eandem indulgentias & peccatorum remissiones quæ celebrantibus pro defunctis in Capella Scala Cæli nuncupata Monasterij Trium Fontium extra muros eiusdem Vrbs, aut in Capella in Præsepe Domini, sita in Ecclesia eiusdem B. Mariæ Maioris de dicta Vrbe, & animabus pro quibus inibi celebratur, & oratur, auctoritate & tenore prædictis concedimus & indul-

Gratias indulgentias & in alia, aliorum locorum Piorum Vrbs hic enunciatore concedit.

Tu scias indulgentias ad instar reuocatas esse quin immo omnes Confratribus concessas, usque ad S. D. N. Paulum V. qui noua circa indulgentias dispositionem fecit ut notatum in rubr.

Leo X prædicta confirmauit.

Facultate ministrandi Sacramenta Confratrib. infirmis etiam in illorû domibus per Capellanos eiusdem concessit.

Confessoribus eligendi pro omnibus Confratribus. Tu uide quod sup. proxime dixi.

Indulgentiam plenariam uisitantibus. d. Ecclesiam concessit.

Priuilegiū fore A. C. Societatis & Confratrum. subicit.

Hic modo Pater. dictas concessiones confirmat.

gemus. Ipsasque indulgentias, gratias, priuilegia, indulta, exemptiones, immunitates, libertates, & alias concessiones ac remissiones, ad illos, illas, & illa extendimus & prorogamus ac ampliamus.

§. 15. Et quod Administratores, Rectores, Capellani, Seruitores Familiars, Ministri, Oeconomi, & Gubernatores Ecclesie, & Confraternitatis S. Rocchi huiusmodi, indulgentias, priuilegia, indulta exemptiones, immunitates, libertates & alias concessiones ac remissiones ac dies & festa in quibus & causas propter quas illas consequi debeant ad eorum beneficium publicari facere, necnon elemosynas Ecclesie S. Rocchi ac Hospitali, & illius domui prefatis ac aliis sub inuocatione eiusdem S. Rocchi erigendis elargiendas recipere, & ad illas recipiendas & querendas ac indulgentias huiusmodi publicandas per dictam Urbem seu alibi quaestores seu quascumque alias personas, Vicarij pro tempore existentes dictae Urbis ac diocesani aut cuiusuis alterius licentia desuper minime requisita, deputare & mittere, ac alias Confraternitates sub dicta inuocatione, vbiuis locorum erigere & instituire, ac quibusuis Ecclesijs, Hospitalibus & alijs pijs locis, necnon Confratribus sic erectis omnia & singula priuilegia, indulgentias, facultates & indulta, eisdem Confratribus Hospitali & alijs prefatis concessa illis communicare & ad eorum instar concedere & in eos transferre.

publicandi indulgentias licentiam impartitur.

Tu vide bullam Clem. VIII. cit. in rubr.

Statuta etiam condendi.

§. 16. Necnon quaecumque statuta & ordinationes licita & honesta, tam circa regimen & tranquillitatem Ecclesie Hospitalis & domus S. Rocchi huiusmodi, diuinorumque celebrationem, quam numerum Confratrum, & Ministrorum, Rectorum, Capellanorum, Oeconomorum, Gubernatorum, & familiarium predictorum, illorumque personas & ornamenta ac bona mobilia & immobilia illorum, eorumque Administratores & alia praemissa concordentia condere, alterare, mutare, ac de nouo edere, & per eos hactenus forsitan facta reformare & mutare seu de nouo edere ac quascumque poenas in contrauenientes apponere valeant eisdem auctoritate & tenore licentiam & facultatem concedimus & indulgemus,

Præuilegium foride quo supra ad omnes personas & ministros extendit.

A.C. facultates vide conf. 10. S. D. N. Pauli V.

§. 17. Necnon quod non solum Confratres, sed etiam illius & Ecclesie huiusmodi Administratores, Gubernatores, Rectores, Oeconomi, Seruitores, Familiars, Ministri, Capellani, Rectores seu Officiales, non solum à Vicarij Urbis huiusmodi, sed etiam aliorum quorumcumque iurisdictione, correctione, visitatione, & potestate penitus & omnino exempti, & solum iuxta prefati Leonis praedecessoris dispositionem Cardinali S. R. E. Camerae Apost. Regenti aut ipsius Camerae Auditori pro tempore existenti subiecti existant, eiusque correctioni & punitioni subiaceant, & quod coram alijs respondere minime teneantur, nec ad id cogi, seu compelli neque propterea aliquas sententias, censuras, & poen. incurere, sed illis impune, & obsistere resistere valeant.

Bona etiam feudalia, & ecclesiastica Confraternitati relinquij possint. Clausula praesertina.

§. 18. Quodque bona quaecumque etiam feudalia, ac emphyteutica, & ecclesiastica, praefata Confraternitati tant inter viuos, quam causa mortis, seu testamento, vel codicillo dari, concedi, & relinquij, ipsique illa prout cetera Ecclesie, & Confraternitatis huiusmodi bona regere, & gubernare, nec desuper à quoquam molestari, seu perturbari possint, statuimus, & ordinamus.

Clausula derogatoria.

§. 19. Ac quod praemissa omnia, & singula de subreptionis, & nullitatis vitio, seu intentionis nostrae defectu, etiam ex eo quod ea quae super praemissis gesta fuerunt, & emanarunt plenarie expressa, seu prout existunt narrata minime fuerunt, seu quouis alio praetextu, occasione, vel causa notari, vel impugnari, aut in aliquo annullari, vel alterari non possint, neque notata seu impugnata, aut alterata censeantur, sed valida, & efficacia existant, ac si exprimenda de necessitate de verbo ad verbum inserta fuissent. Quodque praesentes literae sub quibusuis reuocationibus, suspensionibus, modificationibus, limitationibus, restitutionibus, responsionibus, & exceptionibus similium literarum, gratiarum, & indulgentiarum etiam per nos, & recol. me. Marcellum Papam II. seu alios praedecessores, & successores nostros Rom. Pont. & Sedem huiusmodi vel eius Legatos, ac etiam per regulas Cancellariae Apost. pro tempore factas, ac in fauorem dictae Basilicae Principis Apostolorum de Vrbe & expeditionis

contra infideles nullatenus comprehendantur, sed semper ab illis penitus, & omnino exceptae sint, & esse censeantur, illisque per quascumque literas, & quavis clausulas generales, & speciales etiam derogatoriarum derogatorias efficaciores, & insolitas, ac etiam irritantia decreta sub quacumque verborum forma, & expressione in se contineri nullatenus derogari possit, nec derogatum esse censeatur, nisi tenor illarum de verbo ad verbum nihil penitus omisso insertus, & huiusmodi derogationes consistorialiter factae, & per trinas distinctas literas eundem tenorem continentes tribus similibus literis Confratribus, administratoribus, Gubernatoribus, Rectoribus, & Oeconomis prefatis legitime intimatae, & insinuatae fuerint, eorumque ad id expressus accedat assensus, & aliter factae derogationes nemini suffragentur.

Decretum irritans.

§. 20. Et ita per quoscumque quauis auctoritate fungentes, & causam Palatij Apost. Auditores, & ipsius S. R. E. sublata eis quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiri debere, necnon si secus super his à quoquam quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

Alia indulg. plenaria pro visitantibus dictae Ecclesiam etiam alia die, qua festiuitatis eiusdem Sancti per Confratres eligen.

§. 11. Et nihilominus, vt Ecclesia S. Rocchi in maiori ueneratione habeatur, & ad illam visitandum, & beneficiendum facilius concurratur, de ipsius omnipotentis Dei misericordia, ac eorumdem Petri, & Pauli Apostolorum eius auctoritate confisi, vniuersis, & singulis vtriusque sexus Christi fidelibus vere poenitentibus, & confessis, seu confitendi propositum habentibus, qui vltra S. Rocchi, & S. Martini festiuitates praedictas, alio die per eisdem administratores, Gubernatores, Rectores, & Oeconomos ad id nominandos, à primis vesperis vsque ad occasu Solis sequentis diei, Ecclesiam S. Rocchi praefata deuote visitauerint, ac pro illius, & eius Hospitalis manutentione, seu ornamentorum emptione, vel alias ad illorum vtilitatem in aliquo manus porrexerint adiutrices.

Et alia pro Confratribus.

§. 12. Necnon singulis Confratribus, administratoribus, capellanis, & alijs Ecclesie, & Hospitalis ministris, & personis praefatis, qui in eorum infirmitate, seu alias in mortis articulo poenitentes, & contriti nomen Iesvs nominauerint, aut signum poenitentiae, seu Crucis, aut animum seu vultum ad Deum, aut caput sursum ad caelum eleuauerint, plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam, ac Iubilaeum, & remissionem in forma Ecclesie consueta misericorditer in Domino elargimur.

Tu habes reuocationem in d. conf. S. D. N. Pauli V. cit. in rubr.

§. 13. Non obstantibus Apostolicis, ac in prouincialibus, & synodalibus Concilijs editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, & ordinationibus, ac ecclesiarum, monasteriorum, hospitalium, & confraternitatum praefatorum, etiam iuramento, confirmacione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, priuilegijs quoque indultis, & literis, Apostolicis illis, ac dilectis filijs Populo Romano, & dictae Vrbi Conservatoribus, & quibusuis alijs per quoscumq; Rom. Pont. praedecessores nostros, & nos, ac Sedem praefatam etiam per modum generalis legis, ac statuti perpetui, ac Motu proprio, & ex certa scientia, ac quauis instantia, & cum quibusuis etiam derogatorijs derogatorijs alijsq; efficacioribus, efficacissimis, & in solitis clausulis irritantibus usq; & alijs decretis etiam iteratis vicibus concessis approbatis, & innouatis. Quibus omnibus illorum tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur, praesentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanens, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus. Ceterisque contrariis quibuscumque.

Clausula derogatoria.

Dar. Romae apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 18. Octobris 1560. Pontificatus nostri anno primo.

D. P. A. 1. die 18. Octob.

Facultas Iudicum lite pendente decernendi fessetra super fructibus beneficiorum Sedi Apost. reseruatorum siue affectorum, & ordinaria, vel alia auctoritate nulliter collatorum. Et poenae desuper temere litigantium.

XVII.

Fructus vero beneficiorum lite pendente, apud personas idoneas à Indice eligendas deponi iussit Pius V. inf. in conf. 57. Cordi.

Sancti

Edita An. D. 1650.
Causa constit.
Sanctissimus in Christo Pater, & Dominus noster, D. Pius diuina prouidentia Papa IV. Cupiens prout suo Pastoralis incumbit officio, vnicuique, quod suum est tribui, iustitiamque inter omnes æqua lance ministrari, ac animarum periculis, & fraudibus eorum, qui passim beneficia ecclesiastica in mensibus in quibus illorum collatio, & prouisiō per constitutiones suas, seu Cancellariæ Apost. regulas desuper editas, dispositioni suæ pro tempore reseruata existunt vacantia, seu alias eidem, & Sedis Apostolicæ dispositioni generaliter reseruata, aut ex generali reseruatione Apostolica, vel alias affecta, ordinaria, seu alia auctoritate contra dictarum constitutionum tenorem, & alias indebite sibi conferri, & de illis etiam prouideri procurant, & in eis prætextu collationū, & prouisionum huiusmodi se intrudunt, ad hoc vt illorum fructus suos faciant, & ex eis impetrantes Apostolicos, seu aliā iusto titulo prouisos molestant, & interim lites adeo in longum protrahant, vt impetrantes, & iustum titulum habentes, aut cum eis concordare, aut eorum iuri cedere, & renunciare, aut in prosecutione litiū huiusmodi omnes fere eorum facultates dissipare, & tandem in illarum prosecutione mori cogantur. Quique beneficia in Rom. Curia, vel extra eam litigiosa resignant, aut eorum iuri cedunt simpliciter, vel in fauorem tertij in memorialibus cum paruis datis, & consensibus desuper præstitis, quæ penes se retinent, & nihilominus lites huiusmodi prosequuntur, & dum cognoscunt nullum ius sibi in huiusmodi beneficiis litigiosis competere, ad effugiendum sententiam, & expensas, vel fructuum restitutionem in quibus condemnandi venirent, supplicationes desuper signari, ac datas, & consensus paruos huiusmodi extendi faciunt, asserentes se iamdiu illa dimisisse, partes fouentes bonum ius, & Iudices iustitiam ministrantes deludendo, quantum in eo est obuiare, ac omnem penitus talia præsumendi occasionem tollere.

Facultas Iudicium sequi
fructus beneficiorum, lites pendente super illis tamquam Sedi Apost. reseruatis, vel affectis, & per ordinarios, vel alios nulliter collatis.

Talesq; beneficiorum detentores, & litigantes, etiā si liti cesserint tenentur ad damna, & interesse, &c.

§. 1. Hac sua perpetuo valitura sanctione statuit, & ordinauit, quod quoties in antea aliquem super quouis beneficio ecclesiastico, vt præfertur, reseruato, seu affecto, & dicta auctoritate vel alias nulliter collato, tam in dicta Curia, quam extra eam litigare contigerit, & iudici ordinario, seu cui causa desuper commissa fuerit, etiam summarie, & extrajudicialiter, quantum sibi pro rei qualitate sufficere parte legitime citata videbitur, constiterit beneficium ipsum in dictis mensibus vacauisse, aut alias, vt præfertur, reseruatum, seu affectum, & nihilominus ordinaria, seu alia auctoritate nulliter collatum, & indebite retentum existere, idem iudex reproducta citatione fructus, redditus, & prouentus beneficiorum sic nulliter collatorum, & indebite detentorum sequestrari mandet & faciat, ac alia exequatur in præmissis necessaria, & opportuna. Super quo eidem iudici omnem potestatem, & auctoritatem impartitus est. Idemque Sanctitas sua in causis nunc in quauis instantia coram eisdem Iudicibus pendentibus similiter obseruari mandauit.

§. 2. Præterea decreuit, & declarauit sic signantes, seu cedentes & nihilominus lites huiusmodi prosequentes, ne eorum malitia illis prodesse, & fouentibus bonū ius nocere valeat, ad fructuum, reddituum, & prouentuum detentorum beneficiorum per eos perceptorum restitutionem, ac expensarum in litibus huiusmodi factarum refectionem, omniaque, & singula damna, & interesse in quibus condemnati fuerint, si non cessissent, vel resignassent, per Iudices, tam ordinaria, quam delegata, vel alia auctoritate fungentes, coram quibus lites ipsas pro tempore pendere, seu moueri contigerit condemnandos fore, & condemnari debere, ac ad id teneri, & obligatos esse. Ipsaque ac etiam in dictis beneficiis successores quoscumque ad partitionem sententiæ, seu sententiarum, ac literarum executorialium pro tempore latæ, seu litarum, & decretarum, à quibus appellare non liceat, ad restitutionem, seu relaxationem possessionis, ac fructuum, reddituum, & prouentuum, necnon refectionem expensarum, ac damnorum, & interesse huiusmodi perinde, ac si contra eisdem successores sententia, seu sententiæ latæ, & literæ executoriales huiusmodi decretæ fuissent, cogi, & compelli. Sic tamen quod postquam alter ipsorum sententiæ, seu sententis, ac restitutioni, vel relaxationi possessionis, & fructuum, reddituum, & prouentuum, necnon

damnorum, & interesse huiusmodi refectioni, aliisque præmissis realiter, & cum effectu paruerit, aliter desuper molestari non possit.

§. 3. Et ita in præmissis omnibus, & singulis, per eisdem, & alios quoscumque Iudices, & etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata, & cet. iudicari, & definiri debere, irritum quoque, & cet.

Placet, publicetur, & describatur. I.
Lecta, & publicata fuit supradicta Const. Roma in Cancell. Apost. Anno Incarnat. D. m. 1505 die vero Sabbati 26. mensis Octobr.

Decretum Ar. ritans.

Papa subscrip.

Publ. Pont.

Vassallorum obligationes de cetero fiendæ, pro eorum Dominis Sedi Apostolicæ subiectis, nullæ erunt. Et Dominorum Vassallos ab obligationibus iam factis indemnes releuare, & pecunias solutas infra sex menses restituere cogentur.

XVIII.

Hæc prohibitio quoad obligationes Communitatum, confirmata, & extensa fuit à Sixto V. inf. in eius constit. 42. Inter varias, & Clem VIII. in constit. 10. Pro commissa, ubi alia de Communitatibus videbis. Prout de Baronibus alia inspicias in constit. 41. d. Clem. VIII. Iustitie.

P I V S P A P A Q V A R T V S .
 Motu proprio, &c.

Edita A. D. 1560.

Quia non solum ex debito charitatis, & Pastoralis officij, quo omnium nostrorum, & Rom. Ecclesiæ subditorum, præcipuam curam tenere debemus, sed pro interesse etiam pecuniario Sedis, & Cameræ præfatæ, debemus prospicere, & curare, vt ex terris, ciuitatibus, oppidis, castris, villis, & locis, temporali dominio Comitum, Baronum, Domicellorum, aut alias quomodolibet nuncupatorum, nobis subditorum oriundi, aut illarum illorumque incolæ, & habitores, suis facultatibus non exhauriantur, quandoquidem ad paupertatem redacti, non valerent soluere subsidia, & sufferre onera quæ nobis, & Sedi, ac Cameræ præfatis, ratione superioritatis, & alias tam ordinariæ, quam extraordinariæ, prout contingit, præstare tenentur, & consueuerunt. Et (sicut accepimus) prauis quidam abusus à multis annis citra inoleuit, quod nonnulli ex Comitibus, Baronibus, & aliis temporalibus Domicellis, præfatis, per seipsos, vel per alias ad eorum commodum interpositas personas accipiēdo pecunias mutuo, seu alios contractus faciēdo, faciunt ciuitatum, oppidorum, castrorum, terrarum, villarum, & locorum, sibi subditorum vniuersitates, & homines, & plerumque etiam particulares, accedere, & fiduciare, seu principaliter, & in solidum obligare, & adueniente tempore ad faciendam solutionem, vel satisfactionem, ipsis Dominis non soluētibus, neque satisfaciē. miser subditi coguntur, vel de suo soluere, & satisfacere, ac depauperari, vel soluere, & satisfacere non valentes, censuris, & interdiciis subiici, ac per executores tribulari, immensisque fastidiis vexari, & demum ad soluen. & sufferren. Cameræ Apostolicæ subsidia, & alia præfata impotentes reddi.

Causa istius constit.

§. 1. Nos igitur tot inconuenientibus occurrere, illorumque occasio tollere volentes, Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, vniuersis, & singulis Comitibus, Baronibus, Domicellis, & aliis præfatis, sub excommunicationis latæ sententiæ, priuationisque dominij, ciuitatum, oppidorum, castrorum, villarum, & locorum præfatorum ipso facto incurrendis pœnis, in virtute sanctæ obedientiæ præcipimus, & mandamus, vt quicumque ex eis, pro quibus, seu pro quorum commodo, vtilitate, & interesse, immediate, vel alii personis median. vel suppositis eorum sul diti vniuersaliter, vel particulariter, ex quacumque causa, & quocumque modo obligati hæcenus fuisse reperiuntur, debeant per ipsos subditos soluta, seu quomodolibet exposita, integre infra sex menses proximos restituisse.

Dominis restituant inf. sex menses Vassallis pecunias pro eis solutas.

§. 2. Et pro aliis obligationibus non solutis neque satisfactis debitis temporibus, de suis propriis ab-

Et ab aliis obligationibus indemnes releuent eosdē subditos.

que; subditorum damno aliquo, soluisse, & satisfecisse, ipsosque, subditos, etiam non petentes, vere & realiter indemnes, & penitus sine damno releuasse. Et nihilominus omnes, & singulas confessiones, & quietationes, & liberationes dictorum Dominorum per ipsos subditos, circa releuationem indemnitate huiusmodi, non interueniente vera, & reali satisfactione etiam si iurata fuerint, irritas, & nullius momenti fore, & esse decernimus.

*Obligatio Communis-
tum, & Vaf-
fallorum de
cetero pro Do-
minis fienda,
inualida erit.*

§. 3. Insuperque omnes, & singulas fidei iussiones, & accessiones, etiam cum clausula, Principaliter, & in solidum, necnon vti principales, & tam personales, quam reales, & alias quascumque obligationes, & promissiones, per Vniuersitates, & personas subditas prefatas, siue vniuersaliter, siue particulariter, etiam in ampliori forma Cam. Apost. cum iuramento, censurarum, & mandati executiui susceptione, & promissione, etiam iurata, etiam de non vtendo remedio huius nostre prouisionis, vltro seu ad preces, & instantiam, aut ad commodum, seu utilitatem fuorum in temporalibus Dominorum, immediate ipsis Dominis nominatis, seu illis non nominatis, aliis interpositis nominibus, & personis, de cetero perpetuis futuris temporibus, quocumque modo facien. & prout illas concernent desuper conficienda instrumenta, nullius roboris, & momenti fore & esse. Vniuersitatesque & personas subditas prefatas, nullo modo obligare, neque in iudicio, vel extra, vllā omnino fidē facere.

*Decretum ir-
ritans.*

§. 4. Sicque & non aliter per quoscumque Iudices, etiam S.R.E. Cardinales, & Palatii Apostolici causarum Auditores, Camera Apostolica Regentem, & alios quoscumque Iudices, in Alma Vrbe, & aliis quibuscumque S.R.E. Terris, & locis, sublata aliter iudicandi facultate iudicari debere. Acti & quicquid secus fieri contingat, irritum, &c.

*Publicata in
Vrbe ligat
ignorantes.*

§. 5. Et presentium (quas postquam per aliquem ex nostris Curforibus in locis consuetis Urbis affixæ, & publicatæ fuerint, omnes, etiam ignorantes, afficere volumus) solam signaturam, regula contraria non obstante, sufficere decernimus.

*Derogatio cō-
trariorum.*

§. 6. Non obstant. constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, priuilegiis Camera, & aliis quibuscumque concessis, cuiuscumque tenoris existant, statutisque & consuetudinibus locorum, etiam iuramento, &c. roboratis, ceterisque in contrarium facientibus quibuscumque. Placet, & ita decernimus, & mand. I.

Pape subscript.

Anno à Natiuitate Domini 1560. Indiēt. 3. die vero 13.

Publ. P. An. mensis Octobr. 1 ont. Sanctiss. in Christo patri, & D.N.D.

1. die 39. Oct.

Pij diuina prouidentia Pape IV. Anno I. retroscripta litera affixa, & publicata fuerunt ad valuas Cancellaria Apost. & in acie Campi Floræ, ac ad valuas Basilica Principis Apostolorum de Vrbe, per nos Iulium Parinum Clericum Terdonensem, & Iacobum Carra. D.N.P.P. curf Camillus Cherub. mag. curf.

XIX. De Spoliis Clericorum ob illicitam negotiationem: Et de indultis Curialium, & Incolarum Almæ Urbis super dd. Spoliis.

Ad primam rubricæ partem, habes confirmationem Sixti V. in eius constit. 100. In conferendis. Et ad secundam vide pro Curialibus indultum Pauli V. in constitut. 18. In eminenti, vbi plene notabo. Et precipue pro Militia S. Ioannis Hierosolymitani, habes dispensationem hic infra in const. 29. Rom.

Scias autem Clericis in Agro Romano, & propriis Terris licere agriculturam exercere, ex permissione, & indulto Clementis VIII. in const. 72. Inter multiplices. l. 3.

Edita An. D.

P I V S E P I S C O P V S,
Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Decens esse censentes, & æquum, vt nos, qui alios in sua iustitia consouemus, Cam. Apost. iura non negligamus, quinimmo ne pretextu incertitudinis, illa ab aliquibus viurpari, aut super eis dubia aliqua oriri contingat, ita nostre declarationis remedio prouideamus, quod à nemine desuper dubium aliquod deduci possit.

Causa cōstit.

§. 1. Cum itaque sicut accepimus, à nonnullis vertatur in dubium, an res & bona per Clericos, etiam in sa-

cris ordinibus constitutos ex negotiatione illicita, aut alias contra sacros Canones acquisita, vti Spolia, vel alias ad Camera prefatam iure legitimo spectare, & pertinere debeant. Nos omnes desuper hesitationis materias submouere, ac cauillationibus, & altercationibus, ac litibus viam præcludere, & denique malitiis eorum, qui iura dictæ Camera vsurpare satagunt, obuiare, aliasque in præmissis opportune prouidere volentes.

§. 2. Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine decernimus, & declamamus, omnia, & singula, res, & bona, cuiuscumque qualitatis, & quantitatis existentia, ac in quibusvis regionibus, & regnis, ac dominiis, tam citra, quam vltra montes, & maria consistentia, per quosvis clericos, tam sæculares, quam quorumuis, etiam Mendicantium Ordinum, ac Militarium regulares, etiam in sacris ordinibus constitutos, cuiuscumque status, ordinis, & conditionis fuerint, ac Archiepiscopali, Episcopali, vel alia maiori dignitate præfulgeant, ex negotiatione illicita, aut alias contra sacros Canones quomodolibet acquisita, quæ pro tempore post obitum eorum, qui etiam ex facultate quæ habuerint testandi, condito testamento, vbiuis locorum decefferint, & decedent, aut quibus illos, etiam eis viuētib. priuari, & eis destitui contigerit, & præsertim quondam Andreæ Iapiro de S. Ioanne Rotundo presbyteri, seu Religiosi, extra Rom. Curiam ad illam forsitan veniendo defuncti, hætenus remanserunt, remanent, & remanebunt, ad eandem Camera, & non alios, etiam in quibusvis Cathedralibus, etiam Metropolitanis, & Collegiatis, ac aliis Ecclesiis, Monasteriis, Hospitalibus, Militiis, ceterisque beneficiis Ecclesiasticis cum cura, sæcularibus, & quorumuis Ordinum regularibus qualitercumque qualificatis successores, illa in titulum, commendam, administrationem, commissionem, ac alias quomodolibet pro tempore obtinentes, etiam si ad illa, in vigore prioris tituli, ius regrediendi, seu accedendi, aliquibus concessum fuerit, spectasse, & spectare, ac sub nomine spoliatorum venire, illaque vti Spolia ad Camera ipsam pertinentia perpetuo colligi, & recuperari potuisse, posse, ac debere.

Clericis bona ex illicita negotiatione, vel alias contra sacros Canones acquisita ad Cam. Apostol. spectant, vt in rubr.

§. 3. Et ita per quoscumque Iudices quauis auctoritate fungentes in quacumque instantia, (sublata eis quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiri debere. Necnon irritum, & inane, quicquid secus super his à quoquam quauis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

*Decretum ir-
ritans.*

§. 4. Mandantes dilecto filio nostro Guidoni Ascanio Sanctæ Mariæ in Via lata, Diac. Card. de Sancta Flora nuncupato, Camerario nostro, & eius in Camerarius officio successoribus, quatenus Spolia ipsa, prout alia ipsius Camera iura, exigi, & recuperari, ac præsentibus inuiolabiliter obseruari faciat, nec permittat Camera ipsam, vel pro ea agentes, desuper modo aliquo molestari, perturbari, aut inquietari. Contradictores quoslibet & rebelles, per censuras & pœnas ecclesiasticas, & appellatione postposita compescendo, necnon legitimis super his habendis seruatis processibus, censuras & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij secularis.

Executorum deputatio, & facultates.

§. 5. Non obstant. fel. rec. Bonifacij PP. VIII. prædecessoris nostri de vna, & Concilij generalis de duabus dietis, & aliis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon Ecclesiarum, Monasteriorum, Ordinum, Militiarum, & beneficiorum prædictorum iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmiter alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illis & dilectis filiis illorum Capitulis, Conuentibus, Superioribus, & personis, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis & decretis, etiam Motu & scientia similibus, concessis, approbatis, & in nouatis. Quibus omnibus, illorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanens, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter vel diuisim, ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdicti, suspendendi, vel excommunicari non possint per literas Apost. nõ facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Nulli ergo, &c.

Clausula derogatoria.

Datum

D. P. An. 1. die 5. Noueb. Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1560. Non. Nouemb. Pont. nostri Anno primo.

Sequitur declaratio dictæ Constitutionis.

P I V S E P I S C O P V S ,
Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Edita A. D. 1560. Exordium.

Romanus Pontifex ex sua circumspècta prouidentia attendens suam Almam Urbem, Apostolorum Petri & Pauli glorioso martyrij cruore Domino nostro IESU CHRISTO consecratam, caput Orbis existere, & Altissimum in ea sacerdotij principatum, Christianæque Religionis caput instituisse, & ad illam tamquam communem omnium Christianifidelium patriam de vniuersis mundi partibus Christianifideles ipsos in copioso numero confluere, vt illa eo ampliori prærogatiuis decoretur, quo est omnium aliarum mater, cunctarumque ad eam vndeque accedentium benigna receptrix & alumna, ac illius incolæ, & habitatores, ac Romanam Curiam sequentes eo quietius & tranquillius in ea degant, quo se amplioribus fauoribus & gratis nouerint communitos, non nunquam à suis prædecessoribus in illorum fauorem concessa, pro illorum subsistentia firmiter, non solum approbat, sed etiam innouat, & quæ postmodum ab eo emanarunt literæ Apostolicæ, ne defectu incertitudinis aliquid quod à mente sua alienum sit, oriri contingat, illas ita suæ declarationis adminiculo dilucidat, vt nulli hæsitacionis & dubitationis scrupulus relinquatur, & alias desuper disponit, prout rerum & temporum qualitate pensata, conspicit in domino salubriter expedire.

Julius III. edita bulla de qua hic.

Hic Pont. aliâ editâ bullam hic præcedit.

Ideo dubitatur an ista constit. præiudicauerit. conf. Iulij III. Vnde hic declarat, nō fuisse præiudicium præiudicij Curialium & eius constit. non se extendere ad Card. vbiq; decedentes, aut alios testandi facultatē habentes ex privilegio aut licentia Sedis Apost.

Confirmatio const. Sixti IV. & aliorum.

Tu eas vide incertas in bulla S. D. N. Pauli V. chr. in rubr.

§. 1. Nuper siquidem postquam fel. rec. Iul. PP. III. &c. Omittitur quia ipsa bulla Iul est sup. lib. 1.

§. 2. Nos ex certis tunc expressis causis Motu simili, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolica potestatis plenitudine, per alias nostras literas sub dat. videlicet Non. Nouemb. Pont. nostri Anno 1. decreuimus & declarauimus omnia & singula, &c.

Omittitur quia est bulla quæ præcedit.

§. 3. Cùm autem sicut nobis innotuit, à nonnullis hæsitetur, an ex his literis nostris statuto, & ordinationi Iulij prædecessoris huiusmodi præiudicij aliquod generatum sit, aut dici, seu censi possit, Nos qui Urbis decorem & venustatem ac illius incolarum prædictorum prosperum & felicem successum sinceris exoptamus affectibus, qui que illam non minoribus fauoribus quam dicti prædecessores profecuti sunt prosequi intendimus, ne propter nostræ declarationis defectu, ex veritatis suppressione contra mentem & voluntatem nostras cuiquam præiudicium generetur, quantum in nobis est prouidere volentes, ac dictarum nostrarum literarum veriorum tenorem præsentibus pro sufficienter expressio habentes, necnon motu & scientia similibus, literas nostras prædictas ad S. R. E. Cardinales, etiam vbiuis locorum decedentes, ac eorum bona vbiq; existentia nullo pacto, ad Urbem & Curiam præfatas, necnon Prælatos, Officiales, ac alios sæculares, & cuiusvis Ordinis regulares clericos, ceterosque tam in Vrbe & Curia præfatis pro tempore existentes, & in eas, seu eius districtu decedentes, quæ alias alibi vbiuis locorum, etiam vltra montes & maria existentes (testandi tamen, codicillandi, & alias de bonis suis quibuscumque quomodolibet disponendi facultatem, seu etiam quod eis ab intestato decedentibus eorū bona ad ipsorū proximiores, & qui nisi beneficiari essent succedere deberent, deuoluantur & debeant, specialem ab Apost. Sede vel officiorum suorum ratione privilegiorum, aut ex alio quouis titulo pro tempore habentes, cuiuscumque status, gradus, ordinis, conditionis, & præmiuentiæ, personas minime se extendere, neque illos, aut eorum aliquem comprehendere, sed ab eis penitus exceptos fuisse, fore & esse, ac dici & censi, & alias easdem nostras literas etiam absque verbis, aut alios contra factos canones, in illis appositis in omnibus & per omnia, ac si illa in eis apposita non fuissent, seu illæ sine eis emanassent, stare, & in suis robore, & efficacia permanisse, & permanere debuisse & debere.

§. 4. Declarantes eisdem Motu & scientia, tam Iulij statutum, & ordinationem huiusmodi, quam per Sixtum IV. & Alex. VI. Leonem X. & alios Rom. Pont. etiam prædecessores nostros, ac etiam nos, etiam in Conclau

in quo diuina disponente clementia ad summi Apostolatus apicem assumpti fuimus, etiam in ipsius Urbis, & eius ædificiorum, Romanæque Curia & eius Officialium ac aliarum personarum prædictarum, etiam extra Urbem, & quibusvis prouinciis, etiam vltra montes & maria, vt præfatur, in genere, vel in specie, circa testandi, & succedendi huiusmodi facultatem quomodolibet concessa priuilegia, & indulta, ac cum inhibitionum decretorum, & in eis contentis clausulis Iulij prædictas, ac aliorum prædecessorum prædictorum singulas desuper confectas literas, & inde secuta quæcumque, quorum omnium tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur, præsentibus haberi volumus pro expressis, etiam ad hoc vt omnes & singuli supradicti de omnibus, & singulis eorum rebus & bonis, etiam nulla quantitatis, & acquisitionis ipsorum bonorum distinctione habita, libere disponere valeant, ac si dictæ nostræ literæ non emanassent, aut aliæ in posterum emanarent, dicta auctoritate Apostolica tenore præsentium approbamus, confirmamus, & innouamus, necnon illis perpetuæ & inuiolabilis firmitatis robur adiciamus. Et nihilominus pro potiori cautela, illa omnia & singula eisdem modis & formis, quibus per dictos prædecessores concessa fuerunt, de nouo eisdem auctoritate, & tenore, ac Motu & scientia statuimus, ordinamus, & concedimus, necnon illa valida, & efficacia existere suosque plenarios & integros effectus fortiri, & inuiolabiliter obseruari ac singulis supradictis suffragari.

§. 5. Sicque in præmissis omnibus & singulis per Camerarium, Præsidentes & Clericos præfatos ac quoscumque alios Iudices, & Commissarios, quauis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatij Apostolici Auditores & ipsius Ecclesiæ Rom. Cardd. sublata eis, & eorum cuiuslibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate & auctoritate iudicari, & definiri debere, ac quidquid fecus super his à quoquam, quauis auctoritate scienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus.

Decretū irritans.

§. 5. Non obstant. præmissis, ac quibusvis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon Camera, & Ecclesiarum, ac Monasteriorum, & Ordinum prædictorum, & quibusvis aliis, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, necnon priuilegiis, indultis & literis Apostolicis, illis sub quibuscumque ten. & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, in genere, vel in specie, etiam motu, & scientia similibus, concessis, & approbatis, ac innouatis. Quibus omnibus, illorum ten. præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanens, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus; ac omnibus illis quæ Iulius, & alij prædecessores præfati in dd. suis literis voluerunt non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Clausula derogatoria.

§. 7. Et quia difficile foret præfatas literas ad singula quæque loca deferri, volumus, & etiam declaramus, quod earum transumptis, seu copiis, etiam impressis, manu Notarij publici subscriptis, & alicuius Prælati sigillo munitis, eadem prorsus fides in iudicio, & extra vbiq; adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur si forent exhibitæ vel ostensæ.

Transumptorum fides.

§. 8. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrarum declarationum, decretorum, approbationis, confirmationis, innouationis, adiectionis, statuti ordinationis, concessionis, derogationis, & voluntatis infringere vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursum.

Sæctio poenalis.

Datum Romæ apud S. Petrum anno Incarnationis Dominicæ 1560. nouis Febr. Pontificatus nostri anno secundo.

D. P. An. 2. die 5. Febr.

Anno à Natiuitate Domini 1561. Indiict. 4. die vero 15. mensis Febr. Pont. Sanctiss. in Christo patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papa IV. Anno I. retrospectiua litera affixa, & publicata fuerunt in acie Campi Flora, & valuis Cancellaria Apost. per nos Iacobum Carra, & Antonium Clerici Cursores.

Publicatio.

Franciscus Rogerius Mag. Curs.

Confirmatio & noua concessio omnium facultatum, & priuilegiorum S.R.E. Camerario, haetenus à summis Pontt. concessorum.

Ad hæc vide constit. 65. Clem.VIII. In conferendis. vbi plene notabo.

PIVS EPISCOPVS. Seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

PROUIDENTIA Romani Pontificis plurimum circumspecta, nonnumquã ea, quæ certis suabentibus, causis, per eius prædecessores gesta sunt, ex aliis non minus rationabilibus causis, alterat, & ad pristinum statum reducit, ac quilibet in sua iurisdictione, & possessione conseruat, & manutinet, prout æquitas suadet, & id in Domino conspicit salubriter expedire.

Camerarius habuit multas facultates & priuilegia vsque ad Paulu IV. qui illa limitauit.

§. 1. Sane cum dilectus filius noster Guido Afcanius S. Mariæ in Via lata Diaconus Card. de Sancta Flora nuncupat. modernus, & qui ante eum pro tempore fuerunt S.R.E. Camerarij, multa & diuersa priuilegia, eis, eorumque Camerariatus officio à quampluribus Rom. Pontt. prædecessoribus nostris concessa habuerint & habeant, ac in illorum possessione pacifica & quieta, vsque ad tempus fel. rec. Pauli Papæ IV. prædecessoris nostri, qui ex certis causis animum suum mouentibus, id expedire ratus, illa limitauit, seu suspendit, aut reuocauit, extiterint.

Hic autè Pöt. illa confirmat, & de nouo concedit.

§. 2. Nunc vero experientia rerum omnium magistra docente, priuilegia ex rationabilibus causis concessa, ac publica commoditati vitia fore comperientes, & propterea eorundem prædecessorum nostrorum vestigiis inhærentes, Motu proprio, non ad alicuius instantiam, sed ex certa nostra scientia, ac de Apostolica potestatis plenitudine, limitationem, seu suspensionem, aut reuocationem priuilegiorum huiusmodi per præfatum Paulum prædecessorem, vt præmittitur, factas harum serie reuocantes, omnia, & singula priuilegia, moderno, & pro tempore existentibus eiusdem S.R.E. Camerariis, eorumque Camerariatus officio huiusmodi, per quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros concessa, quorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis haberi volumus, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, in omnibus, & per omnia, prout ante limitationem, suspensionem, aut reuocationem Pauli prædecessoris huiusmodi erant, confirmamus, approbamus, & innouamus. Et nihilominus potiori pro cautela, quatenus opus sit, ea omnia moderno, & pro tempore existentibus ipsius S.R.E. Camerariis, eorumque Camerariatus officio huiusmodi de nouo concedimus.

Quibuscumque non obstantibus.

§. 3. Non obstantibus quibusuis constitutionibus & ordinationibus Apost. etiam per præfatum Paulum prædecessorem, etiam quoad Hebræorum viuendi modum, & tolerantias eisdem Hebræis non concedendas, ac alias quomodolibet editis, quibus, illarum tenores ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita omnino seruata esset, inserti forent, præsentibus pro expressis habentes, quoad præmissa motu simili, specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Sanctio penalis.

§. 4. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ reuocationis, voluntatis, confirmationis, approbationis, innouationis, concessionis, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursum.

D. P. A. V. die 13. Nouemb.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1560. Idid. Nouemb. Pontificatus nostri anno I.

XXI.

Contra pugnantes in duello, & illud vbique gentium permittentes, spectantes, complicesque, &c.

Duellorum usum vetuit in Statu Ecclesiastico Iul. II. sup. const. 19. Regis & deinde Leo X. in constit. 31. Quam Deo. Easque simpliciter confirmauit Clem. VII. & ideo eius bullam non posui.

Sanctio ista ampliatâ fuit à Clem. VIII. vt inf. in eius const. 11. Illius, vbi cetera notabo.

PIVS EPISCOPVS. Seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. Edita A. D. 1560.

EA quæ à prædecessoribus nostris Roman. Pontificibus, suadentibus legitimis causis emanarunt, libenter approbationis, & innouationis munimine solidamus, vt eo firmius illibata perdurent, quo sæpius fuerint Apostolica auctoritate munita, illaque de nouo statuimus, & ampliamus prout rationabiles causæ persuadent, & hoc in domino conspiciamus salubriter expedire.

Exordium.

§. 1. Dudum siquidem à fel. rec. Clemente Papa VII. prædecessore nostro emanarunt literæ in quibus nonnullæ alia inferuntur tenorum subsequen- tium.

Clem VII. edidit bullam de qua hic.

Clemens Episcopus seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam, Consuevit, &c.

Omittitur residuum, quia simpliciter confirmat bullas citatas in rubrica.

Causa constit.

§. 2. Cum autem sicut nobis innotuit, quamplurimi Duces, Comites, Marchiones, Domicelli, Barones, & alij in temporalibus domini, vicarij, communitates, & vniuersitates ciuitatum, terrarum, & locorum eidem Romanæ Ecclesiæ mediate, vel immediate subiectorum, nonnullique alij singularia certamina exoptantes, & alij etiam, vt præfertur, subditi illa videre cupientes, suorum status, salutis, & honoris immemores literis prædictorum huiusmodi contraherent, & censuras, ac pœnas in illis contentas paruipendere non vereantur, in animarum suarum perniciem, & diuinæ maiestatis offensam, ac Reipublicæ læsionem.

Confirmatio const. Iulij II. Leon. X. Clement. VII.

§. 3. Nos quorum est sceleratorum insolentis quibus aduersum Deum & proximum, ac dictæ Sedis auctoritatem veluti Catholica professionis inimici sæuiunt, salubriter reprimendis, ne ipsorum inualescat præsumptio, & peruersitas extollatur intendere, & ne literæ prædictæ quæ prouida deliberatione ab ipsis prædecessoribus emanarunt, contemptibiles reddantur, sed illarum transgressores debita animaduersione puniantur, prouideri volentes, Motu proprio non ad aliquorum nobis super hoc oblata petitionis instantiam, sed de nostra mera deliberatione, & ex certa scientia, singulas Iulij, Leonis, & Clementis, prædecessorum prædictorum literas cum statutorum, ordinationum, adiectionum, decretorum, declarationum, confiscationum, incorporationis, applicationis, voluntatum, & mandatorum, ac omnibus, & singulis aliis in eis respectiue contentis clausulis, auctoritate Apostolica tenore præsentium approbamus, & innouamus, & perpetuo firmitatis robore subsistere, & singulos quos literæ ipsæ concernunt, & concernent, sub excommunicationis, anathematis, maledictionis, perpetuæ infamiae, diffidationis, criminis læsæ maiestatis, seditionis, rebellionis, confiscationis, & priuationis statuum, & dominiorum, ac Feudorum, & Vicariatuum, ac aliorum bonorum suorum, ac depositionis illorum, necnon inhabilitatis ad illa, & alia in posterum obrinenda, ac interdicti, ac alius censuris, ac pœnis ecclesiasticis, & temporalibus, aliisque in eisdem literis contentis, quas contrahentes eo ipso incurrant, & intestabiles fiant, ac vltra pœnas prædictas carceribus mancipari & detineri, & pœnis prædictis irremissibiliter puniri debeant, perpetuo obseruari, & per executores in dictis literis deputatos aduersus eosdem contrahentes ad totalem executionem dictarum pœnarum procedi debere decernimus.

Extremo constitutionum ad auiores duellantium & affigentes, vel subscribentes cartas duelli.

§. 4. Illasque tam ad pugiles taliter pugnantes, quam eos ad id tentantes, & prouocantes, aut locum, seu campum ad pugnandum dantes, seu concedentes, ac in illis astantes, & interessentes, ac certantes, comitantes, & comitiuum præstantes, necnon consulentes, ac adherentes, & fautores, necnon chartas certaminis, seu duelli subscribentes, vel affigentes aut publicantes, etiam si prædictæ, seu cuiuscumque alterius dignitatis, nobilitatis, status, gradus, & ordinis, tam ecclesiasticæ, quam mundanæ existant, etiam ad hoc vt ipsi vltra pœna prædictas excommunicationis maioris læsæ sententiæ à pœnâ, à qua non nisi à nobis seu Romano Pontifice pro tempore existente absolui possunt, eo ipso incurrant, & si Ecclesiastici fuerint, etiam omnibus & singulis Ecclesiis, mona

monasteriis, dignitatibus, & aliis beneficiis Ecclesiasticis per eos obtentis, seu in quibus, & ad quæ ius eis competit, eo ipso privati, & ad illa ac alia in posterum obtinenda inhabiles existant, necnon illa tanquam per priuationem huiusmodi vacantia ab aliis impetrari possint, extendimus & ampliamus.

Iteratio statutorum à Iulio II. Leon. X. & Clem. VII.

§. 5. Et nihilominus præmissa omnia & singula prout per Iulium, Leonem, & Clementem prædecessores præfatos, statuta & ordinata, inhibita, decreta & mandata fuerunt, in omnibus & per omnia de nouo statuimus, ordinamus, inhibemus, decernimus, declaramus, & mandamus.

Renouatio quarumcumque licentiarum.

§. 6. Ac omnes concessionem duellorum huiusmodi, & facultates desuper prædictis, seu aliis quibusvis personis per quoscumque Rom. Pont. prædecessores nostros, quibusvis formis & verborum expressionibus forsan concessas & approbatas, & innouatas, harum serie reuocamus, cassamus & annullamus.

Monitio ad omnes Principes Christianos etiam non subditos R. E. ut duella & certamina prohibeant.

§. 7. Et insuper cupientes, illa & tam detestabilem pugnantium, & aliorum loca ad pugnandum, ac alias in præmissis fauorem præstantium, & denique tanti sceleris fauorem nequitiam, non solum in terris & locis eidem Romanæ Ecclesiæ, vt præfertur, subiectis, sed alias vbilibet penitus reprimi & aboleri, ac singulorum Christi fidelium animarum periculis obuiare, per viscera Domini nostri Iesu Christi, rogamus & obtestamur vniuersos & singulos totius Orbis Imperatorem, Reges, Duces, etiam armorum, Marchiones, Barones, ceterosque Principes Christianos, necnon dominia, potentatus, communitates ciuitatum, ac vniuersitates oppidorum, castrorum, terrarum & locorum quorumcumque, illorumque in temporalibus dominos, ac etiam militem, tam equestrium, quam pedestrium, capitaneos & præfectos etiam temporali ditioni ipsius Romanæ Ecclesiæ non subditos, cuiuscumque status, gradus, ordinis, conditionis, nobilitatis, ac præminentia fuerint, vt diuini nominis intuitu, & pro sua in nos & hanc Sanctam Sedem Apostolicam deuotione & reuerentia, necnon fidei cultu & conseruatione, ac animarum eorum qui huiusmodi duella diabolica fraude decepti perquirunt salute, dicta duella, seu alia singularia certamina in suis Regnis, Ducatibus, Marchionatibus, Baronis, Dominiis, terris & locis nullatenus fieri permittant, immo ne fiant expresse prohibeant & dissuadeant: distinctius præcipientes eis, ne vlllo vnquam tempore huiusmodi duella seu certamina quouis prætextu, seu quauis occasione vel causa admittant, aut aliquos ad id irritare seu prouocare, vel illis interesse, aut vt fiant pati, seu permittere audeant, vel præsumant; alioquin eos, ac etiam extra terras & loca ditionis Ecclesiæ huiusmodi non subiecta duella, seu singularia certamina huiusmodi, aut diffidationes desuper facientes, & ad id irritantes, prouocantes, & auxilium, consilium, vel fauorem dantes, ac illis astantes & interessentes, & similiter chartas desuper subscribentes aut publicantes, seu de illis se intromittentes, eorumque ac ipsorum singulos ab Imperatore & Regibus inferiores maioris excommunicationis, & vltra eam si Ecclesiastici fuerint, priuationis & inhabilitatis pœnis prædictis subiaccere, illasque incurrere, & ab eis præterquam à nobis, seu dicto Rom. Pont. pro tempore existente, vt præfertur absolui, aut aduersus illas restitui, seu rehabilitari non posse neque debere decernimus & declaramus.

Ad quod habes Conc. Trid. sess. 25. c. 19 de reform. ut in bulla Clem. VIII. cit in rub.

Clausula derogatoria.

§. 8. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac omnibus illis que dicti prædecessores in singulis eorum literis prædictis voluerunt non obtare; ceterisque contrariis quibuscumque. Nulli ergo, &c.

Dat. P. An. 13. Nouemb.

Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Domini, 1560. Idibus Nouembris Pontificatus nostri anno primo.

XXII. Approbatio Archiconfraternitatis Orationis & Mortis, nuper in Vrbe instituta, ad Orationem quadraginta horarum, singulis mensibus publicè perendam, Et pauperum defunctorum cadauera, gratis & decenter sepelienda, cum indulgentiarum concessione.

Huiusmodi Orationem, in cunctis Vrbs Ecclesiis, locisque piis, præscripta Ecclesiarum, & temporis distributione, absque intermissione fieri iussit Clem. VIII. in sua Constitut. 17. Graues. que adhuc seruantur. De indulgentiis autem, attende constitut. Pauli V. mox edendam, quam vidi firmatam sub die 1. Decembris 1605.

P I V S E P I S C O P V S, *Edita An. D. 1560.*
Seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Diuina disponente clementia ad summi Apostolatus Dapicem meritis licet imparibus sublimati, Christi fidelium omnium votis, præsertim ad charitatis, aliorumque piorum operum exercitium, & deuotionis sinceritatem certumque orationum & ieiuniorum Altissimo pura mente consecrandorum ordinem tendentibus, ac ipsorum fidelium Societatibus, salubribusque illarum ordinationibus, quo propterea pie instituta fuisse dicuntur, libenter potissimum cum à nobis petitur, Apostolici muniminis præsidium adiicimus, ac eosdem fideles, vt ad opera huiusmodi feruentius amplexanda procliuiiores efficiantur, indulgentiis, & peccatorum remissionibus frequenter inuitamus, vt exinde desiderabilia salutis æternæ præmia facilius valeant promereri.

Proœmium.

§. 1. Sane sicut exhibita nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Guardianorum, Administratorum, & officialium Confraternitatis de Oratione, alias della Morte nuncupata, in Alma Vrbe instituta, petitio continebat, iam multis annis elapsis nonnulli Christi fideles in ipsa Vrbe degentes diuino instinctu moti, & pia mente considerantes, Orationes humiliter & deuotè à Christi-fidelibus in vnum in Dei nomine conuenientibus factas, diuina Maiestati gratas & acceptas existere, ac illis, & elemosynis, aliisque piis operibus ipsius Omnipotentis Dei Clementiam & misericordiam impetrari vnã Societatem, seu Confraternitatem vtriusque sexus personarum de Oratione, alias della Morte nuncupatam, in eadem Vrbe instituerunt, & inter alia ordinauerunt, vt singulis mensibus, diebus, & horis ad id per pro tempore existentes eiusdem Cõfraternitatis Guardianos, seu Administratores, & officiales designandis & statuendis ad imitationem quadraginta dierum, quibus Dominus noster Iesu Christus in deserto vitam humanam agens ieiunauit, ac etiam Sanctorum Apostolorum, & patrum primitiue Ecclesiæ, qui ad Deum sine intermissione orabant, Oratio fieret, ad eundem Omnipotentem Deum vocalis & mentalis, horas quadraginta continuas per homines & mulieres dictæ Societatis, ac alias personas ibidem interesse volentes, etiam si Confratres non essent, ac ipsi Confratres in principio cuiuslibet Orationis singulo mense in penultima eius Dominica, vel alio die fieri solite Corpus Domini cum decenti pompa deferrent, Necnon pauperum, ac miserabilium personarum decedentium corpora iam antea sæpenumero absque vlla forsan caremonia præter consuetudinem Christianam delata, exemplo Thobiae etiam propriis humeris, deferrent, ac propriis faculis, intortitiis, & candelis, adhibitis, aliisque expensis necessariis sepelirent, necnon singulo mense pro animabus Confratrum defunctorum, ac eorum quorum corpora ab ipsis Confratribus humata forent anniuersarium celebrarent, & infirmis egenis ipsius Confraternitatis de medico & elemosynis pro posse succurrerent, illosque & Confratrum charitate visitarent, atque officia diuina, prout aliis Confraternitatibus concessum erat, exercerent.

In Vrbe quadam Christi-fidels instituerunt Confraternitatem Orationis & Mortis ad Orationem 40. horarum mense quolibet faciendam, Et pauperum defunctorum corpora decenter sepelienda, & alia pia opera exercenda.

§. 2. Cùm autem sicut eadem petitio subiungebat dicta Confraternitas, Spiritu sancto adiuuante concursu fidelium, qui ad illam confluerunt, augmentum, & in dictis piis operibus incrementum non modicum susceperit, ac in dies augeatur, dictique Confratres qui ipsam Confraternitatem primo in S. Laurentij in Damaso constituerunt, & ad præsens in S. Iohannis Euangelista in Ayra dictæ Vrbs Ecclesiis congregatam retinent, etiam pro illius directione & augmento nonnulla Capitula, & Statuta fecerint, & ediderint, ac Venerab. fratrem nostrum

Ordinationes que pro regimine d. Confratern. constituerunt.

strum Federicum Episcopum Prænestinum S. R. E. Cardinalem de Cæsis nuncupandum in d. Confraternitatis Protectorem elegerint, prout in vno vel pluribus documentis, & forsân publicis desuper confectis plenius dicitur contineri, Guardiani, & Administratores prædicti nobis humiliter supplicari fecerunt, vt institutioni Confraternitatis, eiusque Statutis & Capitulis huiusmodi pro firmiori illorum subsistentia Apostolica confirmationis robur adiciere, ac alias in præmissis opportune prouidere de benignitate Apostolica dignaremur.

§. 3. Nos igitur, qui Christifidelium deuotionem, orationes & pœnitentiam, ac charitatis opera vbique locorum, sed præcipue in ipsa Vrbe feliciter adaugeri, sinceris desideramus affectibus, hanc dictorum Confratrum deuotionem in Domino collaudantes, ac Guardianos, Administratores, & Officiales prædictos, ac eorum quemlibet à quibusuis excommunicationis, suspensionis, & interdictioni, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris & pœnis, à iure vel ab homine, quauis occasione vel causa latis, si quibus quemodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absoluentes, & absolutum fore censentes, necnon omnium & singulorum documentorum prædictorum, tenores præsentibus pro expressis haberi, huiusmodi supplicationi us inclinati, dummodo dilectorum filiorum Archiconfraternitatis Charitatis etiam de Vrbe ad infra scripta accedat assensus, institutionem Confraternitatis de Oratione, alias de Morte nuncupatæ huiusmodi, ac omnia & singula per Guardianos, & Confratres prædictos, circa præmissa edita, ordinationes & statuta, ac prout illa concernunt cetera in eisdem documentis contenta, licita & honesta, ac sacris Canonibus non contraria, Apostolica auctoritate tenore præsentium ex certa scientia approbamus, & confirmamus, ac omnes, & singulos iuris & facti defectus, si qui forsân interuenerint in eisdem supplementis, illisque omnibus perpetuæ firmitatis robur adiciamus. Et nihilominus eandem Confraternitatem de Oratione, alias de Morte nuncupandam eisdem modo & forma, quibus per ipsos Christifideles instituta existit, de nouo auctoritate & tenore præmissis instituiamus, & etiam erigimus.

§. 4. Ac eisdem Guardianis, Administratoribus, & Confratribus quascumque vtriusque sexus personas eis bene visas, ac gratas, & acceptas, tam Ecclesiasticas, quàm sæculares vnde cumque existentes, dictam Confraternitatem ingredi volentes, cuiusuis licentia minime requisita in eorum Confratres, ac Confraternitatis gremium recipien. & admitten. licentiam & facultatem concedimus.

§. 5. Eisque cum eiusdem Federici Episcopi, & deinceps pro tempore existentis Protectoris sui auctoritate, seu approbatione, quæcumque statuta & ordinationes pro eiusdem Confraternitatis felici regimine, ad piorum operum huiusmodi exercitium, & alias circa præmissa, prout eis videbitur, & placuerit, condere, & reformare, quæ postquam condita, & reformata fuerint, eo ipso Apostolica auctoritate approbata, & confirmata sint, & esse censentur, & per ipsos Guardianos, ac Administratores, & Confratres obseruari debeant.

§. 6. Necnon tam in eorum Oratorio, quàm in processione us per Urbem faciendis Crucem ligneam, & habitum conuetum de tela nigra cum capuciis, siue picciis deferre, prout etiam de præfenti deferunt.

§. 7. Necnon elemosynas, & oblationes quascumque, ac etiam piorum Christi fidelium, etiam S. R. E. Cardinalium, aliorumque Prælatorum, & officialium, aliarumque personarum, tam sæcularium, quàm Ecclesiasticarum, tam hæctenus, quàm in futurum vltimis voluntatibus, vel etiam inter viuos donationibus, vel largitionibus relicta, legata, hæreditates, & bona quæcumque eidem Confraternitati relinquere, & Confraternitatem illa sic relicta recipere, & de illis illorumque fructibus in dictos pios vsus, prout illis videbitur disponere, ac omnia & singula alia recipere, obtinere, & facere, & ad ea admitti posse ad quæ alia Vrbs prædictæ Confraternitates à Sede Apostolica approbatæ possunt & valent, citra tamen illarum præiudicium.

§. 8. Et insuper Confraternitatem ipsam ad aliam Ec-

clesiam, seu locum ipsius Vrbs sibi beneuifum transferre; & inibi si Ecclesia non extet, Ecclesiam vnã cum suis Oratoriis & mansionibus; si vero Ecclesia inibi reperiat de illius pro tempore Rectoris consensu vnã Capellam seu Oratorium, in qua, vel quo sacratissimi Corporis Christi Sacramentum reconditum esse debeat, & ad eius Altare Capellanum ad id per eisdem Guardianos, & Officiales ad eorum nutum eligendum, & amouendum, prout hæctenus habuerunt, per quem missæ, & alia diuina officia celebrari, & ipsis Confratribus Eucharistiæ, & alia sacramenta Ecclesiastica ministrari possint, habere & retinere, ac construi facere.

§. 9. Et ipsi Guardiani, & Officiales, ac Confratres dictæ Confraternitatis, & eorum Capellani quorumcumque pauperum decedentium corpora in parochiali Ecclesia sub qua ipsi pauperes decesserint, seu illius Cæmeterio, si Cæmeterium habuerint dictæ Confraternitatis sumptibus & expensis, ac cum suis faculis, intortitiis, & candelis, cum licentia tamen atque interessentia eius Rectoris, seu Vicarij si vocatus adesse voluerit, ita quod si adesse noluerit dictæ Confraternitati ianuas Ecclesiæ prædictæ ad hunc effectum aperire omnino teneatur, in forma Ecclesiæ consueta, & solemniter sepelire, vel sepeliri facere, libere & licite valeant, eisdem auctoritate & tenore indulgemus.

§. 10. Et insuper vt Christifideles eo libentius ad ingrediendum Confraternitatem huiusmodi inducantur, & animarum salus per amplius propagetur, De Omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius auctoritate confisi, omnibus & singulis, præsentibus & futuris eiusdem Societatis vtriusque sexus Confratribus, qui ad illam in diebus Orationis quadraginta horarum huiusmodi accesserint, & pro nostra, & pro tempore existentis Pontificis Rom. salute, necnon d. Sedis, ac Principum, omniumque Christianorum pace & tranquillitate pie orauerint, necnon Christi fidelibus, qui Ecclesiam Confraternitatis huiusmodi in Natiuitatis, Veneris sancti, & secunda feria octauæ Corporis D. N. Iesu Christi festiuitatum diebus deuote visitauerint, vere tamen confessis & contritis, vel firmum confitendi propositum habent, & similiter orantibus, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam, & remissionem eisdem auctoritate & tenore concedimus & elargimur. Eorum autem omnium & singulorum Confratrum, qui per totam primam, vel secundam dictæ Orationis noctem in eadem Oratione permanferint, ac pro viribus, vt supra preces effuderint intuitu vnus animæ cuiuscumque; fidelis defuncti, pro qua quicumque ex ipsis Miserere mei Deus, & De profundis, Psalmos, aut quinquies orationem Dominicam, & Angelicam salutationem humiliter in dictæ Orationis fine, coram Sanctissimo Sacramento dixerint, quoties id fecerint, centum annos. Illis vero Confratribus, qui dictorum pauperum decedentium corpora ad locum sepulturæ detulerint, aut associauerint, & infirmos prædictos visitauerint, quoties id fecerint mille annos, & totidem quadragenas de iniunctis sibi pœnitentiis misericorditer in Domino relaxamus. Necnon eisdem Confratribus, quod liceat eis & eorum cuiilibet, durante eorum infirmitate missam in domibus suis celebrari facere.

§. 11. Necnon confessorem, seu confessores qui eos in mortis articulo ab eorum peccatis, & Sedi prædictæ in Bulla Cænæ Domini legi consueta referuatis, Religionis, & castitatis votis dumtaxat exceptis dicta auctoritate absolueri possint, eligere.

§. 12. Ac ipsis Guardianis, Officialibus, & deputatis pro tempore existentibus quascumque Confraternitates extra Urbem prædictam sub huiusmodi vocabulo, & institutis pro tempore erectas omnibus & singulis prædictis, aliisque priuilegiis, & indulgentiis sibi deinceps concedendis, sub conditionibus, & formis sibi beneuifis aggregandi, illasque eis in toto, vel in parte communicandi facultatem similiter concedimus, ac indulgemus huiusmodi.

§. 13. Et præfentes literas sub quibusuis reuocationibus, suspensionibus derogationibus, vel limitationibus quarumcumque similium, vel dissimilium indulgentiarum per nos, & Sedem prædictam, etiam in fauorem fabricæ

Hic autē Pōt. d. Confratern. eiusq; ordinationes approbat. & de nouo constituit, accedente consensu Archiconfrat. Charitatis. De quo cōstat hic in fin.

Eiusq; officialib. dat. pœnitent. quoscūque in confraternis recipiendi.

Statuta cum auctoritate Protectoris cōdendi & reformandi.

Crucē lignēā, & habitū nigru deservendi.

Elemosynas, oblationes, & legata recipiendi, & in dictos pios vsus expendendi.

Confraternit. ad alia Ecclesiam transferendi, & in ea Capellanum, habendi, ad ministrandum Confratribus sacramenta.

Defunctorūq; corpora in Ecclesiis eorum parochialibus suis expensis reuoluntatis parochia sepelien.

Indulgentiarū concessio pro Confratribus, Sororibus, & aliis. Tu vide nonā dispositionem Pauli V. cit. in rubr.

Facultas eligendi confessorem. Tu vide d. cōst. Pauli V.

Facultas aggregandi alias Confraternit. Ad hoc vide eādem cōst. Pauli V.

Clausula huius bullæ præseruatiua.

brica, Basilicæ Principis Apostolorum de ipsa Vrbe, expeditionis contra infideles & cruciata sanctæ, vel aliter etiam ad Imperatorum, Regum, Ducum, aut aliorum instantiam quomodolibet pro tempore factis nullatenus comprehendi, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum statum restitutas, & de nouo concessas fore, ipsisque Confratribus, & aliis fidelibus suffragari debere decernimus.

*Clausula de-
rogatoria.*

§. 14. Non obstantibus quibusvis Apostolicis, ac in Prouincialibus & synodalibus Conciliis editis, generalibus, vel specialibus constitutionibus, & ordinationibus, ac nostris, de indulgentiis, & gratiis huiusmodi ad instar non concedendis, aliisque editis, & edendis Cancellariæ Apostolicæ regulis, necnon quorumuis Ecclesiarum, & aliorum locorum; etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, priuilegiisque, indultis, & literis Apost. illis, & eorum Superioribus, ac personis, aliisque quibuslibet sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis, derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, ac irritantibus, & aliis decretis, & Motu proprio, ac alias quomodolibet concessis, ac etiam iteratis vicibus, approbatis & innouatis, quibus omnibus etiam si de illis, ac totis illorum tenoribus specialis, specifica & indiuidua, non autem per clausulas idem importantes mentio, aut quæuis alia expressio habenda, seu aliqua alia exquisita forma ad hoc seruanda esset, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum infererentur, præsentibus pro sufficienter expressis habentes illis aliis in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Nulli, &c.

*D. P. An r. die
17. Nouemb.*

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1560. 15. Kalend. Decemb. Pontificatus nostri anno primo.

*Consensus
Archiconfraternitatis
Charitatis de
Vrbe.*

Anno Incarnationis Dominicæ 1561. die 7. Februarii, R. D. Antonius Lomellinus Protonotarius Apostolicus, Horatius de Marchianis, Christophorus Lucianus, Franciscus Sangalctus deputati Societatis, seu Confraternitatis Charitatis de Vrbe per Franciscum Puccinum eorum procuratorem, omnibus & singulis retroscriptis sine tamen præiudicio priuilegiorum eiusdem Confraternitatis Charitatis, & literarum expeditioni consenserunt, &c.

Pro Io. Baptista Doria. Io. Baptista Zianus.

XXIII. Indictio profecutionis Sacri & Oecumenici Concilij Trid.

Concilium istud indictum fuerat à Paulo III. ut supra in eius constitut. 33. Initio. Absolutumque & confirmatum fuit ab isto Pontifice Pio IV. ut inf. constitut. 73. Benedictus. ubi ponam concord. Materie.

*Edita An. D.
1560.*

P I V S P A P A Q V A R T V S .

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

AD Ecclesiæ regimen, licet tanto oneri impares, sola Dei dignatione vocati, statim circumferentes oculos per omnes reipublicæ Christianæ partes; cernentesque non sine magno horrore, quam longe, lateque pestis hæresum & schismatis peruasisset, & quanta Christiani populi mores correctione indigerent; in eam curam, & cogitationem, pro suscepti muneris officio incumbere cœpimus, quemadmodum ipsas hæreses extirpare, tantumque, & tam perniciosum schisma tollere, moresque adeo corruptos, & deprauatos emendare possemus.

*Paulus III. &
Iulius III. m.
dixerunt
Conc. Trident.
sed profecutionem
non fuit
ex variis causis
de quibus
hic, & in
Paul. III. cons.
fir. est. in
rubr.*

§. 1. Cum autem intelligeremus ad hæc sananda mala aptissimum esse remedium, quod sancta hæc Sedes adhibere consueuisset, œcumenici, generalisque Concilij eius congregandi, & Deo iuuante celebrandi, consilium cepimus. Indictum illud quidem antea fuit à fel. record. Paulo Tertio, & eius successore Iulio prædecessoribus nostris, sed variis de causis sæpius impeditum, & interpellatum perfici non potuit. Siquidem Paulus cum id

primo in Urbem Mantuam, deinde Vicentiam indixisset, quasdam ob causas in literis eius expressas id primo suspendit, postea Tridentum transtulit. Deinde cum quibusdam de causis ibi quoque eius celebrandi tempus dilatum fuisset, tandem, suspensione sublata, in eadem Ciuitate Tridentina inchoatum fuit. Verum sessionibus aliquot habitis, nonnullis decretis factis, ipsum se postea Concilium aliquibus de causis, accedente etiam Sedis Apostolicæ auctoritate, Bononiam transtulit. Iulius autem qui ei successit, in eandem ciuitatem Tridentinam id reuocauit, quo quidem tempore facta alia quædam decreta sunt. Sed cum noui in propinquis Germaniæ locis tumultus excitati fuissent, & bellum in Italia, & Gallia grauissimum exarsisset, rursus Concilium suspensum & dilatum fuit, adnente nimirum humani generis hoste, aliaque ex aliis difficultates, & impedimenta obicente, ut tantum Ecclesiæ commodum, quod prorsus aufertur non poterat, saltem quam diutissime retardaret. Quantopere vero interea aucta fuerint, & multiplicata, ac propagata hæreses, quantopere schisma creuerit, sine maximo animi dolore, nec meminisse possumus, nec referre. Sed tandem pius & misericors Dominus, qui numquam ita irascitur, ut misericordiæ obliuiscatur, Regibus & Principibus Christianis pacem, & vnanimitatem donare dignatus est. Qua nos occasione oblata, maximam in spem venimus, ipsius misericordia freti, fore ut his tantis quoque Ecclesiæ malis eadem Concilij via finis imponatur. Nos itaque ad schisma hæresque tollendas, ad corrigendos & reformandos mores, ad pacem inter Christianos Principes conseruandam, celebrationem eius non esse duximus diutius differendam.

*Iste autem
Pont. ex causis
hic expressis
dicitur
Conc. profecutionem
mandat ad
diem Resurrectionis
Domini 1561.*

§. 2. Habita igitur cum Venerabilibus fratribus nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus deliberatione maturata, factis etiam consilij nostri certioribus charissimis in Christo filiis nostris Ferdinando Romanorum Imperatore electo, & aliis Regibus, atque Principibus, quos quidem, sicut de eorum summa pietate, & sapientia nobis pollicebamur, paratissimos ad ipsius Concilij celebrationem adiuuandam inuenimus, ad Dei Omnipotentis laudem & gloriam, atque Vniuersalis Ecclesiæ vtilitatem de eorumdem fratrum nostrorum consilio, & assensu, sacrum Oecumenicum & generale Concilium, auctoritate eiusdem Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum, qua nos quoque in terris fungimur, freti, & subnixi, in ciuitate Tridentina ad sacratissimum diem Resurrectionis Dominicæ proxime futurum indicimus, & ibi celebrandum sublata suspensione, statuimus atque decernimus.

*Monetq. Prælatos
ut accedant ad
Concilium.*

§. 3. Quocirca Venerabiles fratres nostros omnibus ex locis Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, & dilectos filios Abbates, ceterosque quibus in Concilio generali accedere, & sententiam dicere iure communi, vel ex priuilegio, vel ex antiqua consuetudine licet, vehementer in Domino hortamur, & monemus atque etiam distinctè præcipiendo mandamus in virtute sanctæ obedientiæ, in vi quoque iuramenti quod præsterunt, & sub pœnis quas in eos, qui ad Concilia generalia conuenire neglexerint sacris sciunt esse canonibus constitutas, ut ad Concilium ibi celebrandum conueniant intra eam diem, nisi forte fuerint impedimento legitimo præpediti, quod tamen impedimentum per legitimos procuratores Synodali probare debebunt. Monemus propterea omnes, & singulos quorum interest interesse potuerit, ut in Concilio esse non negligant.

§. 4. Charissimos vero in Christo filios Romanorum Imperatorem electum, ceterosque Reges & Principes, quos optandum sane esset Concilio interesse possent hortamur, & rogamus, ut si ipsi interesse Concilio non potuerint, ut Oratores suos prudentes, graues, & pios viros vtrique mittant quo ipsorum nomine illi inter sint, curentque diligenter pro sua pietate, ut ex eorum Regnis atque dominiis Prælati, sine recusatione ac mora tam necessario tempore, Deo, & Ecclesiæ officium suum præstent, eisdem etiam curaturos esse miminimè dubitantes, ut per ipsorum regna & dominia tutum, ac liberum iter Prælati, eorumque familiaribus, comitibus, & aliis omnibus ad Concilium euntibus, & ab illo redeuntibus pateat, benignèque ac comiter omnibus in locis recipiantur atque

*Hortatur
etiam Imperatores,
Reges & Principes,
ut per se ipsos,
vel eorum Oratores
Concilium
inter sint, &c.*

aque tractentur; sicut, quod ad nos attinet, ipsi quoque curabimus, qui nihil omnino pratermittere decreuimus quod ad tam pium & salutare opus pertinet ad nos in hoc loco constitutis praestari possit, nihil, vt Deus scit, quarentes aliud, nihil propositum habentes in hoc Concilio celebrando, nisi honorem ipsius Dei, dispersarum omnium reductionem, ac salutem, & perpetuam Christianae reipublicae tranquillitatem, ac quietem.

Hanc bullam Romae publicari mandauit.

§. 5. Vt vero haec literae, & quae in eis continentur, ad omnium quorum oportet, notitiam perueniant: nec quicquam ea excusatione uti possit quod illa ignorauerit, praefertim cum non ad omnes quos de his literis certiores fieri oporteret, tutus forsitan pateat aditus, volumus, & mandamus, vt in Basilica Vaticana Principis Apostolorum & in Ecclesia Lateranen. tunc cum in eis populus, vt Misfarum solemnibus interfit, congregari solet, palam, clara voce a Curiae nostrae Curforibus, seu notariis aliquibus publicis recitentur, & postquam recitatae fuerint, ad valuas earum Ecclesiarum, itemque Cancellariae Apostolicae, & in loco solito Campi Florae affigantur: ibique quo legi, & omnibus innotescere possint, aliquamdiu relinquantur. Cum autem inde amouebuntur, earum exempla in iisdem locis affixa remaneant. Nos enim per recitationem hanc, publicationem & affixionem, omnes & singulos, qui his literis comprehenduntur, post duos menses a die publicationis, & affixionis earum volumus perinde adstrictos, & obligatos esse, ac si ipsi sine illa coram edita, & lecta fuissent.

Transumptorum fides.

§. 6. Transumptis quoque earum quae manu alicuius notarij scripta, subscripta, & sigillo, ac subscriptione alicuius personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munita, vt sine dubitatione vlla, fides habeatur, mandamus atque decernimus. Nulli ergo, &c.

Dat. P. An. 1. 29 Nouemb.

Datum Romae apud S. Petrum anno Incarnationis Dominicae 1560. tertio Kal. Decemb. Pontificatus nostri anno primo.

Ego Pius Catholicae Ecclesiae Episcopus.

Papa subscrip.

Si mei non fuerint dominati tunc immaculatus ero.

Cardinalium subscriptiones.

- Ego R. Card. de Carpo Episcopus Portuen.
- Ego F. Card. Pisanus Episcopus Tusculanus.
- Ego Fed. Card. Caesius Episcopus Praenestin.
- Ego Io. Card. Moronus Episcopus Albanen.
- Ego Christophorus Madrucius Card. Trid.
- Ego Otho Truchses Card. Aug.
- Ego B. de la Cueva Card. S. Crucis.
- Ego Ti. Card. Crispus.
- Ego Io. Mi. Card. Saracenus.
- Ego Io. Card. S. Vitalis.
- Ego Io. And. Card. Messanen.
- Ego Iac. Card. Iuteus.
- Ego Io. B. Cicada Card. S. Clemen. subsc.
- Ego Scipio Card. Pisarum.
- Ego Io. Card. Reumanus.
- Ego Io. Ant. Card. Capisuccus.
- Ego Thad. Card. Gaddus.
- Ego F.M.G. Card. Alexandrinus.
- Ego Clem. Card. Araceli.
- Ego I. Card. Sabellus.
- Ego Io. Ant. Card. S. Georgij.
- Ego A. Card. Farnesius Vicecanc.
- Ego Gui. Asc. Card. Camerarius.
- Ego Hipp. Card. Ferrarian.
- Ego Iul. Card. Vrbin.
- Ego Aloy. Card. Cornelius.
- Ego Hier. Card. Simoncellus.
- Ego Vitellotius Card. Vitellius.
- Ego Io. Card. de Medicis.
- Ego Carolus Card. Borromaeus.

Publicatio.

Anno a Natiuitate Domini 1560. Indiēt. 4. die vero 2. mensis Decemb. Pont. Sanctiss. in Christo patris, & D.N.D. Pij diuina prouidentia Papae IV. Anno I. retrospectiua litera Apostolica lecta, affixa, & publicata fuerunt in locis superscriptis, iuxta earum seriem, & tenorem, & etiam ut moris est, & illis amotis dimissis illarum copiis affixis per nos Bernar-

dimum Andreutium, & Io. Andream Panizzam Apostolicos Cursores.

Petrus Valtrini Mag. Curs.

Ordo, quo Praelati in sacro Concilio Tridentino locum habere debent, in actibus publicis.

XXIV.

Istud Concilium hic idem Pontifex absoluit & approbavit inf. in constitut. 73. Benedictus. ubi alia notabo.

PIVS PAPA QVARTVS, &c.

Edita A.D.

1560.

Exordium.

Sicut ea, quae pacem & concordiam nutriunt, pura mente semper inquirimus, ita ex debito nostrae pastoralis sollicitudinis tenemur illa submouere, quae discordiam suscitare, & scandalum introducere posse videntur.

§. 1. Itaque ad tollendam omnem controuersiam materiarum, quae inter Praelatos ad celebrationem sacri Oecumenici & generalis Concilij in ciuitate Tridentina pro tempore congregatos, super eorum praecedentia forte iam sunt exorta, & in dies oriri possunt. Volumus, ac vobis per praesentes mandamus, vt omnes & singulos Praelatos praedictos, videlicet Venerabiles fratres Patriarchas primo, secundo Archiepiscopos, tertio autem loco Episcopos in quibusuis actibus publicis, secundum gradum & ordinem suarum ad eorum Ecclesias promotionum (ita quod qui prius promotus ad eas fuerit in suo quisque ordine prior existat) incedere, sedere, ac locum habere (nulla habita ratione ad ipsorum dignitates primariales, siue verae, siue praesentae illa fuerint) auctoritate nostra faciatis, studioseque & diligenter curetis, atque pro vestra prudentia, ac pietate geratis, vt cuncta istic concordibus animis, in virtute Spiritus sancti, cum Dei omnipotentis honore, atque timore, quiete, feliciterque procedere valeant.

Declaratio praecedentia Praelatorum in Concilio.

Hanc praecedentia Legati Apostolici declarauerunt, nullius acquirere, aut tollere, vt legitur sess. 26. in fine.

§. 2. Non obstantibus praemissis, & quibusuis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Clauisla derogatoria.

Datum Romae apud S. Petrum sub Annulo Pisc. die vltima Decemb. 1560. Pontificatus nostri Anno secundo.

Dat. P. A. 1. 31. Decemb.

Confirmatio, & extensio iurisdictionis, Praedictis, & Camerarij Riparum Almae Urbis in causis ciuilibus & criminalibus, & etiam indulto- rum Nautarum, & Mercatorum Ripalium.

XXV.

Hanc iurisdictionem & indulta, vide in constitut. 6. Pauli III. Cum nobis. & in aliis ibi indicatis.

PIVS PAPA QVARTVS Motu proprio, &c.

Edita A.D.

1660.

Conspicientes pro communi ac publica vtilitate, & comodo Urbis nostrae, & praecipue Curialium, incolarum, mercatorum, & nautarum in Romana nostra Ripa, & Ripetta, commercia exercentium fauoribus incumbere, & scientes etiam alias per fel. rec. Innoc. VIII. Leon. X. Clem. VII. & Paulum III. Rom. Pont. praedecessores nostros, fuisse statutum, & ordinatum, vt fauorabilius dictis mercatoribus, & nautis, liceret mercaturam profiteri, quod possent vti omnibus gratis, & priuilegijs ab antiquo illis concessis, contra, & aduersus eorum debitores, bonaque illorum, & haeredes, occasione rerum Ripalium, vt latius in literis dictorum praedecessorum nostrorum dicitur contineri.

Paulus III. & alij, hui mercatoribus indulta concesserunt, vt in eius bulla cit. in rubr.

§. 1. Nos attendentes, quod fauorabilibus, & publicis vtilitatibus est succurrendum, & per contrarium fraudibus, calliditatibus, & cauillationibus obuiandum, maxime illorum, qui curant & student perniciose protrahere causas, retardare solutiones, & impedire executiones, & indemnitatibus publicis, ac dictorum mercatorum, & nautarum, Curiaeque Ripae, & Ripettae consulere, & volentes illos & illas specialis gratiae fauore prosequi, Motu simili, & ex certa scientia, &c. concessionem, gratias, indulta,

Hic Pontifex approbat.

&c

& priuilegia, literas, statuta, & capitula, omnesque alias sententias latas per Cameram nostram, & inter ipsos mercatores, & dohanerios gabellæ vini, & omnia alia inserta in dictis statutis, & consuetudinibus Ripalibus, in fauorem dictæ Curia, & mercatorum, & nautarum, & inde secuta quæcumque, Apostolica auctoritate confirmamus, & approbamus, & quatenus opus sit de nouo concedimus. Omnesque & singulos, tam iuris quàm facti defectus, si qui forsan interuenerint in eisdem, ac solemnitates omillas, si quæ omiffa sunt, supplemus.

*Turifilio
re: causari
civilium ex-
tendit.*

§. 2. Ac volentes inconuenientis obuiare, quæ sæpe oriuntur, à male forsan iudicantibus, gratias nostrorum prædecessorum concessas huiusmodi nostro Tribunali, ac illius nautis, & mercatoribus, Motu proprio, & ex certa scientia, & plenitudine potestatis, declaramus nostræ intentionis esse, ac nostrorum prædecessorum, quod omnes causa tam introductæ, quàm introducendæ in dicto Tribunali, in prima instantia, occasione rerum Ripalium, vel ab illis emergent, dependen. annexorum, & connexorum, & causa pretij illorum, de quibus certa habetur fides, ac quomodocumque, & qualitercumque, licite tamen & honeste fuerit contractum, & conuentum inter ipsos mercatores, nautas, & alios eorum debitores, commercia pro rebus ripalibus cum illis habentes, quod dictæ causa & lites, non possent modo aliquo, in dicta prima instantia, (vbi tamen non est deneganda appellatio) per statuta, & consuetudines Ripales, etiam per dependen. vel ratione vniuersalis iudicij, excussionis hæreditatum, & bonorum, seu dotium, intentari, introduci, neque reatum in aliquibus aliis Curia Vrbis nostræ, sed omnino debeant finire, & determinari in dicta Curia Ripæ & Ripetta per Camerarium eiusque notarium, & officiales, & in arduis, & vbi cadit punctus iuris, habito consilio sapientis, iuxta formam dictorum statutorum de huiusmodi loquentium, si opus fuerit. Et sic etiam de contractibus, pactionibus, & conuentionibus habitis quocumque locorum, etiam in finitimis prouinciis.

*Et criminaliū
ampliat.*

§. 3. Et simili Motu proprio volumus, quod omnes causa mixta, & criminales inclusiuè, etiam vsque ad vltimū supplicium, pro omnibus excessibus, delictis, & homicidijs in dicta Ripa perpetratis, tam in mari, quàm in dicta Ripa, & eius districtu, & pertinentiis, & quocumque locorum in mari, tam contra res, & merces destinatas ad Ripam prædictam, vel ad nostrum portum Ciuitatis Vetule, per nautas, vel alios, etiam quod per terram postea ex aliquo portu peruenerint ad Vrbem nostram, seu nostram Ripam, vel Ripettam, cognoscatur per Camerarium dictæ Ripæ, ac supra, & debito sine terminentur, & incidenter contra quoscumque facinorosos homines, & nautas, habeat merum, & mixtum imperium, animaduersionem, & gladij potestatem prout olim habuit, & in præsentiarum habet, quam potestatem confirmamus, & quatenus opus sit, dicto Camerario, & eius Ripæ, & Ripetta concedimus. Decernentes irritum & inane quicquid in contrarium attentari contigerit in futurum.

*Clausula præ-
seruaturæ.*

§. 4. Volumus etiam quod præsentii Motui proprio nostro per quacumque nostram signaturam, etiam Motu proprio emanatam, & in futurum emanandam, etiam si de eorum clausulis derogatorijs mentio fiat, nisi illius expressa mentio de verbo ad verbum habeatur, nullatenus derogatum censatur. Declaramus etiam nostræ intentionis numquam fuisse, per quemdam nostrum Motum proprium confirmatorium capitulorum gabellæ Studij, &c. Velle auferre beneficium prælationis, prioritatis, & dominijs ipsorum mercatorum, & nautarum, in rebus, ac vinijs existentibus, iuxta tenorem Motus proprii sel. rec. Pauli Tertij prædecessoris nostri, sed fraudibus tantum obuiare.

*Clausula de
orgatoria.*

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, stylo Palatii, statutis, ac nouis reformationibus Vrbis, ac literis à nobis emanatis; priuilegijs, indultis, & alijs facultatibus forsan concessis, quouis modo debitoribus dictorum mercatorum, & nautarum, occasione rerum prædictarum, ac alijs, & pro tempore A.C. Apostolicæ, Vicario, Gubernatori, Senatori Vrbis, Collateralibus illius, ac alijs Iudicibus Vrbis, & illorum Curia, & forsan Dohaneris gabellæ Studij, etiam per nos concessis, innouatis, & approbatis, & concedendis, &c. Quibus

omnibus, &c. ac si eorum tenores, &c. hac vice dumtaxat derogamus.

§. 6. Præsentemque nostram constit. cui non derogatum per quacumque signaturam, & in qua omnia & singula decreta, formas, & alia in dictis Motibus proprijs contenta, descripta, & repetita censi debere, volumus in volumine statutorum d. Curia Ripæ, & Ripetta describi, & registrari, & eius signaturam in iudicio, & extra vbiq; fidem faciat, & sufficiat, regula contraria non obstante.

*Tuffio descri-
bendi in sta-
tutis.
Vidi ibi def-
criptum.*

§. 7. Mandantes omnibus quatenus sub excommunicationis sententia, & mille ducatorum auri, &c. ipso facto incurrendis, toties quoties contrauentum fuerit, & processus sit ipso iure nullus. Et ita seruari inuolubilitet mandamus.

*Pena contra-
uentum.*

Placet Motu proprio. I. Videatur in Camera I. Videtur concedenda, L. de Torres in plena Camera.

*Papa subscrip-
tione appro-
batio.*

Deputatio & facultates Cardinalis Camerarij cognoscendi cum voto Congregationis, quascumque causas interessè Reuer. Camera Apost. tangentes, ac reuidenti computa Officialium, & aliorum etiam iam solidata & decisa, & contractus læsionem eiusdem Camera continentes rescindendi, ac bonorum detentores coercendi.

XXVI.

De cognitione huiusmodi causarum vide sup. Pauli III. const. 9. Non sine. cum ibi nota. Et de redditione, ac reuisione huiusmodi computorum, vide sup. in eiusdem Pauli const. 40. Cum sicut. & infra proxime in const. 87. huius Pontif. Cum inter.

De materia autem Camerarij & Camera, vide infra Clementis VIII. const. 65. In conferendis.

PIVS PAPA QVARTVS
Motu proprio, &c.

Edita A.D.

Romanum decet Pontificem ex iniuncto sibi desuper pastorali officio, solerti diligentia procurare, ne res, & iura Camera Apostolicæ fraude, malitia, & perfidia nonnullorum, detrimentum aliquod patiantur, sed vt malitijs, seu fraudibus, perfidiaque eorum detectis propterea punitis, castigatis, damnisque eorum, fraude, & malitia huiusmodi, dicta Camera illatis, relictis, meliora, maioraque in dies efficiantur, etiam opem, & operam impendere efficaces.

Exordium.

§. 1. Cum itaque sicut accepimus diuersi Sedis Apostolicæ Nuncijs, ac iurium, rerum, & bonorum Camera Apostolicæ præfatæ collectores, subcollectores, exactores, administratores, officiales, & commissarij, necnon thesaurarij, tam in Alma Vrbe nostra, & Statu nostro Ecclesiastico, quàm diuersis alijs, etiam vltra maria, & montes, Regnis, Prouincijs, & dominijs, per nos, & diuersos alios Romanos Pontifices prædecessores nostros, siue S.R.E. Camerarios, aut eiusdem status nostri superintendentes pro tempore existen. vel prædictam Cameram, seu alias à Ministris nostris deputati, illorumque ministri, & forsan alia personæ Romano Pontifici pro tempore existenti, & dictæ Camera, seu eius officialibus de suis administrationibus, & gestis rationem reddere debentes, suarum administrationum, & rationum in Camera prædicta, seu alibi exhibitis, & præsentatis libris, & computis, dubitantes per eorumdem computorum exactam discussionem, & diligentem examinationem eidem Camera debitores reperiri, & declarari, & ad reliqua restituendum cogi, & aliquando eorum fraudes detegi, & pro præmissis debitis penis affici, eadem computa calculati, discuti, examinari, solidari, & declarari neglexerint, & procrastinauerint, negligantque & procrastinentur de præsentii multi etiam dictorum computorum exhibitionem, & solidationem distulerint, & differant, quosque ob Pontificum, & officialium mutationem, quam in Curia Romana sæpius euenisse, & quotidie fieri experientia docuit, iudices talium computorum ignaros, rationales, siue alios pro eadem Camera agentes sibi propitios, & fauentes obtinuerint, & obtineant, & quorum postea inu-

*Causa huius
constit.*

ria, seu ipsius mutua quadam deinceps amicitia, computa prædicta secundum ipsorum Administratorum, etiam iniustam voluntatem calculari, solidari, & declarari sæpe sæpius contingit, multaque non admittenda admiffa fuerint, & admittantur, & quamplurima in fraudem eiusdem Camera occultantur, necnon plerique alij varia & diuersa credita contra Camera prædictam cõtingentes, ac antiqua, ac forsan bis soluta, & extincta repetentes, ac forsan facta collusionem cum præteritis creditoribus paruo pretio illa, & mandata Cameralia defuper expedita redimentes, adueniente Sedis vacantis tempore, quo de patrimonio beati Petri, & aliis prouinciis S.R.E. subiectis non ita sicut viuente Romano Pontifice diligenter exacta cura habetur, ab eadem Camera, etiam præcedentibus illicitis forsan modis procuratis sacri Collegij Cardinalium, vel illius capituli ordinum mandatis, super dictis confictis redemptis, siue aliis prætextibus ex donatione liberali, seu seruitorum remuneratoria obtentis, multas, & nõrabiles pecuniarum summas indebite, & minus iuste exegerint, ac per varias artes, fauores, & illicitos modos extorserint, ex quo dicta Camera ad illorum satisfactionem nullatenus tenebatur, quodque ad præfatas fraudes, & indebitas pecuniarum exactiones, & aliarum rerum extorsiones colorandas Roman. Pontificibus, postea ad summum Apostolatus apicem statim assumptis, ab eisdem in principio suorum Pontificatum obreptitæ, & sub repetitæ mandata, cedulas, & diuersas alias literas, etiam Motu proprio, indebitarum solutionum confirmatorias, reuadatorias, & præceptorias obtinuerint, & obtineant, prout etiam forsan à nobis diuersis temporibus, subreptitæ tamen, & fraudulenter obtinuerunt. Multique sub diuersis coloribus, & confictis exemptionum priuilegiis, à nobis & diuersis Romanis Pontificibus obtentis, ab annuis censibus, & impositionibus, etiam subsidij triennialis, necnon iuribus, etiam quindemniorem Camera prædictæ debitis, se, subditosque suos, de facto eximentes, ab illorum debita solutione, & solita contributione subtraxerint, & subtrahant, multaque castra, oppida, territoria, villas, nemora, paludes, montes, bona, & iura, etiam regalia nostra, & prædecessorum nostrorum, ac ad nostrum, & eorum supremum dominium, siue ad illius recognitionem spectantia & pertinentia, nulla saltem legitima præcedente causa, à quamplurimis Communitatibus, Vniuersitatibus, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, aut particularibus personis de facto occupauerint, & detinuerint, ac in præfentiarum detineant, & occupent in maximum S.R.E. & eiusdem Camera damnum, & præiudicium, ac sacri Apostolici patrimonij, & arati diminutionem, quod cum ob præfatas pecuniarum profusiones, & bonorum, ac castrorum supradictorum indebitas occupationes semper exhaustum reperitur, & defraudetur.

§. 2. Et propterea eiusdem Camera indemnitati prouidere, ipsamque à similibus grauaminibus, & extorsionibus, ac similiter illos, qui circa prædicta aliquo modo oppressi fuissent releuare cupientes, ac de fide, industria, doctrina, sufficientia, singularique rerum experientia, dilecti filij nostri Vitellotij S. Maræ in Via lata, diaconi Cardinalis Vitellij nuncupati, eiusdem S.R.E. Camerarij plurimum in domino confidentes, eidem Vitellio Cardinali & Camerario, Motu simili, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine committimus, & mandamus, quatenus adhibitis secum Venerabili fratre nostro Annibale Archiepiscopo Auinionen. eiusdem Camera Clerico, & dilectis filiis Donato Marthæo Minali Thesaurario nostro generali, & Francisco de Grassis familiari nostro, ac Ianotto Castilione Militiæ S. Lazari Hierosolymitani Magno Magistro, & Magistro Paulo Odescalco vtriusque signaturæ nostræ Referendario, & Cancellariæ Apostolicæ correctore, ac de eorum, seu maioris partis illorum insimul congregatorum voto & assensu, cum præsentia & assistentia Venerabilis fratris nostri Aloysij Episcopi Montis pilosij Camera prædictæ generalis Commissarij, omnes & quascumque causas ciuiles, & criminales, seu mixtas, prophanas, & spirituales, beneficiales, seu similiter mixtas, in quibus directæ, vel indirectæ, fisci & Camera prædictæ interesse, seu præiudicium vertatur, seu quomodolibet vertere sibi cum

Deputatio, & facultates Camerarij cognoscere vna cum quinq; Deputatis, causas concernentes interesse Cam. Apost.

eiusdem Congregationis voto videbitur indecisas, pendentes, etiam instructas coram quibuscumque iudiciis ordinariis, seu etiam auctoritate Apostolica delegatis, etiam si S.R.E. Cardinales, ac Curia causarum Palatij Apostolici Auditores pro tempore fuerint, & hodie etiam reperiantur, seu etiam in Camera nostra Apostolica, in statu, & terminis, in quibus pro tempore reperientur, & de præfenti existunt, ad se de voto dictæ Congregationis, seu maioris illius partis aduocet, illasque & omnes alias quas præfatus Aloysius Episcopus & Commissarius, coram eo proponet, mouereque & proponere volet & intendat, contra quascumque personas Ecclesiasticas, sæculares, & quorumvis Ordinum regulares, cuiuscumque status, gradus, ordinis, præminentia, & conditionis fuerint, etiam si Cardinalatus honore, aut Patriarchali, Archiepiscopali, Episcopali, Ducali, Marchionali, Comitiali vel quacumque alia dignitate, excellentia, & prærogatiuas præfulgeant, & quocumq; nomine nuncupentur, etiam Communitates quarumcumque ciuitatum, etiam Metropolitan. Vniuersitates, Conuentus, Congregationes, & Collegia quacumque, etiam capita ordinum quorumcumque, vna cum incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis & connexis, ac toto negotio principali audiat, & cognoscat, & cum prædictorum voto, & assistentia, iustitia mediante terminet.

§. 3. Ac quæcumque computa, quæ tamen ex rationabili causa eidem Vitellotio Cardinali & Camerario de voto eiusdem Congregationis reuidentur, videbuntur, etiam per prædictam Camera, siue illius Officiales, & quoscumque alios, & sæpius solidata, declarata, & decisa, etiam si Roman. Pont. & nostram confirmationem, liberationem, & absolutionem contineant, diligenter reuideat, de nouo calculet, & calculari faciat, & ac si numquam solidata, & declarata fuerint, mediante iustitia discutiat, declaret, & terminet, ac quacumque admiffa, & in fraudem, damnum, læsionem eiusdem Camera quomodolibet gesta, auctoritate nostra reuocet, & retractet.

Computaque Ministrorum, & aliorum, etiã solidata reuidenti.

§. 4. Omnesque contractus super locationibus, & alienationibus, ac inuestituris bonorum, & iurium etiam quorumcumque feudorum prædictæ Camera, etiam cum Romanis Pontificibus, & Sede Apostolica quomodolibet celebratos recognoscat, & læsionem eiusdem Camera continentes rescindat, & annullat, nullosque & irritos, prout iuris fuerit, decernat & declaret.

De contractibus læsione Cam. Apost. continentes rescindendi.

§. 5. Ac quæcumque castra, oppida, territoria, villas, nemora, paludes, montes, & alia loca dominij directi, vel vtilis S.R.E. vel Camera Apostolicæ indebite à quibusuis particularibus personis quacumque dignitate, excellentia, & prærogatiua fulgentibus, seu etiam Communitatibus, Vniuersitatibus, & Collegiis occupata, illicite, vel detenta, ad eadem Camera prædictæ dinattendum, & relaxandum, sub pænis & censuris arbitrio suo moderandis, & exequendis, etiam prout iustum sibi videbitur, cogat & compellat.

Detentoresque bonorũ eiusdẽ Cam. coercendi.

§. 6. Et vt facilius hoc exequi possit, quoscumque quorumcumque bonorum, castrorum, oppidorum, territoriorum, villarum, nemorum, paludum, montium, & aliorum iurium eiusdem Camera detentores, & occupatores, ad titulum iustum suæ detentionis, & occupationis huiusmodi, intra tempus seu terminum arbitrio suo præfigendum, coram se exhibendum mandet & faciat, quo termino elapso, & titulo non exhibito, ad incorporationem bonorum huiusmodi de simili voto, prout tamen alias iuris fuerit, procedat. Cum facultate, de simili voto eiusdem Congregationis, eisdem in causis summarie, sola facti veritate inspecta, omni & quacumque appellatione remota, etiam manu Regia, ac si nos ipsi in eisdem causis iudicarem procedendi, & contra repositos dictæ Camera debitores, fraudatores, & ipsius iurium & rerum occupatores, castrorum, & aliorum bonorum detentores, & quomodolibet delinquentes, vel census soluere cessantes, aut legitimis inuestituris, & titulis carentes, siue illos non exhibentes, eos in caducitatis feudorum, beneficiorum, & priuationis bonorum pænas incurrisse declarandi, procedendi, & cum effectu exequendi, etiam per distractionem bonorum & capturam pignorum & tenutarum, ac personarum, ipsasque

Et manu regia & appellatione remota, &c. procedendi.

que personas compellendi ad dictam Camera integram satisfactionem, ac debitum pœnis etiam corporalibus, & decupli, ac alia prout in Motu proprio felicis record. Pauli Papæ I II. prædecessoris nostri, quem etiam per præsentem confirmamus, & quatenus opus sit innovamus & coram Cardinale, & Congregatione huiusmodi locum habere decernimus, puniendi, pœnasque iuxta demeritorum, & personarum qualitates, etiam corporis afflictivus, augendi, minuendi, commutandi, & exequendi, Ac dictam Camera, ad sua bona & iura, castra, territoria, siue illorum plenariam possessionem reponendi, reintegrandi, & restituendi, cum potestate citandi, etiam per edictum publicum, ac sub sententiis, censuris, & Ecclesiasticis, ac pecuniariis pœnis arbitrio suo moderandis, etiam simili edicto inhibendi, & monitoria ad personaliter, & non per procuratorem coram se comparandum, sub similibus pœnis decernendi & relaxandi. Ac monitionibus, & inhibitionibus suis inobedientes, censuras, & pœnas in eis contentas incurrisse declarandi, ipsasque censuras, etiam iteratis vicibus aggravandi, ac auxilium brachij secularis quoties opus fuerit invocandi. Aliaque omnia gerendi, faciendi, exercendi, & exequendi, quæ in præmissis, & circa ea sibi cum voto Congregationis prædictæ necessaria visa fuerint, & opportuna.

§. 7. Mandantes omnibus & singulis in statu nostro Ecclesiastico, ac quibusvis aliis locis, nobis, & dictæ Sedi mediate, vel immediate subiectis, Gubernatoribus, Thesaurariis, ac quibusvis aliis Regnis, Prouinciis, & dominiis, iurium eiusdem Camera Collectoribus, Subcollectoribus, Exactoribus, Commissariis, Administratoribus, & Officialibus, illorumque ministris, ac quibusvis aliis personis in virtute sanctæ obedientiæ, & sub maioris excommunicationis latæ sententiæ eo ipso absque alia declaratione incurrendis, necnon quorumcumque feudorum, beneficiorum, & bonorum priuationis, ac inhabilitatis ad illa, & alia in posterum obtinenda, ac duorum millium ducatorum auri de Camera, eidem Camera applicandorum, & aliis eidem Vitellorio Cardinali & Camerario beneuicis pœnis, quatenus mandatis & monitionibus Vitellij Card. & Camerarij in præmissis pareant & obediant, illique ac dictæ Congregationi in quantum eis fuerit assistant. Ac inhibentes præfatis iudicibus, ne sub similibus pœnis ex nunc, prout ex tunc, & è contra, postquam ipse Vitellius Cardinalis causam coram eis protempore pendentem, ad se vigore præsentis Motus proprii aduocauerit, vterius ad quorumuis instantiam procedere debeant siue præsumant.

§. 8. Decernentes quicquid desuper per eos, seu quoscumque alios, & S.R.E. Card. aut eiusdem Palatij Auditores, scienter, vel ignoranter præsumptum fuerit, irritum & inane.

§. 9. Non obstantibus quibusvis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac priuilegiis, facultatibus indultis, concessionibus, donationibus, confirmationibus, exemptionibus, absolutionibus, & literis eisdem Nunciis, Gubernatoribus, Thesaurariis, Collectoribus, Subcollectoribus, Exactoribus, Administratoribus, Officialibus, Ministris, Communitatibus, Vniuersitatibus, Collegiis, & aliis personis prædictis, per quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac forsitan nos, & Sedem, ac Camera prædictas, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, & Motu, & scientia similibus, & aliis quomodolibet in contrarium præmissorum concessis. Quibus omnibus, illorum tenores, &c. pro sufficienter expressis habentes, Motu simili specialiter & expresse derogamus, illaque reuocamus, cassamus, & annullamus, irritaque decernimus; ceterisque contrariis quibuscumque. Et vt facilius & melius, quæ per eundem Vitellorium Cardinalem & Camerarium, ac dictam Congregationem decreta & ordinata fuerint, executioni demandari possint & valeant; Donato Marthæo Minali prædicto, moderno, & pro tempore existenti Thesaurario nostro generali, committimus & mandamus, vt quascumque pecunias, pro præmissis necessarias & opportunas, de

mandato tamen eiusdem Vitellorij Card. & Camerarij soluendas exburset & persoluat, ac persolui faciat cum effectu. Quas quidem pecunias sic pro tempore solutas, nos in computis suis bonas faciemus & approbabitur, perinde, ac si de mandato nostro solutæ fuissent, prout per præsentem Motum proprium approbamus, & pro approbatis habemus.

§. 10. Nos enim eidem Vitellorio Cardinali & Camerario quoscumque Commissarios, Notarios, Secretarios, Officiales, Cursores, Computistas, seu calculatores cum salario, & prouisione sibi beneuicis, tam in Alma Vrbe nostra, quam vbique locorum, cum simili, aut limitata potestate creandi constituendi, & deputandi, qui ex tunc, prout ex ea die, & è contra postquam ab eodem Vitellorio Cardinali & Camerario, creati, constituti, & deputati fuerint, à nobis creati, deputati, & constituti esse censeantur, plenam & liberam licentiam, & facultatem concedimus & impartimur.

§. 11. Volumus autem quod præsentis nostri Motus proprii, etiam absque illius data & registratura, sola signatura sufficiat, & vbique fidem faciat in iudicio & extra, quacumque regula, seu constitutione Apostolica contraria non obstante.

Placet Motu proprio. I.

Facultas Camerarij deputandi Officiales à Cong.

Sola signatura sufficit.

Papa subscri.

Confirmatio constitutionum à Pio II. Paulo II. Sixto IV. Iulio II. Leone X. & Clemente VII. editarum contra homicidas, & bannitos, eorumque fautores, & complicés, ac Dominos, & Communitates non custodientes eorum territoria à bannitis, furibus; &c. Et reuocatio quarumcumque facultatum gratiandi homicidas, aut cum eis componendi.

XXVII.

Ad materiam bannitorum vide omnino constitut. 6. Sixti V. Hoc nostri, ubi plene de singulis notabo.

P I V S E P I S C O P V S,
Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei
memoriam.

Edita A. D. 1561.

IN eminenti Sedis Apostolicæ specula diuina disponente clementia, licet immeriti constituti, inter multiplices nostræ sollicitudinis curas, quibus assidue premimur, illam, pro nostro pastoralis officio in primis suscipere debemus, per quam omnes Christifideles, præsertim nostri & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ deuoti, & peculiare filij, quiete & pacifice, & sine aliqua offensione viuere valeant. Vnde nos ad id operarias manus libenter apponimus, ac illa, quæ pro eorum felici, prospero ac pacifico statu per Romanos Pontifices prædecessores nostros facta fuisse comperimus, non solum Apostolico munimine roboramus, verum etiam pro illorum maiori obseruantia innovamus, ac de nouo statuimus & ordinamus, ac pœnas adiiciamus, vt si non virtutis amore, saltem formidine pœnæ mandata Apostolica æctius seruentur, & alias desuper disponimus, prout in Domino conspiciamus salubriter expedire.

Procedimus.

§. 1. Dudum siquidem à fel. record. Clemente Papa VII. prædecessore nostro emanarunt literæ tenoris subsequenti. Clemens Episcopus seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. In sancta Beati Petri Sede &c.

Clem. VII. editis const. de qua hic.

Omittitur tenor istius constitutionis quia habetur sup.

§. 2. Cum nos post nostram ad summi Apostolatus apicem assumptionem ob non obseruationem dictarum fratrum literarum, bellis quibus non solum ciuitates, tetra, & loca temporali dominio eiusdem Rom. Ecclesiæ subiecta, sed etiam totius Italiæ superioribus annis magno cum omnium in eis habitantium incommodo

Hic modo Pont. confirmat, const. Pent. de quibus in rubr.

Officiales Status Ecclesiastici, obediunt mandatis Camerarij.

Decretum irritans.

Clausula derogatoria.

vexata fuerunt, id forsan caufantibus, in eisdem ciuitatibus, terris & locis, ac etiam in Alma Vrbe nostra interstina, & diuturna odia, ac discordias ciuilefque diffenfiones vigere, ac furta, latrocinia, homicidia passim perpetrari cognouerimus, ac mente reuoluentes præfatos Pium, Paulum, Sixtum, Iulium, Leonem, Clementem prædeceffores, ad tranquillum & felicem statum reuoluentes necnon commoda, tam personarum eiusdè Vrbs quàm aliarum ciuitatum, terrarum, & locorū eidè Rom. Ecclesiæ subiectorum aciem suæ considerationis extendisse, illorum exemplo moti animum ad sedandum discordias, & odia, tam in Vrbe, quàm in aliis ciuitatibus, terris, & locis dictæ Ecclesiæ subiectis prædictis & ad firmandam perpetuam pacem, & quietem, pro dictorum subditorum commodis applicauerimus, & vt præmissa facilius votiuum consequi vealant effectum, literas prædictas omnino obseruandas, esse decreuerimus Habita igitur super his cū fratribus nostris S.R.E. Cardd. deliberatione matura, ac de illorum vnanimi consilio, & assensu, singulas Pij, Pauli, Sixti, Iulij, Leonis, & Clementis prædecefforum literas huiusmodi cum statutorum, ordinationum, extensionum, ampliacionum, reuocationum, cassationum, irritationum, annullationum, decretorum, confiscationum, incorporationum, applicationum, voluntatum, hortationum, requisitionum, & mandatorū, ac omnibus, & singulis aliis in eis respectiue contentis clausulis, auctoritate Apostolica tenore præsentium approbamus, & innouamus, ac perpetua roboris firmitate subsistere, & per singulos quos literæ ipsæ concernunt in futurum, sub excommunicationis, anathematis, maledictionis, infamiae, suspensionis, diffidationis, criminis læsæ maiestatis, seditionis, rebellionis, confiscationis, dispositionis, priuationis, inhabilitatis, & interdicti, ac aliis censuris, & pœnis Ecclesiasticis, & temporalibus, ac corporis afflictiuus in eisdem literis contentis, quas contrauenientes eo ipso incurrant, perpetuo inuiolabiliter obseruari.

Easque extēdit ut hic.

§. 3. Illasque etiam ad homicidas, sicarios, exitios, criminosos, rebelles, aliosque infames propter homicidia, & alia nefanda per eos perpetrata excessus, crimina, & delicta, etiā ad hoc, vt ipsi in ciuitatibus, terris, castris, vel locis eorum, seu in quibus tunc morabantur banniti, & condemnati, etiam habita pace ab heredibus, filiis, seu consanguineis occisorum, aur partium læsarum, non solum à locis circumuicinis vsque ad quinquaginta milliaria, sed etiam ab omnibus, & singulis ciuitatibus, terris, castris, & locis, etiam Regni, & partium prædictorum nobis & dictæ Rom. Ecclesiæ mediate, vel immediate quomodolibet subiectis banniti, & exules sint, & esse censeantur, nec in illis, seu eorum aiquo etiam prætextu cuiusuis licentiæ, salui conductus, remissionis, reductionis, reuocationis, vel alterius gratiæ per eos desuper quomodolibet pro tempore obtentæ moram trahere possint, & si in eis relederint, vel reperti fuerint, capi, & detineri, & incarcerari, ac iuxta crimum & excessuum per eos peperatorum qualitatem, & literarum Pij & Clementis prædecefforum huiusmodi tenorem sub pœnis in eisdem literis contentis per officiales ciuitatis, terræ, castri vel loci in qua, vel quo deprehensi fuerint, debitæ pœnis plecti, seu inde educti, & ad forum, seu officiales ad quos crimum, seu excessuum eorundem punitio, de iure vel consuetudine pertinet, remitti debeant, extendi, & ampliari debere, & in eis locum habere decernimus.

Receptariibusque eorū, & fauoribus pœnas imponit. Ad hoc vide Sixt. V. cit. in rubr.

§. 4. Et nihilominus præmissa omnia & singula, prout per Pium, Paulum, Sixtum, Iulium, Leonem, & Clementem prædeceffores præfatos, statuta, ordinata, extensa, ampliata, reuocata, cassata, annullata, inhibita, decreta & declarata fuerunt, etiam ad hoc vt duces, barones, marchiones, comites, domini temporales, vicarij, feudatarij, capitanei, magnates, principes, communitates, ciucs, officiales, & personæ, ac alij quos, prædictæ, & præsentis literæ concernunt, ac ipsorum singuli literas, & in eis contenta huiusmodi non obseruantes, & illis directe, vel indirecte quomodolibet contrauenientes, ac eis adhærentes, eorumque fautores & complices, singulas

censuras & pœnas prædictas eo ipso absque aliqua declaratione incurrant, & incurrisse censeantur. Ipsique duces, barones marchiones, comites, domini in temporalibus, vicarij, & feudatarij ciuitatum, terrarum, castrorum, & locorum, etiam Regni, & partium prædictorum nobis, & eidem Ecclesiæ immediate subiectorum, aliquos nostros, & dictæ Ecclesiæ hostes & inimicos, aut subditos, exules, bannitos, & facinorosos cuiuscumque status, vel conditionis fuerint, publice vel occulte, vllomquam tempore recipere, vel acceptare nullatenus præsumant, & si aliquos ad eorum dominia & territoria confugere contigerit, illos ex eorum dominiis, vel territoriis huiusmodi expellere, seu ad simplicem iussionem, vel requisitionem nostram & successorum nostrorum quo voluerimus, seu successores ipsi voluerint tute conduci facere. Ac quod præmissa à suis subditis inuiolabiliter obseruentur omni excusatione cessante cum effectu curare, sub similibus priuationis & rebellionis, ac criminis læsæ maiestatis pœnis, si contrafecerit, eo ipso incurrendis.

§. 5. Necnon vt homicidæ, fautores & complices præfati, facilius capi & puniri possint, quod communitates ciuitatum, & vniuersitates terrarum, castrorum, & locorum in quibus, seu quorum territorio, districtu, & ditione, dicta homicidia perpetrabuntur, sub paribus interdicti Ecclesiastici, & duorum millium per communitates, ac mille ducatorum per vniuersitates, necnon ciuitatum, terrarum, & locorum eorundem domicelli, barones, vicarij, aut alij in temporalibus domini, sub maioris excommunicationis lætæ sententiæ, & quinque millium ducatorum auri præfate Cameræ irremissibiliter applicandorum eo ipso, absque alia declaratione incurrendis pœnis, eisdem homicidas, complices, & fautores statim capere, ac omnem exactissimam diligentiam, de qua per publica documenta fidem etiam facere teneantur, capi facere, & si eos capere nequiuierint, statim commissum homicidium vniuersitatibus, seu incolis, & habitatoribus oppidorum, & locorum circumuicinarum, ad quæ declinabunt, seu declinate poterunt notificari, communitates vero, & domini in temporalibus prædicti, ad quorum ditiones tales declinabunt, cum primum id ad eorum notitiam deuenierit, eos apprehendere, seu apprehendi facere, quod si non poterint, similiter id vniuersitatibus, seu incolis, & habitatoribus vicinorum locorum ad quæ declinabunt, aut verisimiliter declinare poterunt, insinuare, & captos ad eorum iudices ordinarios traducere, & tradere sub similibus pœnis teneantur, & debeant, de nouo statuimus, ordinamus inhibemus & declaramus.

Baronibus, & Communitatibus. præcipit, vt eorum territoria expurgent ab homicidis.

§. 6. Et similiter quibusuis dictæ Sedis Legatis etiam de latere, ac Nunciis, & prouinciarum Rectoribus, necnon nostris, & dictæ Romanæ Ecclesiæ Vicariis in temporalibus pro tempore existentibus, & præfatis Communitatibus, omnem super absolutionibus homicidiorum huiusmodi per nos, & prædeceffores nostros, ac Sedem eandem, sub quavis forma & verborum expressione concessam, approbatam, & innouatam, auctoritatem, & facultatem reuocamus, cassamus, irritamus, & annullamus, & si quando similes absolutiones per nos & successores nostros Romanos Pontifices, & Sedem præfata concedi contigerit, illa per Iudices, & Officiales ad quos pertinet, nisi trinæ literæ Apostolicæ sub interuallo vnus mensis pro singulis literis huiusmodi cum expressa derogatione præsentium desuper emanauerint, nullatenus admitti vel obseruari volumus.

Facultates homicidas gratiandi reuocat. Ad hoc vide declarationē hic infra.

§. 7. Quocirca dilectis filiis Guidoni Ascanio S. Mariae in via lata diacono Card. de sancta Flora nuncupato, nostro, & pro tempore existenti Camerario, & Cameræ prædictæ Thesaurario, Præsidentibus, Clericis, ac vniuersis & singulis Legatis, & Vicelegatis prouinciarum nostrarum, & aliis Rectoribus, ac Officialibus ciuitatum, terrarum, & partium prædictarum, nobis & dictæ Sedi mediate, vel immediate subiectorum, Motu simili mandamus, quatenus præsentis literas solemniter in singulis prouinciis, ciuitatibus, terris, & locis prædictis

Executores deputat.

prædictis publicari, necnon omnia & singula in eis contenta inuolabiliter obseruari faciant, & mandent. Contradictores quoslibet, & rebelles cuiuscumque status, gradus, & præminentia fuerint, sententias, censuras, & pœnas prædictas damnabiliter incurrisse declarent, & declarationem huiusmodi per eos faciendam in libris malefactorum confcribi, & annotari mandent, & faciant, necnon capitales prædictas sententias à ministris iustitia, absque alicuius incurfu irregularitatis exequi procurerit realiter, ac irremissibiliter exigant, inuocato etiam ad hoc si opus fuerit auxilio brachij sæcularis, necnon pro exactiōe pœnarum pecuniarum huiusmodi contra communitates, & vniuersitates, ac in eorumdem inobedientium in temporalibus dominorum vassallos propter eorum huiusmodi inobedientiam represalias concedant, necnon realiter & cum effectu exequi faciant. Attentius hortantes & requirentes in domino barones, & domicellos, ac in temporalibus dominos dicti Regni, necnon illius prouinciarum, ciuitatum, & locorum Gubernatores, & Officiales pro tempore existentes, vt præfatos homicidas, fautores, & complices capiant, & capi procurerit, ea potius ad Præsides nostrarum prouinciarum, vnde ipsi homicidæ, fautores, & complices originem traxerunt, conduci & eis realiter consignari similiter cum effectu faciant.

Clausula derogatoria.

§. 8. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac omnibus illis quæ dicti prædecessores in præfatis eorum literis voluerunt non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque, Aut si aliquibus communiter, vel diuisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem, & quibuscumque aliis priuilegiis, indultis, & literis Apostolicis generalibus, vel specialibus super recipendis bannitis, homicidis, ac brigosis, & aliis prædictis quorumcumque tenorem existant, per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta, effectus earum impediti valeat quomodolibet vel differri, & de quibus quorumque totis ten. vel de verbo ad verbum habenda sit in nostris literis mentio specialis, quæ quoad hoc cuiquam nolumus vllatenus suffragari.

Forma & effectus publicationis.

§. 9. Volumus autem quod præfentes literæ nostræ postquam in valuis basilicæ Principis Apostolorum, & in Campo Floræ de Vrbe affixæ fuerint, omnes & singulos ciues Romanos, & alios in Vrbe commorantes effluxis quindecim diebus, alios vero Duces, Comites Marchiones, Domicellos, Barones, & alios temporales dominos & Vicarios, communitates & vniuersitates ciuitatum, terrarum, & locorum Sedi præfate mediate, vel immediate subiectorum huiusmodi decurso mense arceant, & contrafacientes pœnas præfatas incurrant, in omnibus & per omnia, perinde ac si eis omnibus & singulis contrafacientibus personaliter & particulariter intimatæ fuissent. Nulli ergo, &c.

D. P. Ann. 2 die 8. Ian.

Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1561. octauo Idus Ianuarij Pont. nostri An. 2.

Publicatio.

Anno à Natiuitate Domini 1561. indictione 4. die vero 16. Aprilis, Pont. Sanctiss. in Christo Patris, D. N. D. Pij diuina prouidentia Pape IV. An. 2. retrospectiua literæ Apostolicæ affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, ac in acie Campi Floræ, dimissis ibidem copiis affixis, per nos Iulium Parinum, & Franciscum Sottocasa prælibati Sanctissimi D. N. Pape Cursores.

Bartholomæus Sottocasa Mag. Curs.

Sequitur declaratio circa facultatem Officialibus interdictam gratiandi, aut componendi bannitos ex causa homicidij.

Hæc eadem statuit Pius V. in sua constitut. 10. Ex superne & Clem. VIII. in constit. 15. In regendis, vbi super hac Congregationem Cardinalium instituit.

Tom. II.

Nuper siquidem cum nos post nostram ad summi Apostolatus apicem assumptionem, ob non obseruationem literarum fel. rec. Pij II. Pauli etiam II. Sixti IV. Iulij similiter II. Leonis X. & Clementis VII. prædecessorum nostrorum alias contra homicidas editatum, bellis, quibus non solum ciuitates, terræ, & loca temporalis dominio S. R. E. subiecta, sed etiam tota Italia retroactis, &c.

Residuum omittitur quia ipsa bulla est quæ præcedit.

Causa declarationis.

§. 1. Cum autem, sicut accepimus, nonnulli ex Gubernatorib. & Officialibus per nos in diuersis ciuitatibus, terris, & locis Status nostri Ecclesiæ constitutis, & deputatis, forsan voluntatis nostræ ignari, aut alias præterdant pœnarum remissionem, inquisitis, bannitis, & condemnatis, super homicidiis per eos pro tempore perpetratis, per eos remitti, gratiamque fieri, ac exinde ab eis compositionem exigi posse.

Declaratio de qua in rubr.

§. 2. Nos ad tollendum omne dubium quod exinde exoriri posset, & ne Gubernatores, & Officiales prædicti, ac quicumque alij, ignorantia eiusdem voluntatis nostræ, aut quouis alio prætextu in his se intromittere præsumant, veriores dictarum literarum tenores, ac si de verbo ad verbum præsentibus infererentur, pro expressis habentes, decernimus, & declaramus, gratias, seu remissiones, aut compositiones quibusuis inquisitis, condemnatis, aut bannitis, ex causa vel occasione homicidij animo deliberato, vel casu fortuito, aut in rixa, vel alio quouis modo pro tempore perpetrati, pro quo pœna ordinaria, vel extraordinaria, imposita, vel imponenda esset, per quoscumque in ciuitatibus, terris & locis prædictis, nostros & Sedis Apostolicæ Legatos, Vicelegatos, Gubernatores, vel alios officiales deputatos & deputandos fieri in posterum nullatenus posse, & illas tantum compositiones, & gratias cum inquisitis, condemnatis, & bannitis huiusmodi, vt supra in posterum faciendas valere, illisque suffragari, qui habuerint supplicationes de super manu nostra propria signatas, & per Datarium nostrum pro tempore existentem datas.

Decretum irritans.

§. 3. Et ita per quoscumque iudices, & Commissarios quauis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolice Auditores, ac S. R. E. Card. subla. &c. irritum quoque, &c.

Clausula derogatoria.

§. 4. Non obstantibus quibuscumque constitutionibus, & ordinationibus Apost. ac omnibus illis quæ in dictis nostris literis voluimus non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Sola Signatura sufficit.

§. 5. Volumus autem, quod præfentes nostri Motus proprii sola signatura etiam absque illius data, & registratura, sufficiat, ac vbique in iudicio & extra, fidem faciat, regula seu constitutione Apostolica quacumque contraria non obstantibus.

D. P. A. 5. die 26. April.

Dat. Romæ apud S. Petrum, sexto Kaleud. Maij, Anno quinto.

Privilegia & exemptiones Prælatorum sacro & Oecumenico Conc. Trid. assistentium, eorumque familiarium. XXVIII.

De huius Concilij indictione, prosecutione, & aliis, vide inf. in const. 73. Benedictus vbi notabo.

PIVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad futuram rei memoriam.

Edita An. D. 1561.

Circumspecta Romani Pont. prouidentia, singulorum merita, & obsequia debita meditatione considerans, illos prout æquum est, specialibus fauoribus, & gratis profecquitur, quos vniuersalis Ecclesiæ obsequiis iugiter intentos laborare, ac diuersas expensas subire cognoscit.

Exordium.

§. 1. Hinc est, quod nos, qui dudum omnia, & singula beneficia Ecclesiastica, cum cura, & sine cura, sæcularia & quorumvis Ordinum regularia qualitercumque qualificata, & vbilibet existentia, in singulis Ianuarij, Februa-

Hic Pont. reseruat quædam beneficia de quibus hic.

rij, Aprilis, Maij, Iulij, Augusti, Octobris, Nouembris mē-
sibus alias quam per resignationem extra Romanam Curiam
vacatura, ad collationem, prouisionem, præsentationem,
electionem, seu quamuis aliam dispositionem, quorumcumque
collatorum & collatricum, sæcularium, & regularium, non tamen
S. R. E. Card. aut aliorum sub concordatis inter Sedem Apostolicam,
& quoscumque alios initis, & per eos, qui illa acceptare, & obseruare
debeant, acceptatis & obseruatis, quæ lædere non intendebamus
comprehenforum, quomodolibet pertinentia nostre dispositionis
per constitutionē nostram de super editam, & in Cancellaria Apostolica
publicatam referuauimus.

§. 2. Et deinde per eandem constitutionem venerabilibus
Fratribus nostris, Episcopis, Archiepiscopis, & Patriarchis apud
suas Ecclesias, seu in illarum diocēsis, pro tempore residētibus
gratificari volētes, eisdem Episcopis, Archiepiscopis, & Patriarchis,
quotiescumque, & quomodocumque apud eorum Ecclesias, seu in
earum diocēsi, referentur dumtaxat, de quibusuis dignitatibus,
personatibus, administrationibus, officiis, canonicatibus, & præbendis,
ac aliis beneficiis Ecclesiasticis, cum cura, & sine cura, sæcularibus,
ac quorūuis Ordinum regularibus, ad eorum collationem,
prouisionem, præsentationem electionem, seu quamuis aliam
dispositionem pertinentibus, quæ antea in singulis Febr. Aprilis,
Iunij, Aug. Octob. & Decemb. mensibus vacare contingeret,
dummodo alias dispositioni Apostolicæ generaliter referuata,
vel ex generali referuatione Apost. affecta non essent, etiam si
præsentationes nominationes, vel electiones eorum, quæ
ialuæ procedere consueuissent, referuatione præfata non
obstante, quam quoad eos locum habere nolimus, libere
disponendi facultatem concessimus.

§. 3. Et successiue eisdem Episcopos, Archiepiscopos, & Patriarchas,
vt circa gregem sibi commissum feruentius inuigilarent, vt
quamdiu ipsi apud suas Ecclesias, seu in illarum diocēsi,
huiusmodi, referentur, ab omnibus, & singulis decimis,
subsidiis, & aliis oneribus ordinariis, & extraordinariis,
quomodolibet nuncupatis, per nos, & successores nostros
Romanos Pontifices pro tempore existentes, ac Sedem
Apostolicam, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac
etiam consistorialiter, etiam ad instantiam Regum, & Principum,
quomodolibet, & ex quauis etiam quantūuis vrgentissima,
iustissima, ac pia, & necessaria, causa, etiam pro defensione
fidei catholice, ratione dictarum Ecclesiarum, tunc & pro
tempore impositis, illorumque solutione, per alias nostras
litteras eximimus, & liberauimus.

§. 4. Ad labores & impensas graues, quas præfatis, & alij
Episcopi, & Patriarchæ sacro Oecumenico, & generali Concilio
in ciuitate Tridentina indicto pro tempore intererentes
sustinere cogentur, debitum respectum habentes, ac animo
reuoluentes eos inibi residentes vniuersali Ecclesiæ
deseruere, & cum causa reipublicæ christianæ absint
ab Ecclesiis quibus præfunt, aut in quibus beneficiati
existunt, præfentes, & residentes merito reputari
debere, Motu proprio, non ad eorundem Episcoporum,
Archiepiscoporum, Patriarcharum, Abbatum, Generalium
Ordinum, ceterorumque præfatorum vel quorūuis
aliorum pro eis nobis super hoc oblatæ petitionis
instantiam, sed de nostra mera liberalitate, & ex certa
scientia præfatis, qui apud suas Ecclesias, seu in earum
diocēsis residēbant, ac alternatiua huiusmodi gaudebant,
in dicto Concilio, quamdiu illud durauerit residendo,
& inibi interessendo, necnon in itinere ad illud accedendo,
& inde legitima subsistente causa recedendo, & ad
Ecclesias suas redeundo, alternatiua, & exemptione
huiusmodi vti, & gaudere, libere, & licite valeant in
omnibus, & per omnia ac si apud suas Ecclesias, seu in
earum diocēsum præfatis personaliter residerent,
in omnibus, & per omnia concedimus, & indulgemus,
dictamque exemptionem, & alternatiuam ad ipsos,
ac vniuersos, & singulos alios venerabiles fratres
nostros Episcopos, Archiepiscopos, & Patriarchas,
etiam ad hoc vt illi, ac eorum singuli, qui in dicto
Concilio forsā ad præfens resident, aut ad illud
in posterum accedent, quod quamdiu Conc. ipsum
durauerit, & ipsi interfuerint, dicta alternatiua
gaudere possint, & occasione Episcopaliū, seu
Archiepiscopaliū, vel Patriarchaliū Ecclesiarum,
aut Monasteriorū,

vel aliorum beneficiorū Ecclesiasticorū, cum cura,
& sine cura, sæculariū, & quorumuis Ordinum
regularium, quæ etiam ex quibusuis concessionibus,
& dispensationibus Apostolicis, in titulum &
commendam, ac alias quomodolibet obtinent,
& in posterum obtinebunt, quæcumque, quocumque,
& qualiacumque sint, quæ omnia præsentibus
pro expressis haberi volumus, ad solutionem,
quorumcumque subsidiorum seu decimarum,
collectoribus, seu subcollectoribus, aut aliis
executoribus, vel quibusuis aliis personis,
quauis auctoritate fūgētibus cogi possint,
Motu & scientia similibus extendimus, & ampliamus.

§. 5. Mandantes vniuersis, & singulis personis in
dignitate Ecclesiastica constitutis, quatenus ipsi
vel duo, aut vnus eorum, per se vel alium, seu
alios, faciant auctoritate nostra præfentes
litteras ab omnibus ad quos spectat inuolabiliter
obseruari, contradictores per censuras
Ecclesiasticas, ac alia opportuna iuris remedia
appellatione postposita compescendo.

§. 6. Non obstantibus quibusuis Apostolicis,
necnon prouincialibus & synodalibus Conciliis
editis generalibus vel specialibus constitutionibus,
& ordinationibus, aut si eisdem collectoribus,
& subcollectoribus, & quibusuis aliis
communiter, vel diuisim, ab eadem sit Sede
indultum, quod interdicti, suspendi, vel
excommunicari non possint per litteras
Apostolicas non facientes plenam, &
expressam, ac de verbo ad verbum de
indulto huiusmodi mentionem.

§. 7. Et quia difficile foret præfentes
litteras ad singulas, in quibus de eis fides
forfan facienda fuerit, loca deserere,
volumus & eadem auctoritate decernimus,
quod ipsarum transumptis manu alicuius
Notarij publici subscriptis, & sigillo
alicuius Curie Ecclesiasticæ, vel personæ
in dignitate Ecclesiastica constitutæ
munitis, eadē prorsus fides in iudicio,
& extra, vbi opus fuerit adhibeatur,
quæ præfentibus adhiberetur, si forent
exhibita, vel ostensa.

§. 8. Nulli ergo omnino hominum liceat
hanc paginam nostræ concessionis, indulti,
extensionis, ampliationis, mandati,
voluntatis, & decreti infringere, vel ei
ausu temerario contraire. Si quis
autem hoc attentare præsumperit,
indignationem Omnipotentis Dei, ac
B. Petri, & Pauli Apostolorum eius,
se nouerit incursum.

Dat. Romæ apud S. Petrum An. Incarnationis
Domini 1561. Kalend. Martij, Pontificatus
nostri. An. 2.

*Sequitur indultum, quod in eorum
litteris supersedeatur.*

PIVS PAPA QVARTVS
Motu proprio, &c.

¶ Vm ob celebrationem Conc. per nos
indicti oporteat Prælatos, tam ab
Alma Vrbe nostra, quam ab aliis
Christiani Orbis partibus ad ciuitatem
Tridentinam, in qua indictum fuit,
accedere, & quamplures eorum habeat
varias, & diuersas causas coram
aliquibus ex venerabilibus fratribus
nostris S. R. E. Cardinalibus, & in
Auditorio Rotæ, ac in aliis nostræ
Curie tribunalibus, ordinariis, siue
delegatis, quæ propter illorum
absentiam aliquod detrimentum
fulcipere possent.

§. 1. Nos volentes prouidere ne dicti
Prælati, eorumque familiares, ac
aliæ personæ dicto Conc. interesse
habētes, causarum huiusmodi curis
distrahantur, Motu simili, ac ex
nostra certa scientia, & potestatis
plenitudine mandamus, quatenus in
omnibus, & quibuscumque, vbi que,
tam coram præfatis Card. quàm
Rotæ Auditoribus, Iudicibus
ordinariis, siue delegatis, pendentibus
causis præfatorum, dicto Concilio
adessē habentium, clericorum, siue
laicorum, cōmissis, seu committendis,
durante eorum absentia, & ipsis in
Concilio, & feruitiis huiusmodi
residentibus, supersedere debeant,
præterquam in causis, in quibus
ipsi Prælati, & alij superscripti,
per eorum procuratores duxerint
procedendum, in quibus sit in
eorundem arbitrio, hoc nostro
mandato, vt vel non. Et ita
mandamus, decernimus, & declaramus.
Mandantes insuper cuiuscumque etiam
S. R. E. Cardinali, qui Signaturæ
Iustitiæ præfuit, vel præerit in dicta
Alma Vrbe, ne in causis pendentibus
huiusmodi aliquas commissiones
dependentes, citationes, seu
vocationes ipsorum nostram
Cur.

Et deinde Episcopis, & aliis apud eorum Ecclesias residentibus facultatem disponendi de beneficiis non referuatis vacantiibus, vt hic.

Exemptione, que à solutione decimarū, &c. eisdem concessit, vt sup. in const. 10. De salute.

Et modo eadē priuileg. cōcedit Prælati Cōc. Trid. interessentibus pro tempore quo ibi residerint, aut in itinere fuerint.

Executores deputat.

Contrariis derogat.

Transumptis credi iubet.

Sanctionem penale addit.

D. P. A. 2. die 1. Martij.

Edita An. D.

Causa huiusmodi indulti.

Supersedentur in causis proficiscentium ad Concilium si ipsi voluerint.

Cur. sequen, de stylo requiren. in eorum præiudicium admittant, etiam si in eis, aut aliqua supradictarum causarum executione, non tamen occasione rei iudicatæ procedatur. Status causarum huiusmodi, & merita, pro expressis habentes.

§. 2. Non obstantibus privilegiis, constitutionibus literis Apostolicis, regulis Cancellariæ, ac quibuscumque contrariis.

§. 3. Sublata à quibuscumque iudicibus, etiam S.R.E. Cardinalibus aliter iudicandi facultate. Decernentes irritum, & inane, si secus à quoquam scienter, vel ignoranter contigerit, attentari.

Placet Motu proprio. I.

XXIX. Quod bona omnia Fratrum Militum Hospitalis S. Iohannis Hierosolymitani, vbiq; decedentium, etiam ex illicita negociatione acquisita, vti spolia, non ad Cameram Apostolicam, sed ad ipsum Hospitalis spectent, & pertineant.

De hac Militia plene notauimus sup. in const. 2. Anastas. IV. Christiana.

PIVS PAPA QVARTVS.

Ad perpetuam rei memoriam.

Romani interest Pontificis, vt cunctorum sibi, & Sedi Apostolicæ deuotorum, præsertim fratrum Militum, qui tamquam fortissimum orthodoxæ fidei aduersus crudelissimos Christiani nominis hostes propugnaculum, duos hostium expectant insultus, gratiæ, & alia eis concessa, vt illibata sibi remaneant prouidere, & eas concessiones quæ gratis huiusmodi aliquid inferre præiudicium, aut eas dubias reddere videntur, ad omnem tollendi hæsitandi materiam, ac pacem conseruandam declarare, aliasque & alia in his operari, prout in Domino salubriter cognoscit expedire.

§. 1. Sane nobis pro parte dilectorum filiorum Magni Magistri & Conuentus Hospitalis S. Iohannis Hierosolymitani fuit expositum, quod licet omnia, & singula fratrum Militum eiusdem Hospitalis bona, post eorum obitum relicta, ad Hospitalis & Conuentum prædictum in vim stabilimentorum, vsuum, & naturarum dicti Hospitalis, seu privilegiorum, & indultorum Apostolicorum eidem Hospitali, illiusque Magno Magistro, & personis per diuersos Romanos Pontifices prædecessores nostros concessorum, ac etiam per nos approbatorum, & alias legitime, & de iure spectant, & pertinent.

§. 2. Cum autem nos nuper postquam acceperamus à nonnullis verti in dubium, an res & bona per Clericos etiam in sacris ordinibus constitutos, ex negociatione illicita, aut alias contra sacros Canones acquisita, vti spolia, vel alias ad Cameram nostram, Apostolicam iure legitimo spectare, & pertinere deberent; Nos, omnè desuper hæsitationis materiam submouere, ac cauillationibus, & alterationibus, litibusque præcludere, & deniq; malitiis eorum qui iura dictæ Cameræ vsurpere satagebant obuiâ ire, aliasque in præmissis opportune prouidere, tunc volentes, omnia, & singula res, & bonacniuscumque qualitatis, & quantitatis existentia, ac in quibusuis rebus, & regnis, ac dominiis, tam citra, quam vltra montes, & maria consentientia, per quosuis clericos, tam seculares, quam quorumuis etiam Mendicantium Ordinum, ac Militiarum regulares, etiam in sacris ordinibus constitutos, cuiuscumque status, ordinis, & conditionis essent, ac Archiepiscopali, Episcopali, vel alia maiori dignitate præfulgerent, ex negociatione illicita, aut alias contra sacros Canones quomodolibet acquisita, quæ pro tempore post obitum eorum, qui etiam ex facultate, quam habuissent testandi condito testamento vbiuis locorum decessissent, & decederent, aut quibus illos destitui contigisset, remansissent, & remanerent, ad eandem Cameram, & non ad alios, etiam in quibusuis cathedralibus, & metropolitanis, & collegiatis, ac aliis Ecclesiis, Monasteriis, Hospitalibus, Militiis, ceterisque beneficiis Ecclesiasticis, cum cura, & sine cura, secularibus, & quorumuis Ordinum regularibus, qualitercumque qualificatis successores, illa in titulum, commendam, administrationem, ac alias quomodo-

libet pro tempore obtinen. etiam si ad illa, vigore prioris tituli, ius regredien. seu acceden. & ingredien. aliquibus cõcessum fuisset, spectasse, & spectare, & sub nomine spoliatorum venire, illaque vti spolia ad Cameram ipsam pertinen. perpetuo colligi, & recuperari potuisse, & posse ac debere. Et ita per quoscumque indices quauis auctoritate fungen. in quacumque instantia, sub lata eis quauis aliter iudican. & interpretan. facultate, & auctoritate, iudicari, & definiti debere; nec non irritum, & inane, quicquid secus super his à quoquâ quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decreuerimus, & declauerimus, cum mandati, derogationis, aliisque clausulis, tunc expressis, prout in nostris desuper in forma breuis sub dat. videlicet, Nonis Nouemb. Pontificatus nostri Anno 1. ex prædictis literis, quarum tenores hic haberi volumus pro expressis, latius continetur.

§. 3. Cumque Magnus Magister & Conuentus, ac fratres Milites præfati occurren. fratrum Militum Hospitalis prædicti obitu, super eorumdem decedentium fratrum Militum bonis, per iurium, & spolio. um Cameram nostræ Apostolicæ prædictæ Collectores, & eiusdem Cameræ Commissarios, earumdem literarum vigore molestari dubitent. Nosque eiusdem Hospitalis, & illius personarum manutentioni, ac necessitatibus, quantum cum Deo possumus libenter prouidere procuramus, maxime considerantes attentius eiusdem Hospitalis fratres Milites, se & sua, pro fide, & illius defensione, in crudelissimos christiani nominis hostes exponere necesse esse continuo, hoc præsertim instanti tempore, quo idem immmanissimus hostis Turcarum tyrânus lucri proxime præteriti non imminet, in animarum Christianidelum adeo spirat minas, vt omnibus fidelibus magis tamen fratris Militibus pauorem incutiens, ipsos non immerito ad diligentem excitat rerum prouidentiam, propterea non conuenire, vt iidem fratres Milites, qui superstities existunt defunctorum spoliari bonis, ad tuorum aliorumque Christicolarum defensionem, rebus priuentur necessariis.

§. 4. Idcirco, vt omnis hæsitandi materia submoueat, eiusdem Hospitalis, & illius personarum huiusmodi indemnitatibus paterno consulete affectu, ipsosque speciales gratiæ fauore prosequi volentes, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, auctoritate Apost. tenore præsentium declaramus, decernimus, & in verbo veritatis attestamus, nostræ intentionis numquâ fuisse, nec esse, nec in posterum fore, per dictas nostras, aut quascumque alias literas, à nobis & Sede Apost. ac alias quomodolibet pro tempore emanatas, etiam quascumque generales vel speciales, etiâ derogatorias derogatorias aliasque efficaciores, & insolitas clausulas, nec irritantia decreta, sub quacumque verborum expressione in se continen. statutis, stabilimentis, vsibus & naturis hospitalis prædicti, ac privilegiis, indultis, ac aliis gratis, illi, eiusque personis concessis, & concedendis in aliquo derogasse, nec derogare, seu aliquid eius, vel eorum cuiuslibet præiudicium intulisse nec inferre, sed semper valida & efficacia, ac illæsa, & in suo robore permanisse & permanere, nec eadem neque Hospitalis, Conuentum, Fratres, Milites, & personas præfatos, subscriptis, aut quibuscumque similibus, aut dissimilibus literis, decretis, declarationibus, onerum impositionibus, vllatenus comprehendi, sed semper ab illis excipi, & quotiens illæ emanabunt, totiens in pristinum, & validum statum restitui debere, ac excepta & restituta, & de nouo etiâ sub dat. & c. per Magnum Magistrum, & Conuentum præfatos eligenda, concessa fore, & ceteri delere.

§. 7. Omniaque & singulares, & bona cuiuscumque qualitatis & quâritatis existentia, ac in quibusuis rebus, & regnis, necnô dominiis tam citra, quam vltra montes, & maria consentientia, per quosuis Fratres, Milites, & personas dicti Hospitalis quomodolibet acquisita, quæ pro tempore post eorum obitum, vbiuis locorum decesserint, & decederent, aut quibus illos etiam eis viuentibus (non tamen per Sedem Apost. priuari, aut eis destitui contingeret) hætenus remanserunt, remanent, & remanebunt, ad Hospitalis, & Conuentum præfatos, & non autem ad eandem Cameram, seu alios quoscumque alias iuxta stabilimentorum, vsuum, naturarum, statutorum, & privilegiorum huiusmodi formam, & tenorem spectasse, & spectare.

Idem ista religio dubitat, vigore d. constitutioni posse molestari à ministris Camera.

Hic ergo Pp. declarat. sub d. constitutiones, & alis similibus dictam Religionem nō comprehendit.

Omniaque bona personarum d. Religionis decedentium ei applicat, & ad Cameram, aut alios non spectare declarat.

Clausula derogatoria.

Decretum irritans.

Papa subsc.

Edita An. D. 1561.

Causa huius declarationis, & concessio- nis.

Bona à fratribus, & Militibus relicta, post eorū obitum spectabāt ad religionē.

Hic autem Pont. bona ex negociatione illicita per Clericos acquisita, vti spolia ad Cameram spectare decreuit supra in const. 19. Decens.

Agentes Religionis in hac actione non molestantur.

§. 6. Necnon Hospitale, & Conuentum huiusmodi, aut pro eis agentes per Camera huiusmodi iurium, spoliurum, & bonorum Collectores, & Subcollectores, Exactores, Commissarios, vel alios quacumque auctoritate, dignitate vel officio fungen. & functuros, nullatenus molestari, inquietari, vel perturbari posse nec debere. Et ita per quosuis Iudices quauis etiam auctoritate Apostolica fungen. etiam Palatij nostri causarum Auditores, in quauis causa, & instantia, sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiri debere, necnon irritum, & inane quicquid secus super his à quoquam quauis auctoritate scienter, vel ignoranter attentatum est forsan haftenus, vel in posterum contigerit attentari, decernimus, & declaramus.

Contraria non obstant.

§. 7. Non obstantibus praemissis, ac quibusuis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, stabilimentis, vrbibus, & naturis, ac reformationibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, & Camera huiusmodi iurium, spoliurum, & bonorum Collectoribus, Subcollectoribus, Exactoribus, Commissariis praedictis, & quibusuis aliis personis in genere, vel in specie, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusuis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & efficacissimis, ac in solitis clausulis, necnon irritum, & aliis decretis, etiam motu, scientia ac potestate similibus, ac alias in contrarium quomodolibet concessis, & etiam iteratis vicibus approbatis, & innouatis. Quibus omnibus, & singulis etiam si pro eorum sufficienti derogatione de eis, eorumque totis tenoribus specialis specifica, expressa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quauis alia expressio habenda, aut aliqua exquisita forma seruanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita obseruata, inserti forent, praesentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanens, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter, vel diuuisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

D. P. A. 2. die 24. Mar.

Dat. Romae apud S. Petrum, sub annulo Pisc. die 24. Martij, millesimo quingentesimo sexagesimo primo. Pont. nostri Anno 2.

XXX.

Confraternitatis sub inuocatione Sanctiss. Crucifixi ad pauperes Virgines maritandum, aliaque pia opera exercendum pridem in Vrbe instituta, in Archiconfraternitatem erectio: Cum indulto singulis annis in Festo S. Crucis vnum reum capitaliter condemnatum è carceribus liberandi. Iurisdictioneque Cardinalis eius Protectoris, quascumque ipsius causas cognoscendi.

Quoad formam aggregandi alias Confraternitates attende bullam II s. Clem. VIII. Quacumque. Et quoad indulgentias Confratrum nouam fecit dispositionem Paul. V. mox publicandam, quam vidi firmatam sub die 28. Februarij 1608.

Scias etiam quod ista Confraternitas curam in temporalibus charitatiue substat, Monasterij Monialium Capuccinarum nuper in Vrbe illius Confratribus procurantibus instituti.

Edita An. D. 1561. & 1564. Causa huius constituit.

PIVS PAPA QVARTVS.

Motu proprio, &c.

Cum sicut accepimus venerabilis Confraternitas, seu Societas Imaginis Sanctissimi Crucifixi in Ecclesia

Sancti Marcelli de Vrbe, eiusque Custodes, & Confratres, ob lites, & quaestiones, quibus ad diuersa Vrbit Tribunalia occasione locationum, censuum, donationum, haereditatum, legatorum, & diuersarum aliarum rerum eiusdem, tam agendo quam defendendo iugiter implicata existat, quamplurima damna, & interesse patiatur, ac impensa litis valore rei de qua ex tempore agitur saepe numero exuperet.

§. 1. Nos Societatem praedictam in qua piissima charitatis, & misericordiae opera, elemosynas pauperibus, & miserabilibus puellis dotes elargiendo continuo impendi spectantur, ab huiusmodi dispendiis quantum possumus subleuare volentes, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolica potestatis plenitudine, omnes & singulas causas, lites, quaestiones & controuersias inter dictam Societatem, siue eiusdem dilectos filios Custodes, Officiales, & Ministros, & quascumque alias etiam singulares personas, tam laicas, quam Ecclesiasticas, Vniuersitates, Societates, Congregationes, Monasteria, & alia huiusmodi loca cuiuscumque gradus, status, ordinis, & conditionis existen. coram S. R. E. Camerario, Regente, Praesidente, & Clericis Camerae Apostolicae, necnon Vicario, Gubernatore, ac Senatore Vrbit, illius collateralibus, & Iudicibus, ac appellationum causarum Curiae Capitoliij eiusdem Vrbit Capiteo, & aliis quibuscumque Iudicibus, ordinariis, & à nobis specialiter quomodocumque Commissariis deputatis, & delegatis, etiam causarum Sacri Palatij Apostolici Auditoribus, & Locatenentibus, ac eiusdem S. R. E. Cardinalibus, nunc & pro tempore motas, pendentes, & quomodolibet mouendas, super quibuscumque locationibus, venditionibus, donationibus, legatis, fideicommissis, testamentis, haereditatibus, ac illarum discussionibus, atque quorumcumque iurium, & actionum cessionibus, aliisque inter viuos contractibus, executionibus, bonis, rebus, iuribus, & actionibus Societatem praedictam eiusque Custodes, Officiales, Ministros, & lites confortes, tam coniunctim, quam diuuisim, ac tam actiue, quam passiuè concernentibus, ad Societatem ipsam quomodolibet spectantibus, in quacumque instantia inter illam eiusque Custodes, & alios praefatos, necnon alia aequae, vel magis pia loca, Vniuersitates, Monasteria, Congregationes, & Collegia quomodocumque priuilegiata, ac viduas, pupillos, & alias personas etiam exemptas, pendentes, & motas, & mouendas, cuiuscumque gradus, status conditionis, ordinis, & naturae existant, etiam praemissis expressis maiores, quarum omnium statum, & merita ac Iudicium, & collitigantium nomina, & cognomina, ac qualitates ceteraque etiam de necessitate exprimentanda, praesentibus haberi volumus pro expressis, in statu, & terminis in quibus modo reperuntur, dummodo non sint instructae, harum serie ad nos aduocantes.

§. 2. Dilectum filium nostrum Raynutum Farnesium tituli S. Angeli presb. S. R. E. Card. ac Maiorem Penitentiarium, modernum, ac pro tempore existentem Protectorem eiusdem Societatis, Iudicem ordinarium, ac perpetuum ad praedictas necnon quascumque alias similes, vel dissimiles causas ciuiles, ad Societatem huiusmodi pertinentes, tam per eos, quam contra eos, & inter eos, ac personas, Vniuersitates, Collegia, seu alia loca praedicta etiam priuilegiata, & exempta, tam actiue, quam passiuè, pro tempore mouendas, iuxta ordinariam facultatem seu iurisdictionem tam Gubernatori, quam Regenti Camerae Apostolicae seu Vicario nostro praefatis, & eorum cuilibet attributas, ac prout rerum qualitas exegerit, seu postulauerit, cum omnibus, & singulis earum incident. dependen. emergen. annexis, & connexis, summarie, simpliciter, & de plano sine strepitu, ac figura iudicij, & absque tela iudiciaria, & sola veritate inspecta, & absque aliquorum terminorum substantialium obseruatione, aut alicuius registri, vel extractus confectio, per se ipsum, seu alios ab eo deputandos, audiendas, cognoscendas, sineque debito terminandas; auctoritate Apostolica tenore praesentium perpetuo constituimus, & deputamus, & ad hunc effectum illi etiam per alium, seu alios quoscumque, tam in Romana Curia, quam extra eam, etiam per edictum publicum, constituto sibi etiam summarie de non tuto accessu, citandi, & monendi, eiusdemque, & praefatis, ac

Aduocant ad seisse Pont. omnes causas ciuiles, Societatem tanquam.

Illorumque Iudicem, ordinarium eligat Protector Societatis, vel ab eo deputandum cum facultate procedendi summarie, &c.

quibus

quibuscumque aliis eiusdem Urbis Curiarum Iudicibus, & personis, tam Ecclesiasticis, quam secularibus, quibus, & quotiens opus fuerit, etiam sub sententiis, censuris, & pœnis Ecclesiasticis, ac etiam pecuniariis, quibus sibi ab eo tempore deputando Auditori videbitur, inhiben. & in euentum non partitionis contra inobedien. contumaces, & rebelles, ad declarationem incurfus censurarum, & pœnarum huiusmodi, illarumque aggravationes, & reaggravationes, & alias iuxta morem, & stylum dictarum Curiarum in similibus seruari solitum, ac alias prout sibi videbitur, procedendi.

§.3. Sententiamque siue sententias debitæ executioni demandandi, siue demandari faciendi,

§.4. Contradiçtores quoslibet & rebelles per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, ac etiam pecuniarias, aliasque iuris, & facti remedia opportuna appellatione postposita, compescendi, auxiliumque brachij sæcularis ad hoc si opus fuerit inuocandi, omniaque alia, & singula in præmissis, & circa ea quomodolibet necessaria & opportuna faciendi, geren. & exequen. plenam, & liberam, ac amplam licentiam, & facultatem atque auctoritatem concedimus.

§.5. Decernentes, quod ipsius Reuerendiss. Cardinalis Protectoris, siue ipsius deputandi pto tempore Auditoris, sententiis, ordinationibus, & decretis, nullitas aliqua opponi nullo modo possit, nisi ex defectu iurisdictionis, citationis, & mandati.

§.6. Et licet ad instantiam quorumcumque hæredum, siue quorumlibet aliorum committatur in futurum, vel etiam modo pendeat commissa causa discussionis alicuius hæreditatis, & dictæ Societati, seu Custodibus, & Officialibus ipsius, etiam virtute commissionis fuerit inhibutum, tamen ne exactio creditorum in præiudicium ipsius Societatis proteletur, data idonea cautione per dictos Custodes, & Officiales, de restituta. summam debitam, in euentum succumbentia prioribus, & potioribus creditoribus, dictus Reuerendissimus Cardinalis Protector prædictos hæredes, siue alios quoscumque debitores, seu ipsorum quorumlibet ex quacumque causa cessionariorum, vel ab eis quorumlibet, & ex quocumque titulo causam habentes, ad satisfaciendum integraliter dictæ Societati, de eius credito iuris, & facti remediis opportunis cogat, & compellat.

§.7. Ac in omnibus, & singulis, & quibuscumque causis præfatis, ad dictam Societatem, vt supra spectan. singulis diebus, & horis feriatis, & non feriatis, præterquam in honorem Dei, etiam tempore feriarum ob necessitatem hominum indicendarum procedat.

§.8. Ac Notarium actuarium quem sibi placuerit deputet.

§.9. Et quod citationes in causis prædictis etiam per Mandatarium Curia Capitoli fieri possint.

§.10. Et quod quicumque executores Tribunalium Urbis, possint & debeant exequi, & effectualiter executioni mandare, omnes & singulas sententias decrera, & mandata præfati Raynutij Cardinalis Protectoris, siue ab eo deputatorum, que non obstante regula Cancellaria, & c. sufficienti li signata sint, eiusdem Raynutij Cardinalis paruo sigillo.

§.11. Decernentes insuper Societatem prædictam eiusque Officiales, & personas huiusmodi ex nunc deinceps occasione præmissorum alibi quam coram præfato Reuerendiss. Cardinali Protectore conueniri, aut ad alios conuenien. constingi non posse, ac processus, sententias, & decreta per alium siue alios tam ordinarios, quam etiam specialiter deputatos, & delegatos Iudices in causis præfatis quomodolibet pro tempore formatos in prima instantia lras, & factas, cum inde secutis quibuscumque, nullas, irritas, & inanes, nulliusque roboris, & momenti fore.

§.12. Præsentibus quoque literas sub quibusuis reuocationibus, suspensionibus, & exemptionibus, similibus, vel dissimilibus gratiarum, etiam per nos, & successores nostros Roman. Pontifices, & Sedem præfatham, vel eius Legatos etiam per regulas Cancellariæ Apostolicæ pro tempore factas, etiam in fauorem Fabricæ Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, nullatenus comprehendendi, sed semper ab illis penitus, & omnino ex-

ceptas esse, & censei, nec eisdem præsentibus per quascumque literas, etiam quauis clausulas generales, & speciales, etiam derogatorias derogatorias, efficaciores, & insolitas, ac etiam irritantia decreta, sub quacumque verborum expressione in se continentes, derogari posse, & si illis vlllo vnquam tempore, ex aliqua etiam quantumuis necessaria, & vrgenti causa derogari contingat, nisi tenor illarum de verbo ad verbum nihil omisso insertus, & huiusmodi derogatio consistorialiter facta, ac per trinas, & distinctas literas, eundem tenorem continentes, tribus similibus distinctis vicibus, Administratori us siue Custodibus, ac aliis Officialibus Societatis huiusmodi legitime insinuata, & intimata fuerit, eorumque ad id expressus accedat assensus, derogationem huiusmodi nemini suffragari. Sicque per quoscumque Iudices quauis auctoritate fungentes etiam præfata Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, vbi que iudicari, & definiti debere, irritum quoque, & c. attentari.

§.13. Non obstantibus præmissis, & fel. record. Bonifacij PP. VIII. prædecessoris nostri de vna, & in Concilio generali edita de dualibus diebus, dummodo vltra tres dietas, aliquis auctoritate præsentium ad iudicium non trahatur, aliisque constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon Fabricæ prædictæ, ac Hospitalium, Ecclesiarum, Monasteriorum, & aliorum quorumcumque locorum, & Ordinum, etiam exemptorum iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, consuetudinibus, exemptionibus, & literis Apostolicis, eisdem ac dilectis filiis Populo Romano, necnon Iudicibus, Curias, & Tribunalibus eorumque personis, per quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac nos, & dictam Sedem, etiam motu, scientia, ac potestatis plenitudine similibus, ac alias sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusuis clausulis, & decretis in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis, & innouatis, necnon reformationibus, etiam nouiter factis, ac paribus motu, & scientia approbatis, etiam disponentibus, quod cause huiusmodi ad forum, seu Curia Capitoli reassumi debeant. Quibus omnibus etiam si pro illorum sufficienti derogatione alias de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita obseruata inserti forent, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanfuris, hac vice dumtaxat harum serie specialiter, & expresse, ac eisdem motu & scientia, & potestatis plenitudine, derogamus, ac sufficienter derogatum esse decernimus, contrariis quibuscumque. Aut si præfatis, vel quibusuis aliis communiter, vel diuisim, ab eadem sit Sede indulnum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari, aut extra vel vltra certa loca, Curias, & Tribunalia ad iudicium trahi non possint, per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem, & quibuslibet aliis priuilegiis, indultis, & literis Apostolicis, generalibus, vel specialibus quorumcumque tenorum existant, per que præsentibus non expressa, aut totaliter non inserta iurisdictionis ipsius Protectoris explicatio impediri valeat quomodolibet vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda sit in nostris literis mentio specialis.

§.14. Et quia difficile foret præsentibus literas ad singula loca quibus illis pro tempore opus fuerit, deferre. Volumus, & præfata auctoritate decernimus, quod illarum transumptis manu Notarij publici subscriptis, & sigillo Protectoris, vel Societatis huiusmodi, seu personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ, vel Curia etiam sæcularis munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ adhiberetur eisdem præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostensa.

Placet Motu proprio. I.

Datum Romæ apud S. Petrum, Sexto Idus April. Anno. 2.

Clausulas contrariorum derogatorias

Transumptis fides præiari iubet.

Papa subscribitur.

D. P. An. die 8. April.

Sententias exequendi.

Contradiçtores coerceri.

Reiectis nullitatibus præterquam ex trious.

Cogendique debitores ad satisfaciend. Societati, data cautione, etc. non obstant. pendencia litis discussionis.

Singulis diebus procedendi.

Notarium deputandi.

Mandataris Capitoli dat facultate eius cit. exequendi.

Executoresque obligat ad exequen. eius mandata.

Annulat processus aliorum Iudicum.

Clausulas huius concessionis præfatas apponit.

Sequitur Erectio in Archiconfraternitatem, & indultum liberandi carceratum.

PIVS PAPA QVARTVS. Motu proprio, &c.

Edita Ann. Dom. 1564.

Hinc Soliditati multa pia opera exercent, confirmat hic Pont. indultu liberandi vniu condempnatum in festo S. Crucis, sed eius bullam omisi quia hoc sufficenter hic est relatam.

Cum sicut nobis innotuit, in Confraternitate Sanctiss. Crucifixi in Ecclesia Monasterij S. Marcelli de Vrbe instituta, dilecti filij illius Confratres quamplura opera charitatis, Domino bonorum omnium largitore opitulante, haecenus tum in colenda Sanctiss. Crucifixi Imagine qua in ipsa Ecclesia sita est, tum in visitandis pauperibus infirmis eiusdem Confraternitatis, eisdemque Medicum adhibendo, & subsidium transmitten. sepeliendisque pauperibus mortuis, maritandis virginibus, recitan. Officium, illique continuo quibusuis diebus festiuis, & quadragesimalibus interessent. tum etiam in alijs diuersis pijs, & laudabilibus operibus, & maxime expensis, & sumptibus qua, & qui de praesenti in erectione, & fabrica eorum Oratorij fiunt, & fieri sperantur, exercuerint & exerceant. Nos qui nuper, seu alias gratiam eisdem Confratribus per fel. record. Iulium Papam III. praedecessorem nostrum factam, vt vnum vinculum, seu Carceratum, & ex causa capitali damnatum quem mallet ex quocumque crimine, excepto crimine haereseis, & laesae Maiestatis, dummodo pacem ab haeredibus defuncti habeat anno singulo in perpetuum in festo Inventionis Sanctae Crucis de mense Septembris in honorem S. D. N. Iesu Christi liberare, & ex carceribus extrahere possent, & provt praefatus fel. record. Iulius III. concesserat, confirmauimus, & approbauimus, & quatenus opus etiam de nouo concessimus, provt in nostro Motu proprio latius constat, & apparet.

Et nunc eam in Archiconfraternitatem erigit.

§.1. Cupientes eandem Societatem, & Confratres spiritualibus gratijs, & fauoribus prosequi, ac vt ipsa opera non minuantur, sed in dies augeantur, ipsos Confratres aliosque deuotos fideles allicere, & propterea ipsam Confraternitatem, & illius Confratres gratiarum muneribus ornare, & decorare volentes, motu simili, &c. ipsam Societatem, & Confraternitatem omnium aliarum Confraternitatum, qua sub inuocatione nominis Sanctissimi Crucifixi haecenus in toto Orbe Terrarum erectae fuerunt, seu in posterum erigi contigerit, Archiconfraternitatem faemus, creamus, erigimus, constituimus, deputamus, ordinamus, & esse volumus. Ita vt sit Caput omnium Societatum, & Confraternitatum sub Sanctissimo Nomine Crucifixi erectarum, & erigen. Omnesque alias Confraternitates erectas, & erigendas sub nomine praefato vbicumque locorum sitae sint, praefata Confraternitatis immediate subiicimus, & membra Societatis praefata, & ab ea dependentia constituimus, deputamus, & ordinamus, ac esse volumus.

Statuta confirmat. Et ius statuendi concedit.

§.2. Necnon dictam Archiconfraternitatem cum illius Oratorio in loco dictae Ecclesiae vicino in quibusdam domibus ipsi Archiconfraternitati, & illius Confratribus per Priorem, & Fratres dicti Monasterij, vel alios sub certis modo, & forma, tunc expressis, concessis construi incepto, omnibusque eiusdem Archiconfraternitatis bonis, & legatis, & elemosynis elargitis, & elargiendis, ac acquisitis, & acquirendis. Itaque eiusdem Archiconfraternitatis, Confratres, seu Priores, vel Guardiani Archiconfraternitatem ipsam, & illius bona regere, gubernare, & administrare ac de eisdem bonis legatis, & elemosynis ad eorum libitum, & provt eis videbitur, & placuerit disponere, & illa in vltus eis vltos conuertere possint, ac omnia, & singula statuta, & constitutiones dictae Societatis, qua per dilectum filium nostrum Raynutium Farnesium tt. S. Angeli in foro Piscium presbyterum Cardinalem S. R. E. Maiorem Pœnitentiarum, & dictae Archiconfraternitatis Protectorem confirmata, & approbata fuerint, confirmamus, & approbamus. Ac eisdem Confratribus, vel Prioribus, seu Guardianis quaecumque statuta, & ordinationes prosperum statum, ac regimen, & gubernium dictae Archiconfraternitatis concernentia ad eorum libi-

tum concedere, alienare, & mutare totiens quotiens eis videbitur, libere, & licite valeant, concedimus, & indulgemus, illaque ex nunc, provt ex tunc postquam condita, mutata, vel alterata fuerint confirmamus.

Executores & defensores deputat.

§.3. Quocirca dicto Raynutio Cardinali, & Pœnitentiarum, ac moderno Protectori Archiconfraternitatis praefatae alijs Protectoribus pro tempore deputan. Necnon vniuersis, & singulis Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus, & alijs quibuscumque in dignitate Ecclesiastica vbicumque locorum constitutis, Motu praefato per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, & eorum quilibet quoties fuerint pro parte dictorum Archiconfratrum, vel aliorum priuilegium ab ipsis pro tempore habentium requisiti, eisdem in praemissis, & eorum singulis quomodolibet assistant, eisdemque faciant gratijs, & priuilegijs praefatis libere frui, & gaudere. Non permittent, a quoquam desuper molestari, Contradictores, & rebelles per censuras Ecclesiasticas appellatione postposita compefcendo, inuocato etiam ad hoc si opus fuerit auxilio brachij saecularis, irritum quoque, & inane decernent. quicquid in contrarium contigerit attentari.

Clausulas derogatorias apponit.

§.4. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, statutis, & consuetudinibus, etiam iuramento, aut quauis alia firmitate roboratis, priuilegijs quoque indultis, & literis Apostolicis, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apost. potestatis plenitudine in prauidicium, seu contrarium praemissorum per nos, & quoscumque Roman. Pontif. praedecessores nostros dictis, & alijs quibusuis Ecclesijs, Basilicis, Hospitalibus, Societatibus, & locis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusuis clausulis, & decretis concessis, &c. confirmatis, &c. ac conceden. &c. Quibus omnibus, & singulis etiam si de illis, &c. tenores illorum pro expressis, & de verbo ad verbum insertis habentes hac vice derogamus, ceterisque contrarijs quibuscumque.

Papa subscribitur.

Concess. Motu proprio in praesentia D.N. Papae C. Card. Borromaeus.

Classularum repetitio.

§.5. Et cum absolute a censuris ad effectum, &c. Et de creatione, erectione, constitutione, & deputatione, in Archiconfraternitatem cum confirmatione statutorum, &c. ac priuilegijs, concess. gratijs, facultatibus, & derogationibus, ac omnibus alijs, & singulis praemissis, qua hic pro repetitis, & expressis habeantur, perpetuo in forma gratiosa latissime exten. quatenus opus fuerit. Et quod praemissorum omnium, & singulorum maior, & venior spec. & expressio fieri possit in literis per breue nostrum expedien.

Sola signatura sufficit.

§.6. Seu si ipsis Archiconfratribus videbitur sola praesentium signatura nostra sufficiat, & vbique fidem faciat in iudicio, & extra quacumque regula contraria non obstan.

Fides exemplorum.

§.7. Ac quod praesentis transumptis auctoritate manu Notarij publici, aut Secretarij d. Archiconfraternit. subscriptis, & sigillo dicti Protectoris, vel ipsius Archiconfraternitatis munitis, eadem profus fides adhibeatur in iudicio, & extra vbi exhibita fuerint, vel ostensa, provt originali adhiberetur si ostenderetur.

Datum Romae apud Sanctum Petrum, Idus Maij, Anno 5.

D.P. An. 5. die 5. Maij.

Inquisitorum haereticae prauitatis facultas, procedendi contra Sacerdotes, qui mulieres poenitentes in actu confessionis, ad actus inhonestos prouocare, & allicere tentant.

XXXI.

PIVS PAPA QVARTVS, Venerabili Fratri Archiepiscopo Hispalensi in Regnis Hispaniarum haereticae prauitatis Inquisitori generali.

Edita An. D. 1561.

Quidam Sacerdotes abutendo Sacramento Pœnitentiae, mulieres in actu confessionis ad actus inhonestos prouocant.

Cum sicut nuper, non sine animi nostri molestia, accepimus, diuersos Sacerdotes in Regnis Hispaniarum, atque etiam in eorum Ciuitatibus, & Diocesisbus curam animarum habentes, sine eam pro alijs exercentes, aut alias audiendis confessionibus poenitentium deputati, in tantam proruperint iniquitatem, vt Sacramento Pœnitentiae

Pœnitentiæ in actu audiendi confessiones abutantur, nec illi, & qui id instituit Domino Deo, & Saluatori nostro Iesu Christo iniuriam facere vereantur, mulieres videlicet pœnitentes ad actus inhonestos, dum earum audiunt confessiones alliciendo, & prouocando, seu allucere, & prouocare tentando, & procurando, ac loco earum per Sacramentum huiusmodi Creatori nostro reconciliationis, grauiori peccatorum mole eas onerando, & in manibus Diaboli tradendo, in Diuinæ Maiestatis offensam, & animarum perniciem, & Christi fidelium scandalum non modicum.

§.1. Nos in animum inducere nequeutes, quod qui de Fide Catholica recte sentiunt, Sacramentis in Ecclesia Dei institutis abutantur, aut illis iniuriam faciant, fraternitati tuæ, de cuius eximia pietate, virtute, atque doctrina plurimum in Domino confidimus, per præfentes committimus, & mandamus, quatenus per te, vel per alium, seu alios à te deputandum, seu deputandos contra omnes, & singulos Sacerdotes dictorum Regnorum, ac illarum Ciuitatum, & Diœcesum de præmissis quomodolibet diffamatos, tam sæculares, quam quorumuis etiam exemptorum, ac Sedi Apostolicæ immediate subiectorum Ordinum Regulares, cuiuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, conditionis, & præminentia existant, tam super præmissis, quam super Fide Catholica, & quid de ea sentiant diligenter inquiras, & iuxta facultatem tibi contra hæreticos, aut de hæresi quouis modo suspectos à Sede Apostolica concessatam continentiam, & tenorem procedas, ac culpabiles repertos iuxta excessuum suorum qualitatem, prout iuris fuerit punias, eos etiam si, & prout de iure fuerit faciendum, debita præcedente degradatione sæcularis Iudicis arbitrio puniendos tradendo.

§.2. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac Ecclesiarum, & Monasteriorum, necnon Ordinum quorumlibet quorum ipsi Sacerdotes fuerint, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusuis clausulis, & decretis, etiam Motu proprio, aut alias quomodolibet concessis, etiam iteratis vicibus approbatis, & innouatis, quibus omnibus eorum tenores præsentibus pro expressis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die 16. Aprilis 1561. Pontificatus nostri Anno 2.

XXXII. Applicatio Reu. Camera Apostolicæ, omnium fructuum beneficiorum Italiae Sedi Apostolicæ referuatorum seu affectorum, pro tempore quo aliter quam per cessum ipsa beneficia vacauerint.

Ampliolem dispositionem de his fructibus, habes in Sixt. V. const. 100. In conferendis, ubi Thesaurar. Papa eorum Collector deputatur.

De fructibus autem huiusmodi beneficiorum in Regno Neapolis, est specialiter dispositum infr. in const. 26. Pij V. Cupientes.

PIVS PAPA QVARTVS
Ad futuram rei memoriam.

Cupientes malitiis nonnullorum, qui in possessione Monasteriorum, & aliorum beneficiorum Ecclesiasticorum dispositioni Apostolicæ referuatorum pro tempore vacantium, sine iusto titulo, ac sine literis Apostolicis, vt illorum fructus durante vacatione huiusmodi vsurpent, se intrudere non verentur, occurrere, & Camerae nostræ Apost. grauiissimis oneribus in aliqua parte subleuandis quantum cum Deo possumus consulere, Motu proprio, & ex certa nostra scientia ac matura deliberatione nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine.

§.1. Omnes & singulos fructus, redditus, & prouentus, ac iura, obuentiones & emolumenta quacumque quomodolibet, & qualitercumque nuncupata omnium, & singulorum Monasteriorum etiam Conistorialium, & beneficiorum Ecclesiasticorum cum cura, & sine cura, sæcularium, & quorumuis Ordinum regularium nobis, & Sedi Apostolicæ tam per cõstitutiones Apostolicas, quam Cancellariæ Apostolicæ regulas editas, & edendas, seu alias quomodolibet, & ex quauis causa, generaliter, vel specialiter referuatorum, seu affectorum in partibus Italiae in quibus Collectores, & Subcollectores spoliolorum, & iurium Camerae Apostolicæ prædictæ esse consueverunt, ac earum Ciuitatis, & Diœc. consistentium, per obitum, & alias quouis modo, præterquam per cessum illa obtinentium, pro tempore vacantium, à die ipsorum Monasteriorum, & beneficiorum vacationis pro rata temporis vsque ad diem prouisionis seu commendæ de eisdem beneficiis, & Monasteriis per nos faciendæ, de qua per literas nostras sub plurimo, & non aliter constare debere volumus, eidem Camerae auctoritate Apostolica tenore præsentium referuamus, applicamus, incorporamus, & approbamus, illaque ei referuata, applicata, incorporata, & appropriata esse, & fore, & ad illam spectare, & pertinere.

§.2. Nullumque præter nos & dictam Camerae, aut dilectum filium Donatum Matthæum Minalem, ac pro tempore existentem Thesaurarium nostrum, ac spoliolorum, & aliorum iurium ipsius Camerae Collectorem generalem, vel eius Subcollectores ea percipere, exigere, & recuperare, aut alias se in illis intrmittere posse, aut debere tenore præsentium statuimus, & ordinamus.

§.3. Et nihilominus ne aliquod impedimentum huic nostræ ordinationi occurrat, quibusuis Archiepiscopis, Episcopis, & aliis locorum ordinariis in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub suspensionis à diuinis, & interdicti ingressus Ecclesiæ quoad Archiepiscopos, & Episcopos, quo ad vero alios inferiores, etiam sub excommunicationis, & aliis arbitrij nostri, & quoad omnes sub priuationis facultatis conferendi beneficia in eorum mensibus pro tempore vacantiis pœnis districte præcipimus, & inhibemus, ne beneficia dispositioni Apost. referuata, seu affecta quouis prætextu, causa, aut quæsito colore cuiquam conferre, seu de illis prouidere, aut in illis, vel eorum possessione sese intrmittere quoquomodo audeant, vel præsumant.

§.4. Sicque in præmissis omnibus, & singulis per quoscumque quauis auctoritate fungentes Iudices, commissarios, & personas, sublata eis, & eorum cuiilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiti debere, irritum quoque, & inane decernimus, si secus super his à quoquam quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§.5. Mandantes eidem Donato Matthæo, & pro tempore existenti Thesaurario, & Collectori, vt nostro, & dictæ Camerae nomine fructus, redditus, prouentus, iura, obuentiones, & emolumenta huiusmodi per se, vel eius Subcollectores prædictos, etiã propria auctoritate exigat, percipiat, & leuet, sibi que nihilominus consignari, & tradi ab omnibus ad quorum manus peruenerint pro rata prædicta per censuras & pœnas Ecclesiasticas per personas Ecclesiasticas ab eo eligendas, fulminandas, & alia opportuna iuris, & facti remedia quacumq; appellacione postposita, faciat & curet, inuocato etiam, si opus fuerit, auxilio brachij secularis, super quibus omnibus, & singulis plenam, & liberam illi per præfentes concedimus facultatem.

§.6. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac Monasteriorum, & illorum Ordinum, ac beneficiorum prædictorum etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis illis, & quibusuis aliis personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusuis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus efficacissimis, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, etiam motu, & scientia similibus concessis, confirmatis, & innouatis, quibus omnibus etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa & indiuidua, ac de

Applicatio R. Cam. Apostolicæ fructuum beneficiorum Sedi Apostolicæ referuatorum, seu affectorum in Italia à die vacationis, vsque ad diem prouisionis, &c.

Facultas Collectoris exigendi dictos fructus.

Inhibitio contra alios ne desuper se intrromittant.

Clausula sublatæ, &c.

Facultas Collectoris in executione huius const.

Clausula derogatoria.

Contra quos iste Pont. ab Inquisitoribus hæretice prauitatis inquiri decernit.

Locus restitutus.

Contrariis derogat.

D. P. An. 2. die 16. April.

Edicta An. D. 1561.

Causa huius applicationis.

verbo

verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idē importantes mentio seu quæuis alia expressio habenda foret, tenores huiusmodi præsentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permanfuris, hac vice dumtaxat harum serie specialiter, & expresse derogamus, illaque aduersus præmissa nullatenus suffragari posse, siue debere decernimus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Declaratio, quod ex dictis fructibus onera beneficiorum supportentur.

§.7. Volumus autem, quod ex fructibus, redditibus, & prouentibus per dictum Thesaurarium, & etiam deputatos per rata, huiusmodi percipiendis onera quæcumque dictis beneficiis incumbentia similiter pro rata temporis supportari debeant.

Exemplorum fides.

§.8. Quodque præsentium manu Notarij publici subscriptis trāsumptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ, seu Curie Ecclesiasticæ munitis eadē prorsus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ eisdem præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

D.P. An. 2. die 25. Apr.

Dar. Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris die 25. Aprilis 1561. Pontificatus nostri Anno 2.

XXXIII. Iurisdicctio, & facultates Auditoris causarum Curie Reu. Camere Apostolicæ.

Hoc officium est antiquissimum, & plures ei Pontifices auxerunt iurisdictiones, ut notauit supra in const. 7. Innoc. VIII. Apprime. & latius dicam in Pauli V. const. 28. Eximia, cum ibi notandis. Et inde cognosces, quid his facultatibus auctum, quidue reformatum fuerit, & limitatum.

Edita An. D. 1561. P I V S E P I S C O P V S, Seruus seruorum Dei. Ad futuram rei memoriam. Venerabili Fratri Flavio Episcopo Muran. Salutem & Apostolicam benedictionem.

Proccinim.

AD eximie deuotionis affectum, quem cum fidei constantia, & sinceritate mentis, tu, & progenitores tui ad nos, & Romanam Ecclesiam gerere comprobamini, necnon generis nobilitatem, eximiamque doctrinam, ac in rebus gerendis experientiam, & dexteritatem, necnon fidei, & iustitiæ zelum, ac integritatem, singularemque probitatem, necnon ceteras virtutes quibus personam tuam, illarum largitor Altissimus multipliciter insigniuit, nostræ dirigentis considerationis intuitum, ac propterea indubiam spem gerentes, quod ea quæ tibi duxerimus committenda, summa cum prouidentia, & exacta cum diligentia laudabiliter exequeris, dignum quin potius debitum arbitramur, vt eandem personam condignis honoribus, & gratis vtsequamur.

Officium Auditoriatu Camera vacauit olim per obitu Francisci Alberici de Rahaneto, olim Curie causarum huiusmodi generalis Auditoris, extra Romanam Curiam defuncti vacans, fel. rec. Paulus Papa IV. prædecessor noster, ex certis tunc expressis causis nomine Auditoriatu in perpetuum suppresso, & extincto in officium Regentis S.R.E. Camere Apostolicæ de fratrum suorum consilio Apostolica auctoritate transformauerat, ac in illud exererat, & instituerat, ac postmodum officium huiusmodi ab eius primæua erectione, tunc vacans, dilecto filio nostro Alphonso, tunc S. Nicolai inter Imagines, nunc vero SS. Ioannis & Pauli Diacono Cardinali Neapolitano nuncupato, dicta auctoritate concesserat, & assignauerat.

§. 1. Cum itaque nos nuper officium generalis Auditoriatu, seu Audientie Curie causarum Camere Apostolicæ, quod antea tunc per obitu Francisci Alberici de Rahaneto, olim Curie causarum huiusmodi generalis Auditoris, extra Romanam Curiam defuncti vacans, fel. rec. Paulus Papa IV. prædecessor noster, ex certis tunc expressis causis nomine Auditoriatu in perpetuum suppresso, & extincto in officium Regentis S.R.E. Camere Apostolicæ de fratrum suorum consilio Apostolica auctoritate transformauerat, ac in illud exererat, & instituerat, ac postmodum officium huiusmodi ab eius primæua erectione, tunc vacans, dilecto filio nostro Alphonso, tunc S. Nicolai inter Imagines, nunc vero SS. Ioannis & Pauli Diacono Cardinali Neapolitano nuncupato, dicta auctoritate concesserat, & assignauerat.

Vacauit postea per resignationem, & illud hic Pontifex suppressit.

§. 2. Cum dictus Alphonfus Card. officium Regentatus huiusmodi in manibus nostris sponte, & libere resignasset, nosque resignationem huiusmodi duxissemus admitteendam, habita super his cum venerabilibus fratribus nostris eiusdem S.R.E. Card. deliberatione matura, ac de eorum consilio, & vnanimi consensu, Officium Regentatus huiusmodi eius nomine, & denominatione huiusmodi per nos suppressis, & extinctis, ac illius erectione, & institutione prædictis, necnon literis Apostolicis desuper confectis reuocatis, cassatis, & annullatis, aduersus erectionem, & institutionem, necnon literas Apostolicas præfatas, ac in pristinum, & eum, in quo ante illius suppressionem necnon erectionem, & institutionem huiusmodi erat, statum, pristinamque naturam in omnibus, &

per omnia restituimus, repouimus, & plenarie reintegramus, prout in literis Apostolicis desuper confectis, ac manu nostra, & dictorum fratrum nostrorum signatis plenius continetur.

Et modo Officium A.C. conferit Flavio Vrsino cum solitis facultatibus & maxime infra dicendis.

§. 3. Nos, post longam super hoc habitam discussionē, & maturam deliberationem, in te oculos nostræ mentis conicientes, ac de supradictis tuis virtutibus specialem in Domino fiduciam fumentes, ac sperantes, quod tu qui Ecclesiæ Muran. præesse dignosceris, ac vtriusque iuris Doctor, & in vtraque Signatura nostra Referendarius, & Prælatu domesticus nolter existis, dextera Domini tibi assistente propitia, Officium huiusmodi scies, vales & poteris, ad laudem, & vtilitatem multorum fideliter exercere, Teque à quibusuis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris & pænis à iure, vel ab homine, quauis occasione, vel causa laris, si quibus quomodolibet in notatus existis, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolutes, & absolutum fore censentes, ac suppressionis, erectionis, & institutionis, necnon literarum præfatarum anteriores tenores, ac si de verbo ad verbum inferrerentur, ac verum, & vltimū dicti Officij Auditoriatu vacationis modū præsentibus pro expressis habentes, Motu proprio non ad tuam, vel alterius pro te nobis super hoc oblata petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, Officium Auditoriatu, seu Audientie Camere huiusmodi, siue per similem resignationem Alphonfi Cardinalis, seu adhuc per obitu Francisci prædictorum, siue alias quouis modo, quem haberi volumus pro expresso, vācet cum Officio Correctorie Archiuij Romanæ Curie, aliisque illi annexis, necnon omnibus, & singulis illius honoribus, priuilegijs, iuribus, & regalibus, vel alias nuncupatis emolumentis consuetis, ac facultatibus, & indultis, ac decretis etiam in ordine, & modo procedendi in causis eidem Francisco, & aliis, qui pro tempore fuerunt causarum Curie generalibus Auditoribus etiam per fel. rec. Iulium II. Leonem X. Clementem VII. Paulum III. & Iulium etiam III. ac alios quoscumque Rom. Pont. prædecessores nostros, ac etiam nos, & Sedem Apostolicam sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusuis clausulis, & decretis, tam sub plumbo, quam in forma breuis, & alias ex vsu, & consuetudine quomodolibet concessis, tibi Apostolica auctoritate, tenore præsentium concedimus, & assignamus, Teque in nostrum, & dilecti filij nostri Guidonis Ascanij S. Mariæ in Via lata Diaconi Cardinalis de Sancta Flora nuncupati moderni, & pro tempore existentis Camerarij nostri, ac causarum Curie huiusmodi generalis Auditoris, cum honoribus, oneribus, priuilegijs, iuribus, emolumentis, facultatibus, & decretis prædictis, constituimus, & deputamus, teque in locum dicti Francisci, quoad huiusmodi Auditoriatu Officium, eiusque exercitium, quoad vixeris, substituimus, & subrogamus.

Causas obligationum in forma Camere priuatiue, quoad alios cognoscendi.

§. 4. Tibique per te, vel alium, seu alios idoneum, seu idoneos Locumtenentem, seu Locumtenentes tuos, quos pro tempore duxeris assumendos, vel deputandos de omnibus, & singulis causis, modis, & formis, supra, & infra scriptis cognoscendi, & illas decidendi facultatem concedimus. Ita quod tu in causis obligationū in forma Camere celebratarum solus (præterquā inter Ciues Romanos inter quos Motum proprium vltimo loco per nos desuper in fauore Pop. Rom. concessum obseruari volumus, alij vero quicumque etiam Rom. Cur. Iudices in similibus causis, nullatenus, nulloque modo procedere possint) procedere debeas. Necnon de omnibus, & singulis obligationibus in forma Camere, vbiuis locorum, & inter quascumque personas factis, & faciendis (his dumtaxat exceptis, quæ in dependentibus à litibus, & causis in eadem Camera, aut coram alijs Iudicibus pro tempore introductis factæ, seu receptæ fuerint, & tunc non per viam censurarum, sed mandati executiui) cognoscas.

Hoc extensum est ad alias obligationes, vt in const. S. D. N. Pauli V. cit. in pub.

§. 5. Ita vt quascumque causas, quæ de cetero perpetuis futuris temporibus in eadem Curia super ipsis obligationibus, in alio quam tuo, ac Curie causarum huiusmodi tribunali (præterquā in vim specialis commissionis nostræ de dicta obligatione, specialem mentionem facientis) motæ fuerint, in illarum statu, gradu, & terminis,

Reassumendi causas obligationis specialiter alteri non commissas.

nis, in quibus reperientur tua ordinaria auctoritate, (exceptis causis in Curia Capitolij contra dictos Ciuēs Romanos pro tempore iuxta formam dicti Motus proprii motis) reassumere, & Iudicibus, quibus sunt commissa, ac coram quibus illa pendebunt in posterum, ne in eis, aut de illis, quomodo, vel quouis qualitate colore, directe vel indirecte, se intromittere praestant, etiam sub sententiis, censuris & poenīs Ecclesiasticis, ac etiam pecuniariis, arbitrio tuo moderandis, & applicandis inhibere, ac quicquid fecus super his contigerit attentari, irritum, & inane decernere.

Censuras promulgandi. §.6. Ac etiam solus dictarum obligationum vigore censuras Ecclesiasticas promulgare.

Causas Prælatorū, Mercatorum, Curialium pensionūque, &c. cognoscendi. §.7. Necnon omnes, & singulas Spirituales, & Ecclesiasticas, ac profanas, & quorumuis eiusdem Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, eorumque, ac nostrorum familiarium, continuorum commensalium, & Prælatorum quorumcumque in ipsa Curia degentium, ac etiam Imperatoris, Regum, & aliorum Principum, ac Communitatum, & Vniuersitatum, Oratorum, necnon dictæ Curie Officialium, & eandem Curiam sequentium, ac familiarium eorundem, & ipsius Curie causarum huiusmodi Auditoris Notariorum, & eorum familiarium, Camporum quoque, & quorumuis Mercatorum, ac Pensionum annuarum super fructibus, redditibus, & prouentibus Ecclesiasticis assignatarum, etiam si earum solutio non in ipsa Curia, sed in partibus sit facienda.

Causarum in Curia morarū appellatiōneque hic indicatarum. §.8. Et quascumque alias etiam commissarias causas, tam ciuiles, quam criminales, & mixtas, & cōiunctim, vel diuisim in eadem Curia quomodocumque, & qualitercumque motas, & mouendas, & inter quascumque partes, etiam per viam inquisitionis, aut ex officio quomodolibet pendentes. Ac quæ per appellationem à grauaminibus illatis, & conferri comminatis, seu sententiis definitiuis, vel interlocutoriis, à quibusuis Iudicibus ordinariis, & arbitris, atque arbitratoribus in Curia, & Vrbe prædictis (Vicario nostro, ac Gubernatore, & Senatore Vrbe prædictæ, & Iudicibus Capitolinis, dumtaxat exceptis) & extrà eas à quibuscumque Iudicibus, ordinariis, vel delegatis, seu arbitris, vel arbitratoribus, ac etiam dictæ Sedis Legatis, & eorum Vicelegatis in terris eidem Ecclesiæ Romanæ mediatis, vel immediate subiectis, aut aliis earum Gubernatoribus, vel Officialibus, & quibusuis in feudum, vel Vicarium, aut alias quomodolibet concessis, pro tempore latis, & promulgatis, interpositarum, seu alias ad eandem Sedem, etiam per viam reclamationis iudicialis, vel extrajudicialis, aut nullitatis, vel recurus hactenus deuolutæ sunt, & in posterum deuoluentur.

Summarie proceden. in causis Mercatorum Notariorum, &c. 200. ducas. & inf. §.9. Eas videlicet, in quibus non agetur vltra summam ducentorum ducatorum auri de Camera, aut de re verum summæ prædictæ valorem non excedente, seu quæ inter, & contra Mercatores dictæ Curie, pro quibuscumque negotiis, ad quamcumque summam ascendant, & inter, ac contra Notarios suos, & eorum familias, pro tempore vertentur, summarie simpliciter, & de plano, sine strepitu, & figura iudicij, sola veritate inspecta, etiam manu Regia, & absque obseruatione terminorum, qui de stylo, seu ordinatione Palatii Apostolici, aut alias obseruari consueverunt.

Alias autem seruatis terminis. §.10. Alias vero dictam summam, aut illius valorem excedentes, & inter, ac contra alios quam Mercatores vertentes, seruatis terminis, & alias summarie, prout in beneficiis; eisdemque terminis quomodocumque male, & nulliter, præpostere, ac inculcate tentis, pro minori partium dispendio etiam vnico contextu, citatione, & audientia teiteratis, etiam per affixionem citationum pro tempore faciendarum ad valuas habitationis ipsorum citandorum, quoad obligatos in forma Camere, & quoad alios aliter obligatos, vbi non agetur de maiori quam viginti ducatorum summa audire, cognoscere, decidere, & sine debito terminare.

Causas criminales Vrbe, & omnium excommunicatorum cognoscendi. §.11. Necnon de omnibus, & singulis criminibus, excessibus, & delictis, tam in Vrbe, & Curia præfatis, quam extra eas per quoscumque, tam eiusdem Sedis Officiales, quam dictam Curiam sequentes, & alios etiam à iurisdictione Ordinariorū exceptos, & prædictæ Sedi immediate subiectos, cuiuscumque, Ecclesiasticæ, vel mundanæ dignitatis, etiam Episcopalis, vel maioris, & per quoscumque

alios cuiuscumque status, gradus, ordinis, vel conditionis fuerint, perpetratis, vel perpetrandis, tam ad Procuratoris Fiscalis denunciationem, & promotionem, quam etiam partium accusationem, vel etiam inquisitionem, seu ex merito officio inquirere, & super illis, tam per viam inquisitionis, quam accusationis, seu denunciationis, & inquisitionis huiusmodi procedere, & culpabiles repositos iuxta suorum excessuum exigentiam, & qualitatem punire, dummodo monitoria contra Episcopos, vel eorum Superiores, ad comparandum, personaliter, nisi præuia commissione manu nostra signata, non decernas.

§.12. Necnon quascumque literas Apostolicas, generales, aut particulares, tam sub plumbo, etiam per officium Audientie literarum nostrarum contradictarum expeditas, quam in forma breuis, & quarum solam signaturam sufficere concessum fuerit, supplicationes per nos, & pro tempore existentes Romanos Pontifices aut in eius, seu nostri præsentia signatas, necnon literas pro tempore existentium Camerarij, & Pœnitentiarij Maioris nostrorum, dummodo in illis, & literis Apostolicis prædictis alij executores deputati non fuerint, solus, in quibus vero executores deputati erunt, accumulatiue cum illis exequi, & super illis processus debitos in forma solita, etiam cum promulgatione censurarum in similibus promulgari solitarum decernere.

§.13. Ac tuarum, & per tuos Locumtenentes, seu quouis alios, tam Ecclesiasticos, quam sæculares Iudices, & tam delegatos, quam subdelegatos, & etiam causarum dicti Palatii Apostolici Auditores, vel nos, aut Rom. Pont. pro tempore existentes, tam in specie, quam in genere, ac alios quomodolibet in eadem Curia pro tempore latarum sententiarum. Necnon quorumcumque processuum generalium, & specialium, tam in die Cœnæ Domini, quam alias cum censurarum, & pœnarum Ecclesiasticarum fulminatione fieri solitorum executiones, quas etiam si delegatis, aut subdelegatis prædictis, vel quibusuis aliis etiam specialiter per nos, & Sedem prædictam commissæ fuerint, tibi Auditori accumulatiue, & non priuatiue commissas esse volumus, & decernimus, seruati terminis in tribunali Auditoris huiusmodi seruati solitis, & etiam singulis diebus, & horis, prout in ordinariis consuetum erat facere, illasque & illos debite executioni, etiam si opus fuerit cum auxilij brachij sæcularis inuocatione demandare.

§.14. Et quascumque Communitates, Vniuersit. Collegia, & Capitula, necnon extra d. Curiam degentes personas, pro debitis per eos in eadem Curia contractis, aut salario, seu contractu in dicta Curia inito.

§.15. Degentes vero in eadem Curia, seu Curiales Ecclesiasticos, sæculares, vel regulares, etiam ab ipsa Curia absentes, cuiuscumque status, gradus, ordinis, dignitatis, etiam Pontificalis, conditionis, vel præminentia existentes, pro quibusuis rebus, & pecuniarum summis ad quorumuis etiam absentium, quorum pro tempore intererit, instantiam, quoties expedierit, etiam per edictum publicum, confitto summarie, & extrajudicialiter de non tuto ad eos accessu, ad satisfaciendum de eorum debitis, & præstantum ea ad quæ pro tempore tenebuntur monere, & citare.

§.16. Ac literas quascumque remissoriales, & compulsores, & tam general. quam special. vbi & quoties opus fuerit arbitrio tuo decernere.

§.17. Necnon etiam in vim Bullæ Eugen. in fauorem Curialium emanatæ, & Leoninæ, necnon cuiuscumque alterius extensionis inhibere.

§.18. Ac monitoria, & citationes, ac inhibitiones ad partes etiam per simile edictum decernere, eos quoque arrestare, & incarceratione. Et si tibi videbitur, pœnas, & multas dimittere, & relaxare, ac pro delictorum, excessuum, & criminum qualitate eis (citra tamen mortem, & membri mutilationem) per te, & tuos Locumtenentes infligere, & imponere.

§.19. Necnon quoslibet inobedientes excommunicare, à diuinis suspèdere, generaliter & specialiter interdiceri, ac sententiis, censuras, & pœnas Ecclesiasticas per te, tuosque Locumtenentes pro tempore latis, etiam iteratis vicibus, aggrauare. Et quod à te, vel Locumtenentibus prædictis pro tempore excommunicati, seu alias censurati, ab aliis quam

Literas Apostol. exequendi.

Sententias in Curia latis à Iudicibus hic non exceptis exequendi, & pariter processus Cœnæ Domini, &c.

Causas contrahunt in Curia cognoscenda.

Curialiumque.

Remissorias & compulsores annu.

In vim Eug. & Leonina Curiales tuendi. Monitoria &c. cit. ad partes discernendi.

Censuras promulgandi.

quam à te, vel eidem Locatenentibus prædictis, etiam de partium consensu præterquã in mortis articulo cõstituti, absolui non possint, ad evitandas collisiones statuere.

Absolutionis dandi.

§. 20. Et cum tibi visum fuerit expedire, Communitates, Vniuersitates, Collegia, Cápita, & personas quascumque à quibusuis sententiis, censuris, & pœnis, ac multis Ecclesiasticis, spiritualibus & temporalibus, per alios videlicet quã per te, & dictam tuam Curiam inflis, in diebus Paschalibus cum reincidentia absolueres, ac sententias, censuras, & pœnas, ac multas huiusmodi, & quæcumq; interdicta suspendere, tollere, & eis relaxare.

Oblig. contra hæredes, exequendi.

§. 21. Necnon obligationes in forma Cameræ huiusmodi, etiam post mortem debitoris, quoad illius bona tantum, etiam per vim confessionis debiti, per aliquem ex procuratoribus in qualibet obligatione constitutis more solito faciendæ & hæredibus legitime citatis seu alias arbitrio tuo exequi, & executioni demandari facere.

Et alia omnia consueta faciendi.

§. 22. Et generaliter omnia & singula alia quæ ad officium Auditoris Curie causarum huiusmodi de iure, vel ex priuilegio, aut vsu, seu literis, & consuetudine prædictis, olim spectabant, & quæ illi qui pro tempore fuerunt Curie causarum huiusmodi Auditores, ex concessis eis facultatibus facere, decernere, mandare, statuere, ordinare, & exequi quomodolibet poterant, seu consueuerant, facere, dicere, mandare, statuere, ordinare, & exequi. Habituros & gratos, processus & sententias quos & quas, tu & tui Locaten. prædicti pro tẽpore habueritis & tuleritis, ac reliqua omnia, quæ in præmissis, & circa ea, ac quodlibet eorũ feceritis, dixeritis, mādaueritis, statueritis, ordinaueritis, ac facturi ea omnia, auctore Domino in omnibus vsque ad satisfactiõnem condignam, inuiolabiliter obseruari.

Confirmatio omnium facultatum & indulgentiarum.

§. 23. Et in super eidem auctoritate, & potestatis plenitudine, tam Iulij II. Leonis X. & aliorum prædec. huiusmodi literas, quam omnia & singula priuilegia, indulta, facultates, iurisdictiones, & gratias, officio Auditoriarum, & Auditoribus prædictis quomodolibet concessas, ac cum omnibus & singulis in eis contentis clausulis, singulas desuper confectas literas, quarum omnium & singularum literarum prædictarum tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur, præsentibus haberi volumus pro expressis, approbamus, & confirmamus, ac innouamus, necnon perpetuæ firmitatis robur obtinere, & inuiolabiliter obseruari debere decernimus, illaque omnia & singula ad officium Auditoriarum, & Auditorem pro tempore existentem, perinde ac si in eis specialiter & expresse concessa, & pro eis, seu in illorum fauorem, statuta, & ordinata fuissent, extendimus, & ampliamus.

Facultas in causis bonorum & diffusionibus.

§. 24. Quodq; cap. Odoardus, & cap. Peruenit. ac quæuis alternatiuæ, seu moratoriæ, & dilationes etiã salinariæ, per quoscumq; etiã eiusdem R. E. Card. pro tempore decretas, obligatis in forma Cam. quoad bona, nullatenus profint. Quinimo obligationes in forma Cam. quoad bona tantũ, debita executioni demandentur, etiam post mortẽ debitoris, non obstante quacumq; appellatione, & superinde obtenta cõmissione de huiusmodi obligatione expressam mentionẽ non faciente, aut discussione hæreditatis vbi libet pendẽte, si per creditores data fuerit idonea cautio in forma depositi, de restituendo id quod receperint, prioribus, & potioribus creditoribus, in euentũ succumbentia.

Locus A.C. in Capella Papæ.

§. 25. Quodque tu in Capella, & reliquis actibus, tam publicis, quam priuatis, primam locum post Gubernatorem, & Oratores Principum, si Prælati fuerint, habeas, tibi indulgemus, ac volumus, & statuimus.

Executorum deputatio.

§. 26. Mandantes, & districtius inhiiben. quibusuis Iudicibus, &c.

Clausula præseruatiua.

§. 27. Decernentes præsentibus literas, ac in eis contenta quæcumque sub quibusuis reuocationibus, suspensionibus, & alterationibus, &c.

Decretum irritans.

§. 28. Et ita per quoscumq; Iudices, & Cõmissarios, &c.

Clausula derogatoria.

§. 29. Non obstantibus præmissis, & si opus sit de non tollendo iure quæsito, ac quibusuis aliis cõstitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac statutis, cõsuetudinibus, etiã iuramento, cõfirmatione Apostolica, vel quauis, &c.

Fides transumptorum.

§. 30. Quodque præsentium transcriptis manu Notarij publici subscriptis, & sigillo alicuius Curie Ecclesiasticæ, seu &c. Nulli ergo, &c.

Lat. P. A. 2. die I. Maij.

Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1561. Kal. Maij, Pont. nostri Anno 2.

Iurisdicção Senatoris, Collateralium, & aliorum Iudicum Curie Capitolij Almæ Vrbs.

Class. feru.

Circa istam iurisdictionem habes sup. Iulij II. const. 28. Decet. ac Leon. X. const. 1. Dum singularem. Sed plenam & distinctam dispositionem vide in nouis Statutis, per totum, & signanter lib. 1. c. 41. quorum confirmationem videre est in const. 61. Greg. XII. Urbem. Et declarationem quoad Consules Artium Vrbs, habes in eadem bulla. PIVS PAPA IV. Motu proprio, &c.

Edicta An. D. 1561.

Dilectos filios Senatorem, Cõseruatorem, Populumque Rom. specialibus fauoribus, & grariis prosequi volentes, omnimodam & integram (provt illis per fel. rec. Sixtum IV. Iul. II. Leonem X. Paulum III. & alios Rom. Pont. prædecessores nostros alias concessa fuit) iurisdictionem, causarumq; inter ipsos, ac etiam & inter Romanos, & incolas pro tempore motarum cognitionẽ, & decisionem totalem Cur. Capitolij Romani, ita quod in prædictis, & aliis causis, obligationibus, etiam in forma Cam. Apost. in quibus videlicet per alios Iudices præuentum non sit, aliisq; quibusuis differentiis, & actionibus inter ipsos Romanos, ac eorum aliquem, vel aliquos deinceps oriutis & mouendis, nullus præter Senatorem, & ipsius Capitolij Iudices pro tempore existentes, seu priuilegiorum Apostolicorum, aut consuetudinum, seu quouis alio prætextu introumittere possit, etiam dictorum prædecessorum concessiones huiusmodi, literasque & alias desuper confectas scripturas approbantes, confirmat, & innouat. literarumque & scripturarum earumdem tenores præsentibus pro expressis habentes, auctoritate Apost. ex certa scientia, &c. perpetuo concedimus, & indulgemus.

Romanorũ & Incolarũ Vrbs indultum seu Capitoli etia in obligationibus Cameralibus vbi A. C. non preuenit.

§. 1. Ac Senatorem, Cõseruatorem, & Populum Rom. Curiamque & Iudices Capitolinos præfatos, quoad iurisdictionem huiusmodi, aduersus quascumque alios Almæ Vrbs Trinunalibus, & Magistratibus, etiam Regent. Cameræ, Gubernatori, & nostro Vicario quomodolibet etiam consistorialiter concessas facultates, & alias contrarias dispositiones in pristinum, & eum in quo ante illarum concessiones quomodolibet erant statum restituumus, reponimus, & plenarie reintegramus, ac facultates, & alias dispositiones contrarias huiusmodi ad hunc effectum per præsentibus reuocamus, cassamus, & annullamus.

Derogatio facultatũ aliorũ Iudicum in his causis.

§. 2. Et in super ne delicta remaneant impunita, quod Chirurgi, Barbitonfores, & alij vulnerum, aliorumque criminum notitiam habentes, illa ad Curiam Capitolij huiusmodi iuxta ipsius Senatoris desuper proponenda edicta & sub pœnis inibi apponendis, aut ad Curiam Gubernatoris iuxta solitum deferre teneantur.

Chirurgi, vel hic vel coram Gub. crimina referant.

§. 3. Quodque pro celeriori causarum expeditione, in eadem Curia Capitolina nullitatem nulla ratio habeatur nisi earum quæ ex iurisdictionis, citationis, vel mandati defectu prouenient.

Null. tres attendantur. Imo seruatur Stat. cit. in rubr.

§. 4. Et ne feriarum accumulatio causarum expeditionem in longum protrahat, sublatis de medio ceteris feriis voluntarie, per vsu, vel alias, non tamen in honorem Dei introductis, obseruatio tantum cõrceatur ad ferias in antiquis Statutis expresse descriptas.

Feria qua seruanda. Tu eas vide lib. 1. cap. 58. Saquii.

§. 5. Ac etiam Statuta de assertamentis loquentia declarantes, quod assertamentum peti non possit nisi in casibus, & articulis, quorum grauenam per definitiuam reparari non valeat, qui ex Statuto sub Rub. de Appell. non recipiendis, lib. 6. positi colliguntur, nec in causis summam 10. ducat. non exceden. in aliis vero causis è decem supra in litis contestatione dumtaxat peti possit, & hoc arbitrio Iudicis, in definitiuis autem, vel interlocutoriis vim definitiuæ habentibus sententiis Iudex causas huiusmodi in assertamentis proponere, aliis in contrarium loquentibus Statutis non attentis omnino teneatur.

Assertamenti verum quãdã peti possit.

§. 6. Et præterea quod si vnum ex Iudicibus Curie huiusmodi abesse, vel ægrotare, aut suspectũ iurari cõtingerit, assertamentum per tres reliquos præsentibus Iudicis fieri possit, quorum vnus in loco ægrotantis, vel absentis Iudicis ad tribunal. pro interlocutoriis faciendis sedeat, & super incidentiis, emergentibus & dependen. vsque ad sententiam definitiuam exclusiue provideat, etiam perpetuo statuimus, & ordinamus.

Assertamentũ quomodo fiat, aliquo ex Iudicibus absente infirmo vel recusato. Vide Stat. lib. 1. c. 11. & 12.

§. 7. Nec

Clausula præferuatiua.

§.7. Necnon Senatorem, Conseruatores, Populū, & Curiam præfatos ad antiquam eorum iurisdictionem, vt præmittitur restitutos, & plenarie reintegratos esse. Ac præsen. & in eis contenta quacumque valida, & efficacia fore, suosque plenarios, & integros effectus fortiri, & inuolabiliter obseruari debere, nec de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, vel intentionis nostræ defectu quouis quaesito colore, prætextu, vel ingenio nullatenus notari, vel impugnari, nec per nos, vel Sedem Apost. vllō vniquam tempore reuocari aut alias illis derogari posse. Et si ac quoties illa reuocari, aut alias illis derogari contigerit, toties in pristinum statum restitui, & de nouo etiam sub posteriori data per ipsos Senatores, & Conseruatores eligenda, concessa, & stabilita esse.

Decretum irritans.

§.8. Et sic per quoscumque Iudices, & Commiss. etiam S.R.E. Card. &c. sublatata eis quauis aliter interpretandi, &c. facultate iudicari, & definiti debere, ac quicquid fecus super his à quoquam quauis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus.

Clausula derogatoria.

§.9. Non obstan. pmissis, ac constitutionib. & ordinationib. Apost. Statutis, &c. etiam Palatij Apost. Curiarumque Vrbs styli necnon priuilegiis, indultis, & licentis Apost. quibusuis Rom. Curie Tribunalibus Curis, Magistratibus Iudicis & aliis personis sub qui uscumque tenoribus & formis, ac cum quibusuis clausulis, & decretis etiam Motu simili, etiam consistorialiter concessis, &c. quibus omnib. illorū tenores præsentib. pro sufficienter expressis habentes hac latissime derogamus. ceterisque contrariis quibuscumque cum clausulis oport. Placet Motu proprio. I.

Papæ subscr. Clausularum repetitio.

§.10. Et cum absolute à censuris ad effectum, &c. Et cum approbatione, confirmatione, in nouatione, concessione, indulto, restitutione, repositione reintegratione, reuocatione, cassatione, annulatione, statuto, ordinatione, decreto, & derogatione præmissis, vt sup. perpetuo. Et quæ sola præsen. sufficiat signatura, & vbique etiam in Iud. fidem faciat, regula contraria non obstante, seu si videtur literæ desuper per Breue nostram, etiā cum literarum prædecess. prædictorum, & inde sequutorum ten. aliorumque necessariorū maiori, & veriori expressione expediti possint.

Limitatio priuilegij fori in tribus casib. Alius vide l.1. Sat. t.41.

§.11. Et quod ad obligationes in forma Camera seruentur forma ipsius obligationis, vt si sit in potestate auctoris, vel creditoris conuenire debitorem suum Romanum, vel incolam laicū non solū coram Regente, vel Auditore Cam. ipsarum obligat. Iudice ordinario, sed etiam in Cur. Capitolij. Quoad reliquas vero causas ciuiles non tamen Fiscales possit reus Romanus, vel incola declinare quodcumque aliud forum, & petere se remitti ad Cur. Capitolij, nisi alterius Iudicis iurisdic. prorogauerit, aut in eum tacite, vel expresse consenserit, & aliter facti reassumptiones vel inhibit. prædictam Cur. Capitolij nullius sint roboris, vel momenti.

Causa consistit.

Sequitur declaratio d. const. respectu Iurisdictionis Gubernat. Vrbs.
PIVS PAPA IV. Motu proprio, &c.
NE per præinsertum Motum proprium aliquod præiudicium bono, & pacifico regimini Alma Vrbs nostræ, quæ in præsentiarum vener. fratri Hieron. Episcopo Sagone. per nos commissum exitit, inferatur.

Præferuatio Iurisdictionis Gubernatoris.

§.1. Decernim⁹, & declaramus intencionis nostræ minime fuisse nec esse, quod per Signaturā præinserti Motus prop. prædicti in aliquo iurisdiction. & facultatibus eiusdem moderni, ac pro tempore existentis Gubernatoris, præsertim circa bannimentorum editiones, ac cognitiones causarum criminalium Mercedem, & pauperum, vel alias miserabilium personarum, ac alias quascumque causas sibi, aut aliis Gubernatoribus, & eius officio per quoscumque Rom. Pont. prædecess. nostros tam contra Ciues Romanos, quam alios quoscumque quomodolibet concess. in omnibus, & per omnia perinde, ac si dictus præinsertus Motus proprius minime signatus nec à nobis emanatus fuisset, minime præiudicetur, nec præiudicatum esse intelligatur. Et sic per quoscumque, &c. Sublata, &c. Irritum quoque, &c. solamque præsentis Motus proprii nostri Signaturam in iudicio, & extra sufficere, ac fidem facere regula contraria non obstante similiter decernimus, & declaramus.

Quibuscumq. non obstantib.

§.2. Præinserto Motu proprio ceterisque contrariis non

olstantibus quibuscumque, priuilegiorum, & facultatum eidem, ac pro tempore existenti Gubernatori, & eius officio concess. tenoribus, &c. pro plene, & sufficienter expressis hal entes, & quæ & quas per præsentem in nouamus.

Placet Motu proprio. I.

Papæ subscr.

Extensio constitutionis Pauli III. circa causas ciuiles interesse Fisci Cam. Apost. concernentes, in eadem Camera cognoscendas.

XXXV.

Hanc Bullam Pauli III. habes supra Non sine. Et consonat, huius Pontificis altera bulla 55. Romanus. Et ante eos, hoc idem statuerat Urb. VI. sup. in eius const. i. Apostolicæ.

PIVS PAPA IV. Motu proprio, &c.

Edita An. D. 1561. Paulus III. auocauit ciuiles causas sui Fisci interesse concernentes. & illas, ac alias mouendas, in Cam. Apostol. cognosci mandauit, vt in eius const. cit. in vrbs.

Cum, sicut accepimus, licet Rom. Pont. prædecess. nostri, pro causis ciuilibus Fiscum nostrum tangen. proprium tribunal. Camerarij, ac Præsidentium Cam. Apost. maximis rationib. & non modico eiusdē Camera dispendio, vt causæ præfate per præfatos pro tempore Præsidentem in Cam. Apost. vt & Procurator Fisci nostri Apost. interuenit, discutiatur disputetur, & notetur, vt quæ ipse Procur. Fisci nostri nō cogatur pro causis Fiscū, vt præfertur, tangen. cum nō modica eius ab occupationibus sui officij distractione, & non sine etiā indignitate Officij, quod loco præfati Cæsaris succedit, & illius priuilegio in dictis causis vtitur, saltē ratione interuentus sui in Camera, dum ipsæ causæ inibi discutiuntur, & notatur, & sel. rec. Paul. III. prædecessor noster, tēpore suo, ista ratione per præinsertū eius Motū propriū dictas causas Fiscū tāgen. extra Camera coram aliis Iudicibus & tribunalib. Vrbs inter Fiscum, & priuatum commissas, vel aliter cæptas, siue in petitorio, siue in possessorio, ac quibusuis statu, & terminis, etiam si instructæ fuerint, ad se auocauerit, & eidem Camerario, & Præsidentibus, ac in proprio tribunalis commiserit necnon etiam in futurum committendas, vel alias incipiendas illas similiter, absque alia pro tempore Rom. Pont. signatura, vel mandato, propria eorum auctoritate ad se auocan. & reassumendi, liberam facultatem concessit.

§.2. Cumq; (sicut accepimus) non desint, qui post reassumptionem in Cam. Apost. vt præfertur, facta cōtra Fiscū, in signaturis adhuc ad alios Iudices trahere conantur diuersis pretextibus, ac præcipue quando pro tēpore Procuratores Fiscal. corā aliis Iudicib. aliquando per incuriā, vel multiplicitatē negotiorū, proprij in hoc priuilegij fori nō memores, agere vel respondere, vel alias in Iudicibus nō suos cōsentire cæperūt, ac etiā quādo in processu causarū inter priuatos, interesse Fisci detegitur principal. vel secundario.

Multis tamen pretendebant cost. Pauli nō procedere, quando Fiscus in iurisdictionem alterius Iudicis cōsenserit, vel eius interesse secundario detegatur in causis inter alios vertentibus. Hic igitur Pōt. extendit dictā constitutionē etiam ad illos casus.

§.3. Nos attenden. quod priuilegiū fori Fisci concessū, cōcernit publicū, & quod ista ratione idē Paul. prædecessor causas inter Fiscum, & priuatum, etiā alibi instructas, per præinsertū motum proprium auocauit, & quod quando cumq; etiā in causis quæ inter priuatos agitur, detegitur Fisci interesse, siue principaliter, siue secundario, idē Fiscus debet gaudere sui fori priuilegio, & alios trahere, & non trahi, Motu simili, ex certa scientia hesitationes, & difficultates huōdi submouere, ac etiā Fisci nostro, & illius pro tēpore Procuratoris incommoditati, ac indignitati occurrere cupientes, & debent. Motu simili, ac ex certa sciētia præinsertum Motū propriū, tam quoad iam alibi, etiā in Rota, & Motu proprio cōmissas, & alias cæptasq; in posterum cōmittēdas, vel alias incipien. causas, in nouamus. Declaramus. illum extendi & quatenus opus sit, extendentes, etiā ad causas, in quib. Procurator Fisci agendo vel defendendo, corā aliis iudicibus, & tribunalib. comparando, vel alias concessisset, & illorum iurisdictionem prorogasset, ac etiā vbi interesse Fisci, siue principaliter, siue secundario in causis iam inter priuatos cæptis, detegeretur, dummodo sit interesse ciuile, & dummodo causæ huiusmodi, etiā quod in illis vertatur interesse Fisci, nō sint per cōmissiones, manu nostra propria, scientes de interesse Fisci aliis Iudicib. & tribunalibus, cum speciali, & expressa præsentis Motus proprii derogatione, cōmissa non fuerint, quas nolumus præsentibus esse comprehensas, sed semper exceptas.

§.4. Dantes, saluis præmissis, eidem Camerario, & Præsidentibus plenariam, & liberam facultatem, & auctoritatem, prædictis, & aliis quibusuis inhiben. fuerit in Rom. Curia, & extra eā, & sub cēsuris, & pœnis, etiā quoad causas simi-

Camera libusque dat cognitionem omnium causarū à Papam alibi non commissarum.

les in futurum extra Cameram committendas, propria eorum auctoritate, sine alio nostro mandato, nec signatura, inhiben. & in causis huiusmodi, non obstan. quibuscumque signaturis, & inhibitione. hactenus factis, & in futurum facien. nisi commissiones in futurum presentandæ, manu nostra cum presentium de verbo ad verbum insertione, & illarum derogatione signatæ fuerint, procedendi, citandi, declarandi, aggrauandi, reaggrauandi, interdictum ponendi, auxiliumque brachij sæcularis inuocan. ceteraque alia facien. dicen. geren. & exequen. quæ in præmissis, & circa ea necessaria, seu quomodolibet opportuna fuerint.

Clausula derogatoria.

§. 5. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ac Cam. Apost. clausulis statutis, & consuetudinib. ac reformationibus, etiam iuramento, & c. roboratis, priuilegiis quoq; indultis, & literis Apostolicis, quibus illorum tenores, causas, & effectus pro expressis, & insertis habent. & exprimi, ac de verbo ad verbum inferi posse decernent. latissime derogamus ceterisq; contrariis quibuscumq; cum clausulis opportunis, & consuetis.

Sola signatura sufficit.

§. 6. Volentes presentium solam signaturam sufficere, & ubique tam in iudicio, quam extra fidem facere, absque alia literarum expeditione, seu quod literæ in forma breuis ad perpetuam rei memoriam, cum maiori, vera, & ampliori specificatione omnium, & singulorum præmissorum, & circa ea necessariorum, latissime exten. adeo quod contraria quæcumq; penitus, & omnino tollatur, & non obstant.

Papa subscri.

Placet Motu proprio. I. Die 26. Iulij. 1561.

D. P. An. 2. die 26. Iulij.

Presentatur B. Amerin. Regens. Andreas Panizza, Mag. Curs. Presentatus per Iulium Parinum Cursorem.

XXXVI.

Inquisitorum hæreticæ prauitatis facultas, eligendi, & creandi in Notarios quoscumque etiam Clericos sæculares, & regulares, in causis Inquisitionis.

Tu scias quod Alexand. IV. sup. in eius constit. 22. Ne commissi. hoc idem concessit, quoad Clericos, qui in seculo Notariatus officium habuerant.

Edita An. D. 1561.

P I V S E P I S C O P V S, Seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Pastoralis officij cura meritis licet imparibus nobis ex alto commissi, nos assidue incitat, & inducit, vt vigilēs sollicitudinis nostræ oculos diligenter circumspiciamus, ad eaque potissimum nostræ prouisionis remedia adhibeamus. per quæ sancta, & Catholica Fides, ubique prout debet conseruetur, & augeatur, improbiq; Hæretici illius impugnatores, quoad fieri potest debite compescantur, & comprimantur.

Causa huius constit.

§. 1. Sane pro parte dilectorum filiorum Inquisitorum, & Commissariorum hæreticæ prauitatis in diuersis Regnis, Prouincijs, Ciuitatibus, Insulis, & alijs Christiani Orbis partibus deputatorum, nobis nuper expositum fuit, quod ipsi in causis sanctæ fidei aduersus eosdem Hæreticos prosequendis, personis probatis, & idoneis, quæ officio Notarij in eis fungantur plurimum indigere noscuntur, vnde officio ipsius Inquisitorum propter ipsorum Notariorum penuriam, tum quia pleriq; officij huiusmodi tam odiosum exercere recusant, ne illud suscipiendo quæquã offendere videatur, magnam incommodum, & detrimentum generatur.

Facultas Inquisitorum de qua in rubr.

§. 2. Nos igitur nostræ vigilantia curâ adhibere, in præmissis que opportune prouideri volentes, omnibus, & singulis hæreticæ prauitatis Inquisitoribus, & Commissariis in quibusuis Regnis, & Dominijs, Prouincijs, Ciuitatibus, insulis, etiam Græcijs, ceterisque Terris, & locis in quibus Christiana Religio colitur, constitutis, & quomodolibet pro tempore deputatis, quod quotiens eis expedire videbitur, vnum vel plures, etiam Clericos sæculares, vel quorumuis Ordinum Regulares, qui sibi sufficere, & idonei visi fuerint, in quibuscumq; causis sanctæ Fidei, & Inquisitionis huiusmodi in Notarios eligere, assumere, & creare, eosque ad officij Notariatus causarum prædictarum deputare, ipsiq; sic electi, & deputati, acta quæcumq; & processus causarum ipsarum diligenter, & fideliter describere, & annotare, ceteraq; omnia ad id quomodolibet necessaria, & opportuna facere, gerere, & exercere, libere, & licite possint, & valeant, plenâ, & omnimodâ, auctoritate Apostolica, tenore præsentium facultatæ, & potestatem concedimus, & impartimur.

Derogatio contrariorum.

§. 3. Non obstantibus quibusuis constitutionibus, & ordina-

tionibus. Apost. necnon quarumuis Ciuitatum, & Terrarum, etiam iuramento, confirmatione Apost. vel quauis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinib. priuilegiis quoq; indultis, & literis Apost. illis, & quibusuis Notariorum Collegijs, etiã per Sedem Apost. quomodolibet concessis, quib. omnib. eorum tenores præsentib. pro sufficere expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice duntaxat specia-liter, & expresse derogamus, ceterisq; contrariis quibuscumq;.

Fides transumptorum.

§. 4. Volumus autem, & eadem auctoritate Apost. decernimus, quod quoniam difficile admodum esset præsentibus nostras literas ad singula quæque loca ubi opus foret deferri, earundem presentium transumptis manu alicuius Notarij publici subscriptis, & sigillo Officij Inquisit. Almæ Urbis nostræ munitis, eadem prorsus fides, in iudicio, & extra adhibeatur, quæ ipsis originalibus adhiberetur si forent exhibitæ, vel ostensa.

D. P. An. 2. die 27. Aug.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis D. M. C. L. I. Kal. Septemb. Pont. nostri anno secundo.

Approbatio Confraternitatis, & Hospitalis sub inuocatione B. Mariæ de Pietate nuper in Vrbe instituti, ad egenos dementes charitatiue recipiendos, & curandos. Cum facultate alias eiusmodi Confraternitates extra Urbem, cum Indulgentiarum participatione erigendi.

XXXVII.

Formam in alijs Confraternitatibus erigendis, vel aggregandis, tradidit Clem. VIII. in constit. 115. Quæcumque. Quo vero ad Indulgentias, attende reformationem, nunc edendam à Paulo V.

P I V S E P I S C O P V S, Seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Edita An. D. 1561.

Illius qui pro Domini saluatione gregis, in ara Crucis, in pretium immolari non abhorruit, qui que inter alia sibi beneplacita, opera charitatis exercere præcepit, vices licet immeriti gerentes in terris, curis angimur assiduis, & continua meditatione pulsamur circa quæcumq; pia opera, & Christi fidelium deuotione ordinata, vt firma perpetuo, & illibata persistant, omni studio intendere, & vt ad ipsa Christi fidelium vota facilius cõcurrant, fideles ipsos, quibusdã spiritualibus, & allecitijs munierit. libenter prosequimur, ac eorum pia suffragia donis cælestib. contuemus, vt exinde reddantur diuinæ gratiæ aptiores, & in eis charitatis deuotio in dies per amplius augeatur.

Exordium.

§. 1. Sane pro parte dilectorum filiorum Confratrum Confraternitatis Christi fidelium, sub nomine pauperum aduenarum institutæ petitio continebat, quod alias nonnulli Christi fideles in Alma Vrbe degentes Dei spiritu (qui ubi vult spirat) ducti, ac zelo pietatis accensi, memoresq; illius Prophetæ dicentis: Egenos, & vagos induc. in domum tuam, & carnem tuam ne despexeris. Quodque hospitalitas Apostolicis doctrinis maxime commendabatur, pariterque considerantes, multos pauperes, pruinæ, & frigoribus expositos per cryptas, & ruinas dictæ Urbis iacere, & interdum maxima, & extrema frigoris calamitate, & fame perire, ac vident. etiam quosdam alios pauperes, mentis inopes, Christianorum omnium maxima miseratione dignos, qui rationis orbatu iudicio, nudi per dictam Urbem ambulabant, vniuersis ludibrijs, & plagis, alijsq; vitæ calamitatibus, animarumque salutis periculis expositos esse, & nulla receptacula in dicta Vrbe existere, ac cupientes, hos & illos ab eorum miseris eximere, vnam domum sitam in regione Columnæ de dicta Vrbe eorum industria quæsitam, & suis sumptibus extructam, & aptatam, primo pauperibus aduenis hospitan. deputauerint, lectisq; & suppelletilibus, ac rebus alijs conquisitis ad vitæ usum necessarijs, munierint, & inibi pauperes aduenas benignè recipi, eorumque pedes lauare, ac diebus aliquot iuxta cuiuscumque indigentiam cibari, pariterque fidei Christianæ rudimenta per Capellanum eorum ministrum, ignorantes ac simplices docere, & ad peccatorum suorum confessionem faciendam, & sacram Eucharistiam sumendam hortari curauerint, prout etiam ad præsens curant. Quodque in eadem domo vnum Orationum sub inuocatione B. Mariæ de Pietate, Apostolica aucto-

Instituta fuit in Vrbe Confraternitas B. Mariæ de Pietate, ad egenos mentis inope, educandos atque curandos, &c.

torium sub inuocatione B. Mariæ de Pietate, Apostolica auctoritate interuenient. extruxerunt, & ornauerunt, vbi sacra Eucharistia in factario decenter seruat, & quotidie Missa celebratur, locusque luminaribus semper accensis illustratur, ac pro manutenenda inibi hospitalitate, vnam Cōfraternitatem Christi fidelium Pauperum Aduenarum nuncupatam, dicta auctoritate crexerunt, & instituerunt, ac in dicto Oratorio in prima cuiuslibet mensis die Dominica dictæ Cōfraternitatis Confratres, Christi Corporis viatico reficiuntur, nec his pietatis operibus contenti, sed pia piis operibus cumulantes, ipsos pauperes, mentis inopes, per dictam Urbem, vt præfertur, vagan. ad eandem domum deduxerunt, & ad illorum infaniam curandam operam Medicorum adhibere cœperunt, animis geren. supradictam hospitalitatem aduenarum profequi, & in sanandos, curandosque dementes prædictos, eorum facultates, iunctis aliorum Christi fidelium elemofynis se extendere posse, ac quod pro dictæ Cōfraternitatis salubri directione, & augmento nonnulla statuta, & ordinationes ediderunt, necnon dilectum filium nostrum Bartholomæum tr. S. Crucis in Hierusalem, presbyterum Cardinalem de la Cueva nuncupatum, dictæ Cōfraternitatis Protectorem delegerunt, prout in literis Apostolicis desuper confectis, ac per ipsos Confratres impetratis, ac eisdem statutis, & ordinationibus, ac instrumentis publicis, siue aliis scripturis desuper forsan confectis plenius dicitur contineri.

Et nunc à P. confirmatio postulatur.

Qui P. d. in situatōe, & statuta Cōfraternitatis approbat.

Veratq; eam erigit, & eisdem Cōfraternitati dat facultatem statuta condendi.

Cōfratribusq; Missam in domib. propriis celebrari faciendi. In vide Cōc. Trident. sess. 22. c. 10 post Canones. Elemofynas, ac oblationes, ac legata recipienti.

§. 1. Quare pro parte eorundem Confratrum nobis fuit humiliter supplicatum, vt præmissis pro eorum subsistentia firmiori, rotur Apostolica confirmationi adiacere, ac alias in prædictis oportune prouidere de benignitate Apostolica dignaremur.

§. 2. Nos igitur, qui pietatis, & charitatis opera vltique exerceri, sinceris exoptamus affectibus, eorundem Confratrum pium, & laudabile opus plurimum in Domino collaudantes, necnon singularum literarum, ac instrumentorum, seu scripturarum præfararum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, huiusmodi, supplicationibus inclinati, dictæ Cōfraternitatis creationem, & institutionem, necnon prædictam, ac omnia, & singula alia per Guardianos, & Administratores dictæ Domus, & prædictos Confratres circa præmissa facta, statuta, & ordinationes, prout illa concernunt, omnia & singula, in dictis instrumentis, siue scripturis contenta (licita tamen, & honesta, ac sacris Canonibus non contraria) Apostolica auctoritate, tenore præsentium approbamus, & confirmamus, ac omnes, & singulos iuris, & facti defectus si qui forsan interueuerint in eisdem supplementum illisque omnibus perpetuæ firmitatis robur adiicimus.

§. 3. Et nihilominus quatenus opus sit, Cōfraternitatē ipsam pauperum aduenarum, quæ etiam curandorum demementium curam gerat, eisdem modo, & forma, quibus per dictos Christi fideles erecta, & instituta existit, auctoritate & tenore prædictis, de nouo erigimus, & instituiamus. Ac eisdem Guardianis, Administratoribus, ac Confratribus quascumque personas illis beneuifas, & gratas, & acceptas, tam Ecclesiasticas, quam sæculares, dictam Cōfraternitatem ingredi volentes, cuiusuis licentia desuper minime requisita, in eorum Confratres, & Cōfraternitatis gremium recipiendi, licentiam, & facultatem, eisdem auctoritate, & tenore concedimus. Eisque quod cum eiusdem Bartholomæi Card. & deinceps pro tempore existentis Protectoris sui auctoritate, seu consensu, alia quæcumque statuta, & ordinationes pro eiusdem Cōfraternitatis felici regimine, ad piorum operum huiusmodi exercitium, & alias circa præmissa, prout eis videbitur edere, condere, & restaurare libere, & licite possint indulgemus, ac per eos Guardianos, & Administratores, & Confratres obseruari debere volumus, & decernimus.

§. 4. Et insuper eisdem Confratribus, quamuis infirmi fuerint, quod liceat eis Missam in domibus suis celebrari facere.

§. 5. Et insuper eisdem Confratribus, quamuis infirmi fuerint, quod liceat eis Missam in domibus suis celebrari facere.

§. 6. Necnon elemofynas, & oblationes quascumque, ac etiam piorum Christi fidelium, & S. R. E. Card. & aliorum Prælatorum, & Officialium, aliarumque personarum, tam Ecclesiasticarum, quam sæcularium, tam hæctenus, quam in futurum, in vltimis voluntatibus, vel etiam inter vivos donationes, vel largitiones eidem Cōfraternitati

relicta, donata, legata, hæreditates, & bona quæcumque recipere, & de illis, & eorum fructibus in pios vsus, prout eis videbitur disponere, & alia omnia recipere, obtinere, & facere, ac ad illa admitti posse, quæ Urbis Confraternitates à Sede Apost. approbata possunt, & valent citra tamen illarum præiudicium.

§. 7. Ac vniuersis vtriusque sexus Christi fidelibus elemofynas, largitiones, oblationes, donationes, & legata huiusmodi facientibus, vt eisdem Indulgentias, & peccatorum remissiones consequantur, quas consequuntur, qui Basilicis Principis Apostolorum, & S. Iohannis Lateranen. ac illius, & S. Spiritus in Saxia de Vrbe Hospitalibus, bona quæcumque porrigunt donant, aut relicta, & legata faciunt.

Indulgentia porrigentiam elemofynas. Tu vide reuocationem in const. 30. Pij P. Et si.

§. 8. Præterea eisdem Confratribus vt totam Cōfraternitatem ipsam, & Oratorium, ac eorum Hospitale, ad aliam domum, Ecclesiam, siue locum ipsius Urbis eis beneuifum transferre, ac inibi vnum Oratorium, siue Capellam, aut Sacellum in qua, vel quo Sacratissimum Corporis Christi Sacramentum reconditum esse debeat, & ad eius Altare Capellanum ad id per eosdem Guardianos, & Administratores, ad eorum nutum eligen. & amouen. prout hæctenus habuerunt, per quem Missæ, & alia Diuina officia celebrari, ac ipsis celebrari, & aliis quibusuis Christi fidelibus Eucharistiæ, & penitentia Sacramenta ministrari facere possint, habere, & retinere, ac conservari facere.

Facultas transferendi Cōfraternitatem, & Hospitale ad alium locum, & Sacramenta ibi administrandi.

§. 9. Et ipsi Guardiani, & Administratores, ac Confratres, vestes, pecunias, aurum, argentum, & alia bona quæcumque deseruentium, & aliorum pauperum decedentium ab intestato, in dicto extracto, aut in posterum extruen. per dictos Confratres Hospitali percipere, & in vsum, & vtilitatem huiusmodi Hospitalis conuertere.

Bona decedentium sine testamento in d. Hospitali ad illud spectent.

§. 10. Dictisque Confratribus, & quibusuis aliis Christi fidelibus, qui in dicto Oratorio, siue Capella, prima cuiusque mensis in Die Dominica sacram Eucharistiam sumperint, & quinquies Orationem Dominicam, & Salutationem Angelicam in memoriam quinquæ vulnerum Iesu Christi Domini nostri dixerint, precatique fuerint omnipotentem Deum pro pace, vnitatem, tranquillitate ac felici statu Sanctæ Mariæ Ecclesiæ, totiusque Populi Christiani, qualibet vice, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam, & remissionem.

Indulgentia pro prima cuiusque mensis Dominica.

§. 11. Nec non dictis Confratribus facultatem, vt Confessorem siue Confessores, qui eos in mortis articulo, ab omni sententia excommunicationis, & ab omnibus eorum peccatis, à culpa, & pœna, plenarie absoluant eligere perpetuis futuris temporibus

Facultas eligendi Confessorem, qui Cōfratres absoluat, &c.

§. 12. Necnon eisdem Guardianis, & administratoribus pro tempore existent. vt quascumque Cōfraternitates extra Urbem, sub huiusmodi vocabulo instituere, & pro tempore institutas, omnibus, & singulis prædictis, & aliis priuilegiis, & indultis deinceps concedendis, sub conditionibus, & formis eis bene visis decorare, illasque eis, in toto, vel in parte communicare libere, & licite valeant, similiter concedimus.

Ad hoc vide reformationem Clem. VIII. cit. in rubr.

§. 13. Ac Indulgentias huiusmodi, & præsentis literas, sub quibuscumque reuocationibus, suspensionibus, derogationibus, vel limitationibus, quarumcumque similium, vel dissimilium gratiarum, & Indulgentiarum per nos, & Sedem Apostolicam, etiam in fauorem Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe huiusmodi, & expeditionum contra Infideles, & Cruciatæ Sanctæ, vel alias etiam ad Imperatoris, Regum, Reginarum, & aliorum Principum instantiam, quomodolibet pro tempore facti nullatenus comprehen. sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties, in pristinum statum restitutas, & de nouo concessas fore; ipsisque Confratribus & aliis prædictis suffragari debere decernimus.

Facultas erigendi, vel aggregandi alias Cōfraternitates cū participatione indulgentiarum.

In hoc habemus formam traditam à Clem. VIII. cit. in rubr. Clausula præseruatiua.

§. 14. Non obstantibus quibusuis Apostolicis, ac in prouincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus, constitutionibus, & ordinationibus, necnon statutis, & priuilegiis, indultis, & literis Apostolicis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusuis clausulis, & decretis concessis, confirmatis, & in nouatis. Quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, ac illis eorumque totis tenoribus specialibus specifica, indiuidua, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes

Clausula derogatoria.

mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc seruanda foret, tenores huiusmodi presentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanfuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Nulli ergo, &c. Si quis, &c.

D. P. Ann. 2. die 11. Sept.

Dat. Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicae 1561. Idus Septemb. Pont. nostri anno secundo.

XXXVIII Quod Instrumenta pro interesse Hospitalis S. Spiritus in Saxia de Vrbe rogata, per illius pro tempore Notarios, & Secretarios, in Cancellaria eiusdem Hospitalis custodiri, & per alios Notarios, & Secretarios successores gratis expleri, & in publicam formam redigi possint, illisque plena fides adhibeatur.

Omnia quae spectant ad istud Hospitalis, videnda sunt sup. in const. 7. Innoc. III. Inter. & in const. 22. Sixt. IV. Religionis.

Edita A. D.

PIVS PAPA QVARTVS
Motu proprio, &c.

Causa concessionis huius privilegij.

Cum, sicut accepimus, pro tempore existens Praeceptor Hospitalis nostri S. Spiritus in Saxia de Vrbe, Ordinis S. Augustini, soleat in Hospitali suis sumptibus, & expensis tenere vnum Notarium, & quandoque etiam vnum Secretarium, qui de omnibus instrumentis interesse eiusdem Hospitalis concernentibus, rogantur, & sapius contingat, vt ipsis Notario, & Secretario dicto Hospitali recedentibus, & officium Notariatus, seu Secretariatus huiusmodi in dicto Hospitali exercere desinentibus, aut deceden. eorum scripturae per eos, seu illorum haeredes, ex eodem Hospitali alio transportentur, & quandoque pereant, seu dissipentur, vel ad Notarium, qui notas, vel imbreuiaturas instrumentorum interesse praedicti Hospitalis concernen. absque praemio explere, & in publicam formam redigere reculant, manus deueniant, in non modicum dicti Hospitalis, & illius pauperum detrimentum.

Privilegium de quo in rub.

§. 1. Nos praemissis occurrere, & indemnitati Hospitalis, & pauperum praedictorum, paterno affectu consulere volentes, Motu simili Apostolica auctoritate, per praesentes statuimus, & ordinamus, quod de cetero perpetuis futuris temporibus Notarius, & Secretarius dicti Hospitalis ab eo recedentes, & officium Notariatus, & Secretariatus huiusmodi exercere desinentes, aut ipsorum Notarij, & Secretarij si decedant haeredes, imbreuiaturas, seu notas instrumentorum per eos rogatorum interesse praedicti Hospitalis quomodolibet concernen. alio transportare nequeant, sed eas in Cancellaria dicti Hospitalis ad hoc vt illi succedentes Notarius, & Secretarius praedicti, illas gratis, & sine praemio explere, & in publicam formam redigere possint, dimittere teneantur. Et pro tempore existens Praeceptor dicti Hospitalis, eos ad illas vt praefertur dimittent. & propterea auctoritate cogere, & compellere valeat. Quodque pro tempore existens Notarius, & Secretarius praedicti Hospitalis, vigore praesentium, & absque alia defuper sibi conceden. ab aliquo licentia, & facultate, imbreuiaturas, seu notas instrumentorum per anteriores Notarios, & Secretarios dicti Hospitalis rogato interesse eiusdem Hospitalis quolibet concernen. explere, & in publicam atque authenticam formam redigere possint. Eisque sic expletis, & in publicam atque authenticam formam redactis, ea prorsus fides adhibeatur, quae adhiberetur, si per alium Notarium praecedentem licentia, & facultate sibi iuxta statutorum, &c. & reformationum Almae Urbis, & Collegij Scriptorum Archiuij Romanae Curiae, & alias seruatis teruan. concessa expleta, & in publicam formam redacta fuissent.

Derogatio contrarium.

§. 2. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis praedictis, & quibusuis aliis statutis, &c. & reformationibus etiam iuramento, &c. roboratis, privilegijs quoque indultis, & literis Apostolicis, Dilectis filiis Populo Romano, & praedictis Collegijs, & quibusuis alijs, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum

quibusuis clausulis & decretis etiam motu simili, aut alias quomodolibet concessis, &c. Quibus omnibus, etiam si de illis, &c. illorum tenores, &c. hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, & sufficienter derogatum esse decernimus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§. 3. Praesentium etiam, absque eo quod registrantur, aut illis data apponatur solam signaturam sufficere, & vbique in iudicio, & extra regula contraria non obstante, fidem facere decernen. &c.

Sola Signatura sufficit.

Fiat Motu proprio. I.

Papa subscr.

XXXIX Quod Birretum Viride deferant etiam coram Iudicibus Urbis, & Carcerum Visitatoribus petentes alternatiuas, vel beneficium cap. Peruenit. & cap. Odoardus.

XXXIX.

Haec beneficia, quibus danda, & deneganda sint, vide supra in const. 16. Clem. VII. Cum ex multorum. ubi etiam habes, quantum duret instantia istarum causarum.

PIVS PAPA QVARTVS
Motu proprio, &c.

Edita An. D. 1561. Causa consilij.

Cupientes Mercatoribus, & alijs personis tam Almae Urbis nostrae Ciuibus, quam forensibus in ipsa Vrbe cum quibusuis personis contrahendi omnem possibilem securitatem concedere, & omnem viam, ac etiam omnes dilaciones, & per quas Mercatorum, & aliarum personarum debitores a debitorum, solutione sulterfugere, seu se quoquomodo subtrahere, & creditores eorum creditis defraudare, aut supplantare possent, de medio tollere, at remedium opportunum praemissa ne fiant adhibere, & vt debitores ipsi a praemissis, si non Dei omnipotentis, saltem humanae ignominiae timore abstineant, & sic eorundem Mercatorum, & personarum firmitati prouiderent volentes.

§. 1. Et considerantes Motum proprium a fel. rec. Paulo Papa IV. praed. nostro, quod ex tunc de cetero alternatiuae, significationes, & dilaciones quaecumque, nisi iuxta iuris dispositionem, ac formam statutorum ipsius Urbis concedi nullatenus possent, & qui illas obtinuissent & ex tunc in futurum obtinerent, semper Birretum Viride portare tenerentur emanatum, circa ipsorum debitorum malitiam, seu malos homines non sufficere, cum ipsum Birretum Viride, nisi postquam ad alternatiuam, vel alias dilaciones admissi fuerint portare non teneantur, & sic beneficio temporis in graue creditorum praedictorum, & iacturam gaudeant.

Paul. IV. statuit debitores obtinentes alternatiuas, vel dilaciones teneri deferre Birretum Viride.

§. 2. Nos igitur Motu simili, &c. Per praesentes perpetuo statuimus, & ordinamus, quod de cetero quicumque debitores, seu in forma Camerae, aut alias quomodolibet obligati, quamcumque alternatiuam, significationem, vel aliam quamcumque dilacionem etiam secundum cap. Peruenit, vel Odoardus, seu inhibitionem aliquam a Curia causarum Camerae Apost. Auditore, seu eius Locumtenente, aut Almae Urbis Vicario, vel Gubernatore, vel Senatore, seu alijs ipsius Urbis Iudicibus etiam Commissariis, aut etiam Carcerum Urbis Visitatoribus petere non possint, nisi se prius coram illis dictum Birretum Viride gestando praesentauerint, & ipsum Birretum Viride publice, & secreta sub fustigation. per Vrbem pro prima vice, & tritemium pro secunda, qua sine dicto Birreto repti fuerint, deferre, per se, vel suos legitimos procuratores ipsi absentibus promiserint, & medio iuramento affirmauerint, ac aliter a praedictis, & alijs quibusuis Iudicibus etiam vigore specialis commissionis nostrae, aut successorum nostrorum manu signata, vel signanda obtenta, & obtinenda, alternatiua, & significationes, aut dilaciones quaecumque etiam secundum iuris formam nullae sint, & ipsi debitores etiam si Clerici existant, nullatenus suffragentur.

Hic autem Pbr. declarat. debitores teneri gestare dictum Birretum coram Iudicibus, Urbis antequam inhibitione obtineant, & promittere ipsam de cetero deferre.

§. 3. Mandantes eidem Auditori Cam. vt huiusmodi constitutionem, & ordinationem perpetuo, & inuiolabiliter etiam in quibuscumque litibus, & causis hactenus motis obseruari faciat, & mandet, contra omnes, & singulos praemissis in aliquo contrauenientes per censuras & poenas, ac etiam pecuniarias, & alia remedia opportuna sibi visa etiam manu Regia procedendo.

Deputatio executorum.

§. 4. Prae

Derogatio Contrarium. §. 4. Præmissis ac quibuscumque constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac ipsius Urbis Statutis, & reformationibus, ceterisque contrariis non obstantibus quibuscumque.

Sola signatura sufficit. §. 5. Volumusque quod præsentium sola nostra signatura sufficiat, & ubique fidem faciat in iudicio & extra, quacumque regula contraria non obstante.

Papa subscri. Placet Motu proprio. I.

Publ. P. A. 2. die 27 Octob. Anno à Natiuitate Domini 1561. indiēt. 4. die verò 27. mensis Octobr. Pontific. Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. D. Pij Diuina prouidentia Papa IV. Anno secundo retrospectiua litera Apostolica, affixe, & publicata fuerunt in ualuis Principis Apostolorum, de Vrbe, Cancellaria Apost. ac in acie Campi Floræ, ut moris est per nos Bernardinum Andrentium, & Io. Gherardi Curs. Apost.

Iulius Parinus Mag. Curs.

XL. Inquisitores hæreticæ prauitatis, non teneantur publicare dicta testium contra Schismaticos, vel Hæreticos examinatum. Neque rationem reddere de processibus, alteri quam Rom. Pontifici, aut supremis Inquisitoribus Almae Urbis.

Edita An. D. 1561. P I V S P A P A Q V A R T V S. Ad perpetuam rei memoriam.

Causa consti. C Vm sicut non sine magna animi nostri molestia accepimus, humani generis hoste instigante ita Schismaticorum, & aliorum Hæreticorum numerus in prouincia, statu, & diocesi ciuitatis nostræ Auinionen. præualuerit, & propter eorum, seu alicuius ipsorum potentiam, & malitiam, nullus contra eos deponere, seu eorum crimina reuelare, & accusare audeat, quo fit ut ipsi Schismatici, & hæretici remaneant impuniti, in non modicam diuinæ Maiestatis offensam, & graue personarum Catholicarum scandalum.

Inquisitor dicta testium contra Hæreticos examinatum publicare non teneatur. §. 1. Nos ne in futurum aliquis metu ipsorum hæreticorum, & Schismaticorum, eorum crimina reuelare formidet, alias in præmissis opportune prouidere volentes, Motu proprio, & ex certa scientia, nostris, Dilecto filio Fratri Bernardo moderno Inquisitori Auinionen. vel pro tempore existenti, in dicta prouincia hæreticæ prauitatis Inquisitori, ut personas, quæ Schismaticos, seu hæreticos huiusmodi reuelauerint, seu contra eos deposuerint, & testificauerint publicare, seu reuelare minime teneantur. Et si ab eodem inquisit. aliqua ipsorum testium dicta publicari contingat, ita truncata, & secreta publicentur, ut cognitio nominum, & cognominum ipsorum testium, ad aliquam notitiam deuenire non possit.

Syndicarique nequeant, nisi à Rom. Rom. vel supremis Inquisitoribus Urbis. §. 2. Quodque ipse Inquisitor à quoquam syndicali nequeat & nemini, nisi nobis, aut pro tempore existenti Romano Pontifici, & Almae Urbis nostræ supremis Inquisitoribus de processibus per eum contra dictos hæreticos, & Schismaticos formatis rationem reddere teneatur, auctoritate Apostolica tenore præsentium concedimus patiter, & indulgemus.

Inhibitio contra molestantes Inquisitorem sup prædictis. §. 3. Districtius inhibentes vniuersis, & singulis venerabilibus fratribus Archiepiscopis, Episcopis, & aliis Prælati, eorumque in spiritualibus, & temporalibus Vicariis seu Officialibus generalibus, & dilectis filiis omnibus, & singulis Iudicibus, & personis tam Ecclesiasticis, quam secularibus cuiuscumque dignitatis, status, gradus, & ordinis, vel conditionis existentibus, ne ipsum modernum, & pro tempore existentem Inquisitorem ad nomen, & cognominum dictorum testium reuelationem, & publicationem, seu de processibus per eundem modernum contra ipsos hæreticos, & Schismaticos formatis, vel ab eo, & aliis Inquisitoribus pro tempore in futurum formandis rationis redditionem arctare, nec super præmissis, seu eorum occasione quouis prætextu molestare, perturbare, vel inquietare audeant, vel præsumant. Irritum nihilominus, & inane decernentes si secus super his à quoquam quauis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrarium. §. 4. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, & in Prouincialibus, ac Synodalibus cõciliis editis generalibus, vel specialibus, statutisque &

Tom. II.

consuetudinibus, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus etiam si de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa mentio habenda foret, illorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanens, hac vice dumtaxat ad effectum præsentium specialiter, & expresse latissimeque derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. Romæ apud S. Petrum sub Annulo Pisc. die 1. Nouemb. 1561. Pontific. nostri anno secundo.

Dat. P. A. 2. die 1. Nouemb.

Fructus & emolumenta ad Capitulum & mensam Ecclesiarum Urbis communiter spectantia, & distributiones pro defunctorum anniuersariis largiendæ, applicentur distributionibus quotidianis pro interessentibus Diuinis officiis.

XLII.

P I V S P A P A Q V A R T V S. Motu proprio, &c.

Edita Ann. Dom. 1561.

Causa consti. C Vm, sicut accepimus, in hac Alma Vrbe nostra, quæ caput existit totius Orbis, & in qua cœlestis altitudo consilij Sedem Apostolicam nullis defecturam temporibus mirabiliter stabiluit, ita in Ecclesiis collegiatis diuinus cultus diminutus fuerit, ut exteris nationibus scandalum non modicum generetur.

§. 1. Volentes igitur, quantum in nobis est, diuino cultui consulere, & abusus huiusmodi tollere, decernimus, statuimus, & ordinamus, omnes & quoscumque fructus, redditus, prouentus, iura, obuentiones, & emolumenta quæcumque, in quibuscumque rebus consistant, quarumcumque Ecclesiarum, tam sacrosanctæ Lateranensis Ecclesiæ, B. Petri Apostolorum Principis, ac Gloriosissimæ Virginis S. Mariæ Maioris nuncupatæ, quam aliarum quarumcumque Ecclesiarum, ad Capitulum, & mensam eandem communiter spectantes, & pertinentes applicari, assignari, & adscribi debere, prout tenore præsentium (sine tamen præiudicio pensionum super dictis fructibus reseruatarum) applicamus, adscribimus, & assignamus distributionibus quotidianis, distribuendas, & diuidendas inter Canonicos, & alios Beneficiatos Diuinis officiis interessentes dictarum Ecclesiarum, iuxta Ecclesiæ cuiuslibet ordinationem rationabilem iam factam, seu etiam faciendam per nos, vel dilectum filium nostrum Almae Urbis Vicarium generalem. Qui vero aliter de dictis fructibus, redditibus, prouentibus, iuribus, emolumentis quicquam receperint (exceptis illis quos infirmitas, seu iusta, & rationabilis causa, aut Ecclesiæ utilitas excusant) rerum sic receptarum dominium non acquirant, nec faciant causas suas, immo ad omnium restitutionem teneantur. Idem quoque de distributionibus pro defunctorum anniuersariis largiendis decernimus obseruandum.

Disposio de qua in rubr.

§. 2. Mandantes dilecto filio Iacobo Cardinali Sabello, nostro in dicta Vrbe, eiusque districtu Vicario, quatenus ordinationem, statutum, decretum, applicationem, & assignationem huiusmodi, in quibuscumque Ecclesiis in dicta Vrbe consistentibus, inuolabiliter per quoscumque quauis auctoritate, etiam Cardinalatus honore fungentes, per censuras Ecclesiasticas, & alias pœnas etiam pecuniarias, arbitrio imponendas, quacumque appellatione remota, manu regia obseruari faciat. Contradictores, &c. sublata, &c. Sicque per quoscumque Iudices, &c. irritum quoque, &c.

Vicarius Papa executor.

§. 3. Non obstantibus præmissis, constitutionibus Apostolicis, & consuetudinibus, & constitutionibus quarumlibet dictarum Ecclesiarum, confirmatione Apostolica, tut quauis alia firmitate roboratis, latissime extendendis, quibus omnibus, illorumque tenores pro sufficienter expressis habentes, specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Clasula derogatoria.

Placet Motu proprio. I.

Papa subscri.

Dat. Romæ apud S. Petrum duodecimo Kal. Decemb. anno secundo.

Dat. P. A. 2. die 1. Nouemb.

XLII. Proxenetæ Ripæ Almæ Vrbis, tenentur Nautis, & Mercatoribus Vini, de pretio vini eis mediantibus venditi, emptoribus illud non soluentibus.

Alia eorundem Mercatorum, & nautarum indulta, ad priuilegium fori, indicauit hic supra in constit. 2. 5. Capientes.

Edicta A. D. P I V S E P I S C O P V S, 1561. Seruus seruatorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Decet Roman. Pontificem ex debito sui pastoralis officij, ad ea diligenter prospicere, per quæ in hac Alma Vrbe, ad quam veluti communem omnium patriam, frequens est hominum concursus, vini, ac rerum aliarum humano victui necessariarum vbertas, cum eiusdē Vrbis incolarum in copioso numero existentium commoditate, Nautarum quoque, & Mercatorum vina, & res huiusmodi ad Vrbem ipsam aduenturam, plena securitate, nostræ prouisionis ope, unicuique quod suum est tribuendo, non solum manuteneri, sed augeri, ac in ea ad publicam omnium vtilitatem, per amplius conseruari salubriter valeat.

Nauta vrbis mediantibus Proxenetis eorum vina, cauponibus, & aliis quos non cognoscant, & pro consecutione pretij litigare cogebantur.

§. 1. Cum itaque sicut diuersi diuersarum partium Nautæ, & Mercatores querelanter nobis nuper exponi fecerunt; ipsi quos vini, ac res huiusmodi ad Ripam fluminis dictæ Vrbis deducere saepe contingit, neminem cognoscentes, & diutius in dicta Vrbe, seu Ripa absque eorum graui detrimento morari nequeunt, vina huiusmodi mediantibus Proxenetis, Senfalibus nuncupatis, cauponibus, hospitibus, tabernariis, ac aliis diuersarum qualitatatum personis, à quibus vini venditi pretij solutio, seu exactio nimium tarda, & difficilis existit vendere, & deinde pro huiusmodi pretio recuperando caupones, hospites, tabernarios, ac personas huiusmodi, ad iudicium euocare, ac proinde varias lites, & quamplures sumptus, & expensas subire, procuratores cum mensuris salariis in dicta Vrbe constituere, & relinquere cogantur, ac sapius etiam caupones, hospites, tabernarios, ac personas huiusmodi dolose, & fraudulenter decoxisse, solum vertisse, foro cessisse, atque alias soluendo non esse inueniant. Quo fit vt negociatio circa hæc, magna cum eorum iactura multum impediatur, & retardetur, ac ipsi vina prædicta longe dimidio etiam carius vendere adstringantur, in graue totius Vrbis, ac illius, & præsertim pauperum incolarum euidentis detrimentum. Et propterea ipsi, seu eorum maior, & sanior pars apud nos, vt eis in præmissis de opportuno remedio prouidere velimus, vehementer instantes, si nostræ prouisionis auxilio ab eisdem damnis, & incommodis liberati fuerint, vltro per eorum propriis manibus subscriptas syngraphas nouis, & Cam. Apostolicae perpetuis futuris temporibus, pro impensis etiam Ministrorum in præmissis tubendis, quatuor iulios pro quolibet dolio vini ordinario, vltra omnes alias præstationes, & solutiones ad hæc vsque tempora introductas, se soluturos offerant, & longe esse minorem suam hanc quatuor iuliorum præstationem, quam tot, & tanta incommoda, quæ in dies subire compelluntur, attestentur, ac sublatis dictis incommodis, etiam multo viiliori pretio vina sua vendere posse affirmant.

Prius igitur Nautarum, & Mercatorum vini securitati, ac vini vbertati consulendo, decernit, ipsos proxenetis teneri pro pretio vini venditi, eis mediantibus, quædam emptores soluere reusant, vel dilatio vltra 20. dies cessante, non sit ab ipsis Mercatoribus,

§. 2. Nos igitur eosdem Nautas, & Mercatores specialibus fauoribus, & gratis prosequi, ac eorum indemnitati, & publicæ vtilitati, quantum in nobis est, prouidere volentes, ac omnia, & singula priuilegia, & hypotheccas, tam de iure, quam consuetudine eis quomodolibet concessa, & competentes, quorum tenores præsentibus haberi volumus pro expressis, harum serie approbantes, & innouantes, ac de nouo concedentes, necnon per eos nobis factam oblationem prædictam acceptantes, ratamque & gratam habentes, ac simul laudabilem alias in his, vt plene nouimus introductum, licet postmodum nonnullorum vel incuria, vel fraudibus, & malitiis à quibusdam annis citra male obseuatum vsum, per quem Proxenetæ quorum opera vina vendita fuerant, post trinanam requisitionem illorum emptoribus factam, ad totalem pretij solutionem eisdem venditoribus tenebantur, amplectentes, consideratis prius natura negocij, quæ

in celeri expeditione consistit, ac ipsorum Nautarum, & Mercatorum, ac aduenarum, & aliarum personarum in eadem Vrbe degentium, ac cum eis contrahentium ignorantia, publicæque vtilitatis conseruatione, necnon dictæ Vrbis excellentia, quæ pluribus priuilegiis à diuersis Romanis Pontificibus prædecessoribus nostris decorata fuit, & deinde habita super his cum diuersis probis viris horum omnium peritis, deliberatione maturata, ex certa nostra sciētia auctoritate Apostolica, tenore præsentium statuimus, & ordinamus, quod de cætero perpetuis futuris temporibus pro tēpore existentes Proxenetæ, qui quotidie in dicta Ripa versantur, quique caupones, tabernarios, & hospites, ac alias personas huiusmodi in eadem Vrbe degentes, quæ per eorum manus vina ab eisdem Nautis, & Mercatoribus emunt, per continuam, seu frequentem, & circularem cum eis ratione exercitij, eorum officij, ac cum aliis personis habitam conuersationem, ac tractationem cognoscunt, & cognoscere possunt, seu facile de eis eorumque facultatibus se informare, ac certiores reddi valeant, quorumque fidem in nominibus, & venditionibus faciendis in hoc negotio huiusmodi vinorum venditores quodammodo sequi videntur, ad solutionem pretij cuiuscumque quantitatis vini, eis mediantibus venditi, & venditoribus non soluti, in omnibus & per omnia, ac si ipsis venditum fuisset teneantur, adeo vt facta emptoribus, per eosdem venditores, trina requisitione iudiciali, seu extra iudiciali, etiam vnico contextu, & de eadem requisitione coram iudice competenti etiam fide facta, ipso facto, nullaque admiffa excusatione, ad eorum solutionem omnibus iuris, & facti remediis statim, vnica tantum citatione præcedente, etiam si opus fuerit, per subhastationem, & venditionem officij Proxenetæ, quod pro tempore obtinebunt, quacumque appellatione remota compellantur, nisi venditores præfati emptoribus ipsis ad soluendum pretium vini venditi dilationem vltra viginti dies fecerint, atque concesserint. Quo casu Proxenetæ huiusmodi nullatenus teneantur, nisi mercatores ipsi opera, & interuentu ipsorum Proxenetarum dilationem huiusmodi fecisse probauerint, quo probato, Proxenetæ prædicti ad huiusmodi solutionem, vt præfertur, teneantur.

§. 3. Salua tamen remanente præsentis statuti, & ordinationis vigore proxenetis, in casibus in quibus teneantur, contra dictos emptores actione, in omnibus, & per omnia, ac si vinum prædictum per eos emptoribus venditum extitisset, ipsique cum eis contraxissent, etiam absque alia desuper per dictos venditores actionum, aut aliorum iurium cessatione facienda.

§. 4. Et pro maiori Proxenetarum, ac Mercatorum, & Nautarum, ac aliorum prædictorum cautela, quod moderni caupones, hospites, & tabernarij, ac officia cauponis, hospitis, & tabernarij ad præsens exercentes infra quindecim dies, alij vero qui in futurum illa exercere voluerint, ante eorum exercitium, coram dictæ Ripæ Camerario, in forma depositi pro centum scutis pro quolibet hospicio, seu qualibet taberna, vel caupona, de stando iuri, & iudicatum soluendo coram dicto Camerario, omnibusque aliis iudicibus competentibus cum omnibus, & singulis personis quomodolibet interessere habentibus occasione cuiuscumque quantitatis vini, per eos à Nautis, seu Mercatoribus ripalibus empti idonee cauere, & cautiones huiusmodi in fine cuiuslibet anni reuocare etiam teneantur, ac ad id per Camerarium prædictum, omnibus iuris, & facti remediis ipso facto cogi, & compelli possint, quibuscumque appellatione, & subterfugijs remotis. Super quibus ipsi Ripæ Camerario eos totiens quotiens vsque ad quamcumque summam pro præmissorum executione multandis, ac multatam huiusmodi pro vna Camera prædictæ, & pro aliis illius medietatibus officij Camerarij huiusmodi, & executori applicandi, eamque exigendi, ac tabernas, hospitia, & cauponas huiusmodi claudendi, omniaque alia & singula in eisdem præmissis, & circa ea quomodolibet necessaria, & opportuna, discernendi, mandandi, faciendi, & exequendi, plenam, & liberam auctoritate, & tenore prædictis concedimus facultatem aliquoquin ipsum, & Camerarium, & Notarium inde rogatum in præmissis negligentes pro dictis centum scutis de eorum proprio

Proxenetæ, ita soluentes a re posse declarari contra emptores vini prout si ipsi tenentur eis vendidissent.
Et pro maiori cautela Mercatorum vini, ac Proxenetarum, præcipit quoscumque caupones, & tabernarios cauere debere de stando iuri, &c. occasione vini, cum quibuscunque personis.

proprio teneri, ac ad illorum solutione cogi, & compelli, & ita per quoscumque iudices, & commissarios, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac prefatos Cardinales sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter indicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiti debere decernimus, & declaramus.

§. 5. Et nihilominus ne dicta Camera propterea damnatum aliquod patiatur, sed vt premissa omnia suum plenarium effectum liberius fortiri valeant, ac ex causa concessa sint, & esse censeantur, pro Ministrorum in his in dicta Ripa, & alibi, ac aliis premissis necessariorum mercede, & manutentione eisdem quatuor iulios pro quolibet dolio vini ordinario, quod ad dictam Ripam appellere contigerit, modernis, & pro tempore existentibus Dohanæ Ripæ huiusmodi Appaltatoribus, & Ministris dictæ Cameræ per prædictos venditores vltra omnes alias hucusque introductas præstationes prædictas, in primis, & ante omnia persolui, & ab eis exigere volumus, & mandamus. Præcipientes eisdem Appaltatoribus, & Ministris, vt à publicatione earumdem præsentium illos vna cum aliis eiusdem Cameræ iuribus à prædictis venditoribus exigant, ac retineant in vtilitatem ipsius Cameræ conuertendos, ac in eorum libris annotent.

§. 6. Necnon dilectis filiis nostro Guidoni Ascanio S. Mariz in Via lata Diacono Cardinali de Sancta Flora nuncupato Camerario nostro, ac ipsius Cameræ Thesaurario, Præsidentibus, Clericis, & personis, vt easdem præsentibus in libris Cameræ prædictæ registrent, illasque ac omnia in eis contenta huiusmodi inuolabiler obseruari faciant. In contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque.

Nulli ergo, &c.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo primo, duodecimo Kalend. Decembris. Pontificatus nostri anno secundo.

Anno à Natiuitate Domini 1561. indictione 4. die 12. mensis Decembr. Pontificatus Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. D. Pij Diuina prouidentia Pape IV. Anno secundo retroscripta litera Apostolica, omniaque & singula in eis contenta lecta, affixa, & publicata fuerunt in valuis Basilica Principis Apostolorum, & Ecclesia Lateranen. de Vrbe, & Cancellaria Apostolica, ac in acie Campi Flora, in dictisque locis per aliquod spatium temporis dimissis, vt moris est, per nos Bernardinum Andrentium, & Franciscum Sottocasa prelabati S. D. N. Pape Cursores.

Bartholomæus Sottocasa Mag. Curs.

XLIII. Pœnæ maleficiorum Communitatum Status Ecclesiastici, vel locorum subiectorum applicatur Reuerendæ Cameræ Apostolicæ quatenus ex causa vere onerosa, aut piis, vel publicis operibus, non sint applicatæ. Et Governatores locorum decem pro centenari consequantur de eiusmodi pœnis, accusatores autem quartam partem pœnarum bannimentalium.

Hec omnia approbauit Six. V. in constit. 93. Ad Romanum, ubi etiam præfixi iussit terminum ad docendum, de præsentis applicationibus ex causa onerosa, &c.

Edicta A. D. P I V S E P I S C O P V S, 1561. 1562. Et 1564. Seruus seruorum Dei. Ad futuram rei memoriam.

Exordium. Decet Romanum Pontificem id maxime omni studio curare, & efficere, vt populi suæ sanctæque Sedis Apostolicæ ditioni subiecti, in pace, & tranquillitate viuant, ac vt quietis status perturbatores, quos virtutis amor à malo non retrahit, pœnæ saltem formidine coercantur, omniisque eis occasio, quoad scelera committenda procliuiora reddi posse videantur, penitus adimantur.

§. 1. Sane cum experientiarum magistra docente luce clarius cognouerimus, pro eo quod in omnibus fere

ciuitatibus, terris, castris, & locis, nobis, & præfata Sedi immediate subiectis, tam ex illorum statutis, & consuetudinibus, quàm etiam ex rectorum decretis, & edictis, seu proclamatibus, quæ pro tempore fieri contingit, seu alias ex variis priuilegiis illis concessis, pœnæ pro delictis, & excessibus impostæ, in totum vel pro parte Communitatibus ciuitatum, terrarum, & locorum huiusmodi applicantur, & à delinquentibus, vt pote qui de ipsa Communitatum corpore existant, & in illis quam plures sibi necessitudine, & amicitia coniunctos habent minime exiguntur, plura, & enormia delicta committi, & perpetrari, ac impunita, vt plurimum remanere, indeque ad illa, & peiora committenda, homines proniores, & faciliores reddantur, plerumque inimicitias oriri, ortasque ingrauescere, & foueri.

§. 2. Nos propterea, pro nostri pastoralis officij debito, his quantum in nobis est occurrere, & ne sub spe impunitatis quispiam audacior ad delinquendum fiat, prouidere volentes, habita prius super hoc cum Venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus matura deliberatione, ac de eorum vnanimi consilio, hac in perpetuum valitura constitutione sancimus, vt in omnibus, & singulis ciuitatibus, terris, & locis, vt præfertur, nobis & Sedi Apostolicæ subiectis, in quibus pœnæ aliquæ pecuniariæ, & multæ, siue certæ expressæ summæ, siue Bonorum, siue alicuius partis illorum confiscationis, pro quibusvis criminibus, à iure communi, vel municipali, siue etiam per decreta, edicta, proclamata, aut bannimenta à locorum Rectoribus, & Prouinciarum Præsidentibus, seu Gubernatoribus, ac etiam de latere Legatis, & eorum Vicelegatis, ceterisque officialibus, & iustitiæ ministris, edita, & facta in scriptis, ipsarum ciuitatum, terrarum, & locorum Communitatibus, ex statuto, vel consuetudine, etiam à nobis, & Sede Apostolica approbatis, & confirmatis, aut priuilegio Apostolico, etiam ex titulo oneroso, vel pro reparatione murorum, fontium, pontium, & viarum, & etiam Ecclesiarum, seu piorum locorum, aut pro aliis rebus publicis, vel alias quomodolibet concessis, in totum, vel in partem applicatæ existunt (illis tantum quæ pro damnis in possessionibus, vineis, agris, siluis, & nemoribus illatis impostæ fuerint exceptis) non prædictis Communitatibus, sed Cameræ Apostolicæ applicatæ sint & esse censeantur, & per officiales, seu executores ad id ab ipsa Camera deputan. etiam quæ hætenus earumdem Communitatum negligentia, seu potius nimia indulgentia exactæ non fuerunt, exigantur, ac exigere possint, & debeant.

§. 3. Inhibentes vnuerlis, & singulis Legatis, sub indignatione nostræ, ac Rectoribus, & aliis supradictis, sub excommunicationis, seu suspensionis à diuinis, aliisque arbitrij nostri pœnis eo ipso incurrendis, ne de cetero perpetuis futuris temporibus in eorum decretis, edictis, proclamatibus, seu bannimentis facien. aut sententiis ferendis pœnas pecuniarias, & multas, aut bonorum in partem, vel in totum confiscationes huiusmodi alicui alteri præterquam Fisco nostro, & Cameræ Apostolicæ applicare quouis modo audeant, & vbi etiam per eos alicui alteri applicari contigerit, illas nihilominus eidem Cameræ applicatas fore, & censei, ac per eius officiales, & executores præfatos excipi. Sicque per quoscumque Iudices, & Commissarios quauis auctoritate fungentes, etiam præfatos Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter indicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiti, irritum quoque, & inane, si secus super his à quoquam quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari decernimus.

§. 4. Ne autem his quibus pœnæ pecuniariæ, seu multæ prædictæ forsitan, ex titulo vere oneroso, pecunia scilicet actualiter numerata applicatæ extiterunt, præiudicium fiat, Volumus, vt hi, qui illas, seu illarum partem ex titulo oneroso sibi applicatas, seu applicatas fuisse docuerint, postquam illæ per officiales Cameræ Apostolicæ exactæ fuerint, de eorum manibus (præiis tamen dictæ Cameræ mandatis) illas integre, seu pro parte prout eis applicatæ erant accipiant. In illarum vero exactione nullatenus se intromittant. Et idem in illis pœnis, & multis, ac confiscationibus quæ applicatæ esse ostenden

vigore statuto rii, vel bannimentorum applicatæ erant Communitatibus. Et propterea delinquentes tanquam potentes eas non soluebant, & in dies maiora delicta committantur.

Ideo hic Pont. d. pœnas non tamè impostas pro uernis datis in vineis & cet. Cam. Apost. applicat.

Inhibetq; locorum Rectoribus ut de cetero talis pœnas applicent eidem Cam. & applicationes aliter factas annullas.

Declaratio circa applicationes factas piis locis, vel ex causa onerosa.

Et gabellam inferiori quatuor pro quolibet dolio vini solui & per Ministros Camera exigere iubet.

Registrarique mandet in Camera Apostol. constit. istam.

D. P. An. 2. die 20. Nouemb.

Publicatio.

Edicta A. D. 1561. 1562. Et 1564.

Exordium.

Pœnæ pro delictis impostæ

ostendentur pro reparationibus murorum, pontium, & viarum, & in primis Ecclesiarum, & piorum locorum, aliisque rebus, publicis videlicet, obseruari mandamus.

Clausula derogatoria.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac prouincialibus, & municipalibus, quorumcumque locorum, statutis quoque, indultis, & literis Apostolicis Communitatibus prædictis, & aliis quibuscumque etiam ex titulo oneroso concessis, confirmatis, & innouatis, quibus omnibus illorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, quoad præmissa specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Nulli ergo, &c.

Publ. P. A. 1.
die 4. Decemb.
Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ 1561. Non. Decemb. Pontificatus nostri anno secundo.

Papa subscri.
Ego Pius Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

Si mei non fuerint dominati tunc immaculatus ero.

Cardinalium subscriptiones.

Ego R. Card. de Carpo Episcopus Portuen.
Ego F. Card. Pisanus Episcopus Tusculanus.
Ego Fed. Card. Cæsius Episcopus Prænestin.
Ego Io. Card. Moronus Episcopus Sabinen.
Ego Christophorus Madrucius Trid. Episc. Albanen.
Ego Ortho Card. Augustanus.
Ego B. della Cueva Card. Sanctæ Crucis.
Ego R. C. Sancti Angeli, Maior Pœnitentiarius.
Ego Ful. Card. Perus.
Ego Io. Michaël Card. Satacenus.
Ego Io. Card. Sancti Vitalis.
Ego Marcus Antonius Card. Amulius.
Ego Hieronymus Card. de Corrigio.
Ego B. Card. Nauagerius.
Ego Alexan. Card. Farnesius Vicecanc.
Ego Gui. Asc. Card. Camerarius.
Ego N. Card. de Sermoneta.
Ego Iul. Card. Vrbinas.
Ego Hier. Card. Simoncellus.
Ego Iac. Card. Puteus.
Ego Io. B. Cicada Card. S. Clementis.
Ego B. Card. Tranen.
Ego Io. Card. Reumanus.
Ego Io. Ant. Card. Capiuccus.
Ego F. M. G. Card. Alexandrinus.
Ego Clem. Card. Aræcæli.
Ego I. Card. Sabellus.
Ego Io. Ant. Card. S. Georgij.
Ego Aloy. Card. Cornelius.
Ego B. Card. Saluiatus.
Ego Ph. Card. Aburd.
Ego Petrus Franciscus Card. Ferrerius.
Ego Alph. Carafa Card. Neapolitanus.
Ego Vitellorius Card. Vitellius.
Ego Carolus Card. Borromæus.
Ego Mar. Siticus Card. ab Alta Emps.
Ego Franciscus Card. Gonzaga.
Ego Ind. de Aualos Card. de Aragona.
Ego Alph. Card. Gefualdus.
Ego Io. Franciscus Card. de Gambara.

Publicatio.

Anno à Natiuitate Domini 1562. in dictione 5. die vero 13. mensis Ianuar. Pontific. Sanctiss. in Christo Patris, D. N. D. Pij diuina prouidentia Papa IV. anno 3. retroscriptæ literæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Basilicæ Trincipis Apostolorum de Vrbe, Cancellariæ Apostolicæ, & in acie Campi Floræ, per nos Franciscum Rogerum, & Honorarium Montarguli pralibati S. D. N. Papæ Cursores.
Anton. Clerici mag. Curs.

Sequitur extensio d. constitutionis.

Edita A. D.
1562.

P I V S E P I S C O P V S,
Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

AD Romanum spectat Pontificem sua sollicitudine indefessa diligenter prouidere, vt ea quæ ab eo sancta sunt, ita suæ declarationis adminiculo dilucidentur,

quod nulla desuper dubitandi occasio, cuiquam relinquatur.

§. 1. Cum itaque nos nuper ex certis, tunc expressis causis, & cet.

Hic Pont. editur const. de qua hic.

Omittitur quia ipsa bulla est præcedens.

§. 2. Et forsitan ab aliquibus prætendi possit castra, villas, & loca iurisdictioni ciuitatum, & terrarum status nostri Ecclesiastici subiecta, sub eisdem literis minime comprehendendi, ac literas ipsas ad illa non extendi, & proinde pœnas, multas, ac alias bonorum confiscationes huiusmodi, per officiales, seu executores dictæ Cameræ, in castris, villis, & locis huiusmodi nullatenus exigi posse, ac Cameræ Apost. prædictas literas esse applicata.

Desuper ortu est dubium.

§. 3. Nos ne hoc, vel alio quouis prætextu Camera ipsa circa pœnarum, ac multarum, & bonorum confiscationum huiusmodi exactionem defrauderetur, eius in demnitate, illiusque officialium, & executorum huiusmodi tranquillitati in præmissis quantum in nobis est prouidere, omnemque desuper hæsitandi materiam exinde submouere, ac mentem nostram circa hæc pandere volentes, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolica potestatis plenitudine, harum ferie decernimus, & declaramus, castra, villas, & loca iurisdictioni ciuitatum, oppidorum, & terrarum dicti status nostri Ecclesiastici quomodolibet subiecta, sub prædictis literis omnino comprehendendi, ac comprehensa esse, & ceteri, ac literas ipsas ad illa se extendere, & extendi debere. Necnon illarum vigore officiales, executores prædictos pœnas, & multas, ac alias bonorum confiscationes huiusmodi in eisdem ciuitatibus, terris, castris, villis, & locis, ac alias iuxta earundem literarum continentiam, & tenorem exigi posse, ac exactiones huiusmodi licitas, ac iuxta mentem nostram factam esse, & ceteri in omnibus & per omnia, perinde ac si in eisdem literis specialis, & expressa de eisdem castris, villis, terris, & locis, mentio facta fuisset.

Idè ergo Pont. declarat dicta eius const. comprehendere etiã castra, & loca subiecta iurisdictioni Ciuitatũ & Terrarum ipsius Status Ecclesiastici.

§. 4. Et ita per quoscumque iudices, & commissarios, quauis auctoritate fungentes, ac eiusdem S. R. E. Cardinales, causarumque Palatii Apostolici Auditores, seu eorum Locatenentes, sublata eis, & eorum cuiuslibet, quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & definiri debere, irritum quoque & inane, si secus super his à quoquam quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausula sublata.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac omnibus & singulis aliis quæ in dictis literis, volumus non obstare.

Derogatio contrarium.

Nulli ergo, &c.

Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1562. Idus Februarij, Pontificatus nostri anno tertio.

Dat. P. An. 3. die 7. Febr.

Sequitur declaratio circa portionem pœnarum dandam Officialibus, & Accusatoribus.

P I V S P A P A Q V A R T V S
Ad futuram rei memoriam.

Edita A. D.
1564.

VPientes pro iniunctæ nobis administrationis officio, confusione, ac controuersiis, quæ quotidie inter officiales status nostri Ecclesiastici, & Cameram nostram Apostolicam, seu pro ea Agentes super participatione pœnarum maleficorum statutariorum, & bannimentalium exoriuntur, atque excitantur, mature obuierent, & opportune prouidere, Motu proprio, & ex certa scientia, ac matura deliberatione nostra, auctoritate Apostolica tenore præsentium statuimus, ordinamus, atque præcipimus, quod portio decem pro centenarij dictarum pœnarum, tam bannimentalium, quam statutariorum, eisdem officialibus, nunc, & pro tempore existentibus solummodo competat & competere debeat, ipsique officiales dicta portionem, & non ultra contenti remaneant, neque aliquid aliud præter portionem huiusmodi capere, aut habere possint.

Officiales status Eccles. 10. pro 100. de pœnis habent.

§. 1. Ita tamen quod ex pœnis bannimentalibus proprie & particulariter, accusatorum, quando is vere existat, quarta pars ipsarum pœnarum iuxta solitum dari valeat.

Accusatores vero quartã de pœnis bannimentalibus.

§. 2. Necnon tam officiales prædicti eorum portionem huiusmodi, quam ipsi accusatores eandem quartam partem

Omnes capiãt à Depositario.

tem

tem de manibus Depositariorum Camerae praefatae, quibus cura exigendi similes poenas iniuncta fuerit, & non aliter, nec alio modo accipere debeant, & ad id faciendum omnino teneantur.

Prohibito plus percipiendi.

§. 3. Inhibentes eisdem officialibus, & eorum singulis in virtute sanctae obedientiae, & sub indignationis, aliisque arbitrij nostri poenis, ne quicquam aliud excepta dicta portione decem pro centenario, ex eisdem poenis capere, exigere, vel habere audeant seu praesumant, nec ipsi, & acculatores praedicti portionem, & quartam huiusmodi respectu, ab aliis quam ab ipsis eiusdem Camerae Depositariis, ut praefertur, accipiant, irritum nihilominus decernentes & inane, quicquid secus a quocumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrarium.

§. 4. Non obstantibus praemissis, ac quibusvis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, statutisque & consuetudinibus quorumvis locorum, & civitatum, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis per quoscumque Romanos Pontifices praedecessores nostros, ac etiam per nos forsan quomodolibet in contrarium concessis & confirmatis, quibus omnibus eorum tenores praesentibus pro sufficienter expressis, & totaliter inferis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat ad effectum praesentium, specialiter & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum.

§. 5. Volumus autem quod earumdem praesentium transumptis, manu notarij publici subscriptis, & sigillo Thesaurarij nostri generalis, seu personae in dignitate ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quae originalibus ipsis adhiberetur, si forent exhibitae vel ostentae.

D. P. An. 2. die 20. April.

Datum Romae apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 20. Aprilis 1564. Pontificatus nostri anno quarto.

Admissio & reg. in Camera.

Die 28. Aprilis 1464. admissa sunt haec litterae Apost. ex decreto Camerae, & registratae libro signaturarum Sanctiss. D. N. Papae, apud me Notarium.

Hic. de Tarano.

XLIV.

Reformatio Rotae Romanae.

Ordinationes, & reformationes huius Rotae. vide supra in constit. 14. Ioannis XXII. Ratio & infra in constit. 44. Paul. V. Vniuersi. §. 5. ubi notabo. Auditorum vero numerum praefiniuit Sixt. IV. in const. 2. Romani. Indultaque & gratias, & facultates eisdem concesserunt Innoc. VIII. sup. in const. 13. Finem Leon. X. const. 3. Sedis Clem. VII. in constit. 13. Conuenit. & Paul. III. in const. 12. Romani.

Edita An. D. 1561.

P I V S E P I S C O P V S, Seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

In throno iustitiae, super omnes gentes & regna, meritis licet imparibus, superna dispositione constituti, ad ea quae iuris & iustitiae cultum, ac obseruantiam concernunt, dirigimus potissimum aciem nostrae mentis, ut vniuersis nationibus ad Sedem Apostolicam omnium fidelium matrem & magistram, pro litium, & controuersiarum inter eos vigentium decisione recurrentibus, longis iudiciorum curculibus sublati, ac minoribus quam fieri poterit dispendiis, opportune consulatur.

Rota committatur causa huius reformationis.

§. 1. Sane postquam nos circa Curiae nostrae reformationem solerti studio intendentes, reliquorum eiusdem Curiae tribunalium & officiorum emendationem, & correctionem cum Dei auxilio, & Venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium consilio, feliciter peregrimus, demum ad Palatij nostri Auditorium, in quo vniuersorum Christi fidelium grauiores causae per duodecim summae virtutis & doctrinae viros, ex omnibus mundi partibus magna cum diligentia conquisitos, mature cognoscuntur, & magna cum integritate, & iustitia terminantur, animum adieciimus. Et licet in eodem tribunali

paucam admodum correctione dignam offenderimus, nihilominus ut nihil intactum relinqueremus, nonnulla potius prolixis abbreviandis, ac partium dispendis evitandis, vel saltem minuendis, vocatis ipsis Auditoribus, ac pluries, tam in voce, quam in scriptis auditis, prouidenda censuimus.

Facultates Auditorum circa causas eis commissas.

§. 2. Et idcirco de eorumdem fratrum nostrorum consilio statuimus & ordinamus, quod de cetero perpetuis futuris temporibus, ad tollendum multiplicationem commissionum, & parcendum laboribus, & expensis litigantium, vnica commissio in qualibet instantia sufficiat, & illius vigore Auditor causam sibi commissam cognoscere, & cum omnibus & singulis dependentibus, & emergentibus, ac alias quomodolibet incidentibus decidere valeat. Possit etiam Auditor sine noua commissione praefigere terminum ad docendum de attentatis, ac nullitatibus, & causis propter quas quis in integrum restitui debeat, ac illo elapso & non docto, ad causae expeditionem procedere; necnon remissiones decernere, dilaciones concedere, liquidationes fructuum in partibus delegare, ac omnia & singula alia vsque ad finalem sententiarum suarum executionem inclusiue facere, quae de iure ordinarij facere possunt.

Prorogationes fatalium contributio Rota. Sententia non profertur, nisi causa in Rota proposita, & habitis votis.

§. 3. Prorogationes autem fatalium saepius, & passim non concedat, sed tantum ex aliqua honesta causa, ac praevia illius cognitione, a ritro Rota.

§. 4. Auditor tamen in aliqua honesta causa, siue magni, siue parui momenti existat, etiam si eius decisio clari iuris esse videatur, definitiuam sententiam, vel interlocutoriam vim definitivae habentem ferre non valeat, nisi causa in Rota proposita, & habitis votis Coauditorum, nisi partes in actis expresse consenserint, quod causa sine voto Coauditorum expediri possit. Idemque in aliis quibusvis praedicialibus decretis seruari volumus, si actor, vel reus quod negotium in plena Rota cognoscatur, institerit.

Sententia publicetur ut hic.

§. 5. Item sententiae latae per Auditores, prout in cedula, vt motis est, vel per viam termini pro seruato, subscriptantur, & publicentur in actis intra quindecim dies, & in vltima anni audientia latae, infra mensem, alioquin pronuntiationes huiusmodi pro circumductis habeantur.

Notarij accipientes decreta ad referendum, referant ut hic.

§. 6. Termini etiam pro seruatis habitis, & cedulae ipsarum sententiarum, quae interdum per alium notarium quam actuarium ipsius causae ad referendum accipi consueverunt, referantur ipsi Notario causae eadem, vel sequenti die qua recipiuntur. In vltimis vero audientis, saltem infra triduum; & si Auditor qui pronuntiauit prout in cedula, vel terminum habuit pro seruato, retinuerit citationem penes se, illam Notario causa similiter intra praedictos dies consignare debeat, alias termini huiusmodi circumducti, & irriti censeantur.

Sententia non profertur ante perfectum registram.

§. 7. Auditor vero non pronuntiet in causa, nisi perfecto registro, & illo ad Rotam delato, vna cum dictis testimoniis, illisque ac iuribus in eadem Rota, prout res exegerit, lectis. In vltima vero anni audientia, ac quando cumque agatur de ferenda declaratoria contra contumacem, etiam registro non perfecto, ex originalibus pronuntiare valeat. Ita tamen quod pars ad cuius instantiam pronuntiatum fuerit, registrum ipsum pro actorum conseruatione quanto citius perfici curare teneatur.

Decisionis copia petentibus datur.

§. 8. Et insuper Auditor partibus petentibus copiam decisionis in causa factae, cum iuribus ac rationibus, tradere debeat, prout antiquitus laudabiliter fieri consuevit.

Causa Auditorum consanguineorum, & familiarium non cognoscatur in Rota.

§. 9. Causae autem propriae Auditorum, & eorum familiarium, ac consanguineorum, vel affinium vsque ad secundum gradum iuxta ius canonicum computandum, non cognoscantur in Rota.

§. 10. Nec Auditores in eorum domibus substitutos, vel doctores, aut alios iurisperitos, etiam consanguineos qui substituti, vel Aduocati, aut Procuratoris officio fungantur, aut in casibus rotalibus, vel eorum processibus sese quoquo modo intromittant, nec Aduocatos, & Procuratores domesticos, aut aliquos ex suis notariis domesticos habeant. Item Aduocati, aut Procuratores consanguinei, vel affines vsque ad secundum gradum, alicuius Auditoris, ac etiam illius Notarij, in causis coram eo dependentibus nullatenus patrocinari valeant.

Affines, domestici, vel notarij Auditorum, non se intromittant in causis Rota.

§. 11. Nec

Auditores nō inducāt partes vt assumant certum Aduocatum, vel Procuratorem.

§. 11. Nec Auditores compellant, aut aliquo modo inducant partes per se, vel per alios, vt assumant certum Aduocatum, vel Procuratorem, sed electio huiusmodi omnino ipsarum partium arbitrio relinquatur.

Nec disponāt contra ius, &c.

Nullitates res tantum attendantur.

Aliquidatione fructuum & expensarū semel appellatur.

Auditores quando ad Cancellariam causas remittere possint.

Criminalitates ad Indices Ord. remittantur.

Sportulas sic recipiantur videlicet.

In causis profanis.

In causis beneficalibus.

Sportula deponantur penes Notarium post latam sententiam.

Notarij idonei eligantur, officinaq. nō ardeant, & pro substitutorū facta teneantur.

Hac vlla legatur anno quolibet in princ. Rotæ.

§. 11. Nec Auditores compellant, aut aliquo modo inducant partes per se, vel per alios, vt assumant certum Aduocatum, vel Procuratorem, sed electio huiusmodi omnino ipsarum partium arbitrio relinquatur.

§. 12. Item Decanus, & alij Auditores, præsertim antiquiores, attendant, ne aliquid non solum contra ius, sed nec etiam contra stylum, & decisiones antiquas factas in Rota, quæ impressæ habentur, quoquo modo decidatur, etiam prætextu æquitatis in iure non scriptæ, nisi maxima cum ratione, & discussione, omnibus votis, seu saltem illorum duabus tertiis partibus, aliter faciendum esse iudicauerint.

§. 13. Deinceps etiam in causis pendentibus non attendantur aliqua nullitates, præterquam ex defectu iurisdictionis, citationis, vel mandati, nisi causa nullitatis specialiter ante datam præsentium commissa reperiretur.

§. 14. Et à liquidatione fructuum, & expensarum taxatione, semel tantum appellare liceat, ita quod duæ conformes rem iudicatam faciant.

§. 15. Auditores vero causas sibi commissas, pro sola partium importunitate ad Cancellariam remittere non possint, sed tantum habita licentia à Summo Pontifice, vel ex iustis causis deductis in Rota, & ab ea probatis.

§. 16. Et si Auditor cognouerit in actis adesse suspensionem criminis, remittat acta huiusmodi, vel illorum exemplum, prout res exegerit, ad iudicem ordinarium. Et si causa criminalis præiudicialis fuerit causæ civili, in eius cognitione superseatur. Et quandocumque Index ordinarius, in causis criminalibus coram eo pendentibus, indigerit depositionibus testium, vel aliquibus scripturis ad causas criminales facientibus, teneatur Auditor illas, vel earum exemplum, vt præfertur, exhiberi facere.

§. 17. Vt autem debitus modus sportulis imponatur, non possint Auditores partibus, per se vel alium quouis modo sportularum nomine aliquid petere, vel exigere, sed nec sponte dantibus vltra taxam infra scriptam accipere, videlicet.

§. 18. In causis pecuniariis, seu profanis, aut quæ alias pretio nummario quoquo modo æstimari possint, si æstimatione rei de qua agitur non excedat summam mille ducatorum, vsque ad aureos decem, à mille vero vsque ad decem millia, viginti quinque: à decem nullibus vsque ad viginti millia, quinquaginta: ab inde supra vsque ad quantumque summam, centum.

§. 19. In beneficalibus vero, si redditus annuus de quo agitur non excedat summam centum ducatorum, similiter decem, à centum vero vsque ad mille, viginti quinque: à mille vsque ad tria millia, quinquaginta: ab inde vero supra, centum aureos pro sportulis cuiuscumque sententiæ definitiue dumtaxat, vt præfertur, accipere valeant. Si vero causa æstimationem non facile recipiat, sportulæ moderatæ pro rerum & personarum qualitate, iuxta taxas prædictas recipi possint: nec aliquid vltra non solum ipsis Auditoribus, sed nec eorum familiaribus, vel contanguineis, aut aliis quibusvis personis directe vel indirecte, quouis quæsitio colore vel ingenio, exceptis esculentis & poculentis, quæ triduo consumi possint, ipsarum sententiarum, aut Auditorum intuitu præstari possint.

§. 20. Quas quidem sportulas iuxta taxam prædictam, apud Notarium causæ post subscriptam sententiam, & notario traditam, & non antea, deponi, & Auditori consignari volumus: quodque Notarius depositionem, & consignationem huiusmodi in actis notare & specificare teneatur.

§. 21. Officia vero Notariorum Rotæ, non conferantur nisi personis peritis & idoneis, quæ per se ipsos illa exercere sciant, & exercent, nisi aliqua legitima causa impediatur. Nec eo casu officia aliquibus arrendare, aut substitutos deputare valeant, nisi à proprio Auditore approbati fuerint; qui insuper de officio fideliter exercendo arbitrio Auditoris caueri debeant. Et pro ipsorum substitutorum facto, Notarij ipsi quo ad interesse partium, tamquam principaliter obligati omnino teneantur.

§. 22. Districtius præcipientes modernis, & pro tem-

pore existentibus Auditoribus, & eorum Decano in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub indignationis nostræ, & excommunicationis latæ sententiæ, aliisque nostro & pro tempore existentis Romani Pontificis arbitrio infligendis pœnis, vt præsentem constitutionem nostram singulis annis in prima audientia, vna cum aliis constitutionibus antiquis, legi & publicari faciant, & illam, ac omnia & singula in ea contenta diligenter obseruent, & ab eorum notariis, & aliis quatenus ad eos pertinet, obseruari curent cum effectu.

§. 23. Decernentes nihilominus irritum & inane, si secus super his ab ipsis, vel quibusvis aliis, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 24. Non obstantibus constitutionibus & ordinatioibus Apostolicis, ac ipsorum Auditorum Collegij, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, statutis & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis & facultatibus, eisdem Auditoribus & Collegio, etiam Motu proprio & consistorialiter, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis & decretis, in genere vel in specie, per quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros, aut etiam nos concessis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque toris tenoribus specialis, ipse, & expressa ac indiuidua, & de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio habenda, seu quauis alia exquisita forma seruanda foret, tenores huiusmodi pro sufficienter expressis habentes, specialiter & expresse derogamus, contrariis quibuscumque: aut si præfatis Auditoribus, vel quibusvis aliis communiter vel diuisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

§. 25. Vt autem præfentes literæ ad omnium notitiam deducantur, nullusque illarum ignorantiam prætereunda valeat, volumus & mandamus, illas in eiusdem audientia Palatii nostri, ac Cancellariæ Apostolicæ valuis, & acie Campi Floræ, per aliquos ex Cursoribus nostris affigi, & per aliquod temporis spatium, relicta ibidem earum copia affixa, detineri, & exinde omnes & singulos quorum interest, vel interesse poterit quomolibet in futurum, afficere, ac si eis personaliter intimatæ forent.

Nulli ergo, &c.

Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ 1561. sexto Cal. Ianuarij, Pontificatus nostri anno tertio.

Ego Pius Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

Ego R. Card. de Carpo Episcopus Ostien.
Ego F. Card. Pisanus Episcopus Portuen. manu prop.
Ego Fed. Card. Cæsius Episcopus Tusculan.
Ego Io. Card. Moronus Episcopus Prænestin. ff.
Ego Otho Card. Augustanus Episc. Albanen.
Ego R. C. Sancti Angeli, Maior Pœnitentiarius.
Ego Ti. Card. Crispus.
Ego Fuluius Card. Per.
Ego Io. Mi. Card. Saracenus.
Ego Io. Card. Sancti Vitalis.
Ego Io. B. Card. S. Clementis.
Ego B. Card. Tranen.
Ego Scipio Card. Pisarum.
Ego Clem. Card. Aræcali.
Ego F. M. Card. Alexandrinus.
Ego Io. Ant. Card. Capisuccus.
Ego Io. Ant. Card. S. Georgij.
Ego B. Card. Saluiatus.
Ego Ph. Card. Aburd.
Ego Io. Card. Reumanus.
Ego Marcus Antonius Card. Amulius.
Ego Aloy. Card. Cornelius.
Ego R. Card. Nauagerius.
Ego Io. Frauciscus Card. de Gambara.
Ego Alexan. Card. Farnesius Vicecanc.

Ego

Decretum ritans.

Clausula rogatoria.

Forma & effectus publicationis, quibus habes hic in fin.

Dat. P. A. 1. 27. Decemb.

Papa subscri.

Cardinalium subscriptionis.

Ego Gui. Asc. Card. Camerarius.
Ego Iul. Card. Vrbinas.
Ego Hier. Card. Simoncellus.
Ego Vitellotius Card. Vitellius.
Ego Carolus Card. Borromæus.
Ego Franciscus Card. Gonzaga.
Ego Ind. de Aualos Card. de Aragona.

Deinde retrospectiva præfata littera lectæ, affixæ, & publicata fuerunt in locis in eisdem litteris designatis iuxta earum litterarum seriem, & tenorem, per nos Bernardinum Andrentium, & Iulium Parinum Apostolicos Curf.
Petrus Valerius Magister. Curf.

Publicatio.

XLV. Annullatio quarumcumque legitimacionum de naturalibus spuris factarum, in præiudicium vocatorum ex fideicommissio aut testamento, aut quavis alia valida dispositione (dummodo non sint sortitæ effectum.) Et reuocatio facultatum eo modo legitimandi.

Prohibitio autem testandi & disponendi de acquisitis ex rebus ecclesiasticis, & aliis bonis, ad commodum illegitimarum, etiam legitimatorum habetur infra in Pij V. const. 117. Quæ ordin. & ibi not. de materia.

Edita A. D. 1562.

P I V S E P I S C O P V S,
Seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Quamuis à Sede Apostolica ad quam negociorum multitudo vndique confluit, curis continuo plena innumeris, nonnulla interdum ex quibusdam causis aliquando per occupationem ac importunam petentium instantiam concedantur, quæ in alieni iuris præiudicium tendunt & detrimentum, non debet reprehensibile videri si Rom. Pontifex ad cuius providentiam pro debito pastoralis officij spectat super his debere providere, illa rationalibus & iuridicis causis maturis, & attentius deinde cognitis quandoque reuocat & annullat, ac in statum redigit rationis.

Causæ huius constituit.

§. 1. Sane cum fide digna plurimorum relatione, non sine animi nostri molestia intellexerimus, nonnullos Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac prætextu quarumdam sibi concessarum facultatum Comites Palatinos, & alios multos, spurios & naturales, & forsân incestuosos, etiam in præiudicium venientium ab intestato, & vocatorum ex testamento ad fideicommissa, ac hæreditates & legata, vel donationes ita legitimasse vt in huiusmodi fideicommissis, hæreditatibus, aut legatis vel donationibus, non obstantibus testatorum voluntatibus succedant, ac proinde variæ contentiones & scandala in graue multorum præiudicium, ac animarum iacturam hæcenus exorta sint, & in præsentiarum oriantur.

Annullatio legitimacionum de naturalibus spuris factarum in præiudicium vocatorum ex testamento, &c. dummodo non sint sortitæ effectum & reuocatio facultatum legitimandi in præiudicium vocatorum ex testamento, &c.

§. 2. Nos illa vtpote contra ius, & æquum existentia, de cetero ne fiant oportune providere, necnon eorum quos hoc ipsum tangit, ac tangere poterit, quomodolibet in futurum indemnitati consulere volentes, Motu proprio, non ad alicuius super hoc nobis oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera deliberatione, & ex certa scientia, ac potestatis plenitudine, omnes & singulas legitimaciones de quibuscumque naturalibus spuris per Romanos Pontifices prædecessores præfatos, ac Comites Palatinos huiusmodi, & quoscumque alios ad id facultatem habentes in præiudicium vocatorum ex fidei commissio, aut testamento, vel quavis alia, valida tamen dispositione, sub quibusuis tenoribus & formis, ac cum quibusuis verborum formis & expressionibus, ac efficacissimis & insolitis clausulis, & etiam irritantibus decretis, etiam Motu simili, etiam consistorialiter, ac de Apostolica potestatis plenitudine etiam, cum derogatione regulari, seu constitutionis de non tollendo iure quaesito, ac aliis caurelis quomodolibet factas (nondum tamen adhuc viuentibus vltimis bonorum huiusmodi possessoribus per quorum obitum ad legitimos prædictos deuolui deberent, effectum sortitas, nec ipsi in re

consecutas) necnon eorumdem Comitum Palatinorum, & aliorum facultates legitimandi habentium, ad hoc tantum vt deinceps tales legitimaciones in præiudicium fideicommissorum, & aliarum dispositionum huiusmodi facere nõ possint, auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuo reuocamus, cassamus, & annullamus.

Extinctio liti pendenti circa eas.

§. 3. Necnon quascumque lites & controuersias quas illarum status, & causarum merita, nominaque & cognomina Iudicum & collitigantium præsentibus pro sufficienter expressis habentes, in Romana Curia, vel extra eam super præmissa motas & indecisas pendentes, in statu & terminis in quibus reperuntur harum serie ad nos aduocamus, cassamus, & extinguimus.

Inhibitio contra Comites Palatinos, & alios legitimandi facultatem habentes, & ne præsumant legitimare contra formam huius constitutionis.

§. 4. Necnon partitus ligantibus, & Iudicibus coram quibus illæ pependunt, seu forsân adhuc pendente indecise, perpetuam silentium imponimus iuxta declarationem prædictam, ac imponi volumus & mandamus. Districtius inhiitentes eisdem Iudicibus ne in eisdem causis, necnon Comitibus Palatinis, ac aliis facultatem legitimandi huiusmodi habentibus in virtute sanctæ obediencie, ac sub nostræ indignationis quo ad Comites, & alios facultatem legitimandi huiusmodi, etiam aliter quam vt præfertur habentes, & aliorum quorumcumque illoꝝ facultatum, priuilegiorum, & indultorum cassationis, annullationis, & totalis reuocationis, necnon decem millium ducatorum auri de Camera quoribus contrauerint, ipsi Cam. Apostolicæ applicandorum pœnis similibus de legitimacionibus deinceps se respectu cõtra dispositione, & declarationem nostrâ huiusmodi intromittere quoquo modo audeat, seu præsumat.

Decretum irritans.

§. 5. Decernentes Comites Palatinos, & alios quoscumque legitimandi facultatem habentes, vt præfertur, nullas in præiudicium fideicommissorum, & voluntatum testatorum huiusmodi legitimaciones in posterum facere posse, & aliter factas, & forsân faciendas iuxta dispositionem, & declarationem nostram huiusmodi restringi & limitari. Ac sic in præmissis omnibus & singulis per quoscumque Iudices & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatij Apostolice Auditorum, seu eorum Locatentes, ac S. R. E. Cardinales, fut lata eis, & eorum cuiuslibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate & auctoritate interpretari, iudicari, & definiti debere, necnon irritum & inane quicquid fecus super his à dictis Comitibus & Iudicibus, vel quibusuis aliis, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausula derogatoria.

§. 6. Non obstantibus nostra de non tollendo iure quaesito, quatenus opus sit, ac aliis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac prædictis & quibusuis aliis facultatibus, priuilegiis, indultis, & litteris Apostolicis eidem Comitibus Palatinis, & quibusuis aliis, etiam pari Motu, ac alias quomodolibet concessis, approbatis, & innouatis, quorum omnium tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanens hac vice dumtaxat, specialiter & expresse derogamus, contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter, vel diuisim à prædicta sit Sede indultum, quod interdicti, suspèdi, vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem, & qualibet alia dictæ Sedis indulgentia generali, vel speciali cuiuscumque tenoris existat, per quam præsentibus non expressam, vel totaliter non intertam effectus huiusmodi litterarum impediti valeat quomodolibet vel differri, & de qua cuiusque toto tenore habenda sit in nostris litteris mentio specialis.

Hæc constit. ligat ubique quoad legitimaciones factas auctoritate Apostolica, quo vero ad alias factas Imperiali concessione. ligat in te vis Rom. Eccles. subiectis.

§. 7. Vt autem præsentis litteræ ad omnium notitiam deducantur, nec aliqui de illis ignorantiam aliquam præterendere valeant, vel allegare, volumus ipsas præsentis litteras quoad legitimaciones Apostolica auctoritate factas, vbiuis locorum, quo vero ad illas quæ ex Imperiali concessione factæ fuerunt, in terris nobis & Romanæ Ecclesiæ, mediate & immediate subiectis, in casibus in quibus illam terris huiusmodi, de iure fieri permittitur, locum habere, & effectum sortiri debere, necnon in vltimis Cancellariæ Apostolicæ, ac acie Campi Floræ affixi, & publicari, ac eos quos concernunt perinde auctare, ac si

ac si eis personaliter intinatur forent, cum non sit verisimile apud eos remanere incognitum, quod tam patenter extitit publicatum,

Nulli ergo, &c.

D.P. An. 3. die 1. Ianuarij Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1562. Calend. Ianuarij, Pontificatus nostri anno tertio.

Publicatio. Anno à Natiuitate Domini 1564. indictione 7. die vero 17 mensis Aprilis, Pontific. sanctiss. in Christo Patris, D. N. D. Py diuina prouidentia Papa IV. Anno 5. retrospectæ literæ affixæ, & publicatæ fuerunt Romæ in locis retrospectis dimissis ibidem copiis affixis per nos Iacobum Carra, & Nicolauum de Matthæis Curf.

Barth. Sottocasa mag. Curf.

XLVI. Declaratio, & ampliatio iurisdictionis Consulum Artis mercantiæ pannorum de Vrbe.

Hanc iurisdictionem primo instituit Mart. V. ut sup. in eius const. 6. Cum inter. & Paul. III. atque alij (quorum bullas consulto prætermisi) confirmarunt.

Edita An. D. 1562. PIVS PAPA QVARTVS Motu proprio, &c.

Confirmatio iurisdictionis. Volentes dilectos filios Mercatores pannorum Almae Urbis nostræ, non minori quam prædecessores nostri profecti sunt, fauore profecti, idcirco eorumdem literas, ac in eis contenta, & inde secuta quæcumque confirmamus, & firmitatis robore munimus, & approbamus quatenus sint in vsu.

Extensio eiusdem. §. 1. Præterea prouide attendentes, quod cælesti fauente numine humana prole aucta, & bonorum Mercantilium, & præsertim pannorum pretium est auctum, & propterea iure merito iurisdictioni iudicentium augenda est, Motu simili, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, fidem de qua in præinfertis fit mentio, ad summam ducatorum auri triginta augemus & extendimus, ita vt fides ipsi libris Mercatorum de rebus spectantibus ad artem Mercantiæ, dummodo ipsi mercantiliter, & mercatorum ordine & mote scripti, ac confecti & tenti sint, iuramentumque prout in præinfertis continetur, interueniat, vsque ad summam ducatorum triginta auri adhibeatur. Et quod Consules ipsi inter laicos de rebus prædictis, etiam si ipsi Romani Ciues sint, & Curiales Ro. Cu. sequentes, ius dicere, cognoscere, terminare, & exequi possint vsque ad summam prædictam, & sine præiudicio Tribunalis Auditoris Camerae, in quacumque summa, & aliorum Tribunalium vltra summam viginti, absque eo quod causæ ab eorum Tribunali, præterquam per appellationem legitimo tempore, & modo interpositam, auocari possint, decernimus & mandamus.

Contrarium derogatio. §. 2. Non obstantibus quibusuis priuilegijs, etiam personis supra scriptis, etiam Motu proprio attributis, quorum omnium tenores perinde, ac si de verbo ad verbum hic inferti forent, pro expressis haberi volumus) ac alijs quibus prædecessor præfatus in præfatis literis minime obstare voluit; ceterisque contrarijs quibuscumque.

Clausula sublata. §. 3. Et sic per quoscumque Iudices iudicari, & interpretari volumus, & mandamus, sublata aliter interpretandi, aut iudicandi facultate, irritum quoque & inane decernentes, quicquid in contrariu contigerit attentari.

Sola signatura sufficit. §. 4. Volumus autem quod præsentis nostri Motus proprii sola signatura sufficiat, & vbique fidem faciat regula contraria non obstante, vel quod breue desuper si videbitur expediri possit.

Papa subscri. Placet Motu proprio. I. Datum Romæ apud S. Petrum 18. Calen. Februarij, anno tertio.

Hanc bullam approbavit Greg. XIII. in eius const. 12. Et ipsa. Quam pænis addictis innouauit Sixt. V. in eius constit. 6. Hoc nostri.

PIVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei. Ad futuram rei memoriam. Editæ An. D. 1562.

Inter ceteras quibus ex iniuncto nobis Apostolica seruitutis officio assidue angimur cura illa nobis præcipue cordi est, vt Alma Vrbs nostra ad quam omnes Christi fideles ex vniuersis mundi partibus veluti ad tutissimum refugium confluunt, facinorosis hominibus expurgata, & penitus vacua permaneat, ac in ea boni omnes quieta securitate fruantur, malis autè nullus quo se confouere possint locus relinquatur. Et hi qui à Magistratibus iudicentibus iustitiam consecuti fuerint, illius etiam executionem libere, vt decet, contra condemnatos, vbicumque eos moram trahere contigerit, consequantur.

§. 1. Sane cum non sine animi nostri peturbatione acceperimus, nonnullos tam ob crimina per ipsos commissa, quam ob debita contracta, sibi ipsis à ministris & executoribus iustitiæ timentes, ad ædes Magnatum, & præsertim S.R.E. Cardinalium, & Oratorum Principum, vti loca à dictis iustitiæ ministris tuta, tametsi contrarium esse deberet, in dies confugere, & in illis se recipere & confouere, sicque impunitos quandoque euadere, & creditores executione eorum creditorum vt plurimum frustrari.

§. 2. Et licet ad huiusmodi abusum extirpandum, à fel. rec. Iulio Papa III. prædecessore nostro, quedam constitutio edita fuerit, talium tamen iustitiam fugientium temeritatem in tantum excreuisse, vt non solum se in dictis locis recipere, sed etiam illa veluti iustitiæ minime subiecta, Franchitias appellare non erubescant, tamquam in præfata Vrbe, in qua Summus Pontifex cum sacro Cardinalium Collegio resider, & vt CHRISTI Vicarius toto Orbi exemplum iustitiæ præbere debet, asylum, & receptacula delinquentium, ac suis debitis satisfacere reculantium esse toleretur, neque executio iustitiæ libere fieri valeat. Rem quidem pessimi, valdeque perniciosi exempli, quæ non ab ipsis Cardinalibus, & Oratoribus vtpote modestis, & iustitiæ cultoribus, sed plerumque ipsorum familiarium culpa, & facto processit.

§. 3. Nos volentes tam enormes, & detestandos abusus penitus tollere, vtque nullus improbis tutus locus detur, sed executores iustitiæ passim, & vbique eorum officium libere, & intrepide exequi valeant prouidere, Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, omnes in primis constitutiones circa præmissa tam per prædictum Iulium, quam quoscumque alios Pontifices prædecessores nostros editas, cum omnibus & singulis censuris, & pænis in eis contentis approbantes, & innouantes, hac in perpetuum valitura constitutione sancimus, vt nullus de cetero cuiuscumque sit dignitatis, & præminentie, sub indignationis nostræ, & alijs arbitrij nostri pænis, ædes prædictas, aut alia quæcumque loca, Franchitias appellare audeat. Nullique Cardinalium, & Oratorum, & Magnatum, etiam si nostri, seu Romani Pontificis pro tempore secundum carnem nepotes, aut alio consanguinitatis, seu affinitatis vinculo coniuncti fuerint, familiares, aut alias in ipsorum domibus commorantes, seu locis circumuicinis, malefactores quoslibet, etiam non condemnatos, aut pro debitis obnoxios, contra quos tamen mandata executiua ad instantiam creditoru decreta, & relaxata extiterint, vt eos à manibus Curie eximant receptare, vel alias sub asseratæ Franchitiæ prætextu, securos reddere, vel executores iustitiæ quo minus eorum officium contra illos, etiam in domibus & locis circumuicinis prædictis libere, & sine vlla prorsus contradictione exequi possint, quouis modo directe, vel indirecte impedire præsumant.

§. 4. Alioquin receptantes, aut securitatem præstantes, seu etiam executores iustitiæ quomodolibet, vt præmittitur impediunt, necnon qui Cardinalium, aut Oratorum, seu Magnatum quorumbet nomen acclamando, contra dictos iustitiæ ministros inuocauerint, aut alias quoslibet alios in eisdem ministros concitauerint, velut, crimi

Exordium.

Causa huiusmodi consilij.

Iulius III. Franchitias prohibuit, vt sup. in eius const. 17.

Hic Pont. illa confirmat, & Franchitias teneri, aut acclamari prohibet.

Contrauentibus, pænas imponit.

criminis læsæ maiestatis rei condignis pœnis afficiantur, contra quos omnes & singulos ad supradictas, & etiam ad alias pœnas in quibus malefactores ipsi condemnati fuerint, vel quas promeruerint, interesseque & damna inde prouenientia, necnon ad creditorum satisfactiōem, etiam ex officio, & ad Fisci nostri, ac partium instantiam respectiue inquiri & procedi, & successiue eos condemnari posse & debere, volumus atque decernimus.

§.5. Mandantes nihilominus Cardinalibus, Oratoribus, & aliis prædictis sub eiusdem nostræ indignationis pœna, vt familiares suos, & alias in ipsorum domibus commorantes, ne præmissa committant omnino admoneant, & cum effectu cohæcant, neque per illos aliquid de præmissis fieri quouis modo tolerant, seu permittant.

§.6. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, priuilegiis quoque & indultis, sub quacumque tenorem forma quomodolibet in contrarium concessis, confirmatis, & iteratis vicibus innouatis, assertis consuetudinibus, quas per præsentis improbamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Nulli ergo, &c.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1562. duodecimo Cal. Martij, Pontific. nostri Anno 3.

Anno à Natiuitate D. N. Iesu Christi 1562. indict. 5. die vero Lunæ 23. mensis Febr. Pont. Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. D. Pij Diuina prouidentia Pape IV. Anno eius 3. retroscripta litera Apost. affixe & publicata fuerunt ad valuas Cancell. Apost. & acie Campi Floræ, per me Ioannem Baptistam Masinellum Cursorem.

Camillus Cherubinus Mag. Curs.

assignatus amplus & capax, ac negotiis gerendis, & mercibus exercendis aptus & commodus sit, intra illum vos contineatis: alioquin in alio capaci commodo vobis assignando, vel priori quantum opus fuerit ampliando, seu iam per dilectum filium Guidonem Afcanium Cardinalem Camerarium iam ampliatus, & forsan eiusdem Guidonis Afcanij, seu ab eo desuper deputan. arbitrio in potestatem ampliando.

§.2. Et ultra domos in clausura existentes quas per vos acquiri forsan contigerit, quæcumque alia stabilia, bona, seu prædia vrbana, & rustica, vsque ad valorem mille & quingentorum ducatorum auri tenere possitis; bonaque ipsa Christianis & colonis etiam partianis, vel sub certa annua pensione, prout cum illis conuenieris, locare, ac etiam sine aliquibus fraude, & monopolio cultura terrarum, & animalium cuiuscumque generis, aliarumque rerum societates cum eisdem Christianis contrahere, & quascumque artes, & mercaturas quarumcumque mercium, & rerum humano vsu quomodolibet necessariarum, etiam olei, frumenti, vini, hordei, ceterorumque fructuum (nisi tamen superiores huiusmodi commercia, & emptiones publico edicto omnibus etiam Christianis negociantibus interdixissent) exercere & vbi etiam hæc vobis à vestris debitoribus in solum data fuerint, illa recipere, acceptaque quibusuis personis etiam Christianis vendere, & cum illis pro aliis bonis permutare; & prout volueritis alienare.

§.3. Et cum Christianis conuersationem & familiaritatem honestas, non tamen eosdem Christianos in vestros famulos habere, aut quomodolibet tenere. Et de pecuniis per vos, & vestrum quemlibet mutatis interesse pro tempore vsque ad datam literarum prædecessoris huiusmodi decurso, iuxta capitula vobis antea concessa & tolerata, exceptis tamen casibus iam decisis, vel per transactionem, vel sententiam quæ in rem iudicatam transferit finitis, quas in suo robore permanere omnino volumus, nisi quæ arbitrio nostro noua reuisione digna videbuntur, abinde vero circa iuxta modum ex eiusdem prædecessoris ordinatione vobis datum, & donec alius modus vobis, per nos, seu nostrum & Sedis Apostolicæ Camerarium præfatum pro tempore statuetur, dummodo tum interesse de vestro interesse non exigatis, exigere.

§.4. Et pignora quæ à Christianis quomodocumque per vos accipi contigerit, de illis lapsis decem & octo mensibus integris postquam vobis consignata fuerint, per publicam subhastationem assistenti officiali publico, & parti legitima intimatione facta, & alias iuxta morem & modum antequam dictæ literæ emanassent in præfata Alma Vrbe seruari solitum vendere, & illorum pretium pro concurrenti summa vestri crediti, reliquum, si quod superflueret illorum dominis reddendo & consignando, vel in manibus officialis deponendo, vobis retinere, & de illis nullam rationem illorum dominis, seu cuiquam alteri reddere teneamini, sed velut de propriis bonis libere disponere valeatis, plenam & liberam eisdem auctoritate & tenore facultatem concedimus.

§.5. Et insuper volumus vt vos sub statatis & decretis generalibus Almæ Vrbe præfate, quæ tamen priuilegiis & concessionibus vobis indultis contraria non sint, comprehendamini, & illa obseruare teneamini.

§.6. Et ne ob certi loci intra quem habitare debeatis assignationem, & intra illum domos conducendi necessitatem ab illarum dominis ultra debitum modum prægrauemini, vt domorum domini in locis prædictis illas vobis pro iusto pretio per Camerarium præfatum declarando, loca teneantur, neque illud quouis modo augere, vel alterare valeant.

§.7. Præterea si à vobis, vel vestrum singulis vigore Apostolicarum prædecessoris literarum, bona stabilia quæ possidebatis à vedere coacti aliqui huiusmodi bona emerunt, & illorum etiam sub prætextu cautionum, de euictione, seu alias per calumnias requisitarum non præstatarum vobis nondum perfoluerint, vt pretia conuenta vobis absque alicuius cautionis præstatione integre perfoluere, aut bona ipsa stabilia, per eos empta in eo statu, quo erant tempore emptionis vnà cum fructibus

Stabilia vsq; ad 1500. ducat. habere valeant, & mercaturarum quarumcumque rerum exercere possint.

Qua reuocauit idem P. V. ibidem.

Cum Christianis honeste conuersentur.

Pignora post lapsum 18. mensium vendere valeant.

Statuta Vrbe seruent si non obstant indultis.

Domini domorum in seipsum locent pro pensione ut hic.

Qui stabilia ab eis emerunt, soluant pretium absque cautione, vel illa cum fructibus restituant.

Iussione Caræ. & Oratorum talia permittat.

Clausula derogatoria.

D. P. A. 3. die 18. Febr.

Publicatio.

XLVIII. Declaratio, & limitatio constitutionis editæ à Paulo IV. super ordinationibus obseruandis per Hebræos in Statu Ecclesiastico degentes.

Hæc limitationes in his quæ aduersantur d. constit. Pauli IV. suscipit Pius V. in const. 6. Romanus. & Clem. VIII. in const. 19. Cæca. Et de materia Hebræorum, vide sup. in ipsius Pauli IV. const. 3. Cum nimis.

PIVS PAPA QVARTVS.

Edita A.D. 1562. Vniuersis & singulis vtriusque sexus Hebræis in Alma Vrbe commorantibus, & commorari solitis, viam veritatis agnoscere, & agnitam custodire.

Dzdum à fel. rec. Paulo Papa IV. prædecessore nostro zelo religionis Christianæ moro literæ Apostolicæ circa vestrum, aliorumque Hebræorum viuendi modum, sub data videlicet pridie Idus Iulij, Pontificatus sui anno primo emanarunt, quarum vt accepimus prætextu per calumniam & cauillationes nonnullorum vestris facultatibus inhiantium, literas ipsas in multis præter ipsius prædecessoris intentionem interpretantium, vos diuersimode vexati & inquietati fuistis.

§.1. Quare nos considerantes quod sancta Mater Ecclesia Hebræis quos in memoriam passionis Dominicæ tolerat, multa plerumq; concedit, vt Christiana benignitate allecti errorem suum recognoscant, & ad verum, quod est Christus, lumen tandem conuertantur, plurimorum etiam prædecessorum nostrorum vestigiis inhærendo, statui vestro opportune prouideri volentes, ac literarum prædictarum tenores præsentibus pro expressis habentes: Motu proprio non ad vestram, vel alicuius vestrum, aut alterius pro vobis super hoc nobis oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera deliberatione, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, Vobis omnibus & singulis, vt dum vos ab vno loco ad alium iter agere contigerit, possitis in ipso itinere biretum, seu pileum nigrum deferre, ea tamen conditione, vt si ultra vnam diem vno in loco moram traxeritis, postea solitum biretum glauci coloris gestetis, Apostolica auctoritate tenore præsentium concedimus ac indulgemus. Volentesque quod si locus pro vestra habitatione

Tom. I I.

F bus

bus per eos perceptis restituere teneantur. Omnesque libros rationum vestrarum, & alias scripturas publicas, & priuatas vobis ablatos & ablatas, seu depositos & depositas, quibusuis sequestris super illis factis, sublatis, vobis restitui mandamus, vosque ad reddendum rationem aliquam de contractibus, seu instrumentis etiam cassis, & extinctis nullatenus teneri, neque adstringi posse decernimus.

Delicta præterquam hic excepta iam parata remittit.

§.8. Et vltierius vos omnes & singulos ab omnibus, & quibusuis delictis, criminibus, etiam tam contradictas Pauli prædecessoris, quam contra eiusdem Pauli Pontificatus tempore durante quorumuis S.R.E. Card. aut aliorum quorumcumque literas etiam libros non exhiben. aut alias ipsis literis non parendo excessibus, & transgressionibus quantumcumque grauib. & enormibus per vos vsque ad præsentem diem commissis, exceptis dumtaxat criminibus homicidij, homicidioque maioribus, ac læsæ maiestatis, & falsæ monetæ, falsificationis literarum Apostolicarum, & in contemptum fidei Christianæ commissis, & iuxta formam instrumenti per vos in Camera Apostolica cum dilecto filio Donato Matthæo Minali generali Thesaurario modo facti, seu celebrato quoad pœnas tantum cuiuscumque præterquam parti applicandas, & quæ hæctenus depositæ, seu exactæ non fuerint, & saluo in reliquis iure cuiuscumque tertij, necnon à quibusuis residuis vigefimarum, & talearum, & aliis quibuscumque, tam ciuiliū quam criminalium Camere Apostolicæ debitis, auctoritate & tenore præmissis absoluimus & liberamus.

Querelans contra eos occasione exactionis interesse, habet annum ad proseguendum querelam respectu pœnæ.

§.9. Et insuper volumus quod pro futuris transgressionibus ratione exactionis vestri interesse querelans, seu accusator annum tantum habeat ad proseguendum suam accusationem, seu querelam quantum sit respectu pœnæ, vt supra applicandæ: quo vero attinet ad interesse ciuile ipsius querelantis, vel accusantis, vel cuiuscumque alterius tertij, nulla alia sit præscriptio temporis, nisi ea quæ à iure communi statuta est.

Præscriptio iuris cõmunis contra Iudeos opponi potest.

§.10. Et pariter quod vestris creditis, tam præteritis quam præsentibus & futuris ea solum opponatur præscriptio quæ præfinita est à iure communi, & quod pro toto eo tempore quo quis pecuniis vestris fruitur, intelligatur interesse currere, computando tamen diem pro die, mensē pro mense, non autem diem pro mense, & pro transgressibus vestris pœnæ sint arbitrariæ de cetero, exceptis tamen illis casibus pro quibus certæ pœnæ sunt statutæ à iure communi.

Apotheca extra septem Iudeorum haberi possunt, vt hic.

§.11. Præterea vobis permittimus quod possitis tenere apothecas extra ghectum, seu septem hebraicum, quantum tamen fieri poterit contiguas, & in illis ab ortu solis vsque ad occasum, exceptis diebus festiuis, permanere, & mercaturam, ac artes vestras, & banchum, aliaque vobis permittimus exercitia exercere, dummodo adueniente nocte, vos ad vestras solitas intra claustra habitationes reducatis.

Libri non probant contra Christianos nisi scripti sint vulgari italico sermone.

§.12. Ceterum vt fraudibus occurratur, mandamus, vt vos rationes quas cum Christianis habueritis, characteribus linguæ vulgaris Italicæ scribere teneamini, aliàs vestris libris, seu rationibus aliàs quam vt præfertur scriptis, seu notatis nulla fides prorsus adhibeatur, possitis tamen ad libitum vestrum priuatos libros in vsus vestros cõscribere lingua vestra hebraica, dummodo ex eis Christianos non conueniat. Quodque non solum vos in Alma Vrbe præfata commorantes, sed etiam ceteros extra illam in aliis quibusuis locis moram trahentes, qui in eadem negotia aut commercia aliqua habuerint, pro illorum modo & qualitate teneantur, & obligati sint in solutione compositionis, per vos nuper cum Camera Apostolica factæ, aliisque omnibus oneribus per vos sustinendis & fiendis, iuxta ratam eis per taxatores imponendam concurrere & contribuere, ac decum instrumentum conventionis per vos cum Camera Apost. siue eius Thesaurario, sub die 8. Ianuarij præsentis anni initæ cum omnibus in eodem instrumento contentis de verbo ad verbum, provt facit auctoritate & tenore præmissis approbamus, ratificamus & confirmamus, omniaque in illo concessa vobis damus, & concedimus, & condonamus, ac præmissa omnia & singula in præsentibus nostris literis contenta inuiolabiliter obseruari.

Quod voluit etiã Paul. IV. cit. in rub.

§.13. Sicque per quoscumque Iudices & commissarios quauis auctoritate fungentes etiam Palatij Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuiuslibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate, iudicari, & definiri debere, ac quicquid secus à quoquam quauis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus.

§.14. Quocirca dilectis filiis nostro & Romanæ Ecclesiæ Camerario, & etiam nostro in Alma Vrbe, eiusque districtu in Spiritualibus Vicario, & Curia causarum Cam. Apost. Auditori generali motu simili per præsentem mandamus, quatenus ipsi, vel duo aut vnus eorum, per se vel alium, seu alios præsentem literas, & in eis contenta quæcumque, vbi & quando opus fuerit, ac quotiens pro parte vestra fuerint requisiti solemniter publican. vobisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assisten. faciant auctoritate nostra vos concessione, indulto, voluntate, permissione, liberatione, absolutio, mandato, confirmatione, approbatione, decreto, aliisque præmissis, & præsentibus literis pacifice frui & gaudere, non permittentem vos aut aliquem vestrum desuper per quoscumque quauis auctoritate fungen. quomodolibet indebite molestari; contradictores quoslibet, ac inobedientes & rebelles, per censuras & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna iuris & facti remedia, appellatione postposita compescendo, inuocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij sæcularis.

§.15. Non obstantibus supradicti Pauli prædecessoris, & quibusuis aliis literis, concessionibus, & ordinationibus Apostolicis, etiam per nos contra præmissa, seu aliquod præmissorum editis, necnon prouincialibus, etiam per Sedis Apostolicæ pro tempore de latere Legatos, etiã super præscriptione sex annorum siue alterius breuioris quæ à iure communi indicta sit temporis contra Hebræos præfinita similiter editis, etiam Vrbs præfata statutis & consuetudinibus, etiam per Sedem Apostolicam approbatis & confirmatis, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis dictæ Almæ Vrbi, seu eius populo, ac quibusuis aliis sub quibuscumque verborum formis & clausulis, etiam derogatarum derogatoriis, aliisque fortioribus & efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque & aliis decretis quibuslibet concessis, confirmatis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innouatis, quibus omnibus, etiam si pro sufficienti illorum derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa & indiuidua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quauis alia expressio habenda, aut alia exquisita forma ad hoc seruanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbū insererentur, præsentibus pro sufficienter expressis habent. illis alias in suo robore permanentibus, hæc vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter, vel diuisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facien. plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 27. Febr. 1562. Pontificatus nostri Anno tertio.

Anno à Natiuitate D. N. Iesu Christi 1562. Indiçt. 4. die verò 12. mensis Martij, Pontificatus autem Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. D. Pij Diuina prouidentia Pape IV. Anno 3. retrospectiua litera Apostolica præsentata, & intimata fuerunt magnifico D. Casari Contardo Auditori Illustriss. & Reuerendiss. D. Card. de S. Flora, & D. Hieronymo de Tarano Caus. Apost. notario, & Bernardino de Monte Leone, & Iacobo alias Beuilacqua executoribus R. P. D. A. C. illis inhiben. iuxta dictarum literarum formam & tenorem, dimissa deinde copia in actis dicti D. Hieronymi de Tarano, per me Ioannem Andream Panizzam prælibati S. D. N. Pape Curs.

Petrus Valerini Mag. Curs.

Prohibitio deferendi, retinendi, & vendendi Archibusetos breuioris mensuræ duorum palmorum in Statu Ecclesiastico.

Hæc const. extensa fuit etiam contra deferentes pugiones, cultellos, & aliud genus armorum breuioris mensura trium palmorum per Pium V. in eius const. 144. Cum vices eius.

Edita An. D. 1562. P I V S E P I S C O P V S, Seruus seruatorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Causa huius prohibitionis.
Cum vices eius, licet immeriti, geramus in terris, qui de cælo ad ima descendens, pro salute humani generis seipsum ad Crucis patibulum obtulit, omni quo possumus studio, continuo inuigilare debemus, vt omnis prorsus occasio, homicidia, tamquam in eiusdem humani generis perniciem tendentia, committendi, quantum in nobis est, submoueat. Et quia experientia cognouimus, quamplura ex illis tormentulis igneis, Archibuscettis vulgariter nuncupatis (quæ occulte deferri possunt, & ad necem inferendam aptiora, & fere incuitabilia esse videntur) in dies committi & perpetrari, nec hactenus ob proclamata, etiam sub grauisimis pœnis, à Rectoribus prouinciarum & terrarum, nobis & S.R.E. subiectarum, ab illis deferendis, ob sciorum copiam & audaciam, cessari aut abstineri; quinimo passim & indistincte, non secus, ac cetera arma minus prohibita, ab omnibus fere gestari.

Prohibitio deferendi, & retinendi Archibuscettis breuioris mensura duorum palmorum.
 §. 1. Nos propterea volentes proditorium, & abominabile, & detestandum armorum genus huiusmodi penitus & omnino destruere, ac ab Alma Vrbe, aliisque terris nostris prædictis, in totum eliminare. Motu proprio, & ex certa scientia, hac in perpetuum valitura constitutione sancimus, nemini cuiuscumque sit dignitatis, gradus, ordinis, conditionis, aut præminentia, licere genus armorum huiusmodi, quod breuioris duorum palmorum mensura existat, publice vel occulte, tam per Vrbes, ciuitates, & loca nostra prædicta, quam etiam in itineribus quoquo modo, aut quouis etiam militiae, aut executionis iustitiæ, prætextu deferre, minufque in domibus, aut alibi retinere, vendere, emere, aut permutationis, in solutum dationis, pignoris, vel quocumque alio titulo recipere, quinimo quicumque illa habuerint, intra viginti dierum spatium, à die publicationis præsentis constitutionis in locis infra scriptis faciendæ, computandum, in Alma Vrbe nostra illius Gubernatori; in aliis vero locis prædictis, Rectori, vel Præsidi, aut etiam Gubernatori, seu cuius alij superiori loci in quo ea habentes fuerint, denunciare, & ad eum perferre, seu perferri facere, ac penes ipsum in loco ad id deputando, seruanda dimittere teneantur.

Contraueniensium pœna.
 §. 2. Qui vero contrafecerit, dictumque genus armorum, lapsis dictis viginti diebus, retinuerit; crimen læsæ maiestatis, & rebellionis, ac pœnas pro illo à iure inflatas eo ipso incurrat.

Inhibitio contra Officiales ne licentias desuper concedant.
 §. 3. Inhibentes (provt tenore præsentium inhibemus) omnibus & singulis, etiam de latere nostro Legatis, ne sub indignationis nostræ, & quibuscumque Vicelegatis, Gubernatoribus, Rectoribus, Præsidentibus, ac aliis nostris, & Sedis Apostolicæ, seu ciuitatum & terrarum prædictarum officialibus, ne sub suspensionis à diuinis, ac excommunicationis læsæ sententiæ, aliisque arbitrij nostri pœnis, cuiquam tale genus armorum, sub quouis colore deferendi, vel alias, vt præmittitur, retinendi, licentiam & facultatem ad quodcumque etiam breuissimum tempus, concedere audeant vel præsumant.

Licentia autem per Officiales danda nulla sint, & à pœnis prædictis non excusent.
 §. 4. Decorantes nihilominus licentias & facultates sic concedendas, nullas penitus & inualidas existere, ac illis non obstantibus, eos qui sub illarum clypeo, dictum genus armorum detulerint, aut vt præmittitur retinuerint, pœnas prædictas omnino incursum, illosque irremissibiliter puniendos fore, & contra omnes & singulos huic nostræ constitutioni contrauenientes, ad Fiscum nostri instantiam, & etiam ex officio procedi, & inquiri posse, ac ad pœnarum prædictarum executionem deueniri omnino debere.

Iussio publicandi.
 §. 5. Vt autem præmissa ad omnium notitiam deducantur, hæc aliquis prætextu ignorantia excusari possit; volumus quod præsentis literæ per aliquos Curie nostræ Cursos, ad basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, & Ecclesiæ Lateranen. neenon Cancellariæ Apostolicæ valuas, ac in acie Campi Floræ affigantur, & publicentur.

§. 6. Quodque earum transumptis, manu Notarij publici subscriptis, & sigillo alicuius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, cetera & indubitata fides adhibeatur, provt ipsis literis originalibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ. Et transumpta huiusmodi, Legati, Vicelegati, Rectores, vel Præsides, aut Gubernatores, seu alij Superiores prouinciarum, terrarum, oppidorum, & locorum prædictorum, per publicum præconem publicari, & valuis Cathedralis, seu Matricis Ecclesiæ loci, aut palatij eorū residentia affigi faciant, publicationemq; & affixionem prædictas, lapsis dictis viginti diebus, perinde omnes actare, ac si personaliter intimatæ forent.

§. 7. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, prinilegiis quoque, & indultis, quibuscumque personis forsan concessis, confirmatis, & innouatis, assertis consuetudinibus, quas (si quæ forent) per præsentis improbamus, nullasque & inualidas esse declaramus. Et quæ omnis (illorum tenores pro sufficienter expressis habentes) reuocamus, & annullamus, nullaque & irrita esse decernimus, ceterisque contrariis quibuscumque. Nulli ergo, &c.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Domini 1562. pridie Non. Martij, Pont. nostri Anno 3. Anno à Natiuitate Domini 1562. indict. 5. die vero 20. mensis Martij, Pontificatus Sanctiss. in Christo Patris & D. N. D. Pij Diuina prouidentia Pape IV. Anno tertio supra scripta litera affixæ, & publicatæ fuerunt in valuis supra scriptis, per nos Io. Guerdardum, & Philibertum Capuis Cursos Apostolicos. Petrus Valtrini Mag. Curs.

jurisdicctio, & facultates Cardinalis protectoris & iudicis causarum Monasterij, & Monialium (impudicarum iam mulierum) Conuertitarum de Vrbe nuncupatarum.

Institutionem huius Monasterij, & eius indulta, vide sup. in Leon. X. const. 39. Saluator. ubi notauit.

PIVS PAPA IV. Motu proprio, &c.
Cum sicut accepimus, non sine animi nostri displicentia, Monasterium Conuertitarum de Vrbe, illiusque Moniales, ob lites, & quæstiones, quibus ad diuersa Vrbes Tribunalia, occasione bonorum meretricum curialium, & aliarum quarumcumque mulierum inhonestam vitam agentium, & ab intestato decedentium, seu quæ eisdem Monialibus iuxta formam fel. rec. Leonis Pape V. & aliorum prædecessorum nostrorum partem debitam non donauerint, vel reliquerint, vel alias dictæ bullæ non satisfecerint, ac locationum, censuum, donationum, hereditatum, legatorum, & diuersarum aliarum rerū, tam in agendo, quam defendendo ipsum Monasterium concernen. & ad illud, ac eius Montales prædictas, quouis modo spectan. iugiter implicatæ existant, & quamplurima damna & incommoda patiantur, ac impensæ litis valore, de qua pro tempore agitur, sæpenumero exsuperare, atque propter huiusmodi diuturnam prudentiam, & illarum expeditionis tarditatem, ipsum Monasterium à plurimis annis citra multis debitis inuolutum existat, ita vt vix ab eis possit explicari, aut habere vnde illius onera, & dictarum Monialium alimenta proueniant, nisi de celeri & opportuno remedio prouideatur.

§. 1. Nos Monasterium Conuertitarum prædictarum, in quo mulieres carnis libidinum, & licentiosæ vitæ antea assuetæ, caritatiue recipiuntur, & in viam Domini diriguntur, earumque & illas sequentium animarum æterna salus paratur, tantoque hospitalia & alia pia loca, in quibus Christi pauperes, tam infirmi quam alias recipiuntur, aluntur, & cooperiuntur excellere, quanto anima, & corpus, & cetera terrena antecellunt, ac earum paupertatibus & indemnitatibus, paterna pietate fauorabiliter consulere, & vt ab huiusmodi dispendijs & expensis quâto citius subleuentur, prouidere volentes, Motu simili, & de certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, omnes & singulas causas inter dictum Monasterium & Moniales prædictas, siue earum Gubernatores, ac procuratores, & agentes, & quascumque alias etiam singulatas personas, Collegia, Vniuersitates, Societates, etiam pia & religiosa loca, cuiuscumque status, gradus, ordinis, & qualitatis, priuilegiatas & priuilegatas, tam

Transumptori fides.

Derogatio contrariorum.

D. P. A. 3. die 6. Maj.

Publicatio.

L.

Edita An. D. 1562.

Causa constit.

Aduocatio causarum Monasterij non instructarum coram quocumque Iudice vtriuscunque cum quibuscumque etiam priuilegiatis.

coram S.R.E. Camerario, necnon A. & Præsiden. ac Clericis Cam. Apost. necnon Vicario, & Governatore, ac Senatore Urbis, Capitaneoque & aliis quibuscumque iudicibus, ordinariis & delegatis, etiam causarum Palatii Apostolici Auditoribus, ac S. R. E. Cardd. nunc & pro tempore existen. occasione quorumcumque bonorum & rerum supradictum Monasterium, & illius Moniales, & alios prædictos, tam coniunctim quam diuisim, ac tam actiue quam passiuè concernentibus, & ad prædictum Monasterium & Moniales huiusmodi quomodolibet, & de interesse ipsarum quomodocumque; qualitercumque apparere possit spectan. in quacumque instantia, inter illos, necnon alia æque, vel magis pia loca Vniuersitates, Collegia, quomodocumque priuilegiata, viduas, pupillos, & alias personas etiam exemptas pendentes. cuiuscumque qualitatis, status, ordinis, vel conditionis & naturæ existen. etiam maiores expressis, in eodem statu & terminis, in quibus reperiuntur (dummodo instructæ non sint) aut illas, ac omnes alias & singulas de cetero inter Monasterium & Moniales huiusmodi, illius Governatores, procuratores & agentes ac supradictos, & alios quoscumque quomodolibet, tam actiue quam passiuè mouen. harum serie aduocamus.

Deputatio & facultates Iudicis dictarum causarum, & Protectoris Monasterij.

§. 2. Ac in Venerab. fratrem nostrum Ioan. Episcopum Sabinen. S.R.E. Card. Moronum nuncupatum, modernum, & pro tempore existen. protectorem eiusdem Monasterij Conuertitarum, iudicem ordinarium & perpetuum, ad prædictas, necnon quascumque alias, similes vel dissimiles, causam & causas, ac etiam criminales & mixtas, tam per eos, & contra eos, & eorum singulares personas super præmissis, à quibuscumque aliis rebus, iuribus, & actionibus, super bonis & rebus cuiuscumque qualitatis, quantitatis, valoris & naturæ existant, & ad Monasterium & Moniales præfatas huiusmodi pertinentes, inter eos, ac personas, Vniuersitates, Collegia, seu loca pia, etiam priuilegiata & exempta, tam actiue quam passiuè pro tempore mouen. iuxta ordinariam iurisdictionem seu facultatem, tam Governatori quam Auditori Cameræ, seu Vicario Urbis præfato, & eorum cuiuslibet attributam, seu attributas, per se, vel eius Auditorem, nunc aut pro tempore existen. seu alium per eum deputatum, vel deputandum audien. sineque debito terminan. & deciden. & quod decreuit in quocumque loco, & contra quascumque personas quantumcumque priuilegiatas plenarie exequen. seu exequi facien. quibusuis inhibitionibus, etiam vigore specialium commissionum, etiam nostra & successorum nostrorum huiusmodi manu signata, emanata, & emanan. non obstant. auctoritate Apost. tenore presentium perpetuo constitutum & deputamus, & ad hunc effectum illi etiam per alium, seu alios quoscumque, tam in Rom. Curia, quam extra eam, & per edictum publicum constituto summarie sibi de non tuto accessu, citandi & monendi, ac eisdem & præfatis.

Facultas inhibendi quibuscumque Iudicibus Urbis.

§. 3. Necnon quibusuis aliis etiam Cur. Capitolij primo & secundo illius Collateralibus, ac Appellationum Capitaneo, quam aliarum eiusdem Urbis Curiarum Iudicibus & personis, tam Ecclesiasticis quam sæcularibus, quibus, & quoties opus fuerit, sub censuris, sententiis, & pœnis Ecclesiasticis, ac etiam pecuniariis, de quibus eidem Protectori, siue eius deputan. Auditori, videbitur inhiben. & in euentum non partitionis, contra inobedientes & rebelles ad declarationem incursum censuratum, & pœnarum huiusmodi, illarumque aggrauationem, & alia, iuxta styllum & morem dictarum Curiarum in similibus seruari solitum, & alias prout sibi videbitur, proceden.

Sententias exequendi.

§. 4. Sententiamque siue sententias, debite executioni demandan. seu demandari facien. in omnibus & per omnia, & iuxta etiam facultatem dictis Audit. Cameræ, Urbis Governatori, & Vicecancellario per eandem bullam concessam.

Inobedientes coercendi.

§. 5. Contradictores quoslibet & rebelles, per censuras & pœnas Ecclesiasticas, ac etiam pecuniarias, aliaque iuris & facti opportuna remedia appellatione postposita compescen. auxiliumque brachij sæcularis, ad hoc si opus fuerit, inuocan.

§. 6. Omniaque alia & singula in præmissis, & circa ea, necessaria, seu quomodolibet opportuna, faciendum & exequendum.

Cetera necessaria facien.

§. 7. Ac causam & causas, motas & mouendas, commissas & committendas, toties quoties opus fuerit, semel & pluries eiusdem Cardinalis arbitrio reassumen. plenam & liberam licentiam & facultatem concedimus.

Causas reuocari ab alio Iudicibus.

§. 8. Decernen. Monasterium Conuertitarum prædictarum, & illius Moniales & Governatores, seu Procuratores, & eorum agentes, personasque prædictas, ex nunc deinceps occasione præmissorum alibi quam coram prædicto nunc, & pro tempore dicti Monasterij Conuertitarum existen. Protectore conueniri, aut alios conueniri. constringi non posse. Ac processus sententias & decreta per alium, vel alios, tam ordinarios quam delegatos in causis prædictis quomodolibet pro tempore formatas, latas, & factas, cum inde secutis quibuscumque, nulla, irrita, & inania, nulliusque roboris vel momenti fore.

Et causas alio cognosci non queant.

§. 9. Præsentes quoque sub quibuscumque reuocationibus, suspensionibus, & exceptionibus, similibus vel dissimilibus gratiarum, etiam per nos & successores nostros Rom. Pont. aut Sedem Apost. vel eius Legatos, etiam per Regulæ Cancell. Apost. pro tempore factas ad fauorem fabricæ Basilicæ Principis Apost. de Vrbe, nullatenus comprehen. sed semper ab illis penitus & omnino exemptas esse, & censi, nec eisdem præsentibus per quascumque literas, & quasuis regulas generales & speciales, etiã derogatoriã derogatorias, efficaciores & insolitas clausulas, & irritan. decreta, sub quacumque verborum expressione in se cõtenen. derogari posse, & si illis vllò vquam tempore ex aliqua etiam quantumuis necessaria & vrgentissima causa derogari contingat, nisi tenor illarum de verbo ad verbum nihil omisso insertus, & huiusmodi derogatio consistorialiter facta, & per trinas, & distinctas literas eundem tenorem continen. tribus similibus distinctis vicibus, Monialibus, Governatoribus, & Deputatis, ceterisque personis prædictis legitime intimata & insinuata fuerit eorumque expressus accedat ad id consentens, derogationem nemini suffragari, nec præsentis Motu proprio pro quacumque concessionem, etiam nostra & successorum nostrorum manu signatam, fuisse & fore derogatum.

Clausula pro seruatiã.

§. 10. Sicque per quoscumque Iudices quauis auctoritate etiam Card. sublata, &c. iudicari debere, irritum quoque, &c.

Decretum irritans.

§. 11. Non obstantibus præmissis, ac fel. rec. Bonifacij Papæ VII. etiam prædecessoris nostri de vna, & in consilio generali edita de duabus dietis, dummodo non vltra tres dietas ad iudicium trahant, aliisque constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, & fabricæ prædictæ, necnon Hospitalium, Ecclesiarum, Monasteriorum, & aliorum regularium, & piorum locorum, ac Ordinum quorum illi extiterint, & aliorum quorumcumque locorum exemptorum, iuramento, &c. roboratis statutis, &c. priuilegiis quoque, indultis, necnon conseruatoriis, & exemptoriis, ac literis Apost. in forma Motus proprii eiusdem Capitolij Rom. necnon Iudicibus Curis, Tribunalibus, & eorum personis per quoscumque Rom. Pont. prædecessores nostros, ac nos & Sedem Apost. etiam Motu proprio, ac alias sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusuis clausulis & decretis in contrarium quomodolibet concessis, necnon reformationibus etiam nouiter factis, ac etiam Motu proprio simili approbatis, etiam de reassumen. eisdem causis ad forum, seu Curiam Capitolij, quibus omnibus etiam si de illis, &c. tenores, &c. ac si in specie præsentibus infererentur, tam in genere quam in specie, ad effectum, sufficientem. pro se sufficienter expressis haben. & habere decernen. harum serie specialiter & expressè Motu simili, & ex certa scientia, ac de potestatis Apostolicæ plenitudine derogamus, & sufficienter derogatum esse decernimus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Clausula derogatoria.

§. 12. Volumus autem præsentis Motus proptij sola signatura sufficiat, & vbi que fidem faciat, tam in iudicio quam extra, clausula ordinaria non obstante, quodque præsentium transumptis manu alicuius notarij publici subscriptis, sigillo prædicti Protectoris, seu alterius cuiuscumque

Sola Signatura sufficit.

cumque personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ, vel Curia secularis munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, tam in iudicio quàm extra, quæ præsentibus adhiberetur si exhibitæ vel ostensæ fuerint.

Placet Motu proprio. I.

Papa subscri.

D. P. Ann. 1. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, 16. Kal. Aprilis, die 17. Marij Anno 3.

LI. Iurisdictione Inquisitorum hæreticæ prauitatis, procedendi contra quoscumque regulares, & religiosos, quoquo modo priuilegiatos, & exemptos, de hæresi culpabiles, dummodo eorum Superiores non præuenerint.

Hanc iurisdictionem etiam priuatiue quoad ipsos Ordinum, & religiosorum Superiores, Inquisitoribus concessit Paul. V. ut infra in eius const. 26. Romanus. Et consonat const. 22. Alex. IV. Ne commissæ, quæ est sup.

Edita An. D. 1562.

PIVS PAPA QVARTVS
Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

PAstoris æterni vices, meritis licet insufficientibus gerentes in terris, sic vigilantia nostræ sollicitudinem circa oues curæ nostræ diuina dispositione commissas exercere studemus, ne illæ ab ouili suo, extra quod saluus nemo esse potest, aberrantes, in luporum rapacium insidias vlllo modo incidere valeant, sed intra caulas detrite custoditæ, ad cælestia pascua feliciter peruenire possint.

Pont. concesserunt diuersis Ordinibus de hæresi inquiri non posse nisi per eorum Superiores.

§.1. Nuper siquidem accepimus, nonnullos Rom. Pontifices prædecessores nostros antea actis temporibus ex causis tunc expressis, diuersis Ordinibus etiam mendicantibus, quod contra eorum fratres & religiosos in quibuscumque causis etiam hæresis, nisi per eorumdem Ordinum superiores, & prælatos inquiri, aut procedi quomodo non possit, inter alia priuilegia per suas literas concessisse, & nos forte illas confirmasse, supercrescente autem temporis, & hominum malitia, hac nostra potissimum ætate, (quod sane dolenter referimus) in agro Euangelicis Patrisfamilias zizaniam etiam inter dictos fratres & religiosos in tantum pullulasse, messesque tritico rarefcentes adeo polluere videmus, vt vulpeculæ iam in aperto vineam Domini demoliri nitantur.

Sed hic Pont. ad maiorem fidei utilitatē, Inquisitoribus omnibus facultatem dat procedon. contra quoscumque fratres, & religiosos, & exceptos, dummodo eorum superiores non præuenerint.

§.2. Quare nos pro pastoralis officij nobis diuinitus crediti debito, quantum cum Deo possumus, opportuna in præmissis remedia adhibere volentes, vt quos Dei amor à malo non reuocat, pœnæ saltem formido à delinquendo retrahat. Et propterea considerantes, quod si dilecti filij Inquisitores hæreticæ prauitatis, tam generales quàm vbique locorum deputati particulares, in causis hæresis huiusmodi contra quoscumque quorumvis Ordinum etiam quomodolibet exemptorum & mendicantium fratres professores & religiosos, quandoque causas ipsas hæresis ab eis inchoari contigerit, procedere valerent, profecto id in non modicam fidei catholicæ cederet utilitatem, cum præsertim ex hoc superioribus & prælati ordinum prædictorum, sicut verisimiliter credendum est, ad subditos suos sub probata religionis norma continendos, transgressoretque debitæ pœnis compeccendos facile reddi possint diligentiores. Idcirco Motu proprio, & ex certa scientia, ac matura deliberatione nostra, hac nostra firmiter valitura constitutione, auctoritate Apostolica tenore præsentium statuimus, ordinamus, atque decernimus, quod de cetero in omnibus Christiani Orbis partibus Inquisitores hæreticæ prauitatis, tam generales, quàm in quibusvis Prouinciis, Ciuitatibus, Oppidis, Terris, & locis pro tempore deputati particulares, contra quoscumque fratres, professores & religiosos Ordinum prædictorum, ac etiam contra quoscumque quouis modo priuilegiatos & exemptos, de hæresis crimine quomodolibet suspectos, aut culpabiles, dummodo ab eorumdem Fra-

Tom. II.

trum professorum, & Religiosorum superioribus, & prælatibus in causis huiusmodi præuerti non fuerint, iuxta facultates officij ipsius inquisitionis inquirere & procedere, ac culpabiles, & delinquentes repertos secundum canonicas sanctiones castigare aut punire, ceteraque omnia, & singula facere, gerere, & exequi libere, & licite possint & valeant, super quibus plenam & liberam eisdem Inquisitoribus, & eorum cuiuslibet facultatem concedimus & potestatem.

§.3. Sicque per quoscumque Iudices, & Commissarios quauis auctoritate fungentes, sublata eis & eorum cuiuslibet quauis aliter iudicandi facultate, iudicari & definiti debere, irritum quoque & inane si secus super his à quocumque quauis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Et ita ac non alias iudicari iubet.

§.4. Non obstantibus quibusvis Apostolicis, ac in prouincialibus, & synodalibus Concilijs editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, & ordinationibus, & Ordinum prædictorum etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, priuilegiis quoque indultis, & literis Apostolicis, etiam Mari magno, & Bulla aurea, vel alias quomodolibet nuncupatis, eisdem Ordinibus, & illorum Superioribus, ac Prælatibus, etiam per dictos Romanos Pontifices prædecessores nostros, & Sedem Apostolicam, ac etiam per nos, aut quoscumque alios quouis modo concessis, confirmatis, & iteratis vicibus approbatis & innouatis. Quibus omnibus etiam si de illis, eorumque toris ten. specialis, specificæ, expressæ, indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quauis alia expressio habenda, aut alia exquisita forma ad hoc seruanda foret, eorum omnium tenores præsentibus pro sufficienter expressis, & totaliter insertis habentes illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat ad effectum præsentium specialiter & expresse derogamus, ac sufficienter & plene derogatum esse volumus, atque decernimus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Contrariis derogat.

§.5. Volumus autem quod præsentium transumptis manu Notarij publici subscriptis, ac sigillo alicuius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, ea prorsus fides adhibeatur, quæ originalibus literis ipsis adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Transumptis credi mādant.

Dat. Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris die 1. Aprilis 1562. Pontific. nostri Anno 3.

D. P. An. 3. die 1. April.

Anno à Natiuitate Domini 1562. indict. 5. die verò 10. mensis Aprilis, Pontificatus Sanctiss. in Christo Patris & D. N. D. Pij Diuina prouidentia Pape IV. Anno tertio, retroscripta litera Apost. affixa & publicata fuerunt ad valuas basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, Cancell. Apost. ac in acie Campi Floræ, dimissis inibi illarum copiis auscultatis, & collationis cum eisdem originalibus literis, vt moris est, per me Thomam Rogèr. S. D. N. Pape, sanctæ Inquisitionis Curis.

Publicatio.

De Homicidis, aliisque reis pœnæ capitalis vel sanguinis, etiam non condemnatis, vel in contumaciam condemnatis, & infra sex menses non sponte se in carceribus constitutis, non audiendis. Appellationibusque condemnatorum in pœnam Fisco, & Camera Apostolicæ applicatam non admittendis, nisi factò deposito. Ac de pœnis fractæ pacis vel treguæ, & allegatione nouæ causæ, vel minoritatis. Et legitime filiorum confiscatione.

Quoad prædictos reos extra carceres non audiendos, hanc bullam extendit ad omnes condemnatos in penam corporis afflictiuam, & in quacumque instantia, Pius V. in const. 40. Licet alias. Et terminum sex mensium, prærogauit ad annum in const. 9. Cum ob. ubi videas declarationem etiam circa allegationem nouæ causæ.

Bannitorum autem materiam, plene indicabo in const. 6. Sixti V. Hoc nostri.

Edita A. D.
1562. &
1565.

PIVS PAPA QVARTVS
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

ET si cuncta, quæ ex multa Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum prouidentia processerunt, executioni debitæ demandanda esse censemus, illa tamen præcipuè, quæ ad salutem temporalis ditionis Apostolicæ Sedis directionem, & pro Camera Apostolicæ indemnitate prouidentur ordinata comperimus, vt illibata, firmaque perpetuo subsistant, libenter non solum nostræ approbationis, verum etiam opportuna inuouationis munimine roboramus.

Julius II. editit
const. cit. in
rub.

§. 1. Dudum siquidem cum fel. record. Iulius Papa II. prædecessor noster, &c.

Omittitur hæc bullæ narratio, quia ipsa est supra. Fide.

Paulus III.
similiter hic
est.

§. 2. Et deinde piæ mem. Paulus Papa III. etiam prædecessor noster per eum ex plurium fide dignorum testimonio accepto, quod nonnulli Ciuitatum, Terrarum, &c.

Omittitur narratiua bullæ, quia tota est sup. Cum sicut ex.

Hic Pont. ens
approbat.

§. 3. Nos igitur, ne literæ prædictæ, ex eo quod illarum executio ab aliquibus fieri neglecta fuit, seu propter eorum forsitan non vltim, in desuetudinem abiisse à quocumque prætendi, seu aliter quomodolibet allegari, deque earum viribus hæsitari contingat, sed illæ, vt par est, suos debitos fortiantur effectus, & ab omnibus obseruentur, prouidere volentes, Motu & scientia similibus, præfatas & alias quascumque (quarum, & inde securorum quorumcumque, aliorum circa præmissa latius etiam de necessitate exprimentorum tenores, ac si de verbo ad verbum similiter inserti forent, præsentibus pro sufficienter expressis haberi volumus) aliorum prædecessorum nostrorum super præmissis, tam sub plumbo, quam in forma Breuis editas literas, & in eis contenta, ac inde sequuta quæcumque, Apostolica auctoritate, tenore præsentium approbamus, & confirmamus, eisque Apostolicæ firmitatis robur adiicimus, ac ea valete, perpetuaque roboris firmitate subsistere, ac suos effectus plenè sortiri, & ab omnibus quos illa concernunt, & concernere poterunt quomodolibet in futurum integre obseruari debere decernimus, omnesque & singulos, tam iuris quam facti defectus, si qui forsitan tunc interuenerint, in eisdem supplementis.

Et capitaliter
condemnatu
decernit non
audiri extra
carceres, etiã
petat remissio-
nem ex eo
quod bannitu
occidit.

§. 4. Et nihilominus motu, scientia, & auctoritate præfatis, per hanc nostram constitutionem in perpetuum valitatem statuimus, & ordinamus. Quod nullus in penam capitis condemnatus, qui sub prætextu quod ipse aliquem bannitum occiderit, aut alias quouis modo ad manus Curie peruenire fecerit, & propterea à dicta pœna capitis in quam condemnatus fuit liberari, & absolui debere aut alium bannitum per ipsum condemnatum nominandum, iuxta formam bannimentorum de super emanatorum remittere posse prætendit, per procuratorem, excusatorem, defensorem, vel vt quemlibet de populo, audiri, vel admitti possit, aut debeat, nisi prius reus ipse, qui liberationem, aut absolutionem, vel nominationem, & remissionem huiusmodi consequi, aut fieri posse, vel debere prætendit, seipsum in carceribus iuxta formam literarum Iulij II. prædecessoris nostri huiusmodi, personaliter constituerit.

Et ita iudica-
ri iubet.

§. 5. Quodque literis prædictis, & huic nostræ dispositioni, nisi de ipsis clara, & expressa mentione facta, & per nostram, & successorum nostrorum Rom. Pont. manus propria signaturam derogari non possit. Sicque, & non aliter in omnibus, & singulis præmissis, ac tam præsentibus, & pendentibus, quam futuris causis, & litibus, per quoscumque iudices, etiam S. R. E. Card. & de latere Legatos, ac Palatii Apost. causarum Auditores, sublata eis & eorum cuiuslibet aliter iudicandi, & interpretandi facultate & auctoritate, iudicari debere, ac quicquid contra præsentium ten. contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

Quibuscum-
que non ob-
stantibus.

§. 6. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, & Prouinciæ nostræ Marchiæ Anconitanæ statutis, & consuetudinibus, etiam iuramento, con-

firmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, illi, Ciuitatibus, Terris, & locis præfatis, eorumque Gubernatoribus, & Communitatibus, sub quibuscumque verborum formis & tenoribus, ac cum quibusuis clausulis & decretis, in genere vel in specie, etiam motu & scientia similibus, etiam iteratis vicibus approbatis, & inuouatis, quibus omnibus, illorum tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanens, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides exem-
plorum.

§. 7. Volumus autem quod præsentium transumptis, etiam impressis, manu alicuius notarij publici subscriptis, & sigillo alicuius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem profus fides, in iudicio & extra, tam in dicta Curia, quam extra eam, vbi libet adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

D. P. Ann.
die 10. Aprilis.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 10. Aprilis, 1562. Pontificatus nostri anno tertio.

Anno à Natiuitate Domini 1562. indict. 5. die verò 22. mensis Maij, Pontificatus Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. D. Pij Diuina prouidentia Papa IV. Anno tertio superscripta litera lecta affixa, & publicata fuerunt in valuis basilicarum Principis Apostolorum, & S. Ioannis Lateranen. de Vrbe, ac Cancellaria Apostolica, & in acie Campi Flora, & illis amotis, copia earundem affixa in dictis locis dimissa fuerunt, per nos Bernardinum Andreeum, & Iulium Parinum Curs.

Publicatio.

Hon. Montarg. Mag Curs.

Sequitur declaratio dictæ Constitutionis.

PIVS PAPA QVARTVS.
Motu proprio, &c.

Edita An. D.
1562.

Cum nos dudum vestigijs fel. rec. Iulij Papæ II. prædecessoris nostri inhærentes, nullum homicidij reum, qui se ab illo etiam sub prætextu quod alium bannitum occiderit, seu ab alio banniti occisore, iuxta formam bannimentorum id permittentium nominatus fuerit, aut ex alia quavis causa absolui debere prætendat, ad absolutionem petendum per procuratorem, aut excusatorem, seu defensorem, etiam velut quemlibet de populo comparentem, audiri vel admitti debere, nisi ipse reus se in carcere personaliter constituerit, statuerimus & ordinauerimus, pro vt in nostris de super editis literis, quarum tenores præsentibus haberi volumus pro expressis, plenius continetur.

Relatio præ-
cedentis const.

§. 1. Verum cum, vt nuper accepimus, à nonnullis in dubium reuocetur, an in dictis nostris literis solum homicidæ banniti, vel condemnati, non autem illi qui nondum condemnati, vel banniti essent, comprehendantur.

Dubium desu-
per exortum.

§. 2. Nos propterea omnem ambiguitatem circa præmissa, amputare, & penitus tollere volen. Motu simili, & ex nostra certa scientia, hac nostra perpetuo valitura constitutione nullum ab homicidio, seu alio quouis crimine, pro quo pœna corporalis veniat imponenda ex aliqua causa, etiam quia alium bannitum occiderit, vel ab alio banniti occisore, iuxta formam proclamatum, & bannimentorum id permittentium, vel constitutionum de super editarum, nominatus fuerit, siue etiam quia ab ipso occisus, bannitus & condemnatus extiterat, ac impune ex dispositione dictorum proclamatum & bannimentorum, seu constitutionum occidi potuerit, se absolui debere prætendentem, siue pro homicidio, aut alio crimine per eum commisso bannitus & condemnatus, siue nondum bannitus nec condemnatus, nec etiam inquisitus existat, per se vel aliam personam pro eo quomodolibet comparentem, ad absolutionem petendum admitti vel audiri posse, nisi se prius in carcere constituerit, & ad causam hæredes ab ipso occisi, citari, & in euentum quod quis ab homicidio per ipsum commissio, ex eo quod alium bannitum occide-

Declaratio &
extensio d. c. b. etiam ad con-
demnatos.

rit,

rit, vel ab aliquo banniti occifore, vt præfertur non natus fuerit, fe abfolui obtineat.

Bannitioque prohibet remitti in loco ubi sunt hæredes occifi, nifi habita pace. Omnibus officialibus id veta.

§. 3. Eum nihilominus à loco in quo hæredes occifi commorantur, quoufque ab illis pacem obtinuerit, exulare debere, neque ad eum locum aliter, nifi pace ab illis habita remitti poffe, perpetuo ftatuimus, & ordinamus.

§. 4. Inhibentes nihilominus omnibus, & fingulis Iudicibus quacumque auctoritate fungentibus, fub excommunicationis lætæ fententiæ, aliifque arbitrij noftri pœnis, & noftris etiam de latere Legatis fub indignationis noftræ pœna, ne contra tenorem huius noftræ conftitutionis, de cetero quempiam fic vt præmittitur fe abfolui petentem, nifi in carcere conftitutum, quoquo modo audiant, vel admittant, & vbi fecus fecerint, proceffus taliter habitos, ac fententias defuper latas, nullius fore momenti, ac vitio nullitatis fubiacere, & illis non obftan. reos fic abfolutos pœnis debitis puniri, feu de nouo inquiri poffe.

Et iudicari mandat.

§. 5. Sicque per quofcumque Iudices etiam Sanctæ Romanæ Ecclefiæ Cardinales, & Palatij Apoftolici Auditores, fublata eis aliter iudicandi & interpretandi facultate iudicari & interpretari debere, irritumque & inane, quicquid fecus à quoquam quauis auctoritate fcienter, vel ignoranter attentari contigerit, decernimus.

Quibuscumque non obftantib.

§. 6. Non obftantibus conftitutionibus, & ordinationibus Apoftolicis, legibus, ac prouincialibus, & municipalibus quorumuis locorum ftaturis, & confuetudinibus, etiam iuramento, confirmatione Apoftolica, vel quauis firmitate alia roboratis, nec non proclamatibus, & l'annimentis fuper præmiſſis editis, & in pofterum edendis, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apoftolicis quibufuis in contrarium forfan conceſſis, confirmatis, & innouatis, quibus omnibus (illorum tenores præſentibus pro fufficiente expreſſis habent.) quoad præmiſſa, fpecialiter & expreſſe derogamus, ceterifque contrariis quibufcumque.

Transumptis credi iubet.

§. 7. Ac præſentium folam ſignaturam noſtram fufficere, & vbique fidem facere in iudicio & extra, regula contraria non obftan. eorumque feu literarum deluper expediendarum exemplis, etiam impreſſis manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides in iudicio & extra iudicium adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Placet Motu proprio. I.

Papa ſubſc. D. P. An. 3. die 6. Octob.

Dat. Romæ apud S. Petrum Pridie Non. Octob. Anno 3.

Publicatio.

Anno à Natiuitate Domini 1563, indictione 4. die vero 2. menſis Febr. Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ IV. An. 4. ſupraſcripta litera Apoftolica lecta & publicata fuerunt in valuis baſilicarum S. S. Ioannis Lateranen. & Principis Apoftolorum de Vrbe, ac Cancellaria Apoftolica, & in acie Campi Floræ, illifque amotis illarum copiis affixis, dimiſſis per me Bernardinum Andream Apoft. Curſorem.

Antonius Clericus Mag. Curſ.

Sequitur plenior declaratio ſupradictarum conſtitutionum.

Edita A. D. 1565.

PIVS PAPA QVARTVS
Motu proprio, &c.

Relatio præſentiarum bullarum.

Licet dudum per fel. record. Paulum III. & forſan alios Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac deinde per nos inter alia iuſtiſſimis rationibus tunc expreſſis prouiſum ordinatumque fuerit, quod in cauſis criminalibus feu mixtis, Fiſcum, & Cameram Apoftolicam quomodolibet concernentibus, in quibus reos condemnati contingeret, appellationes vel prouocationes, niſi prius factò deſcripto pœnarum, in quibus ex delicto delinquentes ipſi, aut illi qui pro eis fideiuſſerent, vel ex contractu quoquomodo condemnandi venirent, aut eatenus condemnati fuiſſent, omnino recipi,

& admitti non poſſent. Sed appellationes, & prouocationes in cauſis huiusmodi interpoſitæ, & in futurum interponendæ ac appellantes ipſi reiſci deberent. Aut ſi ſententia eſſet in pœnam capitis condemnatoria, non admitteretur appellatio, neque aliter audiretur reus, niſi in carceribus conſtitutus. Et in ſuper quod quæcumque reſcripta, & commiſſiones cauſarum ſimilium appellationum, & prouocationum ad cuiuſuis inſtantiam, per quemcumque ad commiſſiones Signaturæ Iuſtitiaſignandas deputatum, aut etiam manu noſtra, & ſucceſſorum noſtrorum ſignanda, non factò dicto, deſcripto nullius eſſent roboris, vel momenti, ſed illis non obſtantibus, ad vltiora in cauſis ipſis vſque ad pœnarum prædictarum effectualem exactionem debere procedi. Quodque commiſſiones cauſarum, in quibus intereſſe Fiſci, & Camera prædictæ ageretur, non deberent ſignari, neque expediri niſi citato Procuratore Fiſcali, & Theſaurario Prouinciæ ex qua quælibet cauſa exiſteret, aliasque & aliter prout in ſingulis Pauli & aliorum prædeceſſorum, & noſtris ſub annulo Piſcatoris, ſub die decima Aprilis, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſecundo, expeditis literis quarum tenores hic pro expreſſis haberi volumus, latius continetur.

Dubia deſuper exorta.

§. 1. Tamen ordinationes, & diſpoſitiones huiusmodi, noſtraque & dictorum prædeceſſorum in illis edendis intentio, cauillantium calumniis in dies eluduntur, & ſuper earum ſiniſtris interpretationibus, agentes pro Fiſco, & Camera prædicta fatigantur, ex eo præſertim quod nonnulli circa faciendum deſcriptum prædictum contendant ſatisfactum eſſe ſtatutis, & diſpoſitionibus prædictis ex ſola cautione in forma deſcriptæ, & quod citare Procuratorem Fiſcalem, & Theſaurarium in expeditione ſingularum commiſſionum, tamquam nimis rigorofum, videatur eſſe præter noſtra mentis intentionem. Inſuper aduerſus obligationem conſtituendi reos appellatos in carcere, diuerſas etiam cauillationes opponunt. Vnde prouenit, quòd ipſi rei non coacti facere actuale deſcriptum, non curant cauſas ſuarum appellationum expediri, ſed potius de induſtria procuratillas in longum protrahi, maxime cum non citatis Procuratore Fiſcali, & Theſaurario prædictis contingat per eos imperari commiſſiones directas Iudicibus, vel in Alma Vrbe exiſtentibus negotiorum multitudine impeditis, vel extra Curiam eorum amicis, & in locis in quibus non ſunt qui iura Fiſci tueri poſſint aut velint, narrando etiam in ipſis commiſſionibus multa mendacia, vè illorum medio poſſint ad retardandum executionem, & cauſam intricari, inhibitiones ab ipſis Iudicibus extorquere. Quæ omnia non ſolum tendunt in Camera prædicta detrimentum (quod tolerabilius eſſet) ſed etiam proueniente inde delictorum impunitate, datur aliis materia delinquendi, & vniuerſis populis ſcandalum non modicum.

§. 2. Nos igitur calumniis, & aliis inconuenientibus huiusmodi quantum cum Deo poſſumus obuiare, & in his opportune prouidere volentes, hac noſtra in perpetuum valitura declaratione, ordinatione, conſtitutione, ſtatuiſimus, & ordinamus. Quod in ſupradictis ſeu criminalibus, aut ciuilibus, vel ex delicto, ſiue ex contractu, vt præfertur procedentibus cauſis, Fiſcum, & Cameram prædictam, illiuſque intereſſe quomodolibet concernentibus non liceat alicui condemnato cuiuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, qualitatibus, & conditionibus, etiam ſi vniuerſitates, & Collegia fuerint, à condemnationibus huiusmodi, & ſententiis deſuper latis, ſeu illæ d. finitiuæ fuerint, ſeu interlocutoria, aut vim definitiuæ habentes, appellare, prouocare, aut de nullitate dicere, neque quomodolibet interpoſitæ appellationes, prouocationes, & nullitatis diſtiones huiusmodi, per quofuis Iudices ordinarios, vel delegatos in Romana Curia, vel extra eam commorantes, etiam per Camerarium noſtrum, ac Præſidentes & Clericos dictæ Camera, nec non eiufdem Camera Apoftolicæ cauſarum generalem Auditorem, modernos, & pro tempore exiſtentes, aut eorum aliquem, ſub indignationis noſtræ, ac excommunicationis pœna recipi, ſeu admitti poſſint niſi prius ei, & eorum ſuiſlibet per publica inſtrumenta

Declaratio circa deſcripta ſententia à condemnatis, ad fauorem Fiſci & Camera. Vide quod dixi in rub.

constitit quod ante interpositam vnamquamque appellationem, seu prouocationem, vel nullitatis dictionem, si condemnatio contineat pœnam pecuniariam, seu pecunia æstimabilem, fuerit eiusdem pœnæ, seu illius æstimationis factum integrale actuale, & purum depositum in manibus Thesaurarij Prouinciæ illius. Ad quod quidem actuale, & integrale depositum quoscumque teneri volumus, nisi forsitan summa deponenda respectu personæ condemnatæ sit adeo magna, vt inspecta quantitate & qualitate facultatum ipsius, non sine maximo dispendio in breui temporis spatio prouideri possit. Quo casu habita fide super hoc à Gubernatore, seu Vicelegato illius Prouinciæ, quod consideratis præfatis condemnatus integre deponere non valeat, volumus ad medietatis, seu alterius minoris summæ, prout reorum facultates posse ferre per dictos Gubernatores seu Vicelegatos iudicabitur, & depositionem omnino teneri, dummodo hoc casu præsent cautionem in forma depositi de soluendo residuum pœnæ, in qua condemnati fuerint infra annum nisi absolutionem legitime obtinuerint, & de prædicta absolutione docuerint, dummodo per nos, vel signaturam aliud super dicto deposito, citato tamen semper Fisco, ordinatum seu decretum non fuerit.

Declaratio quoad capitaliter condemnatos, & commissiones non signandas nisi Fisco, & Thesaurario citatis.

§. 3. Et si pœna sit capitalis pecunia non æstimabilis, nisi prius ipso condemnato in carceribus constituto, ac etiam facto deposito præfato talium appellationum, prouocationum, & nullitatum commissiones signari, aut alias iurisdictione ordinaria per Iudices supra nominatos, seu alios, inhibitiones, monitoria, aut citationes extra Curiam decerni, & expediri, vel per eorum Notarios scribi, & relaxari non possint, nisi prius antequam illorum singulæ signentur, aut respectiue decernantur, cum competenti termino ad dicendum causam quare signari, aut expediri non debeant vt moris est, Procurator Fiscalis, & Thesaurarius, vel Procurator in Curia Romana existens, Thesaurarij illius Prouinciæ ex qua fuerit condemnatio facta, coniunctim citati fuerint, & si signandæ veniant, non nisi in Curia, vel in Curia generali, & loco residentia Præsidis illius Prouinciæ ex qua causa ipsa est, committi possit. Et si ob inaduertentiam seu alias, aliquas commissiones, seu inhibitiones, aut monitoria, & citationes super præmissis, aut aliquo præmissorum expedire contingat, Iudices quibus illa præsentabuntur respectiue, illorum vigore ad inhibitionis decretum, aut aliquem alium actum, sub simili indignationis nostræ, ac excommunicationis pœna, non audeant, neque possint procedere, nisi prius, & ante omnia sibi apud acta legitime constituto, quod depositum fuerit, vt præfertur factum. Quodque in expeditione commissionis, inhibitionum, monitorij & citationum extra Curiam, citationes prædictæ interuenerint, & rei ipsi se in carceribus constituerint.

Declaratio circa pœnam fractæ pacis, & treguæ & cautiones de non offendendo.

§. 4. Et insuper quoniam eo hominum proteruitas deuenit, vt hi qui homicidium, vel maleficium aliquod committere deliberarunt, prius quærant eos quos pro hostibus habent, tregua vel pacis prætextu assecurando, decipere, quo facilius postea delicti perpetratio reddatur, expedit quod propterea vt quos Dei timor non retinet, pœnarum rigor deterrendo coerceat, populorum quieti consulere, & flagitiosos sicariorum, ac scandalorum ausus deprimere, necnon cauillationibus, quas ad solutiones pœnarum effugiendas hominum malitia in dies excogitat, subuenire volentes, quod pœnæ conventionales pacis, & treguæ ruptæ & fideiussiones de non offendendo, stipulentur in futurum per Notarios in fauorem Cameræ Apostolicæ, & non Communitatum vel alterius, & si aliter factæ fuerint, in ipsius Cameræ fauorem stipulare censeantur.

Allegatione que noua causa. Tu vide quod dixi in rubr.

§. 5. Quodque in causis treguarum, pacisque fractarum, ipsi fractores, vel eorum fideiussores allegare non possint quod offensa ex noua causa processit, nec allegata cuiquam suffragetur.

Declaratio circa prouisiones de non offendendo.

§. 6. Et quia in cautionibus de non offendendo, partes intendunt, vt sibi eo quo melius fieri potest modo, cautum sit ne offendatur impune, & ideo promittunt non solum pro seipsis, sed etiam pro aliis eorum coniunctis, quod non offendent, neque offendi facient, sed aliquando Notariorum imperitia sensum, & intentionem

partium peruertente contingit eos scribere, quod partes promittunt non offendere per se, & alios, vbi scriptum oportuisse pro se, & aliis, differentiam videlicet inter has voces per, & pro, nescientes, vel confundentes, ac propterea præbentes causam cauillosis, & delinquentibus prætendendi, quod facta offensione per vnum ex comprehensis in fideiussione, non sit commissæ stipulatio pœnæ, nisi constet quod ille qui offendit, de mandato principalis offenderit, vnde etiam infinita scandala eueniunt, illaque remanent impunita. Idcirco quod si quis Notarius huiusmodi commiserit, mille ducatorum auri Cameræ Apostolicæ applicandorum pœna plectatur, & nihilominus siue ex dictione per siue ex dictione pro, stipulatio concepta, & offensio sequuta fuerit, principales promittentes ad pœnâ conventionalem perinde teneantur, ac si ipsis mandantibus offensus emanasset, & de eorum mandato legitime constaret, iidemque Notarij sub simili pœna in instrumentis fideiussorum de non offendendo, apponant clausulam. Quod data contrauentione alicuius comprehensi in stipulatione, & si contingat talem contrauentem vere & realiter confiteri, vel fiste propter contumaciam, in non comparando, pœna conuentionalis committatur, & exigi possit à fideiussoribus, nulla excusatione vel exceptione penitus admissa, immo habeantur crimen & contrauentio ac si per testes vel alias legitime probatum, vel approbata fuissent. Et si clausula in stipulatione ommissa fuerit, illa nihilominus pro apposta, contrauentio pro legitime approbata habeantur.

Declaratio, sententia contumacialis rei, præiudicat fideiussoribus, in his cautionibus.

§. 7. Et similiter si per principalem, siue alium in fideiussione comprehensum, stipulationi contrauentum, & seu contrauens contumax, isque in meram contumaciam condemnatus fuerit fideiussor statim ad soluendum pœnam conuentionalem cogatur, nec possit audiri, suum principalem offendisse ex causa necessaria defensionis allegando, & deducendo, ne videlicet delinquentes indirecte per procuratorem, & interpositam personam audiantur, & quod dictum est in exemplo exceptionis huiusmodi, id etiam ad omnia alia extendatur. Et si talis clausula fuerit in prædictis stipulationibus ommissa, nihilominus apposta similiter intelligatur.

Et etiam in legitime soluenda à parentibus. Hoc fallit in Vrbe ex bulla 2. Inno. IX.

§. 8. Quod & ad legitimam per parentes soluen. extendimus, vt illam soluere teneantur, etiam si eorum filij in meram contumaciam de aliquo delicto condemnati, aut banniti fuerint, non obstante quocumque statuto, aut forsitan consuetudine in contrarium existente, quibus omnibus per præsentem in ampliori forma derogatum esse censemus, & decernimus,

Contumaces infra sex menses se constituant. Immo infra annum vt dixi in rubr.

§. Præterea quoniam sæpe contingit, vt qui ex aliquo crimine in contumaciam condemnati fuerint, perdurant ad multos annos in contumacia, expectantes occasionem, vt per temporis diurnitatem criminis probatio impossibilis reddatur, & tunc quærunt contumaciam sibi remitti, & super defensionibus audiri, cum criminis probandi facultas est Fisco sublata, causam pleamque vel coram Iudicibus in ipsos propensam, vel in locis vbi iura Fisci deduci non possunt introducentes, statuimus, quod rei in contumaciam condemnati, ad suas defensiones faciendas admitti non possint, nisi infra sex menses, quo ad faciendas videlicet à die condemnationis, quo vero ad iam factas condemnationes, à die publicationis præsentium computandis, nec aliti quam in loco vbi condemnatio secuta est, vel in Curia generali Prouinciæ vbi delictum fuerit commissum. Et si secus fieri contingat, quæcumque absolutiones desuper obtinendæ, etiam si vigore commissionis Signaturæ nostræ nullius sint roboris vel momenti, sed ad ipsarum condemnationum iam factarum executionem deueniri possit, & debeat. Quo termino sex mensium elapso, sententiæ in contumaciam latæ, crimen notorium efficiant, & tamquam in rem iudicatam transuerint, realiter, & personaliter executioni demandentur.

Homicida maioris ætatis 14. nō prodest minori æt. Bannitis gratis liberandis si absoluenti sunt.

§. 10. Nec homicidis profit minor ætas viginti annorum dum tamen maiores quatuordecim annorum extiterint.

§. 11. Quod si banniti huiusmodi in contumaciam

condemnati, veniant postmodum absoluedi, Iudices sub pœna mille scutorum, & infamiae perpetuae, illos gratis, & sine vlla sportularum solutione, absoluedere debeant.

Præsentio declaratur inter Iudices laicos, & Eccles. Hoc redueit ad terminos iuris Pius V. et in rubr.

§. 12. In causis vero clericorum criminalibus mere Ecclesiasticis, Ordinarij Ecclesiastici priuatiue ad sæculares Iudices cognoscant, sed in aliis mixtis sit locus præuentioni inter Ordinarium, & Iudicem sæcularem, datæque præuentione ex parte Ordinarij Ecclesiastici, non nisi contra clericos tantum procedere possit. Et si prætenderetur ratione connexitatis adiuncti, vel alias, quomodocumque laicum eius forum sortiri debere, Iudex tamen sæcularis ita præueniens, quauis inhibitione sibi facta non obstante, absque censurarum vel aliarum pœnarum incurfu procedere possit. Necnon quibuscumque appellationibus, prouocationibus, nullitatum dictionibus, commissionibus, inhibitionibus, & aliis decretis contra formam superius traditam per quoscumque etiam Iudices præfatos pro tempore quomodolibet emanatis, & factis non attentis, libere, & licite per ipsos Iudices ad quibus ad suarum condemnationum totalem executionem, alias tamen legitime, sub similis indignationis & excommunicationis pœna, procedi posse, & omnino debere, ac vt procedant præcipimus, & mandamus.

Contrarietatum pœna

§. 13. Et in super tam Iudicibus præfatis, quam Notarijs sub eadem excommunicationis, ac indignationis nostræ, priuationisque officiorum pœna, ne contra præmissa aut quicquam præmissorum facere, & attentare præsumant, districtius inhibemus.

Decretum irritans.

§. 14. Sicque & non aliter, in præmissis omnibus & singulis, per quoscumque, &c. Sublata, &c. iudicari, & interpretari in quauis causa & instantia debere. Irritum quoque, &c. decernimus.

Contrarietatum derogatio.

§. 15. Non obstantibus præmissis ac quibusuis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, statutisque & consuetudinibus singularum Prouinciarum prædictarum, Ciuitatum, Oppidorum, & locorum eorundem, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegijs quoque, indultis, & literis Apostolicis, Vniuersitatibus, Communitatibus, & hominibus Prouinciarum, Ciuitatum, & locorum prædictorum, ac etiam singulis prænominatis, & alijs quibuscumque Iudicibus, &c. per nos, & prædecessores nostros concessis, ac etiam iteratis vicibus innouatis, quibus omnibus, &c. illorum tenores &c. hac vice latissime derogamus, ceterisque in contrarium facien. quibuscumque cum clausulis opportunis, & consuetis.

Fiat Motu proprio. I.

Forma & effectus publicandi.

§. 16. Et cum declaratione, statuto, ordinatione, inhibitione, decretis, derogatione, & alijs præmissis, quæ ad partem, etiam quoad singulas partes, repetita esse censeantur & sint, latissime exten. Et quod præmissorum omnium & singularum, & præsertim singularum literarum prænaratarum, priuilegiarumque indultorum, & aliorum contrarietatum prædictorum, aliorumque forsitan latius exprimendorum tenores pro sufficienter expressis habeantur, ac exprimi, narrari, & inseri possint in literis per Breue nostrum expediendis, quæ in dicta Camera, & Cancellariæ nostræ, & Audientiae causarum Palatij Apostolici valuis, & in acie Campi Floræ, dimissis ibi copijs, affixæ post mensem à die affixionis huiusmodi computat. omnes, & singulos ita afficiant, atque ardeant, ac si illis personaliter intimatæ fuissent.

Fiat I.

D. P. A. 6. die 21. Maij. Publicatio.

Dat. Romæ apud S. Petrum 12. Kalend. Iunij, Anno sexto.

Anno à Natiuitate Domini 1565. indictione 8. die vero 26. mensis Maij, Pont. Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Pape IV. An. 6. superscripta littere Apostolica, lecte, affixæ & publicatæ fuerunt in locis superscriptis, vt moris est, dimissis illarum copijs affixis, per nos Bernardinum Andreutinum, & Iulium Parinum Apost. Cursos.

Io. Freille Mag. Curs.

Reformatio Officij Pœnitentiariæ Apostolicæ.

Aliam reformationem edidit Pius V. qui etiam const. istam, ac omnes Pœnitentiariæ facultates reuocauit, & nouum statum induxit, vt inf. in eius const. 83. In omnibus. vbi alia indicabo.

P I V S E P I S C O P V S, Edita An. D. 1562.
Seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

In sublimi B. Petri solio, meritis licet imparibus super-
Ina dispositione locati, statim ab ipso nostri Pontificatus initio, officij nostri esse duximus, vt omni adhibita diligentia errores, quos circa omnes gradus & hominum conditiones, nimia forsitan licentia & impunitate, magno cum animi mœrore hisce potissimum temporibus committi animaduertimus, prouidentia nostræ ministerio corrigere, & emendare, ac ea quæ hominum licentia crescente, deformata essent, reformare, illaque præsertim circa Romanæ Curia officia, & tribunalia ad veram debitamque normam, & obseruantiam reducere curaremus.

Exordium.

§. 1. Hinc est, quod nos ad Pœnitentiariæ nostræ officium in quo morum censura, & animarum salus præcipue vertitur, nostræ considerationis oculos dirigentes, & attendentes in eo plures & diuersos abusus, propter superiorum temporum licentiam & incuriam irreplisse, illi sese latius diffundant, quantum in nobis est, occurrere volentes, habita de super cum Venerabilibus fratribus nostris S. R. O. E. Cardinalibus deliberatione matura, ipsoque Maiore Pœnitentiaro, ac eius officialibus auditis, & eorum iuribus diligenter visis, ac omnibus mature consideratis, de ipsorum fratrum consilio, auctoritate Apostolica tenore præsentium statuimus, & ordinamus.

Causa reformationis.

§. 2. Quod de cetero perpetuis futuris temporibus pro tempore existens Maior Pœnitentiarius, ac eiusdem Pœnitentiariæ Regens, Correctores, Scriptores, Procuratores, ac alij quicumque eius officiales & ministri, ab eorum omnium, quæ in infra scriptis Capitulis, & prohibitionibus continentur, concessione, commissione, & expeditione penitus cessare, & abstinere debeant.

Reformatio super.

§. 3. Et in primis idem Pœnitentiarius abstineat à commutationibus vltimarum voluntatum, & earum derogationibus.

Commuationibus vltimarum voluntatum.

§. 4. Necnon ab vnionibus perpetuis, & suppressionibus, ac translationibus beneficiorum Ecclesiasticorum, & applicationibus vnus beneficij alteri beneficio, & illarum confirmationibus.

Vnionibus, & c. benefic.

§. 5. Item à concessione ius patronatus, seu præsentandi ad beneficia Ecclesiastica propter augmentum fructuum, sed tantum ex causa foundationis, vel dotationis illud concedere possit.

Concessione ius patronatus.

§. 6. Similiter abstinere à licentijs standi extra pro monialibus ex quacumque causa.

Licentijs standi extra claustra.

§. 7. Necnon à declarationibus pro religiosis propter vim, & merum, quos in ingressu religionis vel emissionem professionis sibi illatos fuisse prætendant, quando post emissam professionem huiusmodi susceperunt factos ordines in religione, etiam si asseratur, quod eisdem vi, & metu duranti us, illos susceperint. In alijs autem casibus declaratorie ipsæ committantur Ordinario loci, & vocato Priore Monasterij, in quo fuerit emissæ professio, & nunquam in Curia, etiam si pars & testes præfentes essent.

Nullitate professionum.

§. 8. Nec concedat religiosis licentias standi extra propter infirmitates, & similia impedimenta, & nec etiã pro subuentione parentum, aut pupillorum, vel aliorum consanguineorum, nisi obtemperata licentia suorum Superiorum, & in facultatibus pro religiosis eisdem transeundi de Ordine ad Ordinem, etiam in casibus à iure permissis apponatur semper clausula, quod perpetuo ibidè in claustra Domino famulari teneantur.

Licentijs pro religiosis infirmis.

§. 9. Apostatis vero absolutionem non concedat, nisi ea lege expressa, vt statim ad claustrum proprii Ordinis redeant, vel ad alium Ordinem transeant, æqualis, vel actioris obseruantia, vt ibi perpetuam vitam agant.

Absolutione apostatarum.

*Licentia vti
obtinere be-
neficia.*

§. 10. Nec illis, aut aliis translatis prædictis indul-
geatur, vt beneficia Ecclesiastica obtinere, vel illis vti
mercenarij deseruire, aut alias etiã de Superiorum suorum
licentia extra claustrum quoquo modo degere valeant.

*Commissio-
bus permutã-
di, vel alie-
nãdi bona Ec-
clesiastica.*

§. 11. Similiter non concedat commissiones alienatio-
num, vel permutationum, aut affrancationum, aut illarum
confirmationum de bonis Ecclesiasticis in forma;
quã dicitur, Si in euidentem, pro rebus quarum red-
ditus annuus summam viginti ducatorum auri de Ca-
mera excedat, & commissiones huiusmodi semper Or-
dinario loci, & alteri personã in dignitate Ecclesiastica
constitutã coniunctim committantur. Et si de ipsius Or-
dinarij interesse, vel præiudicio agatur, tunc loco ipsius
committantur Metropolitanano. Et si res ad ipsum Metro-
polititanum pertineat, Ordinario viciniore, & nunquam
similes concedantur commissiones quando agitur de
alienatione iurisdictionum, vel vassallorum ad Ecclesiam
quouis modo pertinentium.

*Abfolutione à
criminibus.*

§. 12. Præterea ne Ordinarij in corrigendis subditorũ
excessibus impediãtur, & delicta impunita remaneant,
non concedat abfolutiones, vel mandata, de absoluen-
do ab homicidijs, vel alijs grauibus delictis, etiam oc-
cultis, pro quibus de iure ciuili pœna capitalis imposta
fit, præterquam in foro conscientie duntaxat. In reli-
quis vero minoribus, & leuioribus excessibus, de quibus
tamen delinquens non fuerit citatus, vel inquisitus, cõ-
mittere possit Ordinario, vt imposta illi pœna eius ar-
bitrio, cum etiam in foro fori absoluat ipsumque ab exe-
cutione Ordinum si secum super irregularitate dispensa-
tum fuerit, similiter eius arbitrio suspendat. Episcopis
tamen vel eorum Superioribus, aut alijs Prælati Sedi
Apostolicæ immediate subiectis, & quibusuis personis
in terris Ecclesiæ, & multo minus in Vrbe delinquenti-
bus, ab aliquibus delictis extra forum conscientie abso-
lutionem minime concedere possit.

*Simoniã corri-
pi.*

§. 13. Caueat etiam Pœnitentiarius ne in abfolutioni-
bus à simoniã, reali vel conuentionali, etiam occulta, im-
quam concedat, vt ipsi simoniaci beneficia, super quibus
simoniã commiserunt, seu pecunias, vel alia pro illis
accepta, aut fructus exinde post commissam simoniã
perceptos, in toto vel in parte retinere possint, quinimo
in abfolutionibus huiusmodi apponatur clausula, quod
vterque ad beneficium super quo fuit commissã simoniã,
perpetuo inhabilis existat.

Homicidarij.

§. 14. Et in super homicidæ voluntario, etiam alias cano-
nice absoluto, altaris ministerium, aut ascensum ad
superiores Ordines, & restitutionem, aut retentionem
beneficiorum, quibus ipso iure quis priuatus, vel priuan-
dus sit, concedere minime valeat.

*Literis pro-
mouendi ad
sacros, Ordines.*

§. 15. Nec minus literas de promouendo ad sacros Or-
dines, ac etiam ad primam tonsuram à quocumque Catho-
lico Antistite, nisi allegerit iusta causã propter quam
ab Ordinarijs suis promoueri, nec ab eis, aut eorum officiali-
bus literas dimissorias obtinere valeant, & tunc cõ-
cedi possint à quocumque Ordinario, vel pro eo Ponti-
ficalia exercente, & si causã allegatã falsã fuisse depre-
hendatur, sic promoti ab executione Ordinum per suos
Ordinarios suspendi, vel illa etiam perpetuo priuari
possint.

*Abfolutione
iuramenti.*

§. 16. Similiter idem Pœnitentiarius non concedat ab-
folutiones à iuramento, nisi ad effectum agendi duntaxat.

*Dispensat.
matrimonij.*

§. 17. Nec dispensationes matrimoniales in forma gra-
tiosa, sed semper committantur Ordinarijs, prout alias
fieri consuevit.

*Licentia do-
ctorandi.*

§. 18. Neque concedat religiosis licentiam suscipiendi
gradũ doctoratus, vel magisterij contra statuta Ordinis,
nisi ex aliqua probabili causã, & nisi de licentia suorum
Superiorum.

*Abfolutione à
fructibus in-
debitis perce-
ptis.*

§. 19. Nec abfolutiones à fructibus indebite perceptis,
ratione intrusionis beneficio, vel ob non promotionem,
aut alium tituli defectum, etiam in foro conscientie, nisi
factã retributione fructuum huiusmodi.

*Vsurpataque
iurisdictione
Ecclesiasticæ.*

§. 20. Nec etiam abfolutiones concedat pro vsurpata
iurisdictione, vel violata libertate Ecclesiastica, etiam in
foro conscientie (nisi cum clausula) Satisfacto prius de
damnis, & expensis parti læsæ.

§. 21. Neque facultates testandi iuxta formam quinter-
ni simpliciter, sed cum clausula, Dummodo non supra
summam centum ducatorum etiam ad pias causas, ac pro
seruientibus, Religiosis vero extra claustrum, etiam cum
Apostolica dispensatione degentibus, facultates testan-
di nullo modo concedantur.

*Facultate te-
standi.*

§. 22. Et in super non confirmet gesta per Ordinarios,
aut alios inferiores illis de iure omni non concessã,
nec suppleat eorum defectus.

*Confirmatio-
ne gestorum
ab Ordin.*

§. 23. Minus etiam dispense super ætate promouen-
dorũ ad sacros Ordines de iure requisita, nec tẽpus præfa-
tis admunis consecrationis suscipiendum à iure statu-
tũ vltra tres menses, & terminum anni Rectoribus Paro-
chialium Ecclesiarum, & alijs quibusuis ac sacros etiam
presb. ordines suscipiendos, à iure aut in fundatione
beneficiorum quomodolibet constitutum extra casus à iure
permisos, vltra sex menses minime prorogare valeat.

*Dispensat. su-
per aetate.*

§. 24. Et vltra præmissã abtineat etiam ab expeditioni-
bus quibuscumque, quæ sibi per literas suarum facultatum
expresse non conceduntur, nisi alias de iure communi
in casibus de quibus agitur Ordinario concessã
reperiantur. Nec suffragetur prætextus consuetudinis
seu styli, aut quasi possessionis ipsius Maioris Pœnitentiarij,
& prædecessorum suorum in similibus concedendis,
etiam si consuetudo, aut stylus, vel quasi possessio
huiusmodi per literas facultatum suarum generaliter ap-
probata reperiantur.

*Pœnitentiarius
suas facultates
non excedat.*

§. 25. Volumus in super quod officium sacre Pœnitentiariæ
Sede Apostolica vacante, in omnibus & singulis quæ ad forum
fori quomodolibet pertinent, penitus, & omnino conque-
scat. Quodque ea tantum pro animarum salute expedire
valeat, quæ forum conscientie respiciant.

*Sede vacante
Pœnitentiarij
officiũ vocat,
in his que ad
forum fori.
Idem habes
infin. const.
63.*

§. 26. Districtius inhibentes moderno, & pro tempore
existenti Maiori Pœnitentiario in virtute sancte obedi-
entiæ, ac Regenti, Correctoribus, Scriptoribus, Procura-
toribus, Reuisoribus, Sigillatoribus, alijsque dictæ Pœnitentiariæ
Officialibus quibuscumque sub nostræ indignationis, & ex-
communicationis late sententiæ, nec nõ priuationis, & amissionis
suorum huiusmodi, & aliorum Officiorum & beneficiorum
quorumcumque per eos obtentorum, & inhabilitatis ad illa,
& alia in posterum obtinenda, alijsque grauioribus nostro &
pro tempore existen. Rom. Pont. arbitrio infligendis &
applicandis pœnis, ne de concessionibus, & expeditionibus
sibi per præsentem interdictis contra præmissorum tenorem,
etiam prætextu quorumuis priuilegiorum, & indultorum
eis quomodolibet concessorum se intromittere quoquo
modo audeant, seu præsumant.

*Inhibetque
Pœnitentiario
& Officialib.
ne aliquid
expedire præ-
sumant cõtra
prædictorum
tenorem.*

§. 27. Decernentes quascumque concessionem, gratias,
ac expeditiones deinceps ab eodem officio Pœnitentiariæ
contra præsentium tenorem, quod absit, pro tẽpore emanatas,
etiam si in illis asseratur viuæ vocis oraculo, ac de mandato
nostro, & pro tempore existentis Rom. Pont. speciali, &
expresso factas fuisse, nullas nihilominus, & inualidas, ac
extortas, & subreptitias esse, & ceteri, neminique propterea
suffragari posse, & ita per quoscumque locorum Ordinarios,
ac Iudices, & Commissarios quauis auctoritate fungentes,
etiam causarum Palatijs Apost. Auditores, ac eiusdem S.R.E. Card.
sublata eis, & eorum cuiuslibet quauis aliter iudicandi &
interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari & definiti
debere, irritum quoque & inane, quicquid fecus super his à
quoquam quauis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit
attentari.

*Decretum ir-
ritans.*

§. 28. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus
Apost. priuilegijs quoque & indultis eidem Maiori Pœnitentiario,
ac eius officio, etiam in illius erectione, & institutione,
etiam Motu proprio consistorialiter, ac de fratrum eorundem
consilio & assensu, sub quibuscumque tenoribus, & formis,
ac cum quibusuis clausulis, & decretis in genere, vel in
specie, & alias quomodolibet, etiam per fel. rec. Eugenium
IV. Sixtum etiam IV. & Paulum III. ac alios quoscumque
Rom. Pont. prædecessores nostros, ac etiam nos concessis,
approbatis, & innouatis, ac decretis, & censuris in illis
appositis. Quibus omnibus etiam si pro illorum suffi-
cienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus
specialis specificã, indiuidua

*Clausula de-
rogatoria.*

indiuia, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quæuis alia expressa habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc seruanda foret, tenores huiusmodi presentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanfuris, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter vel diuifim ab eadem sit Sede indultum quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem, & quibuslibet aliis priuilegijs, indultis, & literis Apostolicis, generalibus, vel specialibus quarumcumque tenorum existant, per quæ presentibus non expressa, vel totaliter non inserta effectus presentium impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus, specifica, indiuia, & expresse, ac de verbo ad verbum habenda esset in eisdem literis mentio specialis.

§. 29. Vt autem presentes literæ ad omnium notitiam deducantur, & omnes quorum interest, vel interesse poterit, omnino afficiant, volumus, & mandamus illas in Palatij nostri Apost. ac officij Pœnitentiariæ huiusmodi valuis, & acie Campi Floræ affigi, & per aliquod temporis spatium, relicta ibidem copia, detineri, vt ij quos literæ ipsæ concernunt seu concernere poterunt, quomodolibet in futurum, quod ad ipsorum notitiam non peruenierint, vel illas ignorauerint, quo minus eos arceant, perinde ac si eis personaliter intimatæ forent, nullam possint excusationem prætere, vel ignorantiam allegare. Cum non sit verisimile apud eos remanere incognitum, quod tam patenter extiterit publicatum.

§. 30. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum statuti, ordinationis, voluntatis, inhibitionis, decreti, derogationis, & mandati infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursum.

Dat. Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ 1562. quarto Non. Maij, Pontificatus nostri Anno 3.

Papa subscri. Ego Pius Catholica Ecclesiæ Episcopus.

Cardinalium subscriptiones.

- Ego R. Card. de Carpo Episc. Portuen.
- Ego F. Card. Pisanus Episc. Tusculan.
- Ego Fed. Card. Casius Episc. Prænestin.
- Ego Io. Card. Moronus Episc. Sabinensis.
- Ego Christof. Card. Episc. Albanen. Triden.
- Ego Otho Card. Truchses Card. Augustan.
- Ego B. de la Cuenan, Card. S. Crucis.
- Ego Ti. Card. Crispus.
- Ego Fuluius Card. Perusinus.
- Ego Io. Mi. Card. Saracenus.
- Ego Io. Card. S. Vitalis.
- Ego Io. Card. Puteus.
- Ego Io. B. Cicada Card. S. Clementis ff.
- Ego B. Card. Tranen.
- Ego Scipio Card. Pifarum.
- Ego Io. Card. Reomanus.
- Ego Io. Ant. Card. Capifuccus.
- Ego Fr. M. Card. Alexandrinus.
- Ego Iac. Card. Sabellus.
- Ego Io. Ant. Card. S. Georgij.
- Ego Aloysius Card. Cornelijs.
- Ego B. Card. Saluiatus.
- Ego Ph. Card. Aburd.
- Ego Petr. Francisc. Card. Ferrerius.
- Ego Marcus Antonius Card. Amulius.
- Ego Hieronymus Card. Corrigiensis.
- Ego B. Card. Nauagerius.
- Ego Io. Fr. Card. de Gambara.
- Ego Alex. Card. Farnesius Vicecanc.
- Ego Gui. Asc. Card. Camerarius.
- Ego N. Card. de Sermoneta.
- Ego Iul. Car. Vrbinas.
- Ego Alphonfus Carafa Card. Neapolitanus.

Ego Vittellotius Card. Vittellius.
Ego Carolus Card. Borromæus.
Ego Fr. Card. Conzaga.
Ego Indicus de Aualos Card. de Aragona.
Ego Alph. Card. Gesualdus.

Anno à Natiuitate Domini 1561. indictione 5. die vero Veneris, mensis Maij, Pont. Sanctiss. in Christo Parris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papa I V. An 4. retroscriptis literæ Apostolica, affixæ & publicata fuerunt ad valuas palatij Apostolici, & palatij officij sacra Pœnitentiariæ, & in acie Campi Floræ, vt in retroscriptis, literis continetur, dimissis copijs earundem in dictis locis affixis per nos Franciscum Rugerium, & Iulium Parinum pralibatos S. D. N. Papa Curs.

Honofrius Montarg. Mag. Curs.

Reformatio Officij Correctoris Cancellariæ Apostolicæ, & literarum minoris iustitiæ, Contradictarum nuncupatarum.

LIV.

Aliam reformationem edidit Pius V. vt infra in eius const. 90. Romani.

PIVS EPISCOPVS, Seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Edita A. D. 1562.

Vniuersi gregis Dominici curam nobis diuina dispositione commissam, pro Pastoralis officij debito diuina fauente gratia diligenter, & salubriter exercere cupientes, ad ea potissimum pro Christianorum animarum salute nostræ dirigimus considerationis intuitum, per quæ iuris & iustitiæ cultus à nostris, & Sedis Apostolicæ Officialibus seruetur, & inuolabiliter custodiatur.

Exordium.

§. 1. Sane cum nos vna cum Venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, singulorum Romanæ Curie Tribunalium, & Officiorum Correctioni & emendationi iugiter intendentes, inter cetera ad officium Correctoris Cancellariæ Apostolicæ, ac literarum iustitiæ contradictarum respexerimus animaduerterimus etiã officium ipsum quod antiquissimum existit, & per quod literæ Apostolicæ iustitiæ sub nomine Rom. Pont. ac sub plumbulo expediuntur, pro superiorum temporum licentia antiquam disciplinam, ac puritatem in literarum huiusmodi expeditione relaxasse, ac propterea pro illius reformatione & emendatione, vocato, & audito dilecto filio Magistro Paulo Odescalco, Cancellariæ, & literarum huiusmodi moderno Correctore, Motu proprio, & ex certa scientia de eorumdem fratrum consilio & assensu, statuimus & ordinamus.

Causa huius reformationis qua editus super.

§. 2. Quod deinceps perpetuis futuris temporibus dictus Paulus, ac pro tempore existens Corrector, necnon literarum earundem Procuratores in causis in quibus rescripta à nobis, vel à Signatura nostra iustitiæ pro tempore emanare contigerit, in eadem instantia se nullatenus intromittant. Possint tamen causas appellationum à sententijs definitiuis, vel definitiæ vim habentibus committere.

Expeditionibus in causis in quibus Papa, vel eius Signatura rescribit. Vide declarationem Pij P. in rubr. cit.

§. 3. Item confirmationes Indulgentiarum, siue perpetuarum, siue temporalium, & testamentorum, aut vltimarum voluntarum, ac iurispatronatus & presentandi nullo modo expediant, sed nec contractuum, nisi ad vtriusque contrahentis supplicationem, & sine præiudicio tertij.

Indulgentiarum que testamentis, contractibus, &c.

§. 4. Et minus sententiarum nisi cum clausula, quantenus rite & recte late sint, & in rem transuerint iudicatam, neque aduersus illas aliquid fuerit impetratum. A confirmationibus etiam compromissorum, & laudorum ante vtriusque partis expressam homologationem.

Sententijs, latis, compromissis.

§. 5. Necnon vnionum perpetuarum, vel suppressionum, aut translationum beneficiorum Ecclesiasticorum, aut illorum fructuum applicationum omnino abstinere.

Vnionibus beneficiorum Quid generale prohibuit. Pius V. ibid. Alienationibus bonorum Ecclesiasticorum.

§. 6. Similiter non concedant confirmationes alienationum, permutationum, aut liberationum de bonis Ecclesiasticis, quorum annuus redditus summam quinque ducatorum excedat, id quod dispositiue in literis exprimi debeat.

Quod etiam prohibuit Pius V.

debeat, & confirmationes huiusmodi semper Ordinario loci, & alteri personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ cõiunctim committantur. Et si de ipsius Ordinarij interesse vel præiudicio agatur, tunc loco ipsius committantur Metropolitanò, & si res ad ipsum Metropolitanum pertineat, Ordinario viciniore, & numquam similes commissiones concedant quando de alienandis iurisdictionibus, vel vassallagijs ad Ecclesias quomodolibet, pertinentibus agitur.

Professionibus Regularium.

§. 7. Literas etiam declaratorias nullitatis professionis propter vim & metum, quando religiosi post ingressum religionis, vel emissam professionem sacros ordines in religione susceperunt, etiam si asseratur quod eisdem vim, & metu duranti us dictos ordines susceperint, minime concedant. In alijs autem casibus declaratoriæ huiusmodi committantur Ordinario loci, vocato Priore Monasterij loci eiusdem in quo fuit emissæ professio, & numquam in Romana curia etiam si pars, & testes in ea præsententur.

Quod etiam prohibuit totaliter Pius V. ibid.

Religiosorum licentijs standi extra claustra etc. Hac venocatiõ est ibid. Absolutionib. iuramentorij. Facultatibus testandi.

§. 8. Sed nec licentijs religionis eisdem standi extra Monasterium etiam in casibus infirmitatis, vel alijs à iure permissis, nec pro subuentione parentum pupillorum, aut aliorum consanguineorum, nisi de expressa licentia suorum superiorum petita, & obtenta.

§. 9. Et similiter absolutiones à iuramento, præterquam ad effectum agendi, & excipiendi.

§. 10. Ac facultates testandi de bonis Ecclesiasticis in forma quinterni vltra summam centum ducatorum minime concedere valeant. Religiosis vero etiam extra claustra cum legitima dispensatione degentibus, similes facultates testandi nullatenus concedantur.

Ordinario rum gestis.

§. 11. Item gesta per Ordinarios, aut alios inferiores, nisi in casibus illis expresse de iure permissis, & quando ex eorum narratiua formam iuris minime per eos seruata esse constat, nullatenus confirmet, nec eorum defectus iuris vel facti, aliquo modo suppleant.

Beneficiorum titulis, vel possessionibus. Ad hoc vide d. null. R. ij. v.

§. 12. In primis autem abstineant à confirmatione tituli, vel possessionis beneficiorum Ecclesiasticorum, etiam pro pacificis possessoribus, etiam cum clausula, sicut iuste, & pacifice possidetis, cum sicut accepimus, confirmationes huiusmodi plerumque petantur in fraudem ad conuendos intrusos, & alios qui literas Apostolicas prouisionis beneficiorum eorumdem minime, expediuerunt, ac minime curant expedire.

Declaratorijs super homicidijs. Et irregularitate.

§. 13. Abstineant etiam à declaratorijs super homicidijs, & irregularitate exinde contracta, etiam si illa vim vi repellendo, & ad necessariam defensionem commissa fuisse asseratur.

Decimarum confirmationibus.

§. 14. Item à confirmationi us decimarum, illarum acquisitionum, etiam pro pacificis possessoribus, nisi illas ante Concilium Lateranen. tempore rec. mem. Alexandri III. celebratum legitime acquisitas esse expresse dicatur.

Reb. litigiosis.

§. 15. Et insuper à confirmationibus quibuscumque de rebus litigiosis omnino cessent.

Indultorum confirmatione.

§. 16. Priuilegia vero, ac facultates, & gratias per Sedem Apostolicam concessa, in genere tantum, non autem in specie confirmet, nisi priuilegia ipsa de verbo ad verbum inserantur, de quibus per literas Apostolicas, aut eorum transumpta authentica omni prorsus suspitione carentia, ipsi Correctori constiterit, de quo in confirmatione ipsa expressa mentio fieri debeat.

Rebus dubijs.

§. 17. Postremo cum officium ipsum Correctoris potissimum versetur in concessione, vel confirmatione eorum que sunt de iure permissa nullatenus concedendo, vel confirmando rescribat in materijs quomodocumque in iure dubijs, vel vbi variæ sunt iurisperitorum opinionces, etiam pro communi illorum sententia, sed tantum vbi de re ipsa clara, & expressa de iure decisio apparet, & de cuius intellectu nullatenus apud iuris interpretes dubitetur.

Procuratores non immutet facti veritatem. Pius V. pœnã falsi imposuit in const. 2. l.

§. 18. Procuratores autem literarum ipsarum contradictarum materias iniustas, aut indebitas non procurent, nec minutas literarum forment contra, vel præter contentiam memorialium, & veritatem facti illis à partibus exhibiti, ne facto variato, & veritate immutata literas ex-

pediant, quæ alias expediri non possent, prout sæpius attentatum fuisse accepimus. In reliquis vero per præsentem non immutatis aut alteratis, antiquum stylym in expeditionibus literarum earundem seruari solitum inuolubiler obseruent.

Contrarietas pœnã.

§. 19. Districtius inhihentes præfato, ac pro tempore existenti Correctori sub indignationis nostræ, Procuratoribus vero præsentibus, & futuris sub excommunicationis læ sententiæ, necnon priuationis officiorum, & beneficiorum quorumcumque per eos obtentorum, ac inhabilitatis ad illa, & alia in posterum obtinenda, aliisque nostri, & pro tempore existentis Rom. Pont. arbitrio inferendis, & applicandis pœnis, ne de causis, ac expeditionibus per præsentem interdicitis, & alias quam vt præfertur, etiam prætextu quorumvis priuilegiorum, & indultorum, eis & eorũ officio quomodolibet concessorum, aut consuetudinis, vel quasi possessionis in similibus materijs prohibitis expediendis se intromittere quomodocumque audeant, vel præsumant.

Irritatio contrariorum.

§. 20. Decernentes nihilominus quascumque concessiones, commissiones, & alias expeditiones ab illis, & à dicto officio deinceps contra præsentium tenorem pro tempore quomodolibet, quod absit, attentatas, nullas, & inualidas, ac extortas, & subreptitias fore, & esse, ac censeri, neminique propterea suffragari posse.

Clausula sublata, etc.

§. 21. Sicque per quoscumque locorum Ordinarios, ac Iudices, & Commissarios etiam causarum Palatij Apostolici Auditores, ac eiusdem R. E. Card. sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiti debere, irritum quoque, & inane quicquid secus super his à quoquam quauis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clausula derogatoria.

§. 22. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, priuilegijs quoque, & indultis eisdem Correctori, & Procuratoribus sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis per quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac forsan nos concessis, approbatis, & innouatis, ac decretis, & censuris in illis apposis (quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, indiuidua, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quæuis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc seruanda foret, tenores huiusmodi præsentibus pro sufficienter expressis habentes illis alias in suo robore permanens, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus) contrarijs quibuscumque. Aut si aliquibus communitur, vel diuisimlab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Et quibuslibet alijs priuilegijs, indulgentijs, & literis Apostolicis, generalibus, vel specialibus quorumcumque tenorem existant, per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta effectus præsentium impediti valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus habenda sit in nostris literis mentio specialiter.

Iussio publicandi.

§. 23. Vt autem præfentes literæ ad omnium notitiam deducantur, & eos quorum interest, vel interesse poterit, omnino afficiant, volumus, & mandamus, illas in Palatij nostri Apostolici, ac Audientiæ literarum Contradictarum valuis, & acie Campi Floræ per aliquos ex Curforibus nostris affigi, & per aliquod temporis spatium, relicta ibidem earum copia, affixas detineri, vt ij quos literæ ipsæ concernunt, seu concernere poterunt quomodolibet in futurum, nullam possint excusationem prætere, vel allegare, quod ad ipsorum notitiam non peruenerint, cum non sit verisimile apud eos incognitum remanere, quod tam parenter publicatum fuerit.

Sãctio pœnã.

§. 24. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum statuti, ordinationis inhihitionis, decreti, derogationis, voluntatis, & mandati infringere

gere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare presumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum.

Dat. Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ 1562. sexto Kal. Iunij, Pontificatus nostri anno 3.

Ego Pius Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

Si mei non fuerint dominati tunc immaculatus ero.

- Ego R. Card. de Carpo Episc. Osten.
- Ego F. Card. Pisanus Episc. Portuen.
- Ego Fed. Card. Cæsius Episc. Tusculan.
- Ego Io. Card. Moronus Episc. Prænestin.
- Ego Otho Card. Aug. Episc. Albanen.
- Ego B. de la Cueva Card. S. Crucis.
- Ego R. Car Sancti Angeli, Maior. Pæniten.
- Ego Ti. Card. Crispus.
- Ego Fulvius Card. Perusinus.
- Ego Io. Mi. Card. Saracenus.
- Ego Io. Card. S. Vitalis.
- Ego Io. B. Cicada Card. S. Clementis II.
- Ego B. Card. Tranen.
- Ego Scipio Card. Pisarum.
- Ego Vitellotius Card. Vitellius.
- Ego Franciscus Card. Gonzaga.
- Ego Io. Suavius Card. Reumanus.
- Ego Io. Ant. Card. Capifuccus.
- Ego F. M. G. Card. Alexandrinus.
- Ego Io. Ant. Card. S. Georgij.
- Ego B. Card. Salviatus.
- Ego Ph. Card. Aburd.
- Ego B. F. Card. Ferrerius.
- Ego Hieronymus Card. Cortigienfis.
- Ego B. Card. Nauagerius.
- Ego Io. Fr. Card. de Gamtara.
- Ego Alex. Card. Farnesius Vicecanc.
- Ego Gui. Asc. Card. Camerarius.
- Ego Iul. Car. Vrbinas.
- Ego Alphonfus Carafa Card. Neapolitanus.
- Ego Ind. de Aualos Card. de Aragona.
- Ego Alph. Card. Gesualdus.

D. P. An. 3.
die 27. Maij.

Pape subscri.

Cardinalium
subscriptions.

Publicatio.

Anno à Natiuitate Domini 1561. indictione quinta die vero 19. mensis Iunij Pontif. Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. D. Pij diuina providentia Pape IV. Anno tercio, retrospectiue licentia Apost. affixæ & publicata fuerunt ad valvas Palatii Apostolici, Audientie literarum Contradictarum, & in acie Campi Floræ, & deinde amote dimissis ibidem in locis superscriptis copiis earundem affixis per nos Iulium Parinum, & Camillum Cherubinum prelibati S. D. N. Pape Cursores.

Franciscus Rogerius Magister Cursorum.

L. V. Reformatio Tribunalis Reu. Camerae Apostolicæ.

Hanc reformationem latius prosequitur hic idem Pontifex in Constit. 87. Cum inter. Et quoad Camerarium aliam reformationem edixit Clem. VIII. in const. 65. In conferendis, ubi de Cameraarij, & Camera materia plene notabo. Et nouissime eorum reformationem edidit Paul. V. in const. 71. Vniuersi.

De munere autem Officialium Camerae, vltra notata hic, & in dicta alia reformatione in apostillis, plene habes de Clericis in const. 13. Eug. IV. Inter. sup. & in const. 4. Call. III. Qua laudabili. in const. 8. Iul. II. Eximium. Ho, De Auditore Cam. vide in constitut. 28. Pauli V. Eximia. De Thesaurario in Sixt. V. const. 100. In conferendis. De Praefecto Annonæ, in Greg. XIII. const. 35. Inter ceteras, De Commissario Camerae in Bulla 44. Sixt. V. Ad excelsum. De Fisco in Clem. VII.

Tom. II.

const. 20. Quoniam. sup. Et de ipso Camerario eorum. omnium cap. in Clem. VIII. const. 65. In conferendis.

P I V S E P I S C O P V S, Edita A. D. 1562.

Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Romanus Pontifex, Christi Vicarius, vti prudens paterfamilias provide animaduertens, in agro dominico multam messem, & multos iam operarios esse, vt opus Domini recte, & sine confusione adimpleatur, singulis curas partitur, & officia distribuit, ac ne quis muneris sibi commissi limites excedat, aut in alterius messem falcem imponat, solerti studio, & diligentia prouidet, sicut pro felici ipsius agricultura, & directione in Domino conspicit saluiter expedire.

Exordium.

§. 1. Sane postquam nos sacrum Oecumenicum, & generale Concilium pro extirpandis hæresibus, & Christiani populi moribus emendandis in Ciuitate Tridentina celebrandum indiximus, prout illud diuina fauente gratia frequentissimo Prælatorum conuentu iam feliciter congregatum exitit, & suos salutare progressus habere cepit, dum Concilium ipsum generali totius Ecclesiæ reformationi diligenter incumbit, nos Curia nostra, ac illius Officiorum, & Tribunalium peculiari correctioni animum adiecimus, & à sacra Penitentiariæ officio, in quo salus præcipue vertitur animarum, initio sumpto illius reformationem feliciter absoluimus.

Studiū Pape reformandi eius Curiam.

§. 2. Nunc vero Camerae nostræ Apostolicæ tribunal tanquam reliquis totius Curia dignius, & excellentius, in quo non solum patrimonij eam Petri, sed vniuersorum Fisci Apostolici iurium conseruatio, & administratio versatur, direximus oculos nostræ mentis, animaduertim usque in eandem Cameram pro superiorum temporum licentia, & incuria, pleraque negocia extra propriam ipsius tribunalis naturam, tam circa ditioni ecclesiasticæ in temporalibus subiecta, quam reliquas totius Christiani Orbis prouincias irrepisse, per quæ Cameraarij nostri, ac Præsidentium, & Clericorum eiusdem Camerae studia, à propriis & peculiaribus eorum curiis distrahuntur, aliorumque tribunalium, & officiorum dictæ Curia, ac totius Ecclesiastici Status iurisdictione, cum magno Fisci nostri, ac partium litigantium detrimento, & reliquorum Christianidelium scandalo, confunditur, & impeditur. Idcirco ad tollendos abusus huiusmodi, & vt Cameraarius, ac Clerici, & Præsidentes prædicti eorum proprio muneri commodius & diligentius intendere valeant, habita super his cum venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus deliberatione matura, & dilecto filio nostro Guidone Ascanio S. Mariae in Via lata Diac. Card. de Sancta Flora nuncupato, moderno Camerario nostro, ac dilectis filiis Præsidentibus, & Clericis dictæ Camerae eiusque Notariis auditis, & eorum facultatibus, & iuribus diligenter inspectis, omnibusque mature consideratis, de eorumdem fratrum consilio Apostolica auctoritate tenore præsentium statuimus, & ordinamus.

Causa huius reformationis

§. 3. Quod de cetero perpetuis futuris temporibus prædicti Guido Ascanius Cardinalis, ac pro tempore existentes Cameraarius, ac Præsidentes, & Clerici, Fisci nostri negotiis diligenter incumbant, vtque illud liberius, & facilius facere, & exequi possint, causis inter Fiscum nostrum, & priuatos iuxta propriam eorum tribunalis naturam contenti sint, & propterea à cognitione causarum inter priuatos, etiam per viam appellationis, etiam ex Terris Ecclesiæ ad Sedem Apostolicam interpositæ omnino abstineant, nisi causæ à negociis fiscalibus dependant, aut ab illis originem trahant.

Cameraarius & Clerici causas Fisci interesse concernent. & nō alias causas priuatorū cognoscant. Et se abstinēāt à

§. 4. Similiter abstineant à commissionibus, & auocationibus causarum, necnon literis monitorialibus, & inhibitoriis, ac sequestrationibus, & aliis huiusmodi, vbi non agitur de interesse Fisci, etiam in Terris Ecclesiæ, cum hæc ad signaturam nostram spectare noscantur, & alias ordo iudiciorum multipliciter confundatur. Permittimus tamen illis pro minori pauperum dispendio, vt causas appellationum à sententiis definitiuis, vel eorum vim habentibus interlocutoriis intra quadraginta milliaria ab Vrbe in rebus minimis, & profanis, summam viginti quinque ducatorum non excedentibus, de quo dispositiue mentionem facere teneantur, per simplices literas alias iuxta formam iuris committere possint.

Commissionibus causarum.

§. 5. interdiximus etiam illis commissiones alienatio-

Alienationū que bonorum Eccles. Tu vide maioram prohibitionem Pij V. in const. 69.

num de bonis ecclesiasticis in forma quæ dicitur, Si in euidentem, pro rebus quarum redditus annuus summam quinque ducatorum auri de Camera excedat, de quo reddito similiter expressa mentio in dispositiua literarum habeatur, & commissiones huiusmodi semper Ordinario loci, & alteri personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ coniunctim committantur. Et si de ipsius Ordinarij interesse, vel præiudicio agatur, tunc loco ipsius committantur Metropolitanò, & si res ad ipsum Metropolitanum pertineat, Ordinario viciniori, & numquam similes commissiones concedantur, quando agitur de alienatione iurisdictionum, vel vassallorum ad Ecclesiam quouis modo pertinentium.

& prohibitis. Camerarius, ac eius Vicarius diligentem inquisitionem adhibere, & delinquentes condignis pœnis pro modo culpæ punire debeant.

§. 19. Sede autem Apostolica vacante, officium Camerarij, quod per constitutionem piæ mem. Clementis Papæ V. etiam prædecessoris nostri in Conc. Viennensi editam durare decernitur, ita durare declaramus, vt tam ipse Camerarius, quàm Præsidentes, & Clerici, ac Notarij prædicti non solum ea quæ præsentis constitutione prohibentur, & quæ Pontifice viuente etiam pro eiusdem Pontificis reuerentia, aut alias quomodolibet exercere, & expedire non consueverunt, nunime vsurpent, sed tantum exactioni pecuniarum Camera Apost. debituram, ac illarum referuationi, necnon prouisionibus ratione Sedis Vacantis necessario faciendis incumbere, & propterea à solutione debitorum ante Pontificis obitum contractorum, aut illorum declaratione, vel nouatione, ac rationum solidatione, & quibuscumque alijs expeditionibus, tam gratiam, quàm iustitiam, aut illarum executionem quomodolibet concernentibus, omnino abstinere debeant.

Camerarij Clericorū officio, pro tempore Sedis vacantis.

Absolutionib. à delictis, &c. §. 6. Insuper ne delicta impunita remaneant, ab absolutionibus, & remissionibus delictorum quorumlibet, etiam leuium, aut illarum commissionibus, necnon falsis conductibus pro delinquentibus etiam de delictis extra Terras Ecclesiæ commissis omnino abstineant.

Moratorijs. §. 7. Et similiter à moratorijs dilationibus nisi ad modicum tempus, & non vltra mensem, ac data idonea cautione, & pro his debitoribus tantum qui aliam dilationem non obtinuerint.

Hebraorum tolerantis §. 8. Hebrais vero tolerantias, aut alia priuilegia præiudicium Christianorum quomodolibet concernentia.

Repraesentis. §. 9. Et quibusvis personis, frumentorum aut aliorum victualium ex Vrbe, vel alijs Terris Ecclesiæ.

Possessione beneficiorū, &c. §. 10. Et tam in illis, quàm extra eas ad cuiusvis instantiam, repræsentalias etiam pro debitis fiscalibus, nisi de particulari, & expresso mandato nostro, aut Pontificis pro tempore existentis.

Vegetalibus. §. 11. Necnon literas Camerales pro adipiscenda possessione beneficiorum ecclesiasticorum, etiam notis, & Sedi Apost. referuatorum, & prorogationem temporis ad expediendas literas Apostolicas quarumcumque gratiarum, aut ad solutionem annatarum, vel aliorum iurium Collegio Cardinalium, aut officialibus debitorum minime concedere valeant.

§. 12. Caueant etiam ab impositione, vel augmento vectigalium, seu dationum, vel illorum diminutione, aut alteratione ex quacumque causa etiam publicam utilitatem concernente.

Spolijs Clericorum. §. 13. Sed nec spolia Clericorum decedentium, aut decimas, vel alia regalia, aut credita fiscalia, in toto vel in parte donare, vel remittere possint. Commissarij vero ad præmissa exigenda, & recuperanda non nisi idonei, & probata vitæ, nullum habentes in ea re interesse constituantur, qui etiam iureiurando, ac idoneis cautionibus de eorū officio fideliter, & diligenter exercendo adstringantur.

De Clericorū iurisdictione. §. 14. Clerici vero Camera cum nullam iurisdictionem, vt singuli, sed tantum collegialiter, & in plena Camera habere noscantur nihil expediant priuatiuim, & singulariter, nec aliquas literas, aut patentes de quacumque re subscribant, nisi ex commissione eis facta in eadem plena Camera, in qua omnia clare, & distincte proponi, ac in libro propositionum annotari debeant.

Notariorum numere. §. 15. Notarijque in expeditionibus, & scripturis desuper conficiendis, de propositione, & commissione huiusmodi mentionem expressam habere teneantur.

In adultis circa spiritalia. §. 16. Sed & tam Camerarius, quàm Clerici ipsi vltra prohibita in præsentis reformatione, à quibuscumque licentijs, gratijs, & indultis de rebus spiritualibus in forma gratiosa, vel commissaria, etiam cum clausulis iustificatiuis, & alias tam in Terris Ecclesiæ, quàm extra illas, omnino abstineant.

Expeditionib. §. 17. Et similiter à quibuscumque alijs expeditionibus quæ sibi ratione suæ ordinariæ iurisdictionis propter publicam utilitatem, vel alias expresse per literas suarum facultatum concessæ non reperiuntur. Nec prætextus consuetudinis, aut quasi possessionis etiam antiquissimæ, & immemorabilis in similibus concedendis eis iurragetur, etiam si consuetudo, & quasi possessio huiusmodi per literas aliquorum Pontificum generaliter approbatæ fuerint.

Notariorum actionibus. §. 18. Notarij vero Camera abstineant ab extorsionibus, & indebitis exactationibus, vt pote pro obligationibus soluendis annatas, quæ tamen in promptu soluuntur, prout hactenus vsurpatum esse accepimus, & alijs huiusmodi, super quibus, & alijs per præsentis statutis, &

§. 20. Districtius inhihentes præfato, ac pro tempore existenti Camerario in virtute sanctæ obedientiæ, Clericis vero, ac Notarijs, & alijs officialibus, & eorum ministris quibuscumque sub excommunicationis latæ sententiæ, necnon priuationis officiorum, & beneficiorum quorumcumque per eos obtentorum, ac inhabilitatis ad illa, & alia in posterum obtinenda, aliisque nostris, & pro tempore existentis Rom. Pont. arbitrij pœnis, ne de causis, negocijs, ac expeditionibus per præsentis interdictis, etiam prætextu quorumvis priuilegiorum, & indultorum eis quomodolibet concessorum, aut consuetudinis, vel quasi possessionis huiusmodi se intromittere quoquo modo audeant, seu præsumant.

Contrarietium pena.

§. 21. Decernentes quascumque concessiones, commissiones, & expeditiones ab illis, & à dicta Camera deinceps contra præsentium tenorem pro tempore forsan, quod absit, attentatas, etiam si illas viua vocis oraculo emanasse asseratur, nihilominus nullas, & inualidas, ac extortas, & subreptitias fore, & esse, ac censeri, neminique propterea suffragari posse.

Annullatio aliter gestorū.

§. 22. Et ita per quoscumque locorum Ordinarios, ac Iudices, & Commissarios, etiam causarum Palatij Apostolici Auditores, ac eiusdem Rom. Ecclesiæ Cardinales, etiam Prouinciarum, ac Terrarum ditionis Ecclesiasticæ Legatos, eorumque Vicelegatos, Gubernatores, & alios Officiales, sublata eis, & eorum cuiuslibet, quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiti debere, irritum quoque, & inane quicquid secus super his à quoquam quauis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clausula subblata.

§. 23. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, priuilegijs quoque, indultis, ac facultatibus eisdem Camerario, ac Præsidentibus, & Clericis, etiam Motu proprio, & consistorialiter, ac de fratre eorundem consilio, & assensu sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, in genere, vel in specie, & alias quomodolibet etiã per piæ mem. Martinum V. Eugenium IV. Innoc. VIII. & prædictum Leonem X. & Paulum III. ac Iulium etiam III. & alios quoscumque Rom. Pontifices prædecessores nostros, ac forsan etiam nos concessis, approbatis, & innouatis, ac decretis, & censuris in illis apposis, quib. omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa, ac indiuidua, & de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idē importantes mentio, seu quæuis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc seruanda foret, tenores huiusmodi pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanfuris, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, contrarijs quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel diuisim ab eadem sit Sede indultum quod interdicti, suspendi vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem, & quibuscumque alijs priuilegijs, indulgentijs, & literis Apostolicis generalibus vel specialibus quorumcumque reponum

Clausula derogatoria.

rum existant, per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta effectus præsentium impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus, habenda sit in nostris literis mentio specialis.

Forma, & effectus publicationis.

§. 24. Vt autem præsentibus literæ ad omnium notitiam deducantur, & eos quorum interest, vel interesse poterit omnino efficiant, volumus, & mandamus illas in Palatii nostri, ac Cameræ Apostolicæ valuis, & acie Campi Floræ per aliquos ex Curforibus nostris affigi, & per aliquod temporis spatium, relicta ibidem earum copia, affixas detineri, vt ij quos literæ ipsæ concernunt, seu concernere poterunt quomodolibet in futurum, nullam possint excusationem prætere, vel allegare, quod ad ipsorum notitiam non peruenierint, cum non sit verisimile apud eos incognitum remanere, quod tam patenter publicatum fuerit.

Sententia pœnalis.

§. 25. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum statuti, ordinationis, inhibitionis, decreti, derogationis, voluntatis, & mandati infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum.

D. P. Ann. 3. die 27. May.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1562. sexto Kal. Iunij, Pontificatus nostri anno tertio.

Papa subscri. Ego Pius Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

Locus Signi.

Si mei non fuerint dominati tunc immaculatus ero.

Cardinalium subscriptiones.

- Ego R. Card. de Carpo Episcopus Ostien.
- Ego F. Card. Pisanus Episcopus Portuen. manu. propr.
- Ego Fed. Card. Cæsius Episcopus Tusculanus.
- Ego Io. Card. Moronus Episcopus Prænestin. ff.
- Ego Otho Truchfes de VValburg. Episc. Card. Albanen.
- Ego B. de la Cueva Card. S. Crucis.
- Ego R. Card. Sancti Angeli, Maior Pœniten.
- Ego Ti. Card. Crispus.
- Ego Fuluius Card. Perus.
- Ego Io. Mi. Card. Saracenus.
- Ego Ia. Card. Sancti Vitalis.
- Ego Io. B. Cicada Card. S. Clementis.
- Ego B. Card. Tranen.
- Ego Scipio Card. Pisarum.
- Ego Io. Card. Reumanus.
- Ego Io. Ant. Card. Capifuccus.
- Ego F. M. Card. Alexandrinus.
- Ego Io. Ant. Card. S. Georgij.
- Ego Bernardus Card. Saluiatus.
- Ego Ph. Card. Aburd.
- Ego P. F. Card. Ferrerius.
- Ego Hieronymus Card. Corrigiensis.
- Ego R. Card. Nauagerius.
- Ego Io. Franciscus Card. de Gambara.
- Ego Alexand. Card. Farnesius Vicecanc.
- Ego Iul. Card. Vrbinas.
- Ego Alph. Carafa Card. Neapolitanus.
- Ego Vitellotius Card. Vitellius.
- Ego Franciscus Card. Gonzaga.
- Ego Ind. de Aualos Card. de Aragona.
- Ego Alph. Card. Gesualdus.

Publicatio.

Anno à Natiuitate Domini 1562. indictione quinta, die vero 19. mensis Iunij Pontif. Sanctiss. in Christo Patri, & D. N. D. Pij diuina providentia Pape IV. Anno tertio, retroscripte literæ Apost. affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas Palatii Apostolici, Cameræ Apostolicæ, & in acie Campi Floræ, & deinde amota dimissis ibidem in locis superscriptis earum copiis affixis, per nos Iulium Parinum, & Camillum Cherubinum prelati S. D. N. Pape Cursores.

Franciscus Rogerius Magister Cursorum.
Tom. I I.

Reformatio Tribunalis Auditoris causarum Curia Reu. Cameræ Apostolicæ. LVI.

Pius V. aliam edixit reformationem in const. 113. Inter illa, & alteram Paul V. in const. 71. Vniuersi. §. 4. vbi etiam notabo.

PIVS EPISCOPVS,
Seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Inter multiplices Pastoralis officij nostri curas, illa nos potissimum vrget, vt provisionis nostræ ministerio Romanæ Curia Tribunalia, iuste, & salubriter dirigantur, ac subditis nostris & aliis Christifidelibus causas, & negocia sua in eis tractantibus, ius, & iustitia æqua lance, & minoribus quam fieri poterit dispendiis ministerentur.

Procurium.

§. 1. Sane cum nos vna cum venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, generali Tribunalium, & Officiorum eiusdem Curia reformationi solerti studio, ac vigilantia intenderemus, inter cetera respeximus ad antiquissimum, & nobilissimum Tribunal nostri, & Curia causarum Cameræ Apostolicæ generalis Auditoris, qui non solum Rom. Curia Index ordinarius existit, sed in tota temporali Iurisdictione nostra, ac vniuersis Christiani Orbis Prouinciis, & Regnis ex indulto diuersorum Rom. Pontificum prædecessorum nostrorum in ciuilibus, & criminalibus, iurisdictionem exercet, animaduertimusque in eodem Tribunali pro temporum incuria, & negotiorum multiplicitate nonnullos abusus irrepsisse, ac non modica emendatione, & correctione opus esse.

Causa huius reformationis.

§. 2. Et propterea, vt tam Auditor, quam eius Locumtenentes, & Notarij intra iurisdictionis suæ fines se contineant, neque causas contra iuris ordinem cum Rectorem, & Gubernatorum eiusdem ditionis nostræ, & aliorum Ordinatum iniuria, ac subditorum nostrorum, & reliquorum Christi fidelium nimio dispendio ad se trahant, aliasque vt decet eorum officio rite, & recte fungantur, prouidere volentes, vocato, & audito venerabili fratre nostro Flauio Episc. Muran. moderno nostro & d. Curia Auditore, & habita super his cum eisdem Cardinalibus deliberatione matura, de eorum consilio Apostolica auctoritate, tenore præsentium statuimus, & ordinamus, quod de cetero perpetuis futuris temporibus Auditor, ac Locumtenentes, seu Iudices, & Notarij dictæ Curia pro tempore existentes, ad infra scriptorum capitulum, & in eis contentorum quorumcumque plenariam obseruationem teneantur.

Reformatio super.

§. 3. Et in primis Auditor præfatus non decernat monitoria specialia in causis profanis etiam in terris Ecclesiæ vltra quadraginta milliaria ab Vrbe, quando valor causæ non excedit summam centum florenorum.

Monitoriis specialibus.

§. 4. Deinde non recipiat nec admittat appellationes de partibus, nisi cum clausula expressa, Quatenus à sententia definitiua, vel vim definitiua habente appellatum sit.

Appellat. admittendis.

§. 5. Successiue in monitoriis generalibus referuet facultatem etiam Ordinario loci, absoluedi incurrentes censuras in eis contentas.

Vide Pij. cit. in rubr. Monitoriis generalibus.

§. 6. Præterea non permittat affigi cedulones cum picturis dæmonum, & aliis similibus.

Cedulombus.

§. 7. Item non decernat sequestra, nisi iuxta formam constitutionis fel. rec. Clementis Pape V. prædecessoris nostri, quæ incipit, Ad compendendas, prout seruatur in Rota, & in illis semper apponatur clausula, Prouiso quod de fructibus sequestratis cultus diuinus manutenatur, ac animarum cura exerceatur, & alia onera beneficio incumbentia supportentur.

Sequestris.

Vide etiam bullâ Pauli V.

§. 8. Porro non decernat contra Episcopos, & eorum superiores monitoria ad personaliter comparendum, nisi præuia commissione signata manu nostra, aut pro tempore existentis Romani Pontificis, & pro decreto monitorij ad personaliter comparendum nihil percipiat.

Monitoriis contra Episc. & eorum superiores.

Vide ibid.

Expensis contumacialibus instigatoris.

§. 9. Subsequenter expensæ contumaciales restituuntur instigatori, si illas fecerit, alioquin Notario causæ, ac aliis qui in ea expeditiones scripserunt, ac eas gratis ad instantiam Fisci concesserunt.

Remissio in causis criminalibus.

§. 10. Item non concedat Auditor in causis criminalibus remissoriam ad partes ad probandum delictum, vel fundandam Fisci intentionem, sed aduocentur testes ad Curiam, vel causa remittatur ad partes ubi delictum est commissum.

Literis pro capiend. indicio. Vide d. bullâ.

§. 11. Nec concedat literas ad capiendâ indicia contra aliquem, nisi prius in Curia aliquo modo constiterit de delicto.

Examine reorum, & testium.

§. 12. Præterea non permittat, quod procurator Fisci examinet reos, sed tantum examini interesse possit, ac reus per Iudicem examinetur, & idem seruetur in testibus qui pro reo examinabuntur, vel det interrogatoria in scriptis.

Reorum in carcere retentionem.

§. 13. Deinde curet ne rei ultra triduum retineantur in carceribus secretis antequam examinentur, nisi tamen natura causæ aliud fudeat.

Dilationibus Fisci.

§. 14. Studeatque generaliter dilationes in Fisci fauorem ab breuiare, ne rei diutius laboribus, & expensis fatigentur.

Interesse Fisci in causis priuatorum.

§. 15. Nec differat expeditionem causarum inter priuatos pendendum, licet procurator Fisci protestetur causam non expediri nisi ipso citato pro eius interesse, nisi de eo incontinenti saltem summarie doceat.

Causis vsura contra Mercatores.

§. 16. Nec inibeat aut retardet Mercatoribus creditorum suorum exactionem ad Fisci instantiam sub prætextu vsurariæ prauitatis in eis commissæ, sed procedatur separatim in causa vsurarum sine retardatione causæ civilis iuxta iuris dispositionem.

Appellationibus Fisci.

§. 17. Minus etiam admittat appellationem Fisci ab absolutoria lata pro, reo iuxta laudabilem consuetudinem hæcenus in Curia seruata.

Inuentariis de bonis inquisitorum.

§. 18. Item inquisito reo non fiat inuentarium illius bonorum, nisi agatur de delicto pro qua veniat imponenda pœna capitalis, vel confiscationis bonorum, aut alia notabilis pœna, nisi detur idonea fideiussio de stando iuri, & iudicato soluendo. Quando autem inuentarium conficiendum fuerit, non describatur inuentarium huiusmodi in Registro, sed tantum moderata merces pro qualitate rei à Notario accipiatur.

Sportulis Iudicum.

§. 19. Et in causis ordinariis Auditor prædictus, seu eius in ciuilibus Locumtenens non recipiat sportulas, neque Notarius aliquid pro nota sententiæ, sed in causis commissariis, & declaratoriis contumacialibus tantum.

Vide d. bullâ Pauli V.

§. 20. Insuper caueat dictus Auditor ne sui Notarij, vel eorum substituti fiat procuratores causarum eiusdem tribunalis, aut paciscantur de quota litis vel lucri, cum procuratoribus, vel sollicitatoribus, sub pœna priuationis, & infamiæ.

Decretis quoque.

§. 21. Nec audeant Notarij ipsi facere ex se decreta etiam quantumuis ordinaria, & solita, sed semper ad Iudicem recurrant, sub pœna falsi, & priuationis exercitij.

Contrahentiû cognitione.

§. 22. Curentque etiam Notarij, ut cognoscant contrahentes saltem per depositionem vnus ex testibus in instrumento apponendis, ne fiat suppositio personarum.

Officiorû arrendis.

§. 23. Item eorum officia arrendare non possint, nisi personis per ipsum Auditorem approbatis.

Inhibitionib. vigore Eugéniana, de qua vide in Eugén. IV. constit. 4.

§. 24. Præterea Auditor præfatus non concedat monitoria, vel inhibitiones in vim constitutionis Eugénianæ in fauorem Curialium, nisi pro illis qui saltem per annum in Curia continue residentiam fecerint.

Terminis referendis.

§. 25. Et si contingat vnum Notarium accipere terminum pro alio Notario ad referendum, teneatur ipse accipientes per totam illam diem qua acceperit, relationem facere.

Mandatis de manutendo.

§. 26. Et in super Auditor præfatus non concedat mandata de manutendo aliquem in possessione in qua existit, nisi constito saltem extraiudicialiter eum accepisse, & retinuisse vere, & actualiter, non autem verbaliter, & momento tantum possessionem vacantem, & non cum spolio alterius.

Mandatis suspensionis fugæ. Vide d. bullâ Pij V. & Pauli V.

§. 27. Porro non concedat mandatum de capiendâ ratione suspicionis fugæ, nisi constito sibi saltem summarie, & extraiudicialiter de credito liquido, & de suspicionem fugæ saltem per iuramentum ipsius creditoris, &

nisi facta solutione, vel deposito actuali per actorem de expensis capturæ in euentum in quem illa indebitè facta detegatur.

§. 28. Insuper præfatus Auditor, seu eius Locumtenens in criminalibus faciat semper dare copiam indiciorum reo, vel petentibus pro eo ante torturam, & pendente termino ad faciendas defensiones, detur commoditas carceratis libere loquendi cum eorum aduocatis, & procuratoribus, etiam semotis arbitris, nisi tamen qualitas causæ aliud necessarium suadeat, quæ quidem indiciorum copiam detur pauperibus gratis, & absque aliqua pecuniarum exactione.

§. 29. Præterea Notarij non conficiant regesta in causis ordinariis, nec commissariis non excedentibus valorem ducentorum florenorum, ac in ipsis regestis & extractibus, & quibuscumque aliis eorum expeditionibus teneantur seruare taxam iuxta reformationem in nouissimo Concilio Lateranen. editam.

§. 30. Tandem, ut tollantur controuersie inter tribunalia dictæ Curie, & vnicuique sua iurisdictione seruetur, declaramus executionem obligationis in forma Camerae ad præfatum Aud. Camerae priuatiue ad alia tribunalia pertinere, præterquam in instrumentis dependentibus à causis, & actis in aliis tribunalibus huiusmodi gestis, & sine præiudicio Motus proprii per nos in fauorem Populi Romani editi.

§. 31. Districtius inhiibentes Auditori sub indignationis nostræ, & Locumtenentibus siue Iudicibus, ac Notariis prædictis sub excommunicationis lætæ sententiæ, ac priuationis officiorum suorum huiusmodi, & aliis etiam grauioribus nostris, & pro tempore existentis Rom. Pontificis arbitrio infligendis, & applicandis pœnis, ne de expeditionibus, ac decretis, & aliis sibi per præfatos interdictis, ac contra prædictorum Capitulum formam & tenorem etiam quorumuis priuilegiorum, indultorum ac literarum eis quomodolibet concessarum, vel alio quouis prætextu se intromittere, aut illa immutare, vel alterare quoquomodo audeant, seu præsumant.

§. 32. Decernentes quæcumque decreta, & acta ab eisdem Auditore, Iudicibus & Notariis pro tempore contra præsentium formam, & tenorem, quod absit, emanata, & facta, nulla & inualida, ac extorta, & subrepticia nulliusque roboris, vel momenti fore, & censeri, neminique propterea suffragari posse, vel debere, & ita per quoscumque Iudices, & Commissarios quauis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Cardinales, ac causarum Palatij Apostolici Auditores in quauis causa & instantia, sub lata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari & definiti debere, irritum quoque & inane, quicquid fecus super his à quoquam quauis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

§. 33. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apost. priuilegiis quoque & indultis eidem Tribunali, ac illius Auditoratus officio, ac Auditori, etiam in eiusdem officij erectione, & institutione, ac Iudicibus, & Notariis ipsis, illorumque Collegio, etiam Motu proprio consistorialiter, ac de fratre eorumdem consilio & assensu, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusuis clausulis, & decretis in genere, vel in specie, & alias quomodolibet, etiam per nos concessis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus etiam si pro illorum sufficiti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, indiuidua, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quauis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc seruanda foret, tenores huiusmodi presentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanens, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus, communiter vel diuisim à præfata sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicati non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Et quibuslibet aliis priuilegiis, indultis, & literis Apostolicis, generalibus, vel specialibus quorumcumque tenoribus existant, per quæ presentibus non expressa, vel totaliter non inserta effectus

Copias dandi ante torturam.

Registris in causis ordinariis et iudicibus.

Iurisdictione A. C.

Inhibicio, & pœna in contrahentes.

Clausula sit lata, &c.

Clausula derogatoria.

effectus presentium impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus quorumque totis tenor. specifica, indiuidua, & expressa, ac de verbo ad verbum habenda esset in eisdem literis mentio specialis.

§. 34. Vt autem presentes literæ ad omnium notitiam deducantur, & omnes quorum interest, vel interesse poterit, afficiant, volumus; & mandamus illarum copiam in Palatii nostri Apostolici, ac domus, seu Curie præfati Auditoris valuis, & acie Campi Floræ affigi, & ibidem relicta earum copia, aliquandiu detineri, vt ij quos literæ ipsæ concernunt, seu concernent in futurum, quod ad ipsorum notitiam non peruenerint, vel illas ignorauerint, quo minus eos arceant, perinde ac si eis personaliter intimatæ forent, nullam possint excusationem prætere, vel ignorantiam allegare, cum non sit verisimile apud eos remanere incognitum, quod tam patenter extiterit publicatum.

§. 35. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum statuti, ordinationis, declarationis, inhibitionis, decreti, derogationis, voluntatis, & mandati infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem, &c.

Dat. P. A. 3. Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Domini
die 2. Iunij. nicæ 1562. quarto Non. Iunij, Pontificatus nostri an. 3.

Papa subscr. Ego Pius Catholica Ecclesiæ Episcopus.
Si mei non fuerint dominati tunc immaculatus ero.

- Cardinalium
subscriptio.
- Ego R. Card. de Carpo Episcopus Ostien.
 - Ego Fed. Card. Cæsius Episcopus Tusculan.
 - Ego Io. Card. Moronus Episcopus Prænestin.
 - Ego Orho Card. Augustanus Episc. Albanen.
 - Ego Io. Mi. Card. Saracenus.
 - Ego Ia. Card. Puteus.
 - Ego Io. B. Cicada Card. S. Clementis.
 - Ego B. Card. Tranen.
 - Ego Scipio Card. Pisarum.
 - Ego Io. Ant. Card. Capisuccus.
 - Ego F. M. Card. Alexandrinus.
 - Ego Iac. Card. Sabellus,
 - Ego Io. Ant. Card. S. Georgij.
 - Ego B. Card. Saluiatus.
 - Ego Ph. Card. Aburd.
 - Ego Marcus Antonius Card. Amulius.
 - Ego Hieronymus Card. Corrigienfis.
 - Ego B. Card. Nauagerius.
 - Ego Gui. Asc. Card. Camerarius.
 - Ego Carolus Card. Borhomæus.
 - Ego Franciscus Card. Gonzaga.
 - Ego Alph. Card. Gesualdus.

Publicatio.
Anno à Natiuitate Domini 1562. indictione 5. die 24. mensis Iulij, Pont. Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ IV. Anno 3. retrospectæ literæ Apostolica affixæ & publicatæ fuerunt in locis supra scriptis, vt moris est, dimissis copiis earundem affixis, per nos Camillum Cherubinum, & Franciscum Rogerium prælati S. D. N. Papæ Curf.

Bartholomæus Sottocasa Mag. Curf.

LVII. Loca pia & Confraternitates etiam institutæ, vel dependen. à Capitulo Sacrosanctæ Lateranen- sis Ecclesiæ, vel S. Spiritus, aut S. Sebastiani ad Catecumbas de Vrbe, subiiciuntur iurisdictioni, & obedientiæ Ordinariorum, ac Rectorum Parochialium. Et eisdem Capitulis prohibetur, de cetero erigere loca pia, & Ecclesias, vel in eorum membra recipere.

Quoad ultimam partem, Capitulum S. Ioannis, certis additis modificationibus, reintegratum fuit à Six. V. in conslit. 19. Si cunctas. vbi notabo.

Edita A. D. P I V S E P I S C O P V S,
1562. Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

R egimini vniuersalis Ecclesiæ diuina fauente clemētia prædentes, inter cetera ad quæ nostri Pastoralis Tom. II.

officij ratione tenemur, in primis satagendum nobis fore arbitramur, vt ne quid quorumuis priuilegiarum, facultatum, & indultorum Apostolicorum quibusuis personis & locis ob quasuis, etiam quantumlibet pias causas concessorum, aut alio quopiam prætextu, tam in eorum quos in partem vniuersalis Ecclesiæ regiminis sibi Sedes Apostolica assumpsit, quam aliorum quorumuis iurisdictionis præiudicium, vel auctoritatis diminutionem temere à quoquam agendo, attentetur, & ex quo sumptis scandalorum causis vniuersis Christi fidelium cætus cum animarum periculo conquinetur.

§. 1. Cum itaque sicut magna cum animi nostri molestia accepimus, quamplurimi Ecclesiarum, Capellarum, Capellaniarum, Oratoriorum, Altarium, Societarum, & Confraternitarum Archipresbyteri, Rectores, Priores, Gubernatores, Guardiani, Societates, Officiales, & ministri, ex eo forsan, quod eorum Ecclesiæ, Capellæ, Capellaniæ, Oratoria, Altaria, Societates, ac Confraternitates huius à primæua illorum erectione, & institutione, vel alias in membra, seu grangias per Præceptorem Hospitalis S. Spiritus in Saxia de Vrbe, S. Augustini & Abbatem Monasterij S. Sebastiani ad Catecumbas prope, & extra muros dictæ Vrbe Cistercien. Ordinum, ac Capitulum Ecclesiæ Sancti Ioannis Lateranen. de eadem Vrbe, quorundam per nonnullos prædecessores nostros Rom. Pont. ac Sedem prædictam ac forsan nos eisdem Hospitali, Monasterio, & pro tempore existentibus illorum Præceptori & Abati, ac Ecclesiæ Lateranen. & Capitulum, cum facultate illa aliis Ecclesiis, Capellis, Capellaniis, Oratoriis, Altariis, Societatibus & Confraternitatibus impartendi, & communicandi desuper forsan concessorum priuilegiarum, facultatum, & indultorum prætextu, vel alias etiam cum huiusmodi impartitione, & communicatione recepta existunt, ac ab eis dependēt, ac alias se, ac Ecclesias, Capellas, Oratoria, Altaria, Capellaniis, Societates, ac Confraternitates huiusmodi illorumque bona quæcumque ab Ordinariis locorum eorumque iurisdictione, obedientia & visitatione, ac correctione exemptos & exempta esse prætendant, ac proinde nulla ab eis requisita vel obrenta licentia in Ecclesiis, Capellis, Capellaniis, Oratoriis, & Altariis huiusmodi per quosdam Sacerdotes conductitios ad eorum nutum amouibiles Diuina officia celebrare, ac Christi fidelium eorundem confessiones audire, eisque sanctissimum Eucharistiæ, necnon Baptismatis, & alia sacramenta ecclesiastica ministrari, defunctorum cadauera certa emolumenta mortuaria nuncupata percipiendo, ac in eorum utilitatem conuertendo sepehiti, ac diuersa alia in Ordinariorum prædictorum, ac Parochialium Ecclesiarum Rectorum, infra quorum Dioc. & Parochiarum limites Ecclesiæ, Capellæ, Oratoria, Capellaniæ, & Societates, ac Confraternitates huiusmodi erectæ, & institutæ existunt iurisdictionis, & auctoritatis præiudicium facere audeant, seu præsumant, ac Ordinarios, & Parochialium Ecclesiarum Rectores huiusmodi suis debitis iuribus, & emolumentis defraudent, illorumque præcepta, & monitiones floccipendentes, diuersa excessus, & delicta committant, ob idque per Ordinarios, ac Parochialium Ecclesiarum Rectores huiusmodi, necnon Archipresbyteros, Rectores, Priores, Gubernatores, Guardianos, & Officiales, ac ministros prædictos variæ lites, & controuersia coram diuersis iudicibus, & commissariis in Rom. Cur. & extra eam ortæ sint, & forsan adhuc pendeant indecisæ, in graue Christi fidelium eorundem animarum periculum, populique scandalum, ac ordinis clericalis vilipendium non modicum.

§. 2. Nos quorum est quemlibet in suis iurisdictione, & auctoritate manutenere, ac ne in eis indebite à quoquam impediatur, solertia nostræ curas impendere, cunctorum quoque Christi fidelium animarum salutem, quantum cum Deo possumus confulere, litium, causarum, & controuersiarum quarumcumque in præmissis motarum, & forsan pendentium status, & merita, nominaque & cognomina iudicum, & collitigantium presentibus pro sufficienter expressis habentes, ac lites, controuersias, & causas huiusmodi ad nos harum serie aduocantes, illasque penitus annullantes, cassantes, & extinguentes, partibusque litigantibus perpetuum silentium

Ministri Ecclesiarum institutarum sine dependentium ab Hospitali S. Spiritus, vel Monasterij S. Sebastiani ad Catecumbas, siue Capitulo S. Ioannis Lateranen. de Vrbe prædictæ exemptos esse à iurisdictione Ordinariorum, & excessus committent.

Vnde multæ lites ortæ fuerunt inter illos, & locorum Ordinarios.

Ideo Pont. iste easdem lites omnes ad se auocat, & extinguit. Et renouat Hospitalis, Monasterij, & Capituli prædictorum facultates erigendis Ecclesiis, & Societates siue illas in eorum membra recipiendi cū facultatum & indulgentiarum communicatione Ecclesiis, & Societates huiusmodi subiecti iurisdictioni Ordinariorum, & Rectorum Parochialium.

imponentes, necnon eisdem iudicibus ne se de eis ulterius intrmittere, sub nostræ indignationis, & excommunicationis latæ sententiæ pœnis, audeant seu præsumant, districtius inhibentes, ac ulterioribus scandalis, quæ ex præmissis oriri possent, debite ac salubriter obuiare volentes, Motu proprio, non ad alicuius nobis super hoc oblata petitionis instantiam, sed de nostra mera deliberatione, omnia, & singula priuilegia, facultates, & indulta, etiam Motu simili, etiam consistorialiter, ac ad quorumuis instantiam, ac sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusuis etiam derogatoriis, derogatoriis, efficacioribusque, & insolitis, clausulis, ac irritantibus, & aliis decretis, in genere, vel in specie, per nos ac Sedem, seu prædecessores huiusmodi Præceptori Hospitalis, ac Abbati Monasterij, necnon Capitulo Ecclesiæ Sancti Ioannis Lateranen. huiusmodi, etiam super facultate erigendi, & instituendi Ecclesias, Capellas, & Capellanas, Oratoria, Altaria, Societates, & Confraternitates, illaque in grangias, vel membra recipiendi, ac per eos erectis, & institutis Ecclesiis, Capellis, Capellanis, Oratoriis, Altariis, Societatibus, & Confraternitatibus, illorumque Archipresbyteris, Prioribus, Gubernatoribus, Guardianis, Sacerdotibus Officialibus, & Ministris quocumque nomine nuncupatis, & aliis quibusuis, etiam ex certa scientia concessa, ac forsitan auctoritate Apostolica approbata, & confirmata, dicta auctoritate tenore præsentium ex simili nostra scientia cassamur, extinguimus, irritamur penitus, & abolemus. Necnon Ecclesias, Capellas, Capellanas, Altaria, Oratoria, Societates, & Confraternitates, illorum Archipresbyteros, Priores, Gubernatores, Guardianos, Sacerdotes, Officiales, & Ministros huiusmodi, cum omnibus illorum bonis iurisdictioni, correctioni, & obedientiæ Ordinariorum, ac Rectorum Parochialium Ecclesiarum, in quorum Diœc. & Parochiis illa respectiue extiterint, ut præfertur, prædictis, & aliis quibusuis sibi alias concessis priuilegiis, immunitatibus, facultatibus, exemptionibus, & gratiis non obstantibus, subiicimus, & supponimus. Ac ordinariis, per se vel alium, seu alios quos duxerint eligendos, & deputandos, Ecclesias, Capellas, Capellanas, Oratoria, Altaria, Societates, & Confraternitates, illorumque Archipresbyteros, Priores, Gubernatores, Guardianos, Sacerdotes, Officiales, & Ministros quocumque quociens eis videbitur visitandi, corrigendi, inobedientes quoque, & rebelles quoscumque, appellationis, & quibusuis aliis sublati atque remotis obstaculis, sententias, censuras & pœnas, ecclesiasticas, & pecuniarias sibi beneuifas, & in eos propterea latas incurrisse declarandi, aggrauandi, reaggrauandi, ac brachij secularis auxilium inuocandi, & pœna debita puniendi, plenam, & liberam facultatem concedimus.

Contrauentium pœna.

§. 3. Districtius inhibentes Archipresbyteris, Prioribus, Guardianis, Gubernatoribus, Sacerdotibus, Officialibus, & Ministris prædictis, ac aliis quibusuis quauis dignitate, & auctoritate fungentibus sub eisdem, ac duorum millium ducatorum auri de Camera, Camera Apostolicæ applicandorum, necnon priuationis quorumcumque beneficiorum ecclesiasticorum qualitercumque qualificatorum per eos pro tempore obtentorum, concessorum, eo ipso absque aliqua desuper facienda declaratione per contrauentientes incurrendis pœnis, ne deinceps perpetuis futuris temporibus quorumuis priuilegiorum, facultatum, & indultorum sibi quomodolibet pro tempore concessorum, aut alio quouis prætextu, Præceptor videlicet, Abbas, & Capitulum prædicti Ecclesiæ, Capellas, Capellanas, Oratoria vel Altaria, aut Societates, vel Confraternitates erigere, & instituere, ac illas & illa sic erectas, & institutas, seu erecta, & instituta, cum facultatum & indulgentiarum participatione, & communicatione, in grangias, vel membra eorum Hospitalis, vel Monasterij, aut Ecclesiæ Lateranen. huiusmodi recipere. Archipresbyteri vero, & Priores, & Gubernatores, ac Guardiani, Sacerdotes quoque, Officiales, & Ministri prædicti Diuina officia celebrare, seu celebrari facere, confessiones audire, vel alia sacramenta ecclesiastica cuiquam ministrare, defunctorum cadauera sepelire, aut aliquos Sacerdotes pro præmissis exequendis deputare audeant, seu præsumant. Immo sub pœnis præ-

dictis mandantes, & præcipientes eisdem, ut Ordinariis, ac Rectoribus Parochialium Ecclesiarum huiusmodi, necnon piis eorum mandatis, monitionibus, & exhortationibus, in omnibus, & per omnia parere, & obedire debeant, salubresque eorum correctiones prompto, & libenti animo suscipiant. Decernentes eosdem Archipresbyteros, Priores, Gubernatores, Guardianos, Sacerdotes, Officiales, & Ministros, necnon eorum Ecclesias, Capellas, Capellanas, Altaria, Oratoria, Societates, & Confraternitates, ac alios quoscumque sub eisdem priuilegiis, indultis, & facultatibus comprehensos eisdem Ordinariis omnino subiecta fuisse, fore & esse.

§. 22. Et ita per quoscumque prædictos & alios Iudices, & Commissarios, quauis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuiuslibet, quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiti debere, irritum quoque, & inane quicquid secus super his à quoquam quauis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Decretum ritans.

§. 23. Non obstantibus si opus sit de non tollendo iure quaesito, & aliis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon Hospitalis, & Monasterij, ac Ecclesiæ S. Ioannis Lateranen. & Ordinum huiusmodi, etiã iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis & literis Apostolicis, illis eorumque Præceptori, Abbati, & Capitulo prædictis respectiue, eorumque superioribus, & personis sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusuis clausulis, & decretis, in genere, vel in specie, & alias etiam motu, & potestatis plenitudine similibus etiam consistorialiter, ac alias quomodolibet concessis, approbatis & innouatis, quibus omnibus, & singulis etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, indiuidua, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idè importantes, mentio, seu quauis alia expressio habenda, aut aliqua exquisita forma ad hoc seruanda foret, tenore huiusmodi præsentibus pro sufficienter expressis habentes, specialiter & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel diuisim à prædicta sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem, & qualibet alia dictæ Sedis indulgentia generali, vel speciali cuiuscumque tenoris existat, per quam præsentibus non expressam, vel totaliter non insertam effectus huiusmodi gratiæ impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de qua cuiusque toto tenore habenda sit in nostris literis mentio specialis.

Clausula rogatoria.

§. 25. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostræ aduocationis, annulationis, cassationis, extinctionis, irritationis, abolitionis, subiunctionis, suppositionis, inhibitionis, concessionis, decreti, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumperit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursum.

Sæctio pœnalis.

Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ 1562. Id. Iunij, Pontificatus nostri anno tertio.

D. P. An. 3. die 13 Junij

Reformatio Tribunalium ordinariorum, & aliorum Iudicum Romanæ Curia, officiique tam Aduocati, & Procuratoris pauperum, quam Fiscii Reu. Camera Apostolicæ.

LVIII.

De his omnibus Iudicibus, & Officialibus, nimis prolixum esset hic adnotationes intexere, ideo cuique ipsorum in bullis eos tangentibus opportune significauit ibi, vel in indice materiarum, quod locupletissimum erit, requiras. Et pariter in nouissima reformatione Pauli V. in sua constit. 71. Vniuersi.

Quod

Quod autem attinet ad Governatorem Urbis, ut possit cognoscere causas criminales super delictis quarumcumque personarum non obstantibus indultis concessis diversis Urbis Tribunalibus, & Iudicibus, quæ intelligi voluit cumlatiue cum Governatore Urbis, vide S. D. N. Urbani VIII. constit. 93. Decret. inf. tom. 4.

P I V S E P I S C O P V S,
Servus servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Edita A. D. 1562.

Hic Pont. reformavit Pœnitentiariâ sup. & etiam Camerâ sup. Auditoratû que Camera sup.

§. 1. **C**um ab ipso nostri Pontificatus initio id præcipuum semper corde gesserimus, ut Romanæ Curia officia, & Tribunalia, sublatis omnibus, qui ex nimia forsân præteritorum temporum licentia inualuerant abusus, in meliorem formam reducerentur. Ac ob id in primis ad Pœnitentiariam nostram, utpote in qua de animarum salute maxime agitur, mentis nostræ aciem convergentes, pro illius reformatione nonnulla statuta perpetuo observanda ediderimus. Et deinde considerantes nobis ex iniuncto summi Apostolatus officio etiam incumbere, non solum rebus spiritualibus convenientia remedia adhibere, sed etiam temporali Sedis Apost. dominio subiectos præsertim pauperes ab oneribus quantum fieri potest subleuare, ac ut in tranquillitate recte gubernentur providere, Cam. nostræ Apostolicæ officia ad honestum modum reduxerimus, & illius etiam, ac nostri Auditoratus officium reformaverimus.

Nunc aliorû Iudicium reformationem profert. Super

§. 2. Verum pro ulteriori reformatione huiusmodi prosequenda, opportunum quinimo necessarium esse censentes reliqua etiam prædicta Urbis, & Curia ordinaria tribunalia, & ab illis dependentia, nostri que etiam Fisci procuratoris officium ad debitam normam reducere, illorum Magistratibus, ac Notariis, & aliis officialibus in vnum pluries congregatis, & in præsentia nostra, ac nonnullorum venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium ob hoc à nobis specialiter electorum auditis, ac omnibus mature consideratis, etiam de ceterorum omnium fratrum nostrorum consilio hac in perpetuum valitura constitutione sancimus, statuimus, & ordinamus.

Sportulus Iudicium in causis civilibus ordinariis.

§. 3. Quod nullus Iudicum ordinariorum Almae Urbis, & Romanæ Curia cuiuscumque sit dignitatis in causis civilibus ordinariis ratione sportularum aliquid prorsus accipiat, etiam à sponte dare volentibus.

Et in criminalibus ordinariis, & commissariis.

§. 4. In criminalibus vero pro sportulis sententiæ definitivæ absolutoriæ à præsentis criminibus, in quibus alias pœna à deportatione supra veniret inponenda, non ultra decem, à deportatione vero infra, non ultra quinque aureos accipere possint. Et sibi ipsi caveant, ne pro extorquendis huiusmodi sportulis aliquem nolentem quovis modo absolvi ad petendum sententiam huiusmodi per causarum expeditionis dilationem, vel rei in carceribus detentionem, vel per cautiones de se repræsentando, vel non descendendo, ubi alias illis de iure locus non sit, præstandi cautionem, aut alias quoquo modo inducant. Pro sententiâ autem in causis capitalibus, & ultimi supplicij, vel in qua alias pœna corporalis imponitur, etiam si in illa indemnitati partis offensæ, vel prosequentis proprium interesse etiam pecuniarium provideatur, & in illius favorem pronuncietur, nihil prorsus accipiant. Et pro ea, in qua pœna pecuniaria, vel relegationis imponitur, & incidenter indemnitati consulitur, & in illius favorem etiam pronuncietur, non ultra quinque aureos habere possint. In commissariis causis criminalibus, quæ scilicet in vim commissionis à principio coram eis introducuntur, non ultra duplum eius, quod in ordinariis accipere valeant.

In civilibus commissariis.

§. 5. In civilibus simili modo commissariis, ubi de summa à viginti quinque infra agitur, nihil prorsus, à viginti quinque usque ad centum, scuta tria, à centum usque ad ducenta scuta sex, à ducentis usque ad quamcumque summam scuta decem, & non ultra. Pro quamcumque sententiâ declaratoria, ob non partitionem monitorij in contumaciam, non ultra decem carlenos. Pro declaratoria in vim literarum, aut alias habente vim definitivæ, si summa sit certa, accipiant prout supra taxa-

tum fuit, ubi autem non sit certa, sed agatur ad ipsarum literarum executionem, accipiant secundum causæ, & personæ qualitatem, dummodo non ultra quinque aureos. Pro quocumque interlocutorio, seu decreto ante definitivam sententiam nihil omnino.

Mercede Iudicium pro decretis in contractibus.

§. 6. Et similiter pro decretis in contractibus, & obligationibus virorum, & mulierum, aut rerum Ecclesiæ, & piorum locorum, in domo ipsorum Iudicum interponendis, ac etiam pro cassatione cuiuscumque querelæ siue processus nihil, pro decretis vero extra domum interponendis, dimidium vnus scuti tantum accipiant. Quæ quidem decreta non nisi à Governatore, Auditore Camera, Vicario, & Senatore, ac eorum Iudicibus in contractibus, & obligationibus præfatis interponantur.

§. 7. Capitaneus tamen Appellationum Curia Capitoli recipiat sportulas secundum taxam per statuta Urbis ei traditam.

Sportulis Capitaneæ Appell. iux. taxam Statuti. quod in cap. est in cap. 40. lib. 1.

§. 8. Quas etiam sportulas superius taxatas non nisi de manibus Notarij causæ, & sententiâ prius ab ipsis subscripta accipere eis vlllo modo liceat.

Tempore receptionis sportularum. Taxa p. o. Sigillo Iudicium.

§. 9. Pro Sigillo præsertim in mandatis de relaxando carceratos pro quovis crimine etiam capitali, & in quovis alio genere expeditionum in causis criminalibus apponendo non exigat ultra iulium vnum, excepto Auditore Camera quod eius expeditiones taxam requirentes dumtaxat. In civilibus autem vnusquisque exigat iuxta solitum. Pro sigillo in expeditionibus quæ fiunt in curia cum clausula. Si quis. nihil.

§. 10. A Baricello & quibusvis aliis expeditoribus etiam Curiarum suarum particularibus, & si sponte dare velint sub quovis prætextu nihil prorsus recipere præsumant.

Prohibitione aliquid à Baricello, &c. recipiendi.

§. 11. Et quoad expeditionem carceratorum obseruent in omnibus, & per omnia Motum proprium à sel. rec. Paulo III. circa eorundem carceratorum expeditionem editum.

Observantia bul. Paul. III. sup.

§. 12. Idemque Iudices, tam in criminalibus, quam in civilibus, qui sententias proatim cedula ferre, & terminos pro servatis habere consueverunt, dictarum sententiarum cedulas subscribere, & terminos pro servatis habitos declarare intra decem dies omnino teneantur. Nec citationes in quarum terminis pronunciare, vel earum terminos pro servatis haberi contingerit, penes se ipsos retinerè possint, sed penes Notarios actuarios dimittant. Alioquin sententiæ, & termini ipsi lapsis dictis decem diebus pro circumductis habeantur.

Declaratione termini præservato.

§. 13. Non attendat nullitates, nisi ex defectu citationis, iurisdictionis, vel mandati, sed illis non obstantibus ad causarum expeditionem procedant.

Nullitatibus attendendis.

§. 14. Expediant causas à duobus scutis infra summarie, manu regia, partibus tantum oretenus auditis, & sine scriptis, nisi aliter ipsis ex rationabili causa visum fuerit, quam Burgi, de Sabellis, Ripæ & Ripetta iudices exprimere in actis teneantur.

Expeditione causarum à duobus scutis inf.

§. 15. Governator semel in mense, vna cum pauperum ac Fisci Aduocatis & Procuratoribus, ac deputato à Societate Charitatis, ultra visitationem ordinariæ semel in hebdomada fieri solitam, visitet carceres, tam secretos, quam publicos per seipsum, ne carcerati in debite à custodiibus carcerum opprimantur, ac ut tabula nouissime à dilecto filio Guido Alcanio S. R. E. Cardinali, & Camerario nostro edita, & in ipsis carceribus affixa tenenda obseruetur, provideat.

Carcerum visitatione.

Ad hoc vide bull. vij. p. 68.

§. 16. Protector vero Charitatis, & illius deputati cum interuentu Governatoris, & Procuratoris Fisci eligat duos Medicos fideles, & expertos, vnum videlicet Physicum, alterum vero Chirurgum, qui visitent carceratos infirmos, & eos curent, ac de eorum infirmitate, cum opus fuerit, fidem faciant eidem Governatori, & aliis Iudicibus, provideatque eisdem de competenti salario ex pœnis malefactorum soluendo.

Medicorum pro carceratis electione, & munere.

§. 17. Et in primis eligat aliquem presbyterum sacularem, vel regularem, qui confessiones ipsorum infirmorum, vel aliorum carceratorum, non tamen ultimo supplicio damnatorum, postquam in manibus executorum consignati fuerint, quorum cura ad Confratres Societatis S. Iohannis Baptistæ Misericordiæ nuncupati spectat,

Confessorum pro carceratis electione.

audiat, eosdem carceratos visitet, ac spiritualiter confortetur.

Fisco citando in causis criminalibus.
§. 18. Nullus Iudicium etiam Burgi, de Sabellis, Ripæ, & Ripettæ in causis criminalibus procedat, seu sententiam ferat, nisi Fisco in omnibus actis, in quibus de iure citari debet, legitime citato.

Aduoc. Proc. & Notariis domi iudicij nõ retinendis.
§. 19. Non retineant domi suæ familiariter aliquem Procuratorem, nec Aduocatum, nec etiam Notarium suæ curiæ.

Iudicis de Sabellis depuatiõne.
Hoc idem iussu Greg. XIII. infra in eius bulla 26.
§. 20. Iudex de Sabellis nullas pecunias pro obtinendo iudicatus officium Marefcallo pro tempore existenti persoluant, aut ei etiam post assecutum officium mutuet, nec sub quouis prætextu quicquam ei det, minus ipse Marefcallus ab eodem Iudice, quavis occasione, vel causa, etiam in vim cuiuscumque prætensu in dulti sibi à Sede Apostolica concessi, aut prætensæ consuetudinis, quod, & quam per præsentis reuocamus, & improbamus, percipere audeat.

Notariorum d. Curia numero, & affectu.
§. 21. Liceatque eidem Marefcallo duos tantum Notarios actuarios in eius curia habere, nec quouis prætextu numerum Notariorum huiusmodi augere possit. Supprimendo ex nunc prout suppressimus omnia dictæ Curie Notariatus officia, duobus tantum exceptis ad ipsius Marefcalli electionem. Ita tamen quod dicti duo ceteris de pretio officiorum suorum satisfacere teneantur.

Custodis d. Curie electione.
§. 22. Item Marefcallus officium Commentariensis, & Capitanei Curie suæ nullo modo arrendet, sed per fideles & idoneos Custodes, & executores illa exerceri faciat. Ipsi prius carcerum custodibus à Gubernatore Vrbs approbatis.

Iudicij d. Curie, & Burgi Turris Nonæ, Ripæ, & Ripettæ iudicatu.
§. 23. Iudices Burgi, & de Sabellis, ac Turris Nonæ, coram Gubernatore & Auditore Cameræ in fine cuiuslibet anni, & Ripettæ, ac Ripæ in fine officij coram Clerico Cameræ eiusdem Ripæ præsidente syndicatui stare teneantur.

Camerarij Ripæ officio ad sex menses.
§. 24. Nec idem Camerarius Ripæ vltra sex menses in eius officio permanere, nec confirmari valeat.

Iudicij Burgi iurisdictione. Ad quã vide cõst. 4. l. III.
§. 25. Causæ tamen eorum qui in Burgo habitant, in prima instantia coram Iudice Burgi cognoscantur, & terminentur, exceptis causis obligationum in forma Cameræ, quæ coram suis Iudicibus, & mercedum, ac miserabilium personarum, quæ ad instantiam creditorum, coram omnibus ordinariis Iudicibus introduci, & ab illis terminari possint.

Conseruatorij Vrbs residitiam in Palatio Capitolij.
§. 26. Conseruatores Vrbs in Palatio pro ipsis deputato residere teneantur, hoc videlicet modo, primus ipsorum primo mense, secundus secundo, & tertius tertio, ita quod vnus ipsorum in dicto Palatio semper resideat.

Conseruatorij eorundem iurisdictione.
Ad hoc vide Stat. Nou. li. 2. c. 15. & lib. 1. cap. 4. & seqq.
§. 27. Non possint de pœnis statutariis, vel per eorum proclamata in flicis, aliquo modo gratiam facere in totum, & præsertim de corporalibus, nec illas commutare, sine consensu ipsorum omnium in simul conuocatorum, & eo casu non vltra medietatem pœnæ remittere, nec in domo super huiusmodi gratiis aliquid signare possint, sed ad earundem pœnarum executionem, postquam de illarum incurfu constiterit, celeriter procedant. Ad quarum etiam pœnarum præsertim corporalium executionem in euentum in quem non mittantur executioni per ipsos Conseruatores à die delati criminis intra quindecim dies quilibet alius Iudex ordinarius procedere possit, dummodo pœnas pecuniarias in manibus Camerarij populi à reis persolui faciat, nec ipsos reos à carceribus sine dictorum Conseruatorum consensu relaxet. Et cum potissime ipsorum officium consistat in coercendis, & puniendis Pistoribus, Laniis, Salsamentariis, Olitoribus, Fructarolis, & aliis artificibus, vt Vrbs ipsa omnibus ad victum necessariis magis quam fieri possit abundet, Abstineant ab omni genere muneris, etiam ab esculentis, & poculentis, ab huiusmodi scilicet speciei hominibus, nec ab eis aliquid sub quouis prætextu accipiant. A quibus etiam abstinere faciant omnino eorum Scribam, Notarium, & Secretarium, ac Fideles, & alios eorum officiales, & in primis Extraordinarios, corporali pœna eos coercendo, & deinde ab officio remouendo.

Extraordinarij Pop. Rom. cautione & fide.
§. 28. Quos Extraordinarios ad officium Extraordinariatus huiusmodi exercendum nullatenus admittant, nisi recepta ab eis cautione saltem iuratoria sub pœna ipsi

Conseruatoribus beneuifa de officium ipsum fideliter exercendo, & præmissa obseruando, ac de seipso repræsentando pro omni eo quod in exercitio dicti eorum officij admittere possint.

§. 29. Quibus quidem extraordinariis fidem adhibeant iuxta formam decreti à modernis Conseruatoribus vltimo loco editi, & non aliter. Cogant Extraordinarium maiorem ad exercendum officium etiam per seipsum, & per substitutum idoneum ab ipsis Conseruatoribus approbandum.

§. 30. Et idem Extraordinarius maior, & eius substitutus, ac minores Extraordinarij cogere possint quoscumque etiam per detentionem corporum, vt permittant ponderare carnes, & alia omnia quæ sub eorum cura sunt, & pretium denuntient, & recusantes pro prima vice puniantur in duplum valoris rei penes eos inuentæ, & pro alia vice, si illud idem admiserint, in duplum, & alia etiam corporali arbitrio Conseruatorum, & nihilominus Extraordinarius, & eius substitutus, ac alij minores Extraordinarij prædicti omnia Conseruatoribus denuncient, & res taliter inuentas nullatenus sibi retineant, sed ad ipsos Conseruatores deferre teneantur. Et Barigellus, ac alij executores quarumcumque curiarum eidem Extraordinario maiori, & eius substituto in prædictis, ac aliis eorum officium concernentibus obedire teneantur.

§. 31. Mandata executiua quæcumque, tam in ciuilibus, quàm in criminalibus à quibuscumque Iudicibus decreta, passim & indistincte vbiq; tam in Vrbe, quàm in Burgo, & Ripa, nulla locorum distinctione habita, absque alicuius licentia, & præsertim Capitanei, & Iudicis Burgi, ac Camerarij Ripæ, per quoscumque executores liberæ executioni demandentur: nec executio, sub eo etiam prætextu, quod locus Iudici, qui mandatum decreuit, subiectus non sit, aliquo modo impediri possit.

§. 32. Magistri viarum, à Pistoribus, Lanijs, Salsamentariis, Fructarolis, & ceteris huiusmodi pro pretio locorum ad exponenda venalia, tam in plateis, quàm in viis illis concedi solitorum exigant quartam partem minus quam hæcenus exigi consueuerit, præterquam à deferentibus res venales ad mercatum in platea Agonis, à quibus nihil prorsus exigere possint.

§. 33. Ad strata lateritia in viis, prout opus esse eis videbitur, dominos contiguarum domorum cuiuscumque sint dignitatis, aut si ipsi abfuerint, vel soluendo non sint, illorum inquilinos iuris remedijs opportunis, ac sub eorum arbitrij pœnis cogant. Curent ex pecuniis, quæ ab Vrbs artificibus exiguntur, & deponuntur, etiam à carrecterijs, quæ similiter deponuntur, nec ab eisdem magistris quouis modo percipiantur, vias eiusdem Vrbs continuo, ac Agonis, & ceteras plateas dictæ Vrbs ad minus quater in anno, idemque in Martij, Iunij, Septembris, & Decembris mensibus, munditijs purgari. Nullo actus, nullaque negotia, quæ alicuius momenti fuerint, sine rogitu sui Notarij expediant.

§. 34. Submagistri vero illorum, relationes quas tanquam periti facere solent, non nisi mediante iuramento faciant, & si quid dolo vel fraude egerint, perurij & alias penas arbitrio Camerarij & Clerici Cameræ pro tempore Præsentis incurrant, & ad interesse partibus condemnentur.

§. 35. Edant in initio eorum officij proclamata sub nomine dicti Camerarij, & de pœnis in illis contentis, ac statutariis nullam sine eiusdem Camerarij, aut saltem Clerici præsentis mandato gratiam facere possint. In ceteris tam quoad appellationes ab eorum sententijs, quàm quoad reliqua omnia, obseruent noua, & vetera statuta.

§. 36. Aduocatus pauperum solcite studeat ne carcerati in aliquo, tam à Iudibus, quàm etiam ab executoribus, & carcerum custodibus grauentur. Et propterea non desit vniquam in visitationibus carcerum, tam publicis, quam priuatis, & procuratores pauperum, ac illorum substitutos, & etiam carcerum visitatorem singulis hebdomadis vna vice ad se euocet, & de omnibus carceratis præsertim his qui in secretis detinentur, diligenter se informet. Et si ipsos procuratores vel substitutos, & visitatorem

Aliam requirit cautionem Statutu lib. 3. cap. 19. Fide ei dãda.

Officio eorundem. Ad quod vide d. Statutu lib. 3. cap. 19.

Mandatorum executione.

Magistrorum Viarum taxa, in vendendis locis ad exponenda venalia, &c.

Eorundem officio. Ad quod vide Greg. XIII. cõst. 2. 2.

Submagistrorum relationibus.

Magistrorum edictis.

Aduocati pauperum officio. Vide etiam Paul. V. cõst. 44. §. 14.

fratorem negligentes inuenerit, Visitatoribus carcerum denunciet, ac vt de aliis prouideatur inftet. Et cum ratione officij sui gratis pauperes defendere, & illis patrocinari debeat, nihil proflus ab illis accipiat. Et vt facilius ipsis pauperibus operam suam impendere possit, visitator carcerum quolibet die post visitationem carceratorum ad ipsum accedere, & ipsi nomina eorum qui in dies carcerantur in scriptis, & pariter etiam Iudicibus deferre teneatur.

Procuratoris pauperū officio. Vide d. cons. Pauli V.

§. 35. Procuratores vero eorundem pauperum, & ipsorum substituti, singulo quoque die carceres visitare, & nomina omnium, qui ad illos ducuntur, ac Iudicum de quorum mandato, ac etiam causas eorum detentionis, & diem cum ad largam ponantur, & an ante vel post prandium siue cenam, annotare teneantur. Et similiter pecunias, & alias quascumque res quas inuenerint repectas fuisse penes ipsos carceratos, & deinde omnia ad notitiam d. Aduocati deducant, ad quem etiam quod ab ipso minime requisiti fuerint, semel in hebdomada, & interim totiens quotiens carceratis opus erit, accedant. Nihil omnino accipiant à pauperibus, nec etiam ab aliis carceratis etiam quod diuites sint, sine speciali licentia Gubernatoris, aut saltem pauperum Aduocati. Non possint aliquo modo dicti Procuratores, & Substituti contra reos ad offensam, etiam si extra carceres ipsorum reorum causa agatur, neque etiam Aduocatus patrocinando, vel alios quomodolibet sub quouis pretextu interuenire.

Aduocati Fiscalis officio. Vide eandem bullā Pauli V. §. 15.

§. 38. Fiscus aduocatus in omnibus causis criminalibus, & aliis Fiscum tangentibus, vbi articuli iuris emerferint, interueniat, & procurator Fisci ipsum super hoc omnino requirere teneatur, & in eis atque vlllo premio patrocinetur. Possit tamen ab instigatoribus propriam iniuriam, vel interesse prosequentibus, si quid sponte dare voluerint, illud percipere. Idemque in omnibus Visitatoribus carcerum adesse teneatur, nec reorum etiam extra carceres existentium defensionem assumat, sed pro veritate, & iustitia causam Fisci tueatur.

Procuratoris Fiscalis officio in causis prosequendis. Vide eandem bullā Pauli V.

§. 39. Procurator autem Fisci in primis prospiciat, quod sicut in admissione ad eius officium in Camera Apostolica de illud recte, & fideliter administrando iuramentum præstat, ita in illius prosecutione taliter se gerat, vt causam nullam promoueat, quam calumniosam esse cognouerit, & cum primum de calumnia post litem cœptam, vel de rei innocentia constiterit, ab illa desistat, & aliter non expectata sententia.

Fiscus à reis nihil, ac ab instigatoribus moderate recipit.

§. 40. Et cum ratione sui officij cogatur ad introducendas causas, in quibus de interesse Fisci agitur, nihil omnino ab instigatoribus accipiat pro decreto, vel subscriptione cuiuscumque monitorij, etiam ad personaliter comparandum. In prosecutione vero causarum non nisi moderate pro labore per eum siue eius substitutos ad utilitatem, & cōmodum eorundem instigatorum subeundo. Nihil vero accipiat à reis sub quouis pretextu, & præsertim ab iis, qui obtinuerint sententiam absolutoriam à qua ipse procurator appellare noluerit. Nec etiam pro appositione manus in mandatis de relaxando, quibus nihilominus custodes carcerum, vbi id eis à Iudicibus committitur expresse sine dicti Procuratoris Fisci manus appositione obedire, & carceratos dimittere teneantur.

Et de expensis contumacialibus, instigatoribus & Notario, impensum, vel debitū soluat, & residuum retineat pro se.

§. 41. Quoad expensas contumaciales, vel qua alias à reo reficiuntur, si instigatos aderit, siue apertus siue secretus, qui ipsas fecerit, ipsi instigatori procurator Fiscalis, cui ratione condemnationis soluendæ veniunt, restituat, vbi vero nullus adfuerit instigator, satisfacto prius de illis Notariis pro mercede laborum suorum, residuum dictarum expensarum (cum non sit iustum reum ex contumacia sua commodum consequi debere) eidem procuratori Fisci persoluantur. Reos non interroget, nec testes examinet, nisi in præsentia Iudicis, & pro assistentia siue examine reorum, vel testium, siue ad offensam, siue ad defensionem, vel alias pro reo inductorum, nihil proflus accipiat, nec etiam sui substituti accipiant, & vbi in termino citationis examini testium non interfuerit, interrogatoria non dederit, testes inducti sine ulteriori dilatione examinentur.

Citationesque expediat.

§. 42. Citatus originalem citationem non possit reti-

nere penes se ultra diem, sed illam cursori restituere sequenti die teneatur, illius copia dimissa si voluerit. In qua citatione pars ad cuius instantiam fit, nomen Notarij in cuius officio causa tractatur, vel tractari debet, & procuratoris, si principalis absit ab Vrbe, apponere debeat, alioquin dicta citatio nulla censetur, nec ipsum procuratorem Fisci afficiat.

§. 43. Non det mandata de capiendo quempiam voce, vel in scriptis, nisi vbi adfuerit periculum fugæ, & Iudicis copia incontinenti haberi non possit.

Capturam nō committat nisi &c.

§. 44. Et cum ad Signaturam spectet causam appellationum nomine dicti procuratoris Fiscalis à sententiis contra eum latis interpositarum reicere, vel committere, idem procurator appellare non prohibeatur. Verum quoad illarum reiectionem, vel commissionem pro causarum, & personarum qualitate Signatura ipsa occurrentibus casibus huiusmodi prouideri poterit, in cuius commissionis Signatura citetur prius, antequam signetur, pars quæ sententiam absolutoriam obtinuit, & aliter Signatura nullius sit roboris vel momenti.

Appellet, & deinde Signatura iudicet de admissione vel reiectione sua appellationis.

§. 45. Et cum officium procuratoris Fisci principaliter quoad causas criminales consistat, in prosecutione vindictæ publicæ non se intromittat pro obtinendis inhibitionibus de supercedendo in causis ciuilibus, & præsertim pretextu vsurarum, nisi vbi de iure ad eius instantiam inhiberi potest.

Superiores causas in ciuiliū non procurat.

§. 46. Nec ei vel etiam instigatori concedatur remissoria etiam pretextu indulti à felicis record. Paulo III. concessi, nisi in casibus in quibus alias de iure concedi debet.

Remissoria Fiscalis, & instigatori deneganda.

§. 47. Minus si concedantur literæ ad partes pro capiendis iudiciis, nisi prius dato aliquo summo arbitrio Iudicis à quo impetrantur, & tunc non committantur alteri quam loci ordinario, vel eius Vicario, nisi subsistente probabili causa suspicionis.

Literæ pro capiendis iudiciis quādo datur.

§. 48. Nec etiam dilaciones non necessariæ, nec debito longiores, quinimmo potius studcant Iudices quam primum causas expedire, ne rei diutius radio carceris, vel laboribus, & expensis fatigati, componere, & se redimere cogantur.

Dilaciones rei quæ conuocanda.

§. 49. Procurator præfatus cum pro debito eius officij curare debeat, vt rei puniantur, non tractet de compositione cum ipsis reis, sed expeditioni causarum incumbat, & vbi reus compositionem fieri petierit, non fiat nisi cum interuentu Iudicis, & ipsius Procuratoris Fisci.

Compositiones cum quibus tractanda.

§. 50. Nec ad eius instantiam, atit alias ex officio eius absolutus definitiue à crimine cogatur dare cautionem de se representando, vel non discedendo ab Vrbe.

Absolutorum cautiones non requirenda.

§. 51. Non prosequatur causam appellationis à sententia contra eum lata, vbi adsit instigator, secretus vel apertus, nisi data cautione per eundem instigatorem de reficiendo expensas, tam prioris, quàm vltioris instantiæ in euentum succumbentiæ.

Fiscus quādo appellationem prosequatur, si adest instigator.

§. 52. Non audiatur Fiscus protestando causam, quæ agitur inter priuatos, non expediri nisi ipso citato sub pretextu interesse ipsius, nisi de illo incontinenti, quantum iudici sufficere videbitur docuerit.

Fiscus interesse priuatis ostendat.

§. 53. Et vt delicta impunita non remaneant, interueniat etiam in curia de Sabellis, Ripæ, ac Burgi. Et cum sit Fisci, & Camera Apostolica Procurator generalis, rationi conuenit, vt de omnibus criminibus, & causis Fiscum ipsum tangentibus notitiam habeat.

Fiscus ubique citanda.

§. 54. Propterea ad eum spectet Procuratores Fiscales vti eius substitutos in terris S.R.E. deputare, quos Legati etiā de latere cum literis patentibus dicti Procuratoris Fiscalis ad eorum officia admittere teneantur, & admitti faciant. Qui substituti sub pœna priuationis eorum officij, ac aliis arbitrio nostro imponendis, ipsum Procuratorem generalem de omnibus Fiscum ipsum concernentibus, & præsertim, de sententiis tam absolutoriis, quàm condemnatoriis certiorum facere debeant.

Fisci facultate deputandi substitutos.

§. 55. Caueat autem idem Procurator generalis, ne à dictis eius Substitutis, siue pro substitutione faciendâ, siue quauis alia ratione, vel causa quicquam recipiat, sed omnia emolumenta eisdem Substitutis habere, & integre dimittat.

Prohibitione participandi cum eis.

Fisci Capitoli Statutis.

§. 56. Procurator Fisci Curiae Capitolinae, in omnibus & per omnia illud idem obseruet, quod Camera nostrae Apostolicae Procurator, quoad ea videlicet capitula superior adnotata, quae ipsum etiam concernere, & sibi conuenire possint.

Poenarum infractione in contrahentibus.

§. 57. Et si plus vel à personis supra prohibitis, aut alias quam vt supra adnotatum fuit, omnes supradicti receperint, vel super hoc contrauerint, maiores Iudices, & Advocati sententiam excommunicationis, & arbitrij nostri pœnas, inferiores autem & omnes alij supradicti ultra dictam excommunicationis sententiam, etiam priuationis officij pœnam incurrant, & alias arbitrio nostro puniantur.

Taxa à Notariis seruanda.

§. 58. Notarij Curiarum supradictarum, tam criminalium, quam ciuilium causarum non exigant, nisi iuxta taxam eis præscriptam, & si plus exegerint, pro prima vice, viginti quinque, pro secunda quinquaginta, & pro tertia centum scutorum, & priuationis officij, ac etiam corporales arbitrio Iudicum imponendas pœnas respectiue incurrant. Quam taxam in vulgari sermone scriptam in eorum officijs, sub eisdem pœnis appensam, ita quod ab omnibus legi possit, habere teneantur.

Officiorum Notariarum arrendis.

§. 59. Exerceant eorum officia per seipsos, nec illa arrendent sine licentia Iudicum, exceptis Notariis Gubernatoris, Burgi, de Sabellis, Ripæ, Turris Nonæ, & Ripettæ, ac Capitolinis, qui nullo modo illa sine expressa licentia nostra etiam in scriptis obtenta arrendare possint.

Substitutis per eos recipiendis.

§. 60. Nec substitutos recipiant, nisi ab ipsis Iudicibus approbatos, pro quibus ad damna, & interesse quæ illorum culpa partibus euenerint, etiam si ipsos exhibuerint, & soluendo non fuerint, teneantur, & obligati sint.

Actus prohibitis à duobus scutis infra. Registris sententiarum iuxta Motum proprium qui est inf. in cons. 106.

§. 61. Nihil scribant in causis à duobus scutis infra sine speciali licentia Iudicum.

§. 62. Non faciant registra, nisi iuxta formam nostri Motus proprii, nec illa vel etiam extractus in causis ordinariis, etiam vtraque seu altera partium petente, nisi de Iudicum licentia in scriptis obtenta, vel nisi acta essent ad alium Iudicem transportanda. In causis tamen excedentibus summam ducentorum scutorum, dummodo non sint causæ mercedum, & miserabilium personarum, vel alias tales in quibus executiue proceditur, si commissiones superuenerint, registra conficere possint, seruata semper in reliquis forma dicti Motus proprii nostri.

Copia indiciorum.

§. 63. Nec pro copia indiciorum, quam effectualiter reo non dederint, quicquam percipere, nisi loco arrhæ habeant, & vbi reus amplius ipsam copiam habere noluerit, etiam quod arrham dederit, ab ipso non exigant nisi pro rata copia confectæ.

Notariorum Capitolij numero, electione &c.

§. 64. Notarij Capitolini deseruientes Collateralibus Senatoris pro actuariis non possint esse ultra numerum viginti, nec recipi nisi seruata forma Statutorum, sed ad dictum numerum reducantur ad electionem Senatoris, & Conservatorum, & per se ipsos coram Collateralibus acta conscribant, nullumque aliud officium Notariatu. in alia quauis Curia obtineant.

Taxa eorundem. Quæ vide in Statut. lib. 3. c. 93. & segg. Et in cons. 45. Pauli V.

§. 65. Et tam ipsi, quam ceteri Notarij Curiarum Capitolij, ac etiam Scriba Senatoris, & Secretarius Conservatorum, pro eorum mercede non accipiant ultra taxam eis à Statutis limitatam, & vbi non sit à Statutis limitata iuxta taxam Notariorum causarum ciuilium Gubernatoris accipiat, excepto Notario Magistrorum viarum, qui indistincte exigere possit secundum dictam taxam Notariorum Gubernatoris.

Protenotarij & Notarij criminalis Capitolij taxa.

§. 66. In criminalibus vero Protenotarij, & Notarij maleficiorum Senatoris taxam Notarij in criminalibus d. Gubernatoris, prout, & Notarij aliarum Curiarum, etiam Auditoris, & Vicarij obseruent & nihil ultra quocumque prætextu accipere audeant.

Extractuum taxatione. Tu vide Stat. lib. 1. cap. 16.

§. 67. Non deferant Notarij præfati Capitolij extractus ad Iudices, nisi prius per Correctores, aut per vnum ex eis visi taxati fuerint, & nihil præter arrham ante dictam taxationem recipere possint, quam taxationem intra terminum vnus diei à receptione dicti extractus correctores absque vlllo præmio faciant.

Notariorum eorundem decedentium scriptura.

§. 68. Eorundem Notariorum Capitolij in posterum decedentium, & etiam defunctorum hæredes, & quicumque alij eorum scripturas detinentes, intra quindecim dies ab obitu ipsorum Notariorum, & publicationis præ-

sentium respectiue computandos, dictas scripturas, & nomen Notarij cuius fuerint, sub pœna amissionis dictarum scripturarum, & illarum emolumentorum, Secretario Conservatorum denuncient, & præfatus Secretarius librum teneat, in quo denunciations huiusmodi scribat.

§. 69. Nullus ex Notariis etiam Cameralibus, & Auditoris Camerae, nec eorum substituti de instrumentis, quæ extra iudicium fient ad referendum alteri Notario, seu Connorario, se rogare possint, sed Notarij principales, per se ipsos, & eorum substituti pro ipsis Notariis in quorum officijs commorantur, de instrumentis se rogent, non autem ad alteri referendum.

Rogatus ad referendum prohibitione.

§. 70. Nec possint Notarij omnium Curiarum supradictarum in futurum obtinere plura officia Notariatus in diuersis Tribunalibus, sed officia Notariatus huiusmodi inter se incompatibilia censeantur.

Plurium Notariatum retentione damnata.

§. 71. Et tam ipsi Notarij, quam eorum substituti, non possint esse procuratores in Curia in qua Notarij sunt, & officium substituti exercent.

Et procuratio ne.

§. 72. Consules artium quarumcumque obseruent eorum statuta legitime approbata, ac vsu recepta.

Consulum artium statuti.

§. 73. Nec reassumant causas, præsertim mercedum, & miserabilium personarum coram maioribus Magistratibus introductas.

Iurisdiictione que.

§. 74. Et illorum Notarij taxam eis per dicta statuta præscriptam, & vbi aliqui ipsorum nullam habuerint minorem taxam, aliorum qui illam habuerint sequantur, & secundum illam exigant.

Notariorum Acti Taxa.

§. 75. Assessores autem dictorum Consulium, ac aliorum officialium Curiae Capitolij salarium non habentes, caueant ne in causis minimis, videlicet à quinque scutis infra quicquam pro eorum voto, & consilio, & in aliis non ultra sportulas dictis statutis taxatas percipiant.

Assessorumque eorundem.

§. 76. Iudex Turris Nonæ non se intromittat in causis à decem scutis supra, nec in criminalibus, nisi leuibus & minimis.

Iudicis Turris Nonæ iurisdiictione.

§. 77. Eiusque Notarius obseruet tabulam Notariorum Curiae de Sabellis, cuius Notariatus officium per obitum illud nunc obtinentis extinctum sit, & suppressum esse censeatur, prout in euentum prædictum illud ex nunc prout ex tunc supprimimus.

Notariorum ipsius taxa.

§. 78. Cursores nostri pro qualibet citatione, inhibitione, vel quauis alia intimatione cuiuslibet actus iudicialij non exigant ultra boloni. duos, nisi forsitan executio citationis, vel alterius actus iudicialij huiusmodi facienda esset in loco satis distante à Tribunalibus Vrbis, quo casu exigere possint bolendinos quatuor, & non ultra, & loca intelligantur esse distantia, si executio sit facienda in regione Transiberim, Montium, Triuij, & prope Ecclesiam B. Mariæ de Populo, & si extra mœnia Vrbis, in illius tamen suburbis non ultra carlenum vnum. Pro citatione vero, inhibitione, vel intimatione sin illi contra Episcopos & Prælatos, ac alias personas qualificatas, & procuratorem Fisci facienda, non ultra bolendinos quinque. Pro subhastatione quorumcumque pignorum, tam mobilium, quam immobilium exigant similiter, prout hætenus exigere consueuerunt. Nec aliquis ipsorum, pro ea intimatione, in qua parti intimatur mandatum procuræ esse in actis productum, vel procuratoris in causa esse reuocatos, ultra iulium vnum percipere audeat. Minus officium ipsorum cuiquam impartiri dolose recusent, seu differant. Nec etiam sub prætextu modicæ mercedis, vel ob id quod maiorem habere vellent. Et quia de cetero in causis tot commissiones quot hætenus fieri consuevit, pro reformatione Signaturæ nostræ de proximo publicanda fieri prohibemus, pro prima commissione, per quam scilicet causa coram aliquo iudice introducitur exigant bolendinos quinquaginta, pro aliis vero, si quæ in causa superuenerint, carlenos duos Cancellaria. In reliquis autem obseruent in omnibus, & per omnia normam eis à Concilio Lateranen. traditam, nec præmissis in aliquo contrahere præsumant, sub pœna excommunicationis latae sententiæ, & priuationis officiorum eo ipso incurrenda.

Cursores papa taxa pro citationibus, &c.

Mandatariorum taxa pro citationibus &c.

§. 79. Mandatarij quarumcumque Curiarum non exigant ultra bolendin. vnum pro citatione, nisi sit citatio facienda in longinquis locis ab eorum Curis, quo casu exigant duos, & non ultra. Illud idem faciant in intima-

tione

intimatione cuiuslibet sequestri, monitorij, inhibitionis, decreti, & cuiuscumque actus iudicarij, exceptis citationibus faciendis contra fiscum, pro quibus exigere possint bolendinos tres. Pro subhastatione, & deliberatione pignorum, siue rerum & bonorum mobilium, & immobilium, vsque ad summam trium scutorum, bolendinum vnum pro quolibet scuto, ab inde supra bolendinos duos pro quolibet scuto, ita tamen quod vltra vnum scutum non exigant pro quacumque summa, etiam quod res subhastata, & deliberata ad magnam summam ascendant.

Barigelli, & Executorum Taxa.

§.80. Barigellus, & executores quarumcumque Curiarum, ac custodes carcerum, obseruent in omnibus, & per omnia tabulam nouissime à Camerario nostro editam sub pœnis in ea contentis.

Eorūdem potestate circa fraudes Artificum.

§.81. Idemque Barigellus, & ceteri executores contra committentes fraudes, quas inuentiones vocant, eo modo vt extraordinarij, & alij Curie Capitoli, & Conseruatorum executores faciunt, ad executionem procedere possunt, dummodo in fraude deprehensos ad ipsos Conseruatores deferant, & deducant, habeantque partem pœnarum huiusmodi inuentionum, prout & dicti Extraordinarij. Nec eorum quispiam, qui executionem non fecerit, pretextu quod facta fuerit executio ab eo executore, à quo fieri non poterat, vel in loco in quo certus executor deputatus erat, aliquid prorsus à partibus contra quas executio facta fuerit, sub pœna furti, exigere audeat.

Pœnarum infractione in Notarios, Cōsules, Assessores, &c. pœmissis contravenientes.

§.82. Si quis vero ex Notariis, & Consulibus, ac illorum Assessoribus, aliquid contra præmissa eos respectiue concernentia, in quibus specialiter pœna adiecta non sit, admiserint, præter excommunicationis sententiam, quam ipso facto incurere volumus, etiam pecuniariis, & corporalibus pœnis quoad Notarios & Mandatarios Curiarum præfatarum ipsorum Iudicum, & quoad Consules, & illorum Notarios, & Assessores, Conseruatorum arbitrio afficiantur.

Auauheribus quicquid exigi prohibetur.

§.83. Et nihilominus omnes, & singuli supradicti in hac nostra constitutione comprehensi, sciant & sane intelligant, id quod sibi in quibusuis casibus accipere concessum extitit, ad pauperes & impotentes nullo modo extendi, à quibus aliquid prorsus accipi posse sub pœnis superius respectiue expressis omnino prohibemus.

Clausula de rogatoriis.

§.84. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, legibus, ac Urbis, & Rom. Curie præfatarum statutis, etiam iuramento, & confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, stylis & cōlucutionibus, quos & quas per præfentes improbamus, priuilegiis quoque indultis, & literis Apostolicis, officiis & illorum officialibus supradictis per quoscumque Rom. Pontif. prædecessores nostros, ac etiam per nos contra præmissa, vel aliquod præmissorum forsitan hætenus concessis, confirmatis, & innouatis, quibus omnibus illorum tenores, ac si de verbo ad verbum præsentibus inferri forent pro plene, & sufficienter expressis habentes, quoad præmissa dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Sanctio pœnalis.

§.85. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ sanctionis, statuti, ordinationis, voluntatis, prohibitionis, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem, &c.

D. P. Ann. 3. die 1. Iunij

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1562. Kal. Iulij Pont. nostri anno tertio.

Papa subscri.

Ego Pius Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

Si mei non fuerint dominati tunc immaculatus ero.

Cardinalium subscriptiones.

Ego R. Card. de Carpo Episcopus Ostien.
Ego F. Card. Pisanus Episcopus Portuen.
Ego Fed. Card. Casius Episcopus Tusulanus.
Ego Io. Card. Moronus Episcopus Prænestin.
Ego Christoph. Card. Episc. Sabin. Triden.
Ego Ortho Card. August. Episc. Albanen.
Ego R. Card. Sancti Angeli, Maior Pœnitent.
Ego Ti. Card. Crispus.
Ego Io. Mi. Card. Saracenus.
Ego Io. Card. Sancti Vitalis.

Ego Iac. Card. Puteus.
Ego Io. B. Cicada Card. S. Clementis.
Ego B. Card. Tranen.
Ego Scipio Card. Pifarum.
Ego Io. Card. Reomanus.
Ego Io. Ant. Card. Capifuccus.
Ego F. M. G. Card. Alexandrinus.
Ego Clemens Card. Aræceli.
Ego Io. Ant. Card. S. Georgij.
Ego Aloysius Card. Cornelius.
Ego Bernardus Card. Saluiatus.
Ego Ph. Card. Aburd.
Ego M. Ant. Card. Amulius.
Ego Guid. Asc. Card. Camerarius.
Ego N. Card. de Sermoneta.
Ego Carolus Card. Borromæus.
Ego Fr. Card. Conzaga.

Anno à Natiuitate D. N. Iesu Christi 1563, indict. 6. die Publicatio. verò 20. mensis Ianuarij, Pontif. Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. D. Pij Diuina prouidentia Papa I V. Anno 4. retroscripte literæ Apost. affixa & publicata fuerunt in valuis S. Io. Lateranen. ac Principis Apostolorum de Vrbe, necnon in acie Campi Floræ, per nos Io. Guerdardum, & Iulium Parinum prælibati Sanctiss. Domini nostri Papa Curs. i curus Valerini Mag. Curs.

Reformatio Referendariorum Signaturæ Iustitiæ Romani Pontificis, & ordinationes à Iudicibus Romanæ Curie obseruandæ. LIX.

Referendariorum huiusmodi priuilegia, vide supra in Pauli III. constitut. 23. Debita. & infra in Sixti V. constitut. 41. Quemadmodum, vbi idem Pont. numerum & qualitates Referendariorum præfinit.

Officium autem vtriusque Signaturæ, Sede Romani Pont. vacante, filere iussit hic Pont. infra in constit. 63. In eligendis. Et quoad commissiones signandas in causis Fiscalibus, vide hic sup. in constit. 2. Et si cuncta, & constitutionem hanc præcedente. Et in causis Fabricæ S. Petri de Vrbe vide infra Pij V. constit. 95. Et si omnium. Et quod hæc signatura non referibat in causis Cameralibus, declarauit Clem. VIII. inf. in sua constit. 65. In conferendis. Eiusque reformationem vide in Pauli V. constit. 71. Vniuersi. §. 1.

PIVS EPISCOPVS, Editæ A. D. 1562.
Seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Cum nuper nos generali officiorum, & Tribunalium Romanæ Curie pro abusibus extirpandis, ac vniuersali in ea litigantium commoditate, reformationi intenderimus, & prouiderimus, Cupientes eorumdem litigantium indemnitati in totum consulere, ac vt celerius lites terminentur prouidere, varde opportunum, immo necessarium esse censuimus etiam Signaturam iustitiæ, à qua plerūque hi qui lites in longum protrahere, aliosque diutius & grauioribus impensis defatigare querunt, cauillationibus & versutiis diuersa rescripta, aut superflua, aut dilationem inducencia extorqueant reformare. Idcirco pro illius reformatione, visis & etiam mature discussis, nonnullis per dilectos filios Referendarios nostros adnotatis, & coram nobis etiam in præsentia nonnullorum ex venerabilibus fratribus Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus propositis, de eorumdem, ac ceterorum fratrum nostrorum consilio, hac in perpetuum valitura constitutione sancimus.

Causa huius reformationis.

§. 1. Quod nullus ex dictis Referendijs propositas, & reiectas in Signatura Iustitiæ commissiones, in Signatura Gratiæ coram nobis proponere audeat, nisi talis sit materia, quæ scientiam nostram requirat, aut quæ per Signaturam Iustitiæ ad eandem Signaturam Gratiæ remissa fuerit.

De Commissionib. reiectis in Signat. iustitiæ.

§. 2. Nec

*Auocatoriis
& aliis præ-
iudicialibus.*

§. 2. Nec in antiquis ac arduis materiis in quibus plures hinc inde expeditæ fuerint commissiones, & in auocatoriis à prioribus iudicibus, & quouis modo præiudicialibus, manum apponere nisi ipsius citata coram eo parte interesse habente.

*Præinfertarū
reformatoriis.*

§. 3. Et cum agitur de reuocatione, aut moderatione alicuius præinfertæ, similiter manum non apponat, nisi in præinferta appositum sit nomen Referendarij, qui illi manum apposuit, vt rationē reddere, & eam iustificare possit. Nec etiam reformatio siue moderatio eiusdem præinfertæ ab habente Signaturam Iustitiæ, nisi nomen Referendarij, vt præmittitur, in ipsa præinferta appositum fuerit, aliquo modo signetur.

*Appellationū
commissionib.*

§. 4. Minus in commissionibus appellationum ab interlocutoriis, nisi expresso releuanti grauamine. Nec cum appellatur à definitiua cū clausula, aut vim definitiue habente, nisi res adeo exprimat, vt videat Referendarius, an tale sit grauamen, quod per definitiuam reparari non possit. Et si in commissione apposita fuerit clausula, cum toto negotio principali, tunc addatur, iustificato tamen dicto grauamine.

*Nullitatumq;
& attentatorum,
&c.*

§. 5. Abstineant vltierus Referendarij ab appositione manuum in commissionibus nullitatum, & attentatorum, nisi exprimentur nullitates ex defectu iurisdictionis, citationis, vel mandati, & ipsa attentata. Et pariter in illis in quibus narratur, pronunciatum fuisse prout in cedula.

*Prorogationis
fatalium
Ad quod vi-
de hic infra.*

§. 6. Nec etiam manum apponant in commissionibus prorogationis fatalium, nisi in quibus prima vice ipsa prorogatio petitur, illas vero commissiones in quibus pro vltiori prorogatione supplicatur, in Signatura nostra gratiæ proponant.

*Criminalibus
& matrimo-
nialibus.*

§. 7. Causæ criminales, & matrimoniales non inferioribus Episcopis, & in terris Ecclesiæ, causæ criminales clericorum in sacris constitutorum Ordinario, reliquorum vero clericorum, & laicorum, locorum Gubernatoribus committantur.

*Reformatio in
causis restit. in
integr. nullita-
tis, & atten-
tatorum.*

§. 8. Et vt lites quanto citius fieri possit, ac minori partium dispendio expediantur, decernimus, quod quilibet Iudex cui causæ restitutionis in integrum, nullitatis & attentatorum, de cetero committentur, possit absque speciali commissione præfigere terminum ad docendum de causis restitutionis, ac de ipsius nullitatibus, seu attentatis, & eo lapsō & non docto, ad negotij principalis expeditionem procedere.

*Terminorūq;
reiteratione.*

§. 9. Similiter quilibet Iudex in quibuslibet causis coram eo introductis, & introducendis, & etiam Auditor Rotæ, in causis extra Rotam commissis, possint omnes terminos substantialis in vim commissionis à fel. rec. Innocentio Papa VIII. prædecessore nostro quam ad omnes Indices, & etiam Auditores in causis præmissis tenore præsentium extendimus, absque alia speciali commissione reiterare.

*Expensarūq;
taxatione.*

§. 10. Quodque ab excessiua taxatione expensarum, semel tantum appellatio committatur, & duæ sententiæ habeant vim tium.

*Causis quoque
discussionum.
De his vide
in Clem. VII.
const. 16.*

§. 11. Causæ discussionum inter creditores, & hæredes defuncti, seu alterius debitoris, de cuius bonis inter ipsos creditores agitur, intra tres menses, quoad presentes, quoad absentes vero, citra montes intra sex menses, vltra autem intra nouem expediantur, & nullo modo nisi ex magna causa, & per Signaturam nostram Gratia instantia prædicta prorogetur.

*Aditione hæ-
redi. & cōse-
ditione inuen-
tarij.*

§. 12. Et à die obitus debitoris intra duos menses hæredes presentes, absentes autem citra montes intra quatuor, vltra vero montes intra sex inuentarium conficere, & an velint hereditatem adire deliberare teneantur.

*Discussionum
causis penden-
tibus, credita
liquida execu-
cioni man-
dentur.*

§. 13. Et interim Iudices coram quibus causas discussionis huiusmodi pendere contigerit, bona ipsius debitoris defuncti, vel decessoris debitoris creditoribus habentibus, credita eorū liquida interim recepta idonea cautione de restituendo habentibus priora, & potiora, & contribuendo habentibus, aequalia iura consignari mādent, & faciāt.

*Decretum ir-
ritans.*

§. 14. Si quis autem constitutioni nostræ huiusmodi in aliquo contrauerit, indignationis nostræ, ac alias arbitrij nostri penas eo ipso incurrat. Et nihilominus commissiones contra tenorem præsentium signatæ, nullius sint roboris, vel momenti, ac per præoccupationem ex-

tortæ censeantur, illisque Iudices quibus eas præsentari contigerit, minime parere teneantur. Sicque per quoscumque Iudices, & Commissarios quauis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuiuslibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane si secus super his à quoquam quauis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

§. 15. Non obstantibus constitutionibus, & ordinacionibus Apostolicis contrariis quibuscumque.

§. 16. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ sanctionis, & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare presumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursum.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1562. Kal. Iulij Pont. nostri anno tertio.

Ego Pius Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

Si mei non fuerint dominati tunc immaculatus ero.

Ego F. Card. Pisanus Episcopus Portuensis.
Ego Fed. Card. Cæsius Episcopus Tusulanus.
Ego Io. Card. Moronus Episcopus Prænestinus.
Ego Christoph. Card. Episc. Salernitanus.
Ego Otho Card. Episc. August. Albanus.
Ego R. Card. Sancti Angeli, Maior Penitent.
Ego Ti. Card. Crispus.
Ego Io. Mi. Card. Saracenus.
Ego Io. Card. Sancti Vitalis.
Ego Io. B. Cicada Card. S. Clementis.
Ego B. Card. Tranen.
Ego Scipio Card. Pisarum.
Ego Io. Card. Reymanus.
Ego Io. Ant. Card. Capifuecus.
Ego F. M. Card. Alexandrinus.
Ego Clemens Card. Aræaceli.
Ego Iac. Card. Sabellus.
Ego Io. Ant. Card. S. Georgij.
Ego Aloysius Card. Cornelius.
Ego Bernardus Card. Saluiatus.
Ego Ph. Card. Aburd.
Ego M. Ant. Card. Amulius.
Ego Io. Franciscus Card. de Gambara.
Ego Alexand. Card. Farnesius Vicecapit.
Ego Gui. Asc. Card. Camerarius.
Ego Iul. Card. Urbinas.
Ego Card. Simoncellus.
Ego Vitellotius Card. Vitellius.
Ego Carolus Card. Borromæus.
Ego Fr. Card. Conzaga.
Ego Ind. de Aualos Card. Aragonius.

Declaratio dictæ Reformationis circa prorogationes fatalium.

PIVS PAPA QVARTVS
Motu proprio, &c.

Cum nuper nostris literis, quæ super reformatione Signaturæ edidimus, inter cetera caueatur, quod prorogationes fatalium non nisi semel à Signatura Iustitiæ concedi possent, sperantes infra prima, vel saltem secunda fatalia, causas decidi, & terminari posse. Cumque vt accepimus, tam propter causarum multitudinem, quam etiam propter illorum implicitatem, sit quodammodo impossibile id fieri, & propter eandem causarum multitudinem, contingere posse Signaturam nostram quandoque totam impediri in prorogationibus prædictis.

§. 1. Igitur cupientes non solum publicæ utilitati, sed etiam commoditati salubriter providere Motu simili decernimus, statuimus, & ordinamus, eorumdem fatalium prorogationem, in quibusuis causis à nostra Signatura Iustitiæ, prout ante dictarum nostrarum literarum editionem, fieri consuevit, concedi. Et quatenus post emanatas à nobis literas super reformatione Signaturæ Iustitiæ vsq; in diem publicationis præsentis nostri

Motus

*Clausula de-
rogatoria.*

*Sanctio pen-
nalis.*

*D. P. Ann. 3.
die 31. Iulij.*

Papa subscr

*Cardinalium
subscriptions.*

*Causæ huius
deklarationis.*

*Declaratio
quod Signa-
tura Iustitiæ
concedat
prorogationes
fatalium iuxta
eius solentem
non obstante
reformatione.*

Motus proprii instantia, seu fatalia alicuius causa lapsa fuerint, defectus prorogationum, partes litigantes lasas aduersus preceptorium instantia, ac fatalium huiusmodi in integrum arbitrio dilecti filij nostri Ludouici tit. S. Cyriaci in Thermis presb. Card. Simoneta nuncupati, dicta Signatura Praesidentis, restitui posse, & indulgeri, & taliter concessas, & indultas sua firmitatis robore obtinere, perinde ac si dicta nostra litera talem clausulam non habuissent, illis aliter in suo robore permanerent. Et sic per quoscumque Iudices, &c. sublata, &c. irritum quoque, &c.

Derogatio contrariorum. Declaratio de prorogationibus.

Sola Signatura sufficit.

Papa subscribitur.

§. 2. Praemissis ceterisque in contrarium facien. non obstant. quibuscumque.

§. 3. Volumus tamen quod in secunda siue vltiori prorogatione, & restitutione conceden. per dictum Ludouicum Card. adhibeatur diligentia, vt ex causa & non aliter, tales prorogationes concedantur, super quo eius conscientiam oneramus.

§. 4. Ad quod praesentis nostri Motus proprii sola signatura sufficiat, & sumptus illius impressi vbi-que fidem faciat in iudicio, & extra, attento quod in Vrbe.

Placet Motu proprio. I.

L X. Confirmatio Militiae Ordinis Sancti Stephani, a Cosmo Medices Florentiae, & Senarum Duce, de licentia huius Pontificis nuper instituta, sub regula Sancti Benedicti cum exemptionum, & indultorum concessione.

Hanc licentiam habuit Cosmus die 1. mensis Octob. 1561. quam vti hic sufficienter relatam pratermissi. Et idem Cosmus Magnus Dux Hetruria creatus fuit a Pio V. vt in eius const. 88. Romanus. Et deinde Franciscus eius filius quadam Hospitalia pro hac Militia obtinuit a Sixt. V. vt in eius const. 65. Praeclara. Prout & Ferdinandus alter filius (omnes Magni Duces) ab eodem Sixt. impetrauit pro Militibus etiam bigamis, & habitum clericalem non deferentibus, facultatem retinendi, & transferendi pensiones, vt in altera eius constitut. 104. Circumspecta. Et nuper Paul. V. ampliavit infra in eius constitut. 46. Dum generosa.

Edita An. D. P I V S E P I S C O P V S, 1562. Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

His quae pro Religionis propagatione, & fidei catholicae defensione ac animarum salute, prouide facta esse noscuntur, vt firma perpetuo, & illibata persistant, libenter Apostolici muniminis robur adiicimus, ac illa de nouo concedimus, & desuper disponimus, prout catholicorum Principum nobis, & Apostolicae Sedi deuotorum pia vota exposcunt, & id in Domino conspiciamus salubriter expedire.

Cosmus Medices Florentiae & Senarum Ducis, licentiam a Pont. obtinuit institui aliquam Militiam vt hic.

Hanc licentiam habuit, vt dixi in rubr.

§. 1. Dudum siquidem pro parte dilecti filij Nobilis viri Cosmi Med. Florentiae, & Senarum Ducis nobis exposito, quod ipse ad Dei laudem, & gloriam, ac fidei catholicae defensionem, Marisque Mediterranei ab infidelibus tuitionem, ac posteritatis suae decus & honorem, cupiebat vna Militiam sub certo approbato Ordine per eum eligendo cum dote competenti ex suis propriis bonis assignanda, pro vno Magistro, ceteroque Militum numero, ad aliarum in Hispaniis, vel alibi rite institutarum Militiarum instar, in eius Dominio erigere, si sibi ad id nostra, & Sedis praedictae licentia suffragaretur. Nos praefato Cosmo Duci, vt ad Dei honorem, & gloriam, aliosque effectus praemissos, in dicto dominio, & loco, ac aede sacra sibi bene visis, vnam Militiam sub

regula Sancti Benedicti, vel alterius approbati Ordinis, ac sub inuocatione, & cum insignis de quibus sibi videretur decentibus, postea priuilegiis, facultatibus, & indultis, a nobis, & dicta Sede decorandam, cum dote conuenienti per eundem Cosmum Ducem arbitrio, suo, vt praefertur, assignanda, pro vno Magistro, qui videlicet ipse Cosmus quoad viueret, & deinde pro tempore existens Florentiae Dux esse deberet, & certo Militum per ipsum Magistrum pro tempore existentem, tam a primaua erectione huiusmodi, quam ex nunc deinceps perpetuo instituendorum, ac habitu regulari donandorum, & ad regularem Ordinis huiusmodi professionem admittendorum numero, sub eiusdem Magistri obedientia, ac cum pactis, capitulis, conditionibus, & stabilitimentis, per dictum Cosmum Ducem edendis, & per nos & dictam Sedem postmodum approbandis, ad aliarum Militiarum praedictarum instar, sine tamen alicuius praedictorum erigere, & instituere ac pro Militiae Militumque praefatorum salubri directione, quaecumque ordinationes, & statuta per nos, vt praefertur, confirmanda, condere posset, licentiam & facultatem per alias nostras in forma breuis literas concessimus.

§. 2. Cum autem sicut accepimus, idem Cosmus Dux omnipotentem Deum, vt christianum decet Principem, honorare, proximo prodesse, vitamque beatam promereri desiderans, in immensa Maiestatibus diuinae, ac gloriosissimae Dei genitricis, semperque Virginis Mariae, totiusque caelestis Curiae gloriam & honorem, earundem literarum vigore, vnam sub inuocatione, & protectione Beati Stephani Militiam Militum S. Stephani nuncupandam, sub regula eiusdem Sancti Benedicti crexerit & instituerit, illique nonnullos fructus, redditus, & proventus, ac bona pro eius dote assignauerit, volueritque quod eius Milites praefati in sua receptione, charitatem, castitatem coniugalem, & obedientiam expresse profiterentur.

Exeritque Militiam S. Stephani sub reg. S. Bened. & concedentes proventus assignauit.

§. 3. Charitatem nempe cui tanquam solidae basi militaria ipsa inniteretur, honorem Dei rebus vniuersis praependendo, sacrae Scripturae praecipis parendo, Sedis praedictae mandata seruando, pro fide catholica pugnando iustitiam colendo, pauperibus subueniendo, captiuos ab infidelibus vinculis recuperando, & finaliter sese vltro-neos cuiusque periculo pro Christianae Religionis defensione, & pro eius augmento non solum facultates, sed propriam vitam exponendo. Castitatem vero siue pudicitiam nullam aliam feminam praeter propriam uxorem carnaliter cognoscendo. Obedientiam autem in omnibus sibi per Magistrum, vel eius Locumtenentem, aliosue Militiae superiores, iuxta illius ordinationes, & statuta iniunctis, bono & hilari animo diligenter exequendis.

Charitas, & conjugalis castitatem, ac obedientiam Milites expresse profiteri iussit.

§. 4. Ac pro salutaris Militiae, Militumque praedictorum regimine, & perpetuitate, quamplura Canonnes, & Statuta, ac ordinationes super ipsorum Militum regula, super Militiae statutis, & constitutionibus, super Militum officio, ac professione, super poena transgressoribus regulae statutorumque infringenda, super modo Milites ad professionem recipiendis, illorum habitu, Ecclesia, & cultu diuino, Hospitalitate, communi thesauro, Capitulo generali, Magno Magistro, officiis & dignitatibus Militiae, Militum officio, exercitio, & commendis, contractibus, alienationibus, & locationibus, necnon prohibitionibus & poenis, ac super aliis prouisionibus, rebusque ad diuini nominis cultum, Militiae decus, Religionis augmentum, & animarum salutem facientibus ediderit, atque fanciuerit, prout in illis, variisque capitulis desuper Italico sermone in vno quinterno distincte conscriptis, ac de nostro mandato per dilectum filium nostrum Ioannem Baptistam, tit. S. Clementis presb. Cardinalem Cicada nuncupatum diligenter examinatis, ac perlectis, & emendatis, ac per nos manu propria subscriptis plenius continetur.

Statuta quoque super huiusmodi regula condidit. An autem Milites propter in obseruantiam Regulae incidant in peccatum vnde de his msi.

§. 5. Nos praefati Cosmi Ducis pium, & laudabile institutum, vt pote fidei catholicae exaltationem, & alia pia opera concernens, plurimum in domino collaudantes, necnon erectionis, institutionis, statutorum, cano-

Hic autem Prae. erectione huius Militiae, ac Statuta confirmat.

U
M

DM

2.

1

1.

1

B
6
5